

WELKOM **W**IERDEN

Jaarverslag en jaarrekening

2022

Kerngegevens gemeente Wierden per 1 januari 2022

	Begroot	Werkelijk
Aantal inwoners	24.615	24.637
Aantal woonruimten	10.765	10.575

Colofon

Dit is een uitgave van de Gemeente Wierden
Pouliestraat 3
7642 EB Wierden
telefoon 0546-580800
gemeente@wierden.nl
website: www.wierden.nl

N.B. Door het afronden op hele euro's kunnen in dit boekwerk afrondingsverschillen voorkomen.

INHOUDSOPGAVE

Aanbiedingsbrief	4
Jaarverslag	7
Algemeen	8
De programmaverantwoording.....	9
Programma Vernieuwing lokale democratie, bestuur en organisatie.....	10
Programma Sterke sociale samenleving	17
Programma Duurzame ontwikkeling.....	40
Programma Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling	46
Programma Prettig wonen en leven	54
Wat heeft het gekost?	64
Algemene dekkingsmiddelen	65
Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting	69
Wat heeft het gekost?	73
Paragraaf A: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	74
Paragraaf B: Onderhoud kapitaalgoederen	89
Paragraaf C: Financiering.....	101
Paragraaf D: Bedrijfsvoering	108
Rechtmatigheidsverantwoording.....	119
Paragraaf Wet open overheid.....	120
Paragraaf E: Verbonden partijen	121
Paragraaf F: Grondbeleid.....	131
Paragraaf G: Lokale heffingen.....	138
Jaarrekening.....	147
De balans met toelichting	148
Balans per 31 december	149
Overzicht van baten en lasten	196
Toelichting per programma	201
Prog. 1 Vernieuwing lokale democratie, bestuur en organisatie	202
Prog. 2 Sterke sociale samenleving.....	206
Prog. 3 Duurzame ontwikkeling.....	211
Prog. 4 Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling	213
Prog. 5 Prettig wonen en leven	216
Ovz. Algemene dekkingsmiddelen.....	219
Ovz. Overhead, Onvoorzien, Vpb	225
Ovz. lasten en baten incidenteel/structureel	229
Overzicht baten en lasten per taakveld.....	231
VASTSTELLING JAARREKENING 2022	234
Bijlage 1: Overzicht Kredieten	235
Bijlage 2: Verloopoverzicht reserves en voorzieningen	239
Bijlage 3: Bijlage single audit, single information (SISA)	241
Bijlage 4: Het EMU-saldo	251

AANBIEDINGSBRIEF

Aan de raad

Wierden, 30 mei 2023

Onderwerp: Jaarverslag en Jaarrekening 2022 gemeente Wierden

Geachte raad, beste raadsleden,

Hierbij ontvangt u de jaarstukken 2022. Een jaar waarin de Coronacrisis naar de achtergrond verdween maar waarin we tegelijkertijd werden geconfronteerd met een volgende crisis: de oorlog in Oekraïne. Allereerst een verschrikkelijke situatie voor al de mensen uit Oekraïne die lijden onder het oorlogsgeweld en waarvan velen huis en haard achter moesten laten om hun toevlucht te zoeken binnen diverse Europese landen waaronder Nederland en dus ook in onze gemeente.

Vanzelfsprekend heeft de gemeente Wierden zich met volle kracht ingezet om een belangrijke bijdrage te leveren aan de opvang van Oekraïners. Ook heeft Wierden haar maatschappelijke verantwoordelijkheid getoond bij het bieden van onderdak aan asielzoekers door op diverse locaties chalets in te richten. We hebben ons in 2022 snel aangepast op deze dynamiek en de opgaven samen met de samenleving opgepakt.

Financiële toekomst onzeker

Wierden heeft altijd de kracht van de samenleving benut en dat is een solide basis om de toekomst in te gaan, ook in onzekere en roerige tijden waar we op dit moment mee te maken hebben. Dit geldt zeker ook voor het financieel perspectief. Enerzijds hebben we door eenmalige meevallers over 2022 een zeer fors positief saldo gerealiseerd. Aan de andere kant zien we dat de jaren vanaf 2026 hun schaduw nu reeds vooruit werpen. Vanaf dat jaar zien we op basis van de huidige inzichten een forse terugval in de middelen die we van het Rijk krijgen waardoor een rem ontstaat op de mogelijkheid tot het doen van structurele uitgaven. Een zeer onwenselijke situatie nu de maatschappelijke opgaven van dit moment juist vragen om die structurele uitgaven. Gemeenten en de VNG zijn daarom in gesprek met het Rijk en dringen samen aan op een duurzame financiële oplossing.

Resultaat 2022

Het jaar 2022 wordt afgesloten met een voordelig resultaat van € 8.681.000.

Onderdeel van dit resultaat is onder andere een fors hogere algemene uitkering wat een voordeel laat zien van € 2.236.000, een hogere opbrengst leges omgevingsvergunning van € 1.246.000 en een voordeel van € 2.209.000 voor de opvang van Oekraïners.

Op de uitvoering van taken in het sociale domein is in 2022 een voordeel ontstaan van € 2.191.000. Met het opstellen van de begroting 2022 was rekening gehouden met een tekort van € 612.000. Het voordeel maakt onderdeel uit van het resultaat. Het saldo van de reserve sociaal domein bedraagt ultimo 2022 € 2.000.000.

Voor een uitgebreide analyse van het jaarresultaat verwijzen wij u naar de Toelichting op

de Programmarekening 2022 van deze jaarstukken.

Jaarstukken algemeen

Met de jaarstukken 2022, die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening, legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en beheer in het afgelopen jaar. De door de gemeenteraad vastgestelde jaarstukken over 2022 moeten voor 15 juli 2023 bij Gedeputeerde Staten zijn. Hieraan wordt voldaan.

Het halen van deze datum is belangrijk omdat dit één van de voorwaarden is om in aanmerking te komen voor repressief toezicht door de provincie waardoor geen voorafgaande toestemming van de provincie nodig is voor het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen. De andere voorwaarden hiervoor zijn:

- De begroting 2024 dient naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht te zijn. Als dat niet het geval is dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in 2027 uiterlijk tot stand zal worden gebracht;
- De jaarrekening 2022 behoort structureel en reëel in evenwicht te zijn. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de ramingen realistisch moeten zijn. Indien de jaarrekening niet in evenwicht is zal het structureel tekort worden betrokken bij het onderzoek dat de provincie uitvoert naar de begroting 2024;
- De door de raad vastgestelde begroting 2024 moet voor 15 november 2023 bij de provincie zijn.

Accountantscontrole

De accountantscontrole is inmiddels afgerond. Het verslag van bevindingen en de opgestelde verklaring is aan de raad als opdrachtgever toegezonden.

Wat de geconstateerde afwijkingen betreft merken wij nog op, dat het uitgangspunt is geweest om in principe slechts de afwijkingen groter dan € 100.000 aan te geven.

In het algemeen geldt verder dat wanneer er sprake is van structurele meevallers en tegenvallers, en hiermee nog geen of slechts gedeeltelijk rekening kon worden gehouden bij het opstellen van de begroting 2023, deze dan worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2024.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over 2022

Wij stellen voor om het voordelig resultaat over 2022 ter grootte van € 8.681.000 als volgt te bestemmen:

- Het jaarresultaat ad € 8.681.000 toe te voegen aan de algemene reserve.
- Onderdeel van het jaarresultaat 2022 is het genoemde incidentele voordeel van € 2.209.000 voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne. Gezien de huidige onzekere situatie in de Oekraïne en daarmee ook de opvang stellen wij dan ook voor om dit bedrag te bestemmen voor een tweetal nieuwe reserves. Voor toekomstige uitgaven stellen wij voor een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van € 1.495.000. Voor het restant van € 714.000 stellen wij voor om een financieel technische bestemmingsreserve te vormen om de

afschrijvingslasten te kunnen dekken van de voor de opvang aangeschafte chalets en flexunit die daarmee in 5 jaar kunnen worden afgeschreven. Dekking vindt plaats uit de algemene reserve.

Burgemeester en wethouders van Wierden,
de secretaris de burgemeester,

Marcel Klos

Doret Tigchelaar-van Oene

JAARVERSLAG

- **ALGEMEEN**
- **DE PROGRAMMAVERANTWOORDING**
- **DE PARAGRAFEN**

ALGEMEEN

Bedoeling programmaverantwoording

Zoals bekend is het de bedoeling dat het werken met programma's de kader stellende en controlerende functie van de raad ondersteunt en dat die erop gericht is om vooraf bepaalde maatschappelijke effecten te bereiken.

Handleiding bij het lezen van de programmaverantwoording

De Programmaverantwoording is ingedeeld naar programma's. Het gaat hierbij om een 5-tal programma's en een "overzicht van de algemene dekkingsmiddelen".

Bij het Jaarverslag 2022 gaat het om de volgende 5 programma's:

- Programma Vernieuwing lokale democratie, bestuur en organisatie
- Programma Sterke sociale samenleving
- Programma Duurzame ontwikkeling
- Programma Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling
- Programma Prettig wonen en leven

Elk van deze 5 programma's behandelt een bepaald beleidsdoel van de gemeente en geeft de doelstellingen aan die de gemeente op dit beleidsveld wil realiseren. Telkens gaat het in de kern van de zaak steeds om de 3 W-vragen:

1. Wat willen we bereiken? / Wat hebben we bereikt?

Hier wordt het beoogde en bereikte maatschappelijk effect aangegeven.

Op het niveau van de programma's gaat het om geformuleerde doelstellingen van kwantitatieve aard, meetbaar gemaakt door daaraan cijfers over tevredenheid / waardering van burgers te koppelen. Gegevens over de huidige situatie (0-meting) zijn bekend.

2. Wat hebben we er voor gedaan?

Nadat de vraag "wat willen we bereiken? / wat hebben we bereikt?" is beantwoord, wordt aangegeven wat we er voor gedaan hebben om de doelstellingen te bereiken.

Dat wil zeggen: welke actiepunten / activiteiten hebben we hiervoor verricht.

3. Wat heeft het gekost?

In dit overzicht zijn opgenomen de lasten en baten van bestaand en nieuw beleid. Verder wordt het saldo van het betreffende programma voor bestemming aangegeven en worden daarbij de begrote cijfers afgezet tegen de werkelijke cijfers. De incidentele zaken worden vervolgens nog eens afzonderlijk aangegeven. Tot slot wordt voor nog meer informatie en een nadere toelichting op de programma's verwezen naar de begroting 2022.

DE PROGRAMMAVERANTWOORDING

Met de programma's:

VERNIEUWING LOKALE DEMOCRATIE, BESTUUR EN ORGANISATIE

STERKE SOCIALE SAMENLEVING

DUURZAME ONTWIKKELING

EERLIJKE ECONOMIE EN GEBIEDSONTWIKKELING

PRETTIG WONEN EN LEVEN

En de overzichten:

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

OVERHEAD, ONVOORZIEN EN VENNOOTSCHAPSBELASTING

PROGRAMMA VERNIEUWING LOKALE DEMOCRATIE, BESTUUR EN ORGANISATIE

1.1 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Ruimte voor inwoners voor eigen initiatieven en het in eigen regie overnemen van gemeentelijke taken

Toegankelijke gemeente voor inwoners en ondernemers

1.1.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Stimuleren hoge mate van inwonerparticipatie en inwonerbetrokkenheid	
Verhogen klanttevredenheid inwoners en ondernemers	Digitale volwassenheid producten voor inwoners en ondernemers
Efficiënte toekomstgerichte organisatie die in staat is doelen uit coalitieprogramma te realisatie	

1.1.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Toekomstvisie

Het toenmalige college van burgemeester en wethouders heeft in juni 2020 het plan van aanpak voor de organisatieontwikkeling vastgesteld. Op basis van het plan van aanpak heeft het college destijds besloten dat we een missie, visie en daarbij behorende strategie gaan opstellen. Waarbij geput kon worden uit bijvoorbeeld het coalitieprogramma, 'Het Verhaal van ons', samenhangend omgevingsbeleid, de maatschappelijke agenda en andere initiatieven die destijds in ontwikkeling waren.

In juni 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders ingestemd met het projectplan voor de toekomstvisie. In het najaar van 2021 zijn we gestart. Het projectplan kent drie stappen:

1. Ophalen en verdiepen
2. Uitwerken
3. Besluiten

Als gevolg van de Covid-19 crisis hebben we meerdere keren een pas op de plaats gemaakt. We hebben gekozen voor een persoonlijke benadering en wilden het gesprek met onze inwoners en ondernemers fysiek voeren en niet digitaal.

In stap 1 hebben we met een uitgebreid programma aan participatiemomenten en – mogelijkheden bij inwoners, ondernemers, lokale partners en vele anderen ideeën en

wensen over de toekomst van de gemeente Wierden opgehaald. In stap 2 hebben we die ideeën en wensen uitgewerkt in een concept van de visie. In het najaar van 2022 kon iedereen reageren op het concept van de visie. Met het Open huis op 28 november 2022 hebben we stap 2 afgerond. Onlangs zijn er nog laatste reacties binnengekomen.

We staan nu bij stap 3, waarin we reageren op alle individuele en vooroverlegreacties en de raad voorstellen doen voor een besluit over de visie.

Het participatieproces voor de toekomstvisie laat zien dat er veel steun is voor een gemeente die meewerkt, meedenkt en in veel opzichten de samenwerking zoekt met inwoners en ondernemers (meer participatie). De steun voor het zelf als inwoner actief een bijdrage leveren aan het algemeen belang, door taken en verantwoordelijkheden deels over te nemen, is aanwezig.

Visie op Participatie

De gemeente Wierden heeft de ambitie te blijven investeren in bestuurlijke innovatie en ontmoetingen met inwoners en maatschappelijke partners. Wij willen het verschil maken voor onze inwoners. Wij zijn onderweg naar een sterke(re) samenleving, waarin we ernaar streven dat wij en inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners dicht bij elkaar staan en blijven staan.

We hebben daarom als uitgangspunt gekozen om inwoners nadrukkelijk bij beleid en uitvoering te betrekken. Tegelijkertijd geven we de inwoners meer ruimte voor eigen initiatief. Het is echter niet voldoende om alleen de intentie te hebben om inwoners te laten meedenken bij het maken van plannen en/of samen met inwoners die plannen uit te voeren. Participatie moet een bewust afgewogen proces worden, waarbij overheid en inwoners weten wat ze aan elkaar hebben, wat de mogelijkheden zijn en waar de grenzen liggen. De relatie tussen inwoners, bedrijven, instellingen en onze gemeente verandert hierdoor. Inwoners nemen steeds meer initiatief over bijvoorbeeld de inrichting van hun (woon)omgeving. Ze willen soms dat de gemeente alleen maar naar hen luistert voordat het een besluit neemt, in andere gevallen meebepalen of meebeslissen. Belangrijk is om continue met de samenleving in gesprek te zijn en goed te luisteren naar de behoefte die er is. Zo komt de gemeente steeds dichterbij de inwoners, ondernemers en instellingen te staan en gaat nog beter met hen samen te werken.

De samenwerking is dus meer gericht op de behoeften van de inwoners, ondernemers en instellingen en minder gericht op procedures en regels. Daarnaast is het van belang dat de gemeente haar inwoners goed faciliteert bij (vernieuwende) democratische processen tussen gemeente en samenleving.

De gemeenteraad, college, organisatie en samenleving werken samen aan een visie op participatie. Deze visie is geland in het concept van de toekomstvisie (Pijler 4 Samen aan de slag). Daarnaast heeft de gemeenteraad in mei 2022 een Inspraak- en participatieverordening vastgesteld. Onze behoefte aan een participatieverordening valt samen met de wijziging van artikel 150 Gemeentewet. Gemeenten zijn verplicht een participatie- en inspraakverordening te hebben. Deze verplichting valt samen met het moment dat de Omgevingwet in werking treedt.

De Participatie- en inspraakverordening is veel breder van opzet dan de oorspronkelijke inspraakverordening. Niet alleen zijn er procedures opgenomen over inwoners- en overheidsparticipatie, maar ook over inwonersinitiatief en het uitdaagrecht. Bij de verordening hoort een handreiking. Participatie is altijd maatwerk. De handreiking is een hulpmiddel voor onze inwoners, ondernemers en professionele partijen om tot dat maatwerk

te komen. Dat geldt ook voor onze medewerkers. Zij zullen de handreiking gaan gebruiken om participatie te organiseren rondom plannen en projecten van de gemeente. Een concept van de handreiking is in de eerste helft van 2023 gereed. Werken met de verordening en de handreiking is geen eenvoudige opgave. Het vraagt om extra inzet van onze medewerkers om anders te leren werken. Maar, ook om extra inzet van initiatiefnemers om hun omgeving goed te betrekken bij hun plannen en projecten. We gaan met elkaar (organisatie, bestuur en samenleving) ervaring opdoen. Op basis van de ervaringen komen we te zijner tijd tot een evaluatie en stellen we de verordening en handreiking waar nodig bij.

Invoering Omgevingswet

De inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet is de afgelopen jaren verschillende keren uitgesteld, vooral omdat de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) meer tijd gevraagd heeft. De laatst bekende invoeringsdatum was 1 januari 2023. Inmiddels is bekend geworden dat de Eerste Kamer heeft ingestemd met een inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2024.

Aan de hand van een lijst van noodzakelijke acties heeft, ondanks het herhaaldelijke uitstel, de gemeente Wierden in 2022 een aantal stappen gezet richting de invoering van de Omgevingswet. Applicaties zijn aangeschaft en ingericht, en er is een pilot gestart voor het opstellen van een omgevingsplan en het opstellen van toepasbare regels. Ook aan het geschikt maken van onze informatievoorziening voor gegevensuitwisseling met meerdere uitvoerings- en samenwerkingspartners is gewerkt. Dit is al meerdere malen getoetst via zogenaamde ketentesten. Deze testen vinden in steeds uitgebreidere vorm plaats.

Nadruk wordt nu gelegd op de transitiefase naar een definitief omgevingsplan. Op deze manier bereiden we ons steeds verder voor op de komst van de Omgevingswet.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

Vergunningverlening, toezicht en handhaving behoren tot de kerntaken van de gemeente. In het kader van de beleidscyclus VTH wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma VTH opgesteld waarin beschreven wordt waarop de gemeente voornemens is haar taken en capaciteit in te vullen. Tevens zijn punten van aandacht en te verwachten ontwikkelingen opgenomen. Ook wordt jaarlijks een uitvoeringsverslag VTH opgesteld waarin verslag gedaan wordt van de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving op de gebieden milieu, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening, brandweertaken, APV en overige - voor de fysieke leefomgeving - relevante wetten en regels. Beide documenten zijn door het college vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de raad.

Zelfevaluatie Basisregistratie personen en Waardedocumenten

De wettelijk verplichte jaarlijkse zelfevaluatie is in het najaar van 2022 weer opgestart en voorbereid. De deadline voor het definitief maken van de vragenlijsten BRP en Waardedocumenten, de vragenlijst Ensia en de inhoudelijke controle van de persoonslijsten was 1 januari 2023. Deze deadline is gehaald en daarmee is de zelfevaluatie 2022 succesvol afgerond.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

Maandelijks ontvangen we te onderzoeken adressen van het ICTU (ICTU is een door het ministerie van BZK en VNG opgerichte stichting die als doel heeft overheden te ondersteunen bij de inzet van ICT). De te onderzoeken adressen zijn bijvoorbeeld

geselecteerd vanwege: doorgangsadres, samenwoners, briefadressen, veelverhuizers, status vertrokken onbekend waarheen (VOW). Dit alles met als doel het verhogen van de kwaliteit van de adresgegevens in de BRP (Basisregistratie Personen).

1.2 WAT HEBBEN WE ER VOOR GEDAAN?

Actiepunten:		Afgesloten:
Omgevingswet Implement. 2017	100.000,00	J
Voorber.Impl.Omgevingswet 2020	40.000,00	J
Opstellen Omgevingsvisie 2020	50.000,00	N
Opstellen Omgev.plan 2021-2022	50.000,00	N
Implement. Omgevingswet 2021	40.000,00	J
Implement. Omgevingswet 2022	100.000,00	N

Het gaat in het bovenstaande overzicht om actiepunten waaraan in 2022 in financiële zin middels (extra) kredieten aandacht is besteed.

1.3 BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren				
Omschrijving indicator	Eenheid	2020	2021	2022
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	706,54	759,17	833,99
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,60	7,13	7,30
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	12,56	14,93	13,98
Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	1708532	2212196	2195564
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,92	6,97	7,08
Overhead	% van totale lasten	10,38	11,56	14,80

In de afgelopen jaren is met de raad diverse keren gesproken over de kosten van inhuur externen. Toegezegd is om in de jaarstukken een toelichting te geven op de voor externe inhuur gemaakte kosten.

In de begroting is een vastgestelde formatie opgenomen. Deze formatie is uiteraard niet in alle gevallen ook daadwerkelijk ingevuld. Daar waar dit niet het geval is, is sprake van vacatureruimte. Ook in de loop van een jaar ontstaan uiteraard door vertrek van medewerkers vacatures die soms lastig zijn in te vullen en daardoor wat langer open staan. Ook zaken als afwezigheid door bijvoorbeeld zwangerschapsverlof of detachering van medewerkers naar andere gemeenten spelen een rol bij het ontstaan van vacatureruimte. Om taken/werkzaamheden toch te kunnen uitvoeren worden mensen ingehuurd. Soms is dit op basis van detachering door een andere gemeente, soms via een uitzendbureau of anderszins. Daarnaast worden mensen ingehuurd om specifieke taken uit te voeren waarvoor wij geen capaciteit of deskundigheid beschikbaar hebben. Dit is dan een bewuste keus. Omwille van een efficiënte inzet van de beschikbare middelen kiezen we er bewust voor om deze kennis, die incidenteel ingezet moet worden, niet structureel in huis te hebben. De beschikbare vacaturegelden worden daarmee ingezet als een flexibele schil aangevuld met de zogenaamde flexpot, subsidies, projectgelden en bijvoorbeeld middelen die we ontvangen in geval van zwangerschapsverlof.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de kosten van externe inhuur in 2022 iets lager zijn dan in 2021. Het percentage externe inhuur is in 2022 ten opzichte van 2021 gedaald door de stijging van de totale loonkosten die als gevolg van de uitbreiding van de formatie in 2022 heeft plaatsgevonden.

In 2022 is specifieke externe deskundigheid ingehuurd voor projecten als het opstellen van een nieuwe visie op dienstverlening en bijbehorende uitvoeringsagenda, de (voorbereidingen op de) invoering van de Omgevingswet, het opstellen van de Toekomstvisie 2030 met daarbij behorend participatietraject, de voorbereidingen voor de nieuwbouw van de Passie en het onderzoek naar de locatiekeuze voor scholen in Enter, diverse duurzaamheidsmaatregelen, ondersteuning op het gebied van de vennootschapsbelasting en Btw en juridische advisering en ondersteuning. Verder heeft de oorlog in Oekraïne tot gevolg dat vluchtelingen opgevangen moesten worden maar ook dat maatregelen als bijvoorbeeld de energiecompensatie zijn getroffen om inwoners tegemoet te komen. Deze

extra werkzaamheden hebben een aanzienlijke inspanning gevraagd en zijn in belangrijke mate uitgevoerd door onze eigen medewerkers. Voor de taken die hierdoor bleven liggen hebben we capaciteit ingehuurd. Ook is capaciteit ingehuurd om in geval van ziekte en na vertrek van medewerkers de reguliere werkzaamheden doorgang te kunnen laten vinden.

Tenslotte is er door onzekerheid over de invoering en gevolgen van de Wet kwaliteitsborging bouw voor gekozen om de beschikbare formatieruimte flexibel beschikbaar te houden. De combinatie met vele aanvragen voor omgevingsvergunningen maakt dat extra formatie is ingehuurd om deze aanvragen te kunnen afhandelen. De kosten hiervan worden meer dan gecompenseerd door hogere legesinkomsten (de legesopbrengsten zijn in 2022 ruim € 1,2 miljoen hoger dan begroot).

WAT HEEFT HET GEKOST?

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
Lasten	3.532	3.534	3.573	-708
Baten	-761	-761	-2.329	-1.246
Resultaat voor mutaties in reserves	2.771	2.773	1.244	

PROGRAMMA STERKE SOCIALE SAMENLEVING

2.1 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

2.1.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Inwoners voelen zich goed en hebben vertrouwen in de omgeving en wonen zo lang mogelijk zelfstandig	Effectiviteit van de ondersteuning
Inwoners zijn sociaal en economisch zelfredzaam	Aantal hulpvragen die door regisseurs voorveld worden opgepakt

2.1.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Meer grip op uitgaven sociaal domein

We werden in voorgaande jaren geconfronteerd met toenemende kosten binnen het sociaal domein in het algemeen en binnen de uitvoering van de Wmo en Jeugdzorg in het bijzonder. Daarom zijn er verschillende inspanningen gepleegd en maatregelen getroffen om grip te krijgen op de uitgaven en te komen tot een realistische begroting.

Vanwege de toenemende tekorten zijn in 2021 het rapport 'Meer grip op het sociaal domein' en het rapport Berenschot vastgesteld. Hiermee kregen we meer zicht op de inkomsten en uitgaven binnen het sociaal domein en hadden we een uit te voeren set van 10 gerichte maatregelen met hun (potentiële) financiële effect. In 2022 zijn deze maatregelen actief in- en doorgevoerd en dit heeft er inderdaad voor gezorgd dat we meer grip op de uitgaven hebben gekregen en in 2022 binnen de begroting zijn gebleven.

Onverwachte ontwikkelingen

In 2022 waren er echter ook onverwachte ontwikkelingen. De oorlog in Oekraïne heeft gezorgd voor instroom van ontheemden. Deze groep wordt in samenwerking met vele inwoners en organisaties in onze gemeente opgevangen. De uitgaven voor wonen en leefgeld voor de Oekraïners zorgde voor extra uitgaven, die echter gedekt worden door extra inkomsten van het Rijk.

Mede door de oorlog was de inflatie in Nederland 2022 onverwacht hoog. Dit had groot effect op de koopkracht van veel van onze inwoners. Om dit effect te verzachten voor de meest getroffen inwoners hebben Rijk en gemeente in 2022 diverse maatregelen genomen, zoals de toekenning van de energietoeslag. Hierdoor waren onze uitgaven hoger dan oorspronkelijk begroot, maar ook hierbij worden de extra uitgaven in 2022 gedekt door extra inkomsten van het Rijk.

Hervormingsagenda jeugd

Door een uitspraak van de arbitragecommissie en de Commissie van Wijzen in 2021 heeft het Rijk tijdelijk meer budget toegekend aan gemeenten. De uitspraak van de Commissie van Wijzen was meer dan helder; het Rijk dient gemeenten te compenseren voor de feitelijke kosten van de jeugdhulp en Rijk en gemeenten dienen gezamenlijk een Hervormingsagenda op te stellen. In deze Hervormingsagenda moeten afspraken komen te staan over inhoudelijke aanpassingen in de jeugdzorg, zoals afbouw van gesloten jeugdhulp en aanpak van de wachttijden. Ook moeten hierin afspraken over passende financiering worden gemaakt.

Tot nu toe is er nog geen akkoord over de Hervormingsagenda en is daardoor ook nog onduidelijk hoe de financiën voor jeugdhulp er vanaf 2026 uit zullen zien.

Maatschappelijke Agenda 2022-2026

Onze gemeente is een sociale gemeenschap met fijne kernen en buurten, we 'kijken naar elkaar om'. Maar er zijn ook zaken die meer aandacht nodig hebben, zoals eenzaamheid en psychische problemen bij jongeren. Daarom is er één agenda opgesteld die inzicht geeft in de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken; Maatschappelijke Agenda 2022-2026.

Deze Maatschappelijke Agenda is eind 2021 vastgesteld door de gemeenteraad en in 2022 uitgewerkt in een Uitvoeringsplan voor de looptijd van de Maatschappelijke Agenda.

Hierbij stellen we de maatschappelijke vraagstukken centraal en stimuleren we samenwerken met en voor onze inwoners waar dat kan. Dit doen we door individuele signalen en hulpvragen van inwoners aan elkaar te verbinden en door maatschappelijke organisaties het voortouw te laten nemen om samen inwoners van dienst te zijn. Het Uitvoeringsplan Maatschappelijke Agenda is een flexibel document dat elk jaar geactualiseerd zal worden.

Voorveld

In de Maatschappelijke Agenda staan de opgaven beschreven die we in het voorliggend veld willen bereiken. In gesprek met de maatschappelijke organisaties bepalen we de taakverdeling, waarbij de gemeente steeds meer de rol van regisseur heeft. Samen met de inwoner bepaalt de gemeentelijke regisseur wat er moet gebeuren, door wie en wat dat mag kosten. De partijen in het Voorveld bepalen hoe de ondersteuning er uit ziet en wat de beste manier is om het beoogde resultaat te realiseren.

Effecten die we middels de inzet binnen het Voorveld willen bereiken zijn:

1. Via preventie een beroep op zorgdiensten verminderen.
2. Bewoners kunnen en doen zoveel mogelijk zelf en/of met ondersteuning van familie, vrienden, buurt en wijk.

Dit deden we in 2022 samen met onze partners bijvoorbeeld door:

- oplevering van de sociale kaart
- onderzoek naar wensen inwoners voor activiteiten in Wierden Oost
- voorbereiding van de pilot om eigen kracht inwoners bij het huishouden te versterken
- het project Duurzaam samenwerken in de wijk op te starten om de samenwerking tussen formele zorg en informele zorg te verbeteren
- te starten met de uitvoering van het actieplan Een tegen Eenzaamheid
- het uitvoeren van een behoefteonderzoek voor thuiswonende mensen met dementie en hun mantelzorgers
- een Autisme spreekuur op te starten in de bibliotheek in Wierden

Cliëntervaringsonderzoek Wmo en jeugdzorg

Gemeenten zijn sinds de invoering van de Wmo en de Jeugdwet in 2015 verplicht om jaarlijks onderzoek te doen naar de ervaringen van cliënten. Ook in 2022 heeft dit onderzoek weer plaatsgevonden. Inwoners van de gemeente Wierden zijn over het algemeen tevreden over de geleverde zorg. Dat blijkt uit de jaarlijkse cliëntervaringsonderzoeken waarin onder andere wordt ingegaan op de kwaliteit en de effecten van de geboden ondersteuning. In de jeugdzorg wordt de kwaliteit van de ondersteuning op bijna alle vlakken gelijk beoordeeld ten opzichte van het jaar ervoor. 81% van de cliënten vindt dat zij goed worden geholpen bij vragen en problemen. Daarbij moet worden opgemerkt dat de respons op het onderzoek, net als voorgaande jaren, niet voldoende is om representatieve uitspraken te kunnen doen.

Uit het onderzoek blijkt dat inwoners die zorg ontvangen vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) op alle vlakken tevreden zijn over de hulp die zij ontvangen. Het gaat hier om inwoners die bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, begeleiding bij zelfstandig wonen en voorzieningen als een scootmobiel, rolstoel of aanpassingen aan de woning nodig hebben. Uit de resultaten blijkt dat 87% van de cliënten vindt dat de ondersteuning past bij de hulpvraag. Ook vindt een zeer grote meerderheid dat de kwaliteit van de ondersteuning goed is (87%).

Verbeteren van sturen op resultaten bij grote gesubsidieerde instellingen

In oktober 2020 is de startnotitie vernieuwing Subsidiebeleid vastgesteld in het college. De resultaten van het project zijn in september 2022 opgeleverd; het gaat om een aantal nieuwe subsidieregelingen, voor de sport en voor de amateurkunst (muziekverenigingen, zang- en toneelverenigingen). Daarnaast is een quickscan opgeleverd waarin we een beeld geven van de onderwerpen en thema's die in 2022 aan de orde zijn geweest in de gesprekken met de grote gesubsidieerde instellingen. Tot slot is een vernieuwde bijlage bij de begroting opgesteld, waarin de subsidies zijn geordend op basis van beleidsinhoudelijk thema's; daarmee heeft de raad jaarlijks een goed beeld van de middelen die we per beleidsveld verstrekken in de vorm van subsidies en is tevens de juridische grondslag hiervoor geborgd.

Jaarlijks formuleren de accounthouders van de grote gesubsidieerde instellingen de maatschappelijke vraag voor het komende jaar. De instelling gebruikt deze vraag om het activiteitenaanbod in te vullen. Gezamenlijk komen gemeente en instelling tot resultaatafspraken die worden vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst. Bij het formuleren van de maatschappelijke vraag wordt gekeken naar dwarsverbanden tussen de verschillende beleidsterreinen en maken we gebruik van de opgave zoals deze is geformuleerd in de Maatschappelijke Agenda.

Doorontwikkelen dagbesteding

Een belangrijk onderdeel van de transformatie is het doorontwikkelen van de dagbesteding zonder indicatie. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen maar hebben wel behoefte aan ontmoeten en ondersteuning. Samen met de formele en informele (zorg)organisaties zoeken wij naar mogelijkheden voor het verder ontwikkelen van dagbesteding zonder indicatie. Daarbij gaan wij uit van de maatschappelijke opgaven zoals die in de Maatschappelijke Agenda zijn benoemd. Wij streven ernaar het langer zelfstandig thuis wonen, het terugdringen van eenzaamheid, ontmoeten en bewegen en het behoud van zelfredzaamheid met elkaar te verbinden. Ook oriënteren wij ons op het combineren van

verschillende doelgroepen. Tot en met 2022 loopt er een pilot voor een ontmoetingscentrum voor mensen met (beginnend) geheugenproblemen en hun mantelzorgers. Deze pilot zal in 2023 worden geëvalueerd.

Maatwerkvoorziening Huishoudelijke ondersteuning

Met ingang van 1 januari 2018 hebben 13 Twentse gemeenten (met uitzondering van Rijssen-Holten) gezamenlijk de Wmo maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning (HO) ingekocht.

Gemeenten hebben sinds 2018 te maken met voortdurend stijgende kosten voor HO. Redenen hiervoor zijn onder meer de steeds stijgende tarieven vanaf 2018 na de inwerkingtreding van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs Wmo 2015 (hierna AMvB). Gemeenten zijn op basis van deze AMvB gehouden aan het betalen van een reële prijs voor Wmo diensten. In 2018 is er een nieuwe cao voor HO in werking getreden die meerdere loonontwikkelingen kende. De cao heeft een verplichtend karakter binnen de AMvB en onze raamovereenkomsten. Gemeenten hebben per januari 2019 nieuwe reële tarieven moeten hanteren. Vanaf 2019 zijn jaarlijks de tarieven HO verhoogd, zo ook in 2022.

Naast de steeds hogere tarieven stijgen de kosten HO ook door de nog steeds oplopende aantallen gebruikers HO. Oorzaken hiervan zijn de dubbele vergrijzing en de aanzuigende werking van het door het Rijk per 2019 ingevoerde abonnementstarief. Het abonnementstarief is een vast tarief per maand voor Wmo voorzieningen voor iedereen ongeacht inkomen, vermogen of gebruik. Als gevolg van dit abonnementstarief zijn de inkomsten van de gemeenten lager dan voor het abonnementstarief.

Het college wil de HO door ontwikkelen en daarnaast de kosten ervan beheersen. Het college heeft daarom in 2021 in beeld gebracht welke beheersmaatregelen genomen zouden kunnen worden om de kosten voor HO te beheersen. Besluitvorming hierop was voorzien in 2022, maar vindt eerst in 2023 plaats. Reden hiervoor is (onder andere) dat de regionaal samenwerkende gemeenten in 2022 zijn begonnen met de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop HO per 2024. In oktober 2022 heeft het college de raamovereenkomsten voor de laatste maal verlengd tot en met 31 december 2023, waardoor de raamovereenkomsten met de aanbieders van HO per 1 januari 2024 definitief aflopen.

Medio 2022 heeft het college besloten om, samen met de gemeenten Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Tubbergen, Twenterand, te starten met een dialooggerichte aanbesteding voor de inkoop van HO per 2024. Bij deze inkoop is sprake van accentverleggingen ten opzichte van de huidige HO.

Eind 2022 zijn de dialooggesprekken met zorgaanbieders gevoerd. In 2023 worden de resultaten van deze gesprekken verwerkt tot definitieve aanbestedingsdocumenten, wordt gestart met de feitelijke inkoop en de implementatie ervan. De nieuwe raamovereenkomsten gaan per 1 januari 2024 in.

In 2022 kampten gemeenten ook met de gevolgen van arbeidsmarktkrapte in de HO en gevolgen daarvan voor zorgaanbieders en inwoners. Gemeenten en zorgaanbieders proberen deze problematiek gezamenlijk het hoofd te bieden en hebben maatregelen geïnventariseerd. Het college heeft de gemeenteraad door middel van een raadsinformatiebrief hierover geïnformeerd. Ook de gebruikers van HO zijn per brief geïnformeerd over deze problematiek en de mogelijke gevolgen daarvoor voor hen. Deze

brief draagt bij aan de bewustwording bij inwoners en helpt te hoge verwachtingen te managen.

Samenwerking in de regio

Bij de Jeugdzorg en de Wmo werken we intensief samen in de regio Twente onder de vlag van OZJT en Samen14. De 14 Twentse gemeenten doen vooral veel samen op het gebied van de inkoop. Daarnaast werken we binnen de Twentse Koers samen met de 14 Twentse gemeenten, de provincie, de GGD en het Zorgkantoor aan preventief gezondheidsbeleid en aan gezamenlijke oplossingen voor inwoners van Twente. Zo hebben we vanuit de Twentse Koers in 2022 de eerste afspraken gemaakt om als Zorgkantoor en gemeenten gezamenlijk Respijtzorg te organiseren om mantelzorgers te ontlasten.

Bij de Participatiewet is de samenwerking het sterkst binnen de arbeidsmarktregio Twente. Daarnaast vindt afstemming plaats op het niveau van de subregio (Almelo). Hetzelfde geldt op het gebied van het Passend onderwijs. Hierover wordt in de subregio samengewerkt met de Samenwerkingsverbanden (SWV-en) voor Primair en Voortgezet onderwijs die in deze subregio werkzaam zijn.

Voor het arbeidsmarktbeleid geldt een toenemende aandacht voor samenwerking in arbeidsmarktregio Twente.

Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO)

Beschermd wonen wordt een taak van alle gemeenten, niet alleen van de centrumgemeenten. Vanuit het Rijk wordt de planning en inhoud steeds gewijzigd. Juli 2019 spraken Rijk en gemeenten af in tien jaar tot een gefaseerde invoering van het objectief verdeelmodel voor beschermd wonen te komen en ook de doordecentralisatie in die tijd voor elkaar te krijgen. Vanaf 1 januari 2022 is de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen inhoudelijk doorgedecentraliseerd naar individuele gemeenten en naar verwachting gebeurt dit ook financieel per 1 januari 2024.

De doordecentralisatie van de centrumgemeentetaken BW en MO zorgt ervoor dat wij als gemeenten in de regio Almelo opnieuw moesten afspreken wat wij wel en niet samen willen regelen en hoe we dat dan doen. Dit hebben we in 2020 beschreven in een regioplan en deze is in het najaar vastgesteld door de 6 colleges in de regio Almelo. In 2021 is gewerkt aan een Centrumgemeenteregeling Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang regio Almelo 2022-2026 en het Convenant Samenwerken aan Beschermd Wonen, Opvang en Zorg Twente 2022. Hierin wordt de gezamenlijke regionale verantwoordelijkheid voor BW en MO vastgelegd. In 2022 zijn deze stukken voorgelegd.

Inloop Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)

De Wmo 2015 verplicht om de ondersteuning aan mensen met ggz-problemen goed te regelen. In Twente zijn diverse inloopvoorzieningen ggz, maar die zijn niet evenwichtig over alle gemeenten verspreid. Als pilot is het Inloophuis 'Jij en Wij' in 2021 opgestart voor het realiseren van een lokale Inloop voor inwoners met psychiatrische problematiek. In 2023 zal deze pilot worden geëvalueerd.

Wet tijdelijk huisverbod

Bij een opgelegd tijdelijk huisverbod wordt in eerste instantie de uit huis geplaatste voor tien dagen de toegang tot de woning ontzegd. Vervolgens kan dit verlengd worden met nog eens

achttien dagen. Doordat de hulpverlening verplicht wordt ingezet, kan vaak verdere escalatie van huiselijk geweld worden voorkomen.

Opgelegde tijdelijke huisverboden over de jaren:

2015	3	2019	3
2016	1	2020	1
2017	0	2021	2
2018	1	2022	2

Medio 2022 is verder de procedure om te komen tot een tijdelijk huisverbod geëvalueerd. Uit deze evaluatie zijn geen grote problemen en dus ook geen wijzigingen van de procedure gekomen.

2.2 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

2.2.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Zoveel mogelijk inwoners naar betaald werk	Participatie in de samenleving

2.2.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Werk en inkomen algemeen

Arbeidsmarkt, algemeen

De werkgelegenheid in Twente is in 2022 met bijna 10.000 personen toegenomen; een stijging van drie procent ten opzichte van een jaar eerder en ruim 12% meer dan tien jaar geleden. Ondanks de toename van het aantal werkende personen, blijft de vraag naar werkenden groot. Wel zien we in het laatste kwartaal van 2022 een lichte daling van het aantal vacatures. Omdat het aantal vacatures in omliggende regio's nog hoger is, is er voor Twentse werkgevers niet alleen concurrentie in de regio, maar neemt deze ook toe van buiten de regio.

Met een branchegerichte benadering investeren we vanuit de arbeidsmarktregio Twente in samenwerking tussen partijen om de aansluiting tussen (toekomstige) vraag en aanbod te verbeteren. Voorbeelden daarvan zijn het Twents Fonds voor vakmanschap, het Leerwerk loket, inzet in de logistiek, de gezamenlijke werkwijze SROI (social return on investment) bij aanbestedingen en ook de gezamenlijke inzet van arbeidsmarktcoaches. Waarbij het accent verschuift van het 'ophalen van vacatures' naar het investeren in het verkleinen van de mismatch tussen vraag en aanbod. Denk daarbij aan de (dreigende) tekorten in de ICT, de techniek, de logistiek, in het onderwijs en in de zorg. De verwachting is dat de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren onverminderd zal voortduren.

Met middelen van het Rijk heeft de inzet van het Regionaal Mobiliteits Team in 2022 verder vorm gekregen; inzet is gericht op het opvangen en voorkomen van werkloosheid en het versterken van de samenwerking tussen de partners in de arbeidsmarktregio. We hebben voor Wierden afspraken kunnen maken over de extra inzet ten behoeve van (intensievere) begeleiding van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt die doorloopt in 2023.

Participatiewet, bijstandsuitkeringen Wierden

Over het hele jaar 2022 genomen zien we een lichte stijging van het aantal bijstandsgerechtigden, van 164 op 1 januari naar 178 op 31 december (begin 2021 waren er nog 186 uitkeringen).

Er zijn 68 nieuwe uitkeringen bijgekomen (ten opzichte van 44 in 2021) en er zijn 54 uitkeringen beëindigd. De belangrijkste reden voor het beëindigen van de uitkering is in 2022 uitstroom naar werk of het volgen van een opleiding (circa 20 gevallen). In 2022 was er ten opzichte van voorgaande jaren nauwelijks uitstroom vanwege het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

De relatief hoge instroom is voor een deel te verklaren uit het grotere aantal statushouders dat we hebben gehuisvest (16 van de nieuwe uitkeringen), daarnaast is in de meeste gevallen sprake van een grote afstand tot de arbeidsmarkt hetgeen duidt op instroom van de 'nieuwe doelgroep' (die voorheen zou instromen in de Wsw of in de Wajong, regelingen waarvan de toegang resp. is afgesloten en aangescherpt met de invoering van de Participatiewet).

Het aantal inwoners dat recht heeft op een IOAW- en IOAZ-uitkering daalde in 2022 licht van in totaal 13 op 1 januari 2022 naar 11 op 31 december 2022.

Een relatief grote groep mensen met een bijstandsuitkering bevindt zich op de onderste treden van de Participatieladder (circa twee derde van het bestand). Voor een deel gaat het om statushouders die nog bezig zijn met hun inburgering, daarnaast zien we veel mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Dit komt enerzijds door de gunstige economische omstandigheden en de krapte op de arbeidsmarkt; mensen met arbeidsmarktperspectief stromen snel uit. Anderzijds komt dit doordat het bij de instroom vaker gaat om mensen die voorheen zouden instromen in de Wajong of de Wsw, zoals schoolverlaters uit het Praktijkonderwijs (Pro). Dit vraagt meer en intensievere inzet, die niet altijd (direct) leidt tot betaald werk; we moeten ook inzetten op het zetten van kleinere stappen en zo mogelijk gedeeltelijk betaald werk.

Steeds vaker plaatsen we mensen met de inzet van loonkostensubsidie (LKS), waarmee zij 'uit de uitkering' zijn maar nog wel begeleiding en/of jobcoaching ontvangen om te zorgen voor 'duurzame' plaatsing; eind 2022 gaat het om 47 personen (zonder uitkering) en 5 personen die werken met de inzet van loonkostensubsidie met daarnaast nog een gedeeltelijke bijstandsuitkering.

Nieuw beschut werk

De toeleiding naar regulier werk van personen met een arbeidshandicap of grote afstand tot de arbeidsmarkt vindt plaats vanuit het team Participatie van de gemeente in samenwerking met Werkplein Twente (samenwerking regionale arbeidsmarkt). Dit draagt eraan bij dat de gemeente regie voert en de verbinding legt met zorg en ondersteuning vanuit de verschillende domeinen. Integraal werken, met als doel een inclusieve arbeidsmarkt.

Voor mensen die alleen met een hoge mate van begeleiding of werkplekaanpassing kunnen werken, is er nog de voorziening 'nieuw beschut werk', als voorziening onder de Participatiewet.

We kunnen de plekken realiseren bij Ontplooi, maar soms ook elders (Sterkerij, Invia) als dit de best passende plek is voor de persoon in kwestie.

Voor het realiseren van plaatsen hebben gemeenten te maken met een 'taakstelling' voor het minimale aantal plekken dat moet worden gerealiseerd. Voor Wierden bedraagt deze tot en met 2022 5 plaatsen en hebben we eind 2022 6 plekken gerealiseerd (landelijk blijft de realisatie achter bij deze taakstelling en ligt het cijfer rond de 70%).

Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw), opheffing GR Soweco

In de zomer van 2020 hebben de zes gemeenteraden van de GR Soweco gemeenten ingestemd met het opheffen van de gemeenschappelijke regeling; per 1 januari 2021 is deze in liquidatie.

De dienstverbanden van de Sw-medewerkers zijn vanaf deze datum van de GR overgegaan naar de individuele gemeenten. De gemeenten Almelo, Twenterand, Tubbergen en Wierden blijven op onderdelen samenwerken, met name in het organiseren van een voorziening voor beschut werk. Daartoe is een nieuwe uitvoeringsorganisatie (NUO) opgericht, een stichting van de gemeente Almelo die opereert onder de naam Ontplooi. De vier gemeenten hebben individueel een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met Ontplooi met betrekking tot de dienstverlening voor de mensen met een Wsw dienstverband en het bieden van beschut werk. Als voorziening onder de Participatiewet, ook wel 'nieuw beschut' genoemd (zie hiervoor).

De afwikkeling van de liquidatie van de GR bevindt zich eind 2022 in een vergevorderd stadium; de verkoop van het pand aan de Plesmanweg heeft plaatsgevonden, de verwachting is dat medio 2023 het traject geheel kan worden afgerond. Op basis van kwartaalrapportages informeren we de raad over de voortgang.

Wsw going concern

Omdat de Wsw sinds 2015 geen nieuwe instroom meer kent, neemt het aantal Wsw-dienstverbanden jaarlijks af. Eind 2022 zijn er nog 71 mensen in dienst met een Sw-indicatie. Daarvan zijn circa 20 personen werkzaam in het groen, zij worden rechtstreeks aangestuurd door onze eigen buitendienst. De overige mensen worden aangestuurd en begeleid door Ontplooi, in beschut werk of in de vorm van detachering, individueel of groepsgewijs. De kosten voor de uitvoering van de Wsw bestaan in grote lijnen uit een subsidietekort (rijksbijdrage minus de salarissen) en de kosten voor de dienstverlening van Ontplooi (organiseren van de werkplekken, uitvoeren werkgeverstaken). In aanvulling op de rijksbijdrage was in onze begroting structureel € 410.000 opgenomen. De daadwerkelijke bijdrage voor 2022 bedraagt nog ruim € 370.000.

Minimabeleid

De gemeente Wierden vindt het van groot belang dat iedereen mee kan doen, oftewel een inclusieve samenleving. Doelstelling is ook de financiële zelfredzaamheid van mensen met een laag inkomen te bevorderen, enerzijds preventief (het voorkomen van schulden) en anderzijds inclusief (meedoen in de samenleving). In concrete bewoordingen: zo min mogelijk inwoners van de gemeente Wierden in armoede en zoveel mogelijk inwoners die mee kunnen doen in de samenleving. In 2020 heeft de gemeenteraad de kadernota minimabeleid vastgesteld.

In 2022 hebben we een herstart gemaakt met de Campagne "Rondkomen in Wierden", waarmee we willen voorkomen dat mensen financiële problemen krijgen en in armoede terechtkomen.

In 2022 is verder gestart met een evaluatie van vroegsignalering van schulden en is begonnen met effectmetingen van onze regelingen voor inkomensondersteuning. De resultaten worden verwacht in het tweede kwartaal van 2023.

2.3 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

We streven na dat inwoners zich gezond voelen en meedoen in de samenleving naar eigen kunnen

2.3.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
De gezondheid en vitaliteit van inwoners is bevorderd	Toename van vitale groep ouderen

2.3.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Investering sportaccommodaties

Beheer en exploitatie van de meeste sportaccommodaties is in handen van de Stichting Accommodaties Wierden Enter (SAWE). Vanaf 2022 is Sawe/De Kolk begonnen met het in de markt zetten van de nieuwe naam: WiE-Sport. De wensen van de sportverenigingen worden gehoord in een tweetal stichtingen, de Enterse Sportfederatie (ESF) en de Stichting Sportbelangen Wierden (SSW). Zij zijn ook eigenaar van de meeste sportaccommodaties, uitgezonderd gymlokaal Wilhelminastraat en sportzaal het Noordbroek aan de Marjoleinlaan in Wierden. Investerings worden in overleg met de gemeente besproken. De gymzaal Hoge Hexel is in beheer en exploitatie van stichtingsbestuur Kulturhus Hoge Hexel. Ook Notter Zuna heeft een gymzaal die in beheer en exploitatie is van de stichting Kulturhus Irene. De sportstichtingen ESF en SSW hebben de volgende investeringen gedaan dan wel zijn hiermee gestart in 2022:

- Sportpark 't Lageveld Oost: vervangen hekwerk bij de doelopstelplaats SVZW, aankoop grond t.b.v. een nieuw natuurgrasveld en aanleg van een voetbalveld Juventa '12.
- Sporthal 'n Dikken: vervangen rolluiken aan buitenzijde bovenraampartijen door beplating
- Sportpark De Werf: renovatie van dak 7 inclusief aanbrengen valbeveiliging Enter Vooruit
- Sporthal De Zomp vervangen rolluiken aan buitenzijde bovenraampartijen door beplating

SAWE heeft de volgende investeringen gedaan dan wel is hiermee gestart in 2022:

- Vervangen software verhuur accommodaties en website

De Kolk heeft de volgende investeringen gedaan dan wel is hiermee gestart in 2022:

- Hardware (toegangspoortjes) nieuw toegangssysteem
- Vervangen software kassaverkoop, toegangscontrole, zwemlesregistratie, website
- Toegangsdeur (sluis) tussen kleedgelegenheid en zwembad

Gymlokaal Wilhelminastraat

Het gymnastieklokaal aan de Wilhelminastraat is verouderd en nadert het einde van de technische levensduur. Door de veroudering maar ook door de toenemende vraag naar ruimte voor bewegingsonderwijs, mede als gevolg van de groei van de Passie, wordt vervanging van deze accommodatie noodzakelijk en onvermijdelijk.

In de begroting 2022 zijn financiële middelen opgenomen voor de bouw van een sportzaal op de Esrand. Er is opnieuw onderzoek gedaan naar de capaciteitsbehoefte voor de sportaccommodatie op De Esrand. Geadviseerd wordt om een sporthal in driedeling te realiseren. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd en in december 2022 is er een Open Huis georganiseerd. In 2023 volgt de verdere besluitvorming.

Sportprijzen gemeente Wierden

In verband met de corona maatregelen in het sportseizoen 2021 heeft de jaarlijkse uitreiking van de sportprijzen niet plaatsgevonden. In 2023 volgt een heroriëntatie op de opzet van de sportverkiezingen.

Regionale samenwerking

In de Regionale Visie Sport en Bewegen is opgenomen de organisatie van de Special Olympics. Van 10 tot en met 12 juni 2022 heeft dit grootste landelijke sportevenement voor mensen met een verstandelijke beperking plaatsgevonden in Twente. In Wierden is het onderdeel paardensport afgewerkt. De Special Olympics waren een groot succes en hebben sport- en bewegen voor mensen met een beperking een impuls gegeven. Spin-offs als de G-Run tijdens de Wiezoloop en het G(O) voetbaltoernooi staan ook in 2023 weer op de agenda.

Lokaal Sportakkoord

In 2020 is door organisaties uit de sport, zorg, onderwijs, welzijn en de gemeente het lokaal sportakkoord opgesteld en ondertekend. De thema's waar op ingezet wordt zijn: inclusief sporten & bewegen, duurzame sportinfrastructuur en vitale sportaanbieders. Voor de uitvoering van het lokaal sportakkoord is voor 2020, 2021 en 2022 jaarlijks een subsidiebudget van € 20.000,- beschikbaar. Op basis van regionale afspraken zal 10% van alle beschikbare budgetten worden aangewend voor uitvoering van regionaal sportakkoord/sportvisie. Ten gevolge van de corona maatregelen is het aantal initiatieven beperkt gebleven. In 2022 heeft de tweede Sportontmoeting Wierden plaatsgevonden waarbij de lokale sportaanbieders elkaar ontmoeten, inspireren en kennis uitwisselen. Het lokaal Sportakkoord heeft een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van G-sport activiteiten en aan de organisatie van het Twents kennis en inspiratie event voor de sport. In 2023 wordt het sportakkoord herijkt.

Ontmoeten

De sociale samenhang binnen onze gemeente draagt bij aan het voorkomen, verminderen of uitstellen van professionele zorg, ontwikkeling en verrijking van de inwoners zelf en aan hun sociale en maatschappelijke deelname. Ook een prettige leefomgeving draagt bij aan het welbevinden van inwoners. Een veilige leefomgeving waarin inwoners zich thuis voelen, die uitnodigt tot ontmoeten en (samen) bewegen bevordert de participatie. Een krachtige sociale Wierdense samenleving kan niet zonder fitte en vitale inwoners.

Project positieve gezondheid: De langdurige gevolgen van de coronaperiode hebben een zware wissel getrokken op het sociaal en mentaal welbevinden van de kwetsbare groepen in de gemeente Wierden. Dit geldt voor alle leeftijdscategorieën. Daarom is positieve gezondheid een uitstekende tool om met mensen in gesprek te gaan, bewustwording te creëren en een positieve bijdrage te leveren aan veerkracht zodat mensen, al dan niet met ondersteuning, vorm kunnen blijven geven aan hun leven. In 2022 is gestart met het geven van trainingen positieve gezondheid aan professionals en werken de gemeente en de organisaties steeds meer vanuit dit principe. Hierbij staat niet het inzoomen op beperkingen, maar het stimuleren en ondersteunen van de eigen kracht voorop.

Sociale duurzaamheid in wijken: De gemeente wil dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig leven en wonen in een voor hen passende woning. Daarnaast wil de gemeente Wierden een toegankelijke, inclusieve & gezonde samenleving realiseren waarin wijkbewoners als individu zeggenschap hebben op de eigen leefomgeving en hieraan actief deelnemen en gezamenlijk noaberschap en harmonie in de gemeenschap, aanbod en gebruik van voorzieningen en activiteiten in de wijk en inrichting en gebruik van de openbare ruimte vorm gaan geven. Als eerste stap wordt er een inventarisatie gemaakt van de wijk en haar eigenschappen en voorzieningen. Ook hierbij wordt gebruik gemaakt van het model "Positieve Gezondheid en Leefomgeving" van het Louis Bolk Instituut. Het uiteindelijke doel is het versterken en stimuleren van activiteiten en voorzieningen voor mensen met een ondersteuningsbehoefte, zodat zij actief kunnen blijven deelnemen aan de maatschappij. Deze werkwijze is als pilot in 2021 in Plan Oost opgestart. In 2022 is deze pilot afgerond. In 2023 zal er een inventarisatie uitgevoerd worden in Wierden West en Enter.

2.4 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Optimale ontwikkeling van de jeugd

2.4.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Jongeren hebben een startkwalificatie	Startkwalificatie
Vergroting kansen aan het begin van de schoolloopbaan	Voor- en vroegschoolse educatie
Drugs- en alcoholmisbruik onder jongeren is afgenomen	Alcohol en drugsgebruik

2.4.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Landelijk register, kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang

Ieder jaar stelt het college jaarlijks rond mei/juni een verslag vast waarin de inspecties en handhaving acties binnen de kinderopvang (kdv) is weergegeven. De cijfers die dan verantwoord worden zijn die van 01-10-2021 tot 01-10-2022.

Voor dit jaarverslag ziet u de gegevens over hele jaar 2022 (01-01-2022 t/m 31-10-2022).

Op 31 december 2022 had de gemeente Wierden 49 gastouders geregistreerd staan, dat is een afname van 16 gastouders sinds 31-12-2021. Deze 49 gastouders mogen samen 292 kinderen opvangen. De 49 gastouders zijn gezamenlijk verbonden aan 23 gastouderbureaus. Een gastouder mag voor meerdere gastouderbureaus werken. Toch blijft het aantal kinderen dat zij in het totaal per dag mogen opvangen ongewijzigd. De meeste gastouders houden het bij een enkel bureau. Toch zijn er die gekoppeld zijn aan 4 of meer bureaus.

Op 31 december 2022 stonden er 14 kinderdagverblijven (kdv) geregistreerd. Samen zijn zij goed voor 407 kindplaatsen. Aantal VVE locaties is hetzelfde gebleven.

Op 31-12-2022 kende Wierden 11 buitenschoolse opvang instellingen (bso's) en deze waren samen goed voor 383 kindplaatsen. Het aantal kindplaatsen bij de bso was in 2021 nog 381.

Passend Onderwijs

De samenwerkingsverbanden primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO) werken samen met de gemeenten in de subregio rondom Almelo. In de voorbereidingsgroep onderwijs-jeugd vindt afstemming, verkenning, informatie-uitwisseling en beleidsvoorbereiding plaats. Dit betreft onderwerpen over de verbinding onderwijs-jeugdhulp, maar ook over de verschillende verantwoordelijkheden hierbij. De gezamenlijke visie richt zich op het zo veel mogelijk opvangen van leerlingen in het regulier onderwijs, waarbij het belang van het kind voorop staat. Het bestuurlijk overleg en de besluitvorming vindt in een subregionaal OOGO (op overeenstemming gericht overleg) plaats.

In het OOGO is het ondersteuningsplan van het Primair Onderwijs SWV Twente Noord 2022-2026 besproken en vastgesteld. In het OOGO zijn ook de eerste voorstellen gedaan om subregionale pilots collectief te arrangeren. Doel is een kwalitatief betere en efficiënte zorg in het onderwijs te bewerkstelligen, zowel voor de leerlingen op school, als voor de zorgaanbieder en voor de deelnemende gemeenten. Door collectief arrangeren brengen we de jeugdhulp en het onderwijs dicht bij elkaar, waardoor leerlingen eerder op school geholpen kunnen worden.

Om helderheid te krijgen over de verantwoordelijkheden vanuit het passend onderwijs en vanuit de jeugdwet bij zorgvragen, is er een informatie-bijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst is door een ingehuurd expert voor zowel deelnemers uit het onderwijs, de SWV-en, het AMW en de (eigen) lokale toegang uitleg gegeven.

De Twentse Belofte

Het streven is om vanuit deze Twentse aanpak jongeren alsnog een startkwalificatie of een andere haalbare(arbeidsmarkt)kwalificatie te laten halen. De huidige inspanningen van het RMC richten zich op voortijdige schoolverlaters tot 23 jaar. Binnen het project van Belofte 5 wordt deze leeftijdsgrens opgerekt naar 27 jaar. Tot nu toe heeft elke gemeente hier op zijn eigen manier invulling aan gegeven. Dit in tegenstelling tot de werkwijze voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar, die subregionaal georganiseerd is via de RMC.

Er is een subregionaal plan van aanpak opgesteld voor de doelgroep oud VSV 23-27 jaar. Dit plan heeft als doel dat we maandelijks het lijstwerk van het Inlichtingen Bureau voor de 6 gemeenten in de subregio analyseren en de jongeren zonder werk, opleiding en startkwalificatie benaderen. We brengen de situatie van de jongere en eventueel zijn netwerk/betrokken hulpverlening in kaart. Waar nodig doen wij dit met behulp van de andere disciplines binnen de gemeente, zoals Wmo en participatie.

Preventie jeugd

Een kleine selectie van wat we doen:

- De samenwerking tussen de diverse instellingen is een constant onderwerp van aandacht. Hierbij vindt afstemming plaats met diverse instellingen zoals het (schoolgericht) maatschappelijk werk, MEE, het jongerenwerk en de jeugdgezondheidszorg.
- De inzet van schoolgericht maatschappelijk werk in het onderwijs is onderdeel van de subsidieafspraken met Avedan. Jaarlijks wordt deze inzet met de basisscholen geëvalueerd en gecontinueerd.
- Wierden en vijf andere gemeenten in Twente zijn een proces gestart rondom het toepassen van triage door middel van een risicotaxatie-instrument voor complexe scheidingssituaties. Na afronding van de pilot worden de resultaten gedeeld met de andere acht Twentse gemeenten. Bij positieve bevindingen is het de bedoeling om de triage-instrumenten te implementeren als standaard werkwijze in heel Twente.
- De inzet van POH-ers Jeugd GGZ, met daarbij een tijdelijke uitbreiding van 4 uur.
- MEE verzorgt de inzet van de toekomstcoach, voor jongeren tussen de 13 en 27 jaar, uit kwetsbare doelgroepen. Doel: vergroten van de participatie van deelnemers aan het project in opleiding, arbeid/dagbesteding en samenleving. Jongeren kunnen zichzelf aanmelden. Via het onderwijs (Voortgezet speciaal onderwijs/Praktijk onderwijs) of de

gemeentelijke toegang kunnen jongeren ook worden doorgestuurd naar MEE. Voor 2022 zijn er 10 extra nieuwe trajecten ingezet. De psychosociale gevolgen van de Corona crisis zijn duidelijk te merken binnen de toekomstcoachtrajecten. Er is daarom vanuit de Corona-middelen ruimte gecreëerd voor het inzetten van extra trajecten.

- De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) neemt deel aan de schoolgebonden netwerken, maar ook aan een Multi Disciplinair overleg. De jeugdarts maakt ook deel uit van de interne begeleidingsstructuur in het MBO (ROC). Hierbij ligt een relatie met de Twentse Belofte en de ontwikkeltafel Onderwijs en Zorg.
- Het project Samen Oplopen richt zich op brede laagdrempelige gezinsondersteuning. In 2022 zijn er 11 koppelingen gemaakt. Deze ondersteuning is ook ingezet voor de ondersteuning van Oekraïense ontheemden.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Met het NPO is een specifieke uitkering beschikbaar gesteld voor het onderwijs en de gemeenten om aandacht te kunnen geven aan door Corona veroorzaakte vertragingen bij kinderen op co-cognitief en sociaal-emotioneel vlak. Op basis van een menukaart kunnen scholen en voorschoolse instellingen voor hun leerlingen/kinderen keuzes maken uit een divers aanbod. Doel is herstel van en een positieve bijdrage leveren aan de veerkracht en ontwikkeling van jeugdigen in het onderwijs tijdens en na corona. De menukaart zal jaarlijks worden aangepast en is geldig voor de periode van 2021 - 2025.

Regiovisie Jeugdhulp Twente

De Regiovisie Jeugdhulp Twente is in 2021 vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe aanbieders, professionals en gemeenten in de aankomende jaren vanuit samenwerking de jeugdhulp naar een hoger plan gaan tillen. We hebben met elkaar afgesproken dat iedere jeugdige in Twente toekomstperspectief heeft om naar uit te kijken. In de Regiovisie is de opdracht geformuleerd om vanuit de leidende principes de strategische doelen te beschrijven en uit te werken in een strategisch inkoopdocument. Met dit strategisch inkoopdocument wordt de regionale koers bepaald voor de nieuwe inkoop jeugdhulp per 1-1-2025.

Voorgaande sluit aan bij de uitgangspunten van onze Maatschappelijke Agenda.

De komende jaren gaan nog ontwikkelingen plaatsvinden in de eigen sociale basisinfrastructuur van gemeenten. Daar horen afwegingen bij over (lichte vormen van) het zelf – in de basisinfrastructuur – organiseren van jeugdhulp. Nu 'ja' zeggen tegen regionale inkoop van de jeugdhulp in het segment 'ambulant' is voor een aantal gemeenten te vroeg voor de eigen wenselijke ontwikkelingen. Voor Wierden is er voldoende ruimte om de lokale ontwikkeling vorm te geven naast de regionale inkoop.

Veilig Thuis Twente

Veilig Thuis Twente (VTT) is het regionale advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling voor Twente. Op basis van het vastgestelde vormgevingsdocument en samenwerkingsafspraken werken de 14 gemeenten met VTT samen. VTT geeft advies, doet onderzoek en onderneemt actie bij crisis. VTT is het gehele jaar 24 uur per dag, het hele jaar door, bereikbaar geweest. Ondanks personele uitdagingen is het gelukt om bij de stijgende hoeveelheid meldingen snel en adequaat te reageren op acute situaties. Het aantal in behandeling genomen meldingen is in 2022 met 14% gestegen ten opzichte van 2021. Het is daardoor niet gelukt om, zoals in 2021, helemaal wachtlijstvrij te werken. Verdere oorzaken hiervan waren een hoog ziekteverzuim en personele wisselingen.

VTT heeft in 2022 wel meer toetsingen voor tijdelijke huisverboden uitgevoerd en ook het daadwerkelijke aantal tijdelijke huisverboden is toegenomen ten opzichte van 2021. Jaarlijks wordt er lokaal bestuurlijk overleg gevoerd met VTT. Hierbij komen o.a. de samenwerkingsafspraken aan bod, de inzet van de gedragswetenschapper ten behoeve van de lokale casuïstiek, de kwartaalrapportages en overige aandachtspunten.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

De JGZ voert zowel individueel gerichte taken uit als specifiek maatwerk. De taken gericht op het individu zijn onderdeel van het wettelijk basistakenpakket. Voor maatwerk worden per gemeente afspraken gemaakt. Voor 2022 is een lokaal uitvoeringsplan opgesteld. Specifiek hebben we voor 2022 extra uren ingekocht ten behoeve van extra inzet van de jeugdarts in de lokale zorgstructuur. De JGZ neemt deel aan de school-gebonden netwerken, maar kan ook in een Multi Disciplinair overleg (op casus-niveau) plaats nemen. Ook nemen we Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugdgezondheidszorg (PGJ) af als onderdeel van onze preventieve laagdrempelige aanpak op (opvoed)ondersteuning. PGJ is een vorm van licht pedagogische, preventieve hulpverlening. De begeleiding is kortdurend, het vertrekpunt is de hulpvraag van ouders. Het signaleren en aanmelden gebeurt door diverse professionals: medewerkers van de JGZ, een kinderarts, een praktijkondersteuner Jeugd-GGZ, het maatschappelijk werk of de gemeentelijke regisseurs. In 2022 zijn 82 van de 90 casus-gebonden contactmomenten uitgevoerd.

De Esrand

In het gebied De Esrand worden (onder meer) de middelbare school De Passie en een sportaccommodatie gerealiseerd. Voor het mogelijk maken van permanente huisvesting heeft het college gronden aangekocht op de Esrand. Aansluitend is voor dit gebied een visie opgesteld waarin ruimte is opgenomen voor huisvesting van de Passie. In 2020 heeft de gemeenteraad besloten het benodigde krediet beschikbaar te stellen. Op 14 september 2021 zijn het bestemmingsplan en het beeldkwaliteitsplan door de gemeenteraad vastgesteld. De Passie is bouwheer voor de nieuwe school. De uitvoering van de werkzaamheden is gestart in december 2022.

Visie op Onderwijs(huisvesting), IHP en nieuwbouwscholen Enter

In het coalitieprogramma (2018-2022) is de ambitie uitgesproken te starten met het proces om een nieuwe huisvesting voor de scholen Talenter en Wegwijzer in Enter op termijn mogelijk te maken.

De deelnemende partijen te weten: de scholen De Talenter en De Wegwijzer, Het Kroontje en De Kindertuin (kinderopvang) en bestuurskantoor voor Stichting Katholiek Onderwijs Twenterand (SKOT) hebben in intentieverklaringen uitgesproken om gezamenlijk een Kindcentrum (KC) te vormen in het gebouw dat gerealiseerd zal worden in Enter. In de Visie op Onderwijs staat beschreven wat onder een KC wordt verstaan: een voorziening voor kinderen van 0-13 jaar met een totaal aanbod op het gebied van onderwijs en kinderopvang op basis van de volgende uitgangspunten: een gezamenlijke educatieve- en pedagogische visie met een afgestemd programma voor onderwijs en ontwikkeling, uitgevoerd door de teams onderwijs en kinderopvang.

In juni 2020 is een raadsbesluit genomen over het proces voor de nieuwbouw van de basisscholen. Er is een haalbaarheidsstudie uitgevoerd om te kijken of gezamenlijke huisvesting van de scholen mogelijk is. Er is ook onderzocht of De Roerganger zich hierbij

kon aansluiten. Dit bleek echter niet het geval. Er is een proces vastgesteld waarin is omschreven hoe de komende jaren nieuwe huisvesting verder wordt voorbereid. Het college heeft via een raadsbrief aangegeven voordat stukken ter besluitvorming over de nieuwbouw Enter voorgelegd zouden worden, eerst de Onderwijsvisie en het Integraal huisvestingsplan Onderwijs gemeente Wierden 2021-2037 (IHP) ter besluitvorming voorgelegd zouden zijn. De Visie op Onderwijs(huisvesting) 'Het kind centraal' is in december 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. Het IHP is in december 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Aan de hand van toetsingscriteria wordt een locatie uitvraag gedaan onder inwoners en wordt een locatie ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad (april 2023).

2.5 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Inwoners zijn tevreden over kwaliteit van leven

2.5.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Verhoogde leefbaarheid en sociale samenhang	Sociale samenhang en buurtparticipatie
Voorzieningen zijn toegankelijk voor iedereen	Deelname aan het verenigingsleven

2.5.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Huisvesting vergunninghouders

Het Rijk legt de gemeente jaarlijks een taakstelling op voor het huisvesten van vergunninghouders (statushouders). Deze taakstelling is afhankelijk van het aantal mensen dat in ons land asiel aanvraagt, zij worden evenredig over de gemeenten verdeeld. Na de hoge aantallen ten gevolge van de vluchtelingencrisis in 2016 (Syrië) daalde de instroom en de taakstelling, tot 19 personen in 2019 en 17 personen in 2020. Vanaf 2021 stijgen de aantallen weer, naar 37 personen in 2021 en 33 in 2022. De taakstelling voor 2022 bleek in de loop van het jaar niet meer aan te sluiten bij de (hogere) instroom. Daarom is bestuurlijk afgesproken om een versnelling te realiseren in de 2e helft van het jaar. Dit bleek voor veel gemeenten, waaronder Wierden, niet haalbaar te zijn, door de beperkte beschikbaarheid van passende woningen in relatie tot de aan onze gemeente gekoppelde statushouders. Wel is de 'reguliere' opgave nagenoeg gerealiseerd, inclusief een achterstand van enkele personen die er was op 1 januari 2022; de stand per 31 december 2022 bedraagt 3 personen. Een en ander moet ook gezien worden in de context van de vluchtelingenstroom vanuit de Oekraïne die we in het voorjaar van 2022 zien ontstaan en de knelpunten op de woningmarkt in algemene zin.

Cultuurvisie

In 2020 is de Cultuurvisie Wierden met als titel "Verknopen" opgesteld. Hiervoor is bij inwoners, verenigingen, stichtingen en organisaties input opgehaald. De uitvoering van in de visie vastgestelde speerpunten zal gebeuren door het opstellen van een uitvoeringsagenda. Er worden op diverse terreinen inmiddels stappen gezet en wordt nu toegewerkt naar een uitvoeringsagenda aansluitend op de cultuurvisie. Het doel is uiteindelijk om meer samenwerking te creëren en zaken met elkaar te verbinden.

Bibliotheek Wierden Enter

De nieuwe visie op bibliotheekwerk is in 2017 gepresenteerd en er is een start gemaakt met de implementatie van deze visie. In de visie staat als doelstelling geformuleerd dat de bibliotheek 2.0 de toegangspoort vormt tot kennis (via media, zoeksystemen, uitleen, ed.) naar het aanleren en omgaan met essentiële informatievaardigheden (zoals taal, lezen,

leren, digitale geletterdheid). Vaardigheden die voor iedere burger benodigd zijn in de 21ste eeuw. Op basis van de uitwerking van de visie is in de jaren 2020 - 2022 verder gewerkt aan de implementatie van de visie. Op basis van de visie is er samen met de medewerkers een beleidsplan en een jaarplan opgesteld.

Met De Welle en Kaliber vindt overleg plaats om de ingezette samenwerking te continueren met als doel efficiënte inzet van mensen en middelen om daarmee ook overlappingsen te voorkomen.

Lokaal CultuurFonds Wierden

In 2019 is besloten dat de jaarlijkse bijdrage van € 15.000 voor het lokaal cultuurfonds ingaande 2020 is komen te vervallen. In 2022 is het Reglement adviescommissie lokaal cultuurfonds gemeente Wierden ingetrokken en is de Adviescommissie ontbonden. Het nog resterende bedrag uit het Cultuurfonds wordt benut voor de uitvoeringsagenda kunst en cultuur.

Cultuureducatie

Gemeentebreed wordt er jaarlijks een cultuureducatieprogramma opgezet. In samenwerking met Kaliber Kunstenschool maken schoolkinderen kennis met diverse vormen van kunst- en cultuur. Hiervoor is een doorlopende meerjarenlijn opgesteld in overleg met de cultuurcoördinatoren van alle basisscholen. Leerlingen volgen workshops, bezoeken voorstellingen en krijgen zelf ook de gelegenheid zich te verdiepen in vormen van kunst en cultuur. Voor het project Cultuureducatie aan de basis is voor de periode 2021-2024 een provinciale subsidie toegekend van € 53.568 (€13.392 per jaar).

Kaliber Kunstenschool – muzikale en beeldende vorming

Kaliber Kunstenschool was ook in 2022 verantwoordelijk voor het aanbod op gebied van muzikale en beeldende vorming. De activiteiten zijn na een lange periode van coronamaatregelen weer goed gaan lopen. Er wordt veel op locatie gewerkt, zowel bij de harmonieën als binnen het onderwijs. Er hebben diverse openbare activiteiten en diplomaconcerten plaatsgevonden en Kaliber heeft een coördinerende rol bij de Week van de Amateurkunst.

Brede Regeling Combinatiefuncties/Cultuurmakelaar

Van de Brede Regeling combinatiefuncties 2019-2022 maakt de gemeente Wierden gebruik. Op basis van deze regeling ontvangen we cofinanciering voor het aanstellen van 5,36 fte. Deze worden ingevuld voor aanstelling combinatiefunctionaris sport (De Welle), buurtsportcoach (De Welle), combinatiefunctionaris cultuur (Kaliber Kunstenschool), regeling cultuurmakelaar (Kaliber Kunstenschool), regionale combinatiefunctionaris aangepast sporten (Sportaal) en regionale combinatiefunctionaris Talentherkenning (Sportaal). Laatste twee functies als uitwerking van de Regionale sportvisie Twente.

Doelgroepenvervoer

In 2015 is de visie "Samen op weg: Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid" vastgesteld. Wierden heeft samen met 11 Twentse gemeenten in 2016 het maatwerkvervoer (hierna doelgroepenvervoer) ingekocht (voor zes jaren). Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het doelgroepenvervoer. Dit gaat over het sociaal-maatschappelijk vervoer (het incidentele Wmo Regiotaxivervoer), het structurele vervoer van en naar

jeugdhulp- & dagbestedingslocaties en het structurele vervoer van en naar scholen (leerlingenvervoer). Het vervoer 'perceel 9' gaat over vervoer van en naar verder weg gelegen locaties en individueel vervoer. De gemeente Wierden vormt samen met de gemeenten Hellendoorn en Twenterand een perceel.

De overeenkomsten met vervoerders van het maatwerkvervoer lopen per 1 juli 2023 definitief af. In 2022 heeft het college de overeenkomsten voor de laatste keer verlengd voor de periode juli 2022 – juli 2023.

In 2021 zijn de deelnemende gemeenten gestart met de voorbereidingen voor een nieuwe inkoop van het doelgroepenvervoer. De nog geldende regionale visie "Samen op weg, Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid" (hierna visie) is ambtelijk opnieuw geëvalueerd. Uit deze evaluatie is gebleken dat deze visie anno 2022 nog steeds actueel is en dat gemeenten nog steeds achter de geformuleerde uitgangspunten van de visie staan. Daarom is deze visie opnieuw het kader voor de nieuwe aanbesteding. Het college heeft ingestemd met het Koersdocument aanbesteding doelgroepenvervoer 2023

en besteedt het doelgroepenvervoer aan samen met de gemeenten Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Losser, Oldenzaal, Tubbergen en Twenterand. Deze inkoop wordt in 2023 afgerond.

Vrijwilligerswerk

Door de coronacrisis konden er in de eerste helft van 2022 geen activiteiten worden georganiseerd. Begin oktober is er een vrijwilligersmarkt georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst waren 26 organisaties aanwezig. De markt was goed bezocht en de reacties waren positief. Tussen kerst en oud en nieuw konden alle vrijwilligers een kleine attentie ophalen en gezamenlijk koffie drinken bij Stichting De Welle en Zorgboerderij De Piet. In totaal zijn er 347 attenties afgegeven.

Mantelzorgwaardering

Voor de mantelzorgwaardering wordt er door de mantelzorg stichting (Evenmens) diverse activiteiten georganiseerd voor de jonge en volwassen mantelzorgers.

Tijdens de dag van de mantelzorg zijn door Stichting Evenmens diverse workshops georganiseerd bij landgoed Het Rheins in Enter. In totaal hebben 65 mantelzorgers deelgenomen aan deze activiteiten. Verder zijn er jaarlijks 7 bijeenkomsten met als thema 'Koffie en ontmoeting' en in december konden 120 mantelzorgers bloemschikken. Voor de jonge mantelzorgers is maandelijks een activiteit lotgenotengroep, een ontspannende avond, filmavond en een bingo georganiseerd. In de week van de jonge mantelzorgers hebben ze een lokale attentie gekregen.

AED's

De gemeente Wierden heeft 27 AED's in eigen beheer. Het beheer bestaat uit het tijdig vervangen van elektroden, batterijen en periodieke controles van de AED's en de bijbehorende kasten. De AED's zijn geplaatst in Wierden (13), Rectum/Ypelo (2), Notter/Zuna (3), Hoge Hexel (4) en Enter (5).

Er zijn 7 (externe) AED's in de gemeente Wierden. Het gaat om AED's van particulieren, Vereniging van Eigenaren, organisaties of bedrijven/winkels. De dekking in de gemeente Wierden is voldoende volgens HartslagNu (het reanimatie oproepsysteem van Nederland).

2.6 WAT HEBBEN WE ER VOOR GEDAAN?

Actiepunten:

Afgesloten:

Toest.Mat.Sportruim.Irene 2021	10.000,00	N
Brandveilig.Basisscholen 2019	125.000,00	N
Perm.Huisvesting Passie 2022	11.644.200,00	N
Grond huisvesting Passie 2022	1.669.000,00	N
Kostenoverschrijd. Passie 2022	1.700.000,00	N
Verv.CV-ketels Noordbroek 2022	12.550,00	J
Realisatie Sportzaal 2021	3.552.000,00	N
Gronden sportzaal Esrand 2022	621.000,00	N
Aanp.Begl.Koz.Beensw.21 2020	15.000,00	J
Dorpspark Enter 2022	25.000,00	N
Verv.CV Leid.Reggestraat 2020	15.000,00	N
Renov.Toiletgr. Kandjoli 2020	15.000,00	N
Vervangen AED-kasten 2022	8.000,00	N
Loc.Ond.Nwb.school.Enter 2020	50.000,00	N
Onderz.&Adv.kosten Passie 2018	75.000,00	N
Twentse belofte 2021	10.170,00	N
NP Onderw.Corona achterst.2022	346.596,00	N
Org. Special Olympics 2022	27.500,00	J
Lokaal Sportakkoord 2020-2022	45.142,00	J
Gezonde leefstijl/prevent 2022	19.600,00	N
Onderzoek Sportstructuur 2022	10.000,00	J
Instellen Cultuurfonds 2019	15.000,00	N
Huisvesting Verg.houders 2017	50.000,00	N
Voorber.Inburgeringswet 2020	48.000,00	N
Inv. Wet Inburgering 2021	45.000,00	N
Voorzien. Wet Inburgering 2022	151.825,00	N
Impl.Beh.maatr.Soc.Domein 2021	50.000,00	N
Inclusieve samenleving 2020	20.000,00	N
Inwoners met initiatieven 2022	15.000,00	N
Uitv.Budg.Kindergem.raad 2022	15.000,00	N
Camp.rondkomen in Wierden 2022	10.000,00	N
Meten gebr/effect ink.reg.2022	7.000,00	N
Energiearmoede 2022	25.000,00	N
Bestrijd. Energiearmoede 2022	1.377.200,00	N
Energiecrisis huishoudens 2022	400.000,00	N
Wachttijstprobl.Jeugdzorg 2022	272.000,00	N
Stimul. kansrijke start 2021	12.800,00	N
Stimul. kansrijke start 2022	28.000,00	N

Het gaat in het bovenstaande overzicht om actiepunten waaraan in 2022 in financiële zin middels (extra) kredieten aandacht is besteed.

2.7 BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren				
Omschrijving indicator	Eenheid	2020	2021	2022
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	0,00		
Banen	Per 1.000 inwoners 15-74 jaar	525,60	532,50	
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	580,00	600,00	
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	0,00		
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	1,30	1,20	0,90
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,80	9,50	8,00
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,30		
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen t/m 18 jaar	2,00	2,00	
Lopende re-integratievoorzieningen	Per 10.000 inwoners 15-64 jaar	139,80		
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	74,00		
Niet sporters	%	52,50		
Personen met een bijstandsuitkering	Per 10.000 inwoners	213,30	183,20	
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	12,00	9,00	
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers VO en MBO onderwijs	0,50	1,20	
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1,00	1,00	

NB Het is mogelijk dat de gegevens voor het laatste jaar of de laatste jaren nog niet gevuld zijn. Dit komt doordat de cijfers ten tijde van het samenstellen van dit document nog niet beschikbaar waren. Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn altijd de meest actuele bekende gegevens te vinden.

WAT HEEFT HET GEKOST?

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
Lasten	27.499	29.730	23.081	-3.076
Baten	-4.000	-4.001	-3.963	-
Resultaat voor mutaties in reserves	23.498	25.728	19.118	

PROGRAMMA DUURZAME ONTWIKKELING

3.1 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Duurzame toekomstbestendige gemeente

3.1.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
20% van totale energieverbruik in de gemeente wordt in de gemeente duurzaam opgewekt (uiterlijk in 2024)	Percentage duurzame energieopwekking van het totale energieverbruik (klimaatmonitor / wierdengaatvoorduurzaam.nl)
Verhoging scheidingspercentage huishoudelijk afval (75% in 2020) met nog 100 kg restafval per persoon per jaar.	Scheidingspercentage in % ; hoeveelheid restafval in kg per persoon per jaar
Verhoging scheidingspercentage huishoudelijk afval (90% in 2030) met nog 50 kg restafval per persoon per jaar.	Scheidingspercentage in % ; hoeveelheid restafval in kg per persoon per jaar
Ondersteunen versnelling sanering asbestdaken voor 2025 door middel van het meedoen aan het landelijk stimuleringsfonds asbestdaken	Het aantal verstrekte leningen met daaraan gekoppeld het aantal vierkante meters gesaneerd asbest

3.1.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Regionale Energie Strategie

In 2019 zijn de 14 Twentse gemeenten en de andere betrokken partijen gestart met het proces voor de Regionale Energie Strategie Twente (RES Twente), conform het Klimaatakkoord. Het RES Twente 1.0 bod is op 29 juni 2021 vastgesteld.

In 2022 is de start gemaakt met de invulling van de RES Twente 2.0. Een proces waarbij vooral vanuit de provincie gestuurd wordt op zoekgebieden voor windenergie en extra nadruk komt te liggen op het onderdeel warmte. De RES Twente 2.0 zal voor het zomerreces 2023 in concept klaar zijn en daarna ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Warmte Transitie Visie (TVW)

In april 2021 is de warmtevisie vastgesteld. In de warmtevisie is een eerste doorkijk gegeven voor de technieken per wijk. Eind 2021 is een enquête uitgezet in een drietal wijken binnen

de gemeente. Het betreft wijken uit de periode jaren 50, 60 en 70. De respons was relatief hoog, maar de bereidwilligheid om actief te participeren in de warmte transitie laag. In 2022 is de warmtekermis, in samenwerking met NMO en TNO, georganiseerd voor de wijkbijeenkomst Plan Oost. Dit heeft geresulteerd in een aantal bijeenkomsten om in de wijk op te halen hoe we het beste naar een alternatieve warmtevoorziening kunnen. De basis hierbij is en blijft; besparen en isoleren. In 2023 zullen we voornamelijk vanuit een meer individuele aanpak per wijk kijken naar het versterken van de basis om te besparen en te isoleren. Dit doen we o.a. met een gezamenlijke inkoopactie isoleren met de SDWE en een aanvraag in 2023 voor de NIP gelden (Nationaal Isolatie Programma).

Energiearmoede

Het afgelopen jaar 2022 heeft voornamelijk in het teken gestaan van de oorlog in Oekraïne. Een van de effecten die we daarvan in Nederland hebben ervaren, naast de vluchtelingenstroom, is de stijging van de energieprijzen. Deze exorbitante stijging van de energieprijzen heeft naast de totale inflatie gezorgd voor een groeiend aantal huishoudens dat niet meer rond kan komen. Om hieraan tegemoet te komen en de energielasten te minimaliseren heeft de gemeente een regeling voor verduurzaming van koopwoningen opgesteld voor de doelgroep energiearmoede.

Biogas

Aansluitend op de warmtevisie is in 2021 gestart met de verdere verkenning rondom biogas en groen gas. De gemeente Wierden is een agrarische gemeente en heeft daarmee ruim potentie om een groot deel van het aardgasverbruik te vervangen door biogas. Begin 2022 heeft de eerste bijeenkomst plaats gevonden over mestvergisting met lokale agrariërs. Daarvoor was veel belangstelling. In 2022 is samen met agrariërs, DLV, CCS en Cogas de verdere mogelijkheid van biogas in kaart gebracht. Begin 2023 is hiervoor een eerste bijeenkomst gehouden met de vijf gedefinieerde clusters en is de opdracht gegeven dit verder door te rekenen.

Zonneparken

In 2019 is het Afwegingskader Grootschalige opwek van Duurzame Energie vastgesteld. In 2020 is het afwegingskader conform afspraak geëvalueerd. De uitkomsten hiervan en de interne bevindingen van het afwegingskader zijn meegenomen in het in december 2020 vastgestelde herijkte afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking. Momenteel zijn er 15 initiatieven in beeld; waarvan 6 vergund en 2 niet vergund. Met enige regelmaat melden zich daarnaast initiatiefnemers voor nieuwe zonneparken. Eind 2022 is gebleken dat een nieuwe herijking gewenst is op een aantal punten. Dit heeft geresulteerd in het collegevoorstel begin 2023 om tijdelijk geen nieuwe principe verzoeken in behandeling te nemen en de gemeenteraad te verzoeken het huidige kader in te trekken tot herijking.

Energieloket

In 2019 is door de Stichting Duurzame Energie Wierden Enter en Duurzaam Thuis Twente invulling gegeven aan het energieloket. In 2019 zijn door de wooncoaches in Wierden 146 huisbezoeken gebracht. In 2020 zijn er een stuk minder huisbezoeken geweest in verband met de corona pandemie. Wel is er in 2020 deelgenomen aan de regionale aanbesteding energieloket 3.0, die gewonnen is door het duurzaam bouwloket. De wettelijke verplichting van gemeenten om een goed werkend energieloket te hebben met klantvolgsysteem en klantcontactcentrum is hiermee ingevuld. In 2021 wordt samen met de SDEWE gekeken

naar de gezamenlijke invulling van dit nieuwe loket. Ook is in 2021 het contract met Duurzaam Thuis Twente (DTT) door de 14 deelnemende gemeenten opgezegd. Om de rol van DTT nieuwe invulling te geven is besloten om met 6 gemeenten, onder aanvoering en coördinatie van de gemeente Wierden, dit opnieuw in te vullen. De coördinatiefunctie is in 2022 verder vorm gegeven en dit werpt op verschillende vlakken zijn vruchten af.

Jaar	Aantal huisbezoeken
2022	303
2021	133
2020	82
2019	146
2018	154

Energiecorridor A35

De pilot Energiecorridor A35 is een verkenning naar de mogelijkheden voor zonne-energie grenzend aan rijkswegen. Hiervoor is een intentieovereenkomst gesloten tussen Rijkswaterstaat en aanliggende gemeenten van de A35. In 2020 is de verkenning verder gegaan en is een mediastrategie opgesteld en een website in concept klaargezet. In 2021 is de verkenningsfase afgerond en is er in 2022 overgegaan op de uitwerking van de planfase. Dit naar aanleiding van de verschillende participatiebijeekkomsten en positieve financiële verkenning op basis van de eerste technische uitwerkingen. In 2023 zal de verdere formalisering, de mogelijke PIP en de samenwerkingsovereenkomst verder vormgegeven worden.

Asbest

In 2022 hebben we, met Wierden als trekkende gemeente, samen met omliggende gemeenten en de Provincie het project "Asbest eraf, zon er op" verder vorm gegeven. Het doel is om gezamenlijk de burger en de ondernemer te ondersteunen om asbestdaken te verwijderen. Er is op dit moment weinig animo in verband met de financiering van dit soort projecten. Dit komt door de lage terugleververgoeding van elektriciteit. Voor bodem is een vergelijkbaar project opgestart met Wierden als trekker. Hierbij wordt samen met de Provincie en Bureau Asbest Sanering (Twentse samenwerking) ingezet om zoveel mogelijk asbest uit de bodem te saneren.

Afval en grondstoffen inzameling

In 2022 zijn er grote stappen gezet in het gescheiden inzamelen. Het verpakkingsafval wat aan de bron is gescheiden wordt nauwelijks meer naar de verbrandingsinstallatie gebracht (<5%). De gemeente Wierden voldoet aan de landelijke norm van maximaal 100 kg restafval per persoon per jaar.

Binnen Twents verband werken we samen aan afvalloos Twente. Alle 14 Twentse gemeenten de ambitie uitgesproken om in 2030 slechts 50 kilogram restafval, per inwoner per jaar, over te houden. Dit betekent 90% scheiding (aan de bron) van het huishoudelijk afval. Aan deze norm voldoen we nog niet.

Financieel is de afvalbegroting positief afgesloten. Er is circa € 50.000 meer inkomsten uit verpakkingsafval gegenereerd door betere scheiding. Daarnaast is circa € 40.000 meer

ontvangen aan afvalstoffenheffingen. De kostentoeename uit prijsverhogingen vanwege de inflatie hebben nog niet geleid tot tekorten omdat niet alle tarieven al geïndexeerd waren.

Afvalbrengpunt

De weegbrug vertoonde te veel mankementen en de werking was niet meer betrouwbaar. De weegbrug is vervangen. Daarnaast is de inzameling van KCA op het afvalbrengpunt een succes wat wordt voortgezet. Ook worden er mee afvalstromen gescheiden ingezameld waaronder matrassen en gips.

Zwerfvuilbeheersing

In 2022 is er door meer dan 50 vrijwilligers zwerfvuil ingezameld. Alle basisscholen konden ook dit jaar weer mee doen aan een inspiratiesessie van trashpaker Thijmen Sissing. Van jong tot oud is gewerkt aan preventie en het opruimen van zwerfvuil. Er is aandacht geschonken aan de landelijke opschoondag en de World Cleanup day.

3.2 WAT HEBBEN WE ER VOOR GEDAAN?

Actiepunten:

Afgesloten:

Inst.Afvalbreng Exoo 2021/2022	130.000,00	N
Verv.ondergr.glascontain. 2021	175.000,00	N
Bodemsan. afvalbrengpunt 2022	30.000,00	N
Plan Oost oz.adv.comm. 2021	25.000,00	N
Wijkuitvoeringsplannen 2021	100.000,00	N
Wijkuitvoeringsplannen 2022	100.000,00	N
Comm.duurzaamheid 2022-2023	28.000,00	N
Droogteprobl.en waterwinn.2022	25.000,00	N
Laadinfrastructuur 2022	10.000,00	N
Pilot Waterbesch.Notter 2022	340.000,00	N

Het gaat in het bovenstaande overzicht om actiepunten waaraan in 2022 in financiële zin middels (extra) kredieten aandacht is besteed.

3.3 BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	2020	2021	2022
Hernieuwbare elektriciteit	%	21,70		
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	75,30	64,80	

NB Het is mogelijk dat de gegevens voor het laatste jaar of de laatste jaren nog niet gevuld zijn. Dit komt doordat de cijfers ten tijde van het samenstellen van dit document nog niet beschikbaar waren. Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn altijd de meest actuele bekende gegevens te vinden.

WAT HEEFT HET GEKOST?

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
Lasten	2.258	2.280	2.167	37
Baten	-2.124	-2.124	-2.188	-
Resultaat voor mutaties in reserves	134	156	-21	

PROGRAMMA EERLIJKE ECONOMIE EN GEBIEDSONTWIKKELING

4.1 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Een gezond economisch klimaat

4.1.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Voldoende vestigingsmogelijkheden bedrijven	Aantal m2 uit te geven bedrijventerrein in Wierden en Enter
Voldoende vestigingsmogelijkheden bedrijven	Aantal m2 uitgegeven bedrijventerrein in Wierden en Enter
MKB vriendelijkste gemeente van Nederland	Ranking op de lijst van MKB Nederland
MKB vriendelijkste gemeente van Overijssel	Ranking op de lijst van MKB Nederland

4.1.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Economische visie

Op 9 juli 2019 heeft de gemeenteraad de Economische Visie 2019 – 2024 vastgesteld.

De visie is beschreven op basis van de volgende lijnen:

- De ondernemer centraal, ruimte voor ondernemen;
- Bedrijventerreinen, koesteren wat we hebben;
- Dorpscentra, van vitaal belang voor prettig wonen en leven;
- Vrijtijdseconomie, een stuwende sector;
- Arbeidsmarktbeleid en re-integratie, lokale aanpak en regionale samenwerking;
- Agrarische sector en landelijk gebied, een sector in beweging.

Stadsbeweging

De gemeente Wierden is in 2019 aangehaakt bij de Stadsbeweging. Een programma van de provincie Overijssel waarbij wordt ingezet op vitale en toekomstbestendige centra.

In 2019 is een subsidie is ontvangen van € 150.000 voor het realiseren van diverse projecten in de beide kernen van de gemeente Wierden. In 2022 is gewerkt aan een nieuwe aanvraag en deze is goedgekeurd door de provincie Overijssel. In het najaar van 2022 is € 100.000 ontvangen en dit bedrag wordt, in overleg met de winkeliers, aangewend om de beide kernen een impuls te geven qua sfeer, aantrekkelijkheid en levendigheid.

Detailhandelsvisie

In oktober 2021 zijn de centrumvisies voor de centra van Wierden en Enter vastgesteld door de gemeenteraad. Aanvullend hierop is in 2022 verder gewerkt aan de detailhandelsvisie

(voorheen Retailvisie genoemd) voor de gehele gemeente Wierden. De detailhandelsvisie zal naar verwachting medio 2023 worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Betere verbinding tussen de gemeente Wierden en de ondernemers

Er is een nieuw Ondernemersloket opgericht. Ondernemers kunnen informatie vergaren op een nieuw ontwikkelde ondernemerspagina die in de gemeentelijke website is opgenomen. Hier staan ook de contactgegevens van de accountmanagers opgenomen. De ondernemers kunnen voor specifieke vragen rechtstreeks contact opnemen met de accountmanagers die zorg dragen voor een adequate afhandeling van de vragen.

De aanwezige bedrijven in de gemeente Wierden zijn in 2022 in kaart gebracht en opgenomen in een database die periodiek wordt bijgehouden. Inmiddels zijn er een kleine 200 bedrijfsbezoeken (kennismaking) afgelegd door de accountmanagers. Ook hebben de accountmanagers samen met de wethouder economische zaken en/of het college diverse ondernemers bezocht.

In 2022 zijn de bestuursoverleggen tussen de gemeente Wierden en de diverse winkeliers- en ondernemersverenigingen weer opgepakt. Dit draagt over en weer bij aan het creëren van meer duidelijkheid en begrip over de spelende vraagstukken.

Er is in 2022 ingezet op het versterken van de samenwerking tussen de 3 O's (ondernemers, onderwijs en overheid). Dit heeft inmiddels geresulteerd in eerste positieve resultaten (subsidies, om- en bijscholing, etc.) en voor de toekomst wordt hier verder op ingezet.

Medio november 2022 is de eerste nieuwsbrief voor ondernemers verzonden aan alle ondernemers in de gemeente Wierden die in de database zijn opgenomen. De nieuwsbrief is in het algemeen positief ontvangen. Periodiek worden nieuwe nieuwsbrieven verstuurd aan ondernemers die zich hebben aangemeld.

Gastvrij Wierden - Enter

De stichting Gastvrij Wierden - Enter zet zich in voor de bevordering van de vrijetijdseconomie in de gemeente Wierden in een brede zin van het woord. Tussen de gemeente Wierden en de stichting Gastvrij Wierden - Enter bestaat een subsidierelatie. Hieronder zijn enkele activiteiten opgesomd die in 2022 zijn uitgevoerd:

- De samenwerking met Twente Marketing en Routenetwerken Twente is verder uitgebreid.
- De promotiefilm 'Het Reggerijk' is gerealiseerd.
- Er is ondersteuning geboden voor de productontwikkeling van het Jennechies beeldmerk.
- In de zomerperiode is er een radiocommercial uitgezonden met de boodschap om de gemeente Wierden te bezoeken.
- Ondernemers en verenigingen kunnen de activiteiten/evenementen uploaden op de website van de stichting Gastvrij Wierden - Enter (groter bereik).
- Prolongatie van de kinderschatakaart (route voor ontdekkingsstocht in de gemeente Wierden).

De Elsmoat, Rondweg Enter en De Weuste Noord

Alle kavels op de Elsmoat zijn verkocht. Ook op de Weuste Noord zijn geen kavels meer beschikbaar. Nadere informatie over deze bedrijventerreinen is opgenomen in de paragraaf F Grondbeleid.

Behoeftedonderzoek bedrijventerreinen

In vervolg op de uitkomsten van het behoeftedonderzoek bedrijventerreinen is in november 2022 opdracht verleend voor het uitvoeren van een locatieonderzoek bedrijventerreinen in de gemeente Wierden. Het locatieonderzoek dient antwoord te geven op de vraag welke locaties in Wierden en Enter planologisch het meest geschikt zijn voor de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein. Het locatieonderzoek zal in de eerste helft van 2023 worden afgerond.

Revitalisering / herstructurering bedrijventerreinen

Naast het behoeftedonderzoek is ook het project revitalisering/herstructurering bedrijventerrein Kluinveen-Violenhoek opgestart. Samen met de ondernemers wordt gekeken / in beeld gebracht welke mogelijkheden er zijn om het gebied Kluinveen – Violenhoek te revitaliseren / herstructureren met als doel om het gebied vitaal en toekomstbestendig te maken.

Op 6 december 2022 heeft de gemeenteraad het plan van aanpak Kwaliteitsimpuls Kluinveen-Violenhoek vastgesteld. In het proces is veel aandacht voor participatie. In 2022 (en begin 2023) zijn alle bedrijven in het plangebied bezocht en is veel informatie verzameld over het gebied.

In december 2022 is een uitvraag gedaan voor de selectie van een stedenbouwkundig bureau. Opdracht voor het stedenbouwkundige bureau is om een aantal scenario's voor het plangebied uit te werken.

Op 23 januari 2023 is een inloopbijeenkomst voor bewoners, eigenaren en gebruikers georganiseerd om informatie op te halen

Verdienmodellen agrarische sector

Er spelen veel maatschappelijke vraagstukken in het landelijk gebied zoals het verhogen van biodiversiteit, de beschikbaarheid van voldoende schoon drinkwater, het versterken van natuur en landschap, het behoud van leefbaarheid en een toekomstbestendige, vitale agrarische sector. In 2022 is de Coöperatie Agrarisch Terreinbeheer Wierden (CATB) opgericht. In 2022 is het Manifest "Toekomst voor boeren in Wierden" opgesteld. Dit manifest heeft als uitgangspunt dat agrariërs kunnen bijdragen aan het bereiken van maatschappelijke doelen en dat wij samen met CATB Wierden hiervoor op zoek gaan naar nieuwe, veerkrachtige verdienmodellen. Het manifest is aangeboden aan minister Van der Wal- Zeggelink, aan de Commissaris van de Koning en aan gedeputeerde Ten Bolscher.

4.2 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Sociaaleconomisch vitaal en aantrekkelijk landelijk gebied

4.2.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Areaal landschapselementen blijft minimaal gelijk aan niveau 2017	Areaal m2
Areaal landschapselementen duurzaam beheerd	Areaal m2

4.2.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Groene Metropool Twente en Groene Kennispoort Twente

Door gezamenlijke aanpak en inzet van personele en financiële middelen is in 2022 verder gegaan met de samenwerking in de Groene Metropool Twente en de Groene Kennispoort Twente.

Gebiedsprocessen

In de gemeente Wierden zijn, in de lijn van Welkom Wierden, verschillende gebiedsprocessen lopende. In het gebiedsproces A1 zone lopen de processen voor de Rondweg/ front Enter en het Akoestisch landschap nog. Voor deze processen hebben we in 2022 samen met de betreffende partijen verder gewerkt aan de invulling. In de Pilot Notter richten we ons met een gebiedsproces op berging/vasthouden en aanvoer van water in Notter. De werkzaamheden voor de pilot worden in het voorjaar van 2023 uitgevoerd. In een ander gebiedsproces vanuit het Interbestuurlijk Programma Vitaal platteland richten we ons op het bereiken van een toekomstbestendig watersysteem, bewust bodemgebruik en toekomstbestendige agrarische bedrijven (zie Waterbeschikbaarheid landelijk gebied).

Natura 2000 en Wierdense Veld

Het gebiedsproces rondom het Wierdense Veld heeft een aantal jaren stilgelegen. Om zowel de natuur als de drinkwaterwinning rond het Wierdense Veld in stand te houden, moeten in het gebied mogelijk meer maatregelen worden genomen dan eerder gedacht. In 2022 is het proces opnieuw opgestart. Eind 2022 is het Projectplan planuitwerkingsfase Wierdense Veld vastgesteld. In 2021 en 2022 zijn al wel enkele interne maatregelen in het Wierdense Veld uitgevoerd.

LEADER – CLLD (Community Local Led Development)

Voor de periode 2015-2020 is er een Europees subsidieprogramma opengesteld (POP3). De gemeente Wierden maakt deel uit van het deelgebied Zuidwest Twente. Dit gebied is gelijk aan het gebied van de Twentse Kracht. Na het vaststellen van de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) in 2016 is het LEADER-programma operationeel geworden.

Er zijn in de afgelopen periode vier Wierdense initiatieven door de Lokale Actie Groep gehonoreerd. Mede door de Brexit is het LEADER-programma twee jaar langer verlengd; dus ook in 2021 en 2022. In 2023 zal een nieuwe LOS worden opgesteld.

Platform Landelijk Gebied Wierden

In het kader van de plattelandsontwikkeling kent de gemeente Wierden een platform Landelijk Gebied. Belangenorganisaties (waar onder plaatselijke belangen, landschapsverenigingen en LTO) en gemeente gebruiken dit platform om onderling informatie uit te wisselen over ontwikkelingen in het Landelijk Gebied van Wierden. Doel is elkaar informeren en inspireren. De portefeuillehouder plattelandsontwikkeling zit het platform voor.

Toekomstgerichte erven

Het project 'Toekomstgerichte Erven' van de provincie Overijssel heeft de ambitie om erfeigenaren in het landelijk gebied in staat te stellen en te stimuleren hun erf in één keer structureel te verduurzamen en te verbeteren. Hiermee hoopt de provincie alle erven in Overijssel klaar te maken voor de toekomst, zodat de kwaliteit van het landelijk gebied en de natuur, landbouw en woningmarkt aantrekkelijk blijft. Voor het behalen van deze doelen worden erfcoaches ingezet. De gemeente heeft voor de inzet van de erfcoaches een plan van aanpak opgesteld. In de gemeente Wierden zijn twee erfcoaches actief. De erfcoaches in de gemeente Wierden hebben in 2022 gesprekken gevoerd met erfeigenaren over de toekomst van hun erf en hen geholpen bij het maken van keuzes. De erfcoaches worden ondersteunt door de ambtenaren van de gemeente.

Herinrichting Regge

In 2022 heeft herinrichting van de Regge tussen de N347 en N350 plaatsgevonden. Hiermee is de herinrichting van de Regge in de gemeente Wierden afgerond.

Waterbeschikbaarheid landelijk gebied

Over de droogteproblematiek in en nabij de waterwingebieden in Wierden heeft de afgelopen jaren veel overleg plaatsgevonden met onder meer Vitens, waterschap, provincie, eigenaren van diverse agrarische bedrijven en andere betrokkenen. En zijn de volgende projecten gestart gericht op de korte termijn en middellange- lange termijn:

- Pilot Notter: deze pilot is gericht op berging / vasthouden en aanvoer van water in Notter. De werkzaamheden voor de pilot worden in het voorjaar van 2023 uitgevoerd. Daarna zal drie jaar een monitoring en tot slot in 2026 een evaluatie plaatsvinden.
- IBP Vitaal Platteland, pilot voor het bereiken van een toekomstbestendig watersysteem, bewust bodemgebruik en toekomstbestendige agrarische bedrijven.

Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal

De gemeente Wierden neemt deel aan de verkenning rondom het Nationaal Park De Sallandse Heuvelrug. Waarbij wordt verkend of we het huidige begrensde natuurgebied kunnen omzetten naar een Nationaal Park nieuwe stijl. Een Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal waarin verschillende functies naast elkaar voorkomen, met aandacht voor leefbaarheid en kansen voor ondernemers. Voor het gebied is een Ambitieplan opgesteld. Onderdeel van het ambitieplan is een activiteitenplan, dat bestaat uit procestrajecten en uitvoeringsgerichte (pilot)projecten. In 2022 is onder meer gewerkt aan

het opstellen van een landschapsbiografie, participatie en educatie en een duurzame ontwikkeling van recreatie en toerisme.

4.3 WAT HEBBEN WE ER VOOR GEDAAN?

Actiepunten:		Afgesloten:
Stadsbeweging Wierden 2019	150.000,00	J
Onderz.herstr. bedr.terr. 2021	25.000,00	N
Onderz.beh.bedr.terr.2021/2022	40.000,00	N
Stadsbeweging 2022	100.000,00	N
Landinrichting Enter 2012	250.000,00	N
Uitw.onderlegger landsch. 2022	20.000,00	N
Bomenonderh.aanplant.2022-2027	120.162,00	N
Kerkenvisie 2021	25.000,00	J

Het gaat in het bovenstaande overzicht om actiepunten waaraan in 2022 in financiële zin middels (extra) kredieten aandacht is besteed.

4.4 BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	2020	2021	2022
Demografische druk	%	82,70	82,80	83,00
Funciemenging	%	48,90	49,20	
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners in leeftijd van 15 t/m 64 jaar	151,80	158,80	

NB Het is mogelijk dat de gegevens voor het laatste jaar of de laatste jaren nog niet gevuld zijn. Dit komt doordat de cijfers ten tijde van het samenstellen van dit document nog niet beschikbaar waren. Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn altijd de meest actuele bekende gegevens te vinden.

WAT HEEFT HET GEKOST?

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
Lasten	2.890	4.953	3.487	164
Baten	-2.182	-4.220	-2.739	-
Resultaat voor mutaties in reserves	708	733	748	

PROGRAMMA PRETTIG WONEN EN LEVEN

5.1 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Een aantrekkelijke en veilige en toekomstgerichte Leefomgeving

5.1.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
1. Een schoon, heel en veilig ingerichte openbare ruimte.	Overeenkomstig genormeerde beeldkwaliteit vastgelegd in het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR-) plan 2021-2024
2. Duurzame, veilige en goed functionerende openbare verlichting.	2a) Percentage energiebesparing t.o.v. 2013 (conform energieakkoord) 2b) Leefijd armaturen en masten (m.b.t. technische levensduur)
3. Beschermen volksgezondheid. Inzamelen & afvoeren van afvalwater	Kwaliteit rioolstelsel
4. Beschermen volksgezondheid. Inzamelen & verpompen van afvalwater	Kwaliteit gemalen / objecten
5. Een continue beschikbaarheid van data van onze grondwaterstanden	Data online beschikbaar stellen, dataloggers installeren.
6. Meer bewustwording bij ketenpartners, inwoners & bedrijven als het gaat om wateroverlast en droogte	
7. Een robuuste leefomgeving die is ingericht op de gevolgen van de klimaatverandering.	Step forward principe bij ruimtelijke ontwikkelingen / wijzigingen
8. Wierden is goed ontsloten (bereikbaar)	Drukke N-wegen (Publicatie door provincie)

5.1.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Ons beleid op orde

Watertakenplan

Het huidige Watertakenplan loopt tot en met 2024. Vanaf 2025 geldt een nieuw Watertakenplan. Met de visie in het Watertakenplan staat de gemeente Wierden voor een toekomstbestendige waterketen. Daarbij wordt geanticipeerd op toekomstige veranderingen. Naast de visie is in het Watertakenplan per watertaak de strategie verankerd om invulling te geven aan de visie. De invulling is afgestemd op de overige beleidsterreinen van de gemeente en het beleid van het waterschap en de provincie.

Mobiliteitsplan

Op 30 maart 2021 heeft de gemeenteraad het mobiliteitsplan vastgesteld. In de begroting 2022 zijn de benodigde middelen voor 2022 beschikbaar gesteld. In het mobiliteitsplan is ruim aandacht besteed aan de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van Mobiliteit, maar ook spelen verkeersveiligheid en fietsmobiliteit (weer) een grote rol. Door participatie van de Klankbordgroep en de "Ikpraatmee" -enquête is veel informatie opgehaald die in het uitvoeringsprogramma verder is uitgewerkt.

Beleidsplan wegen

Op 31 mei 2022 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Wegen 2022-2026 vastgesteld. In dit nieuwe beleidsplan is uitgewerkt hoe het wegenareaal (verhardingen) in de gemeente Wierden op het gewenste niveau gehouden kan worden en waar onderhoud of reconstructies noodzakelijk zijn.

Beleidsplan openbare verlichting

In 2022 is gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan Openbare Verlichting voor de periode 2023-2027. In dit nieuwe beleidsplan worden verschillende scenario's uitgewerkt m.b.t. het onderhouden en verduurzamen van de openbare verlichting in de gemeente. In Q1 van 2023 wordt het beleidsplan voorgelegd aan de gemeenteraad.

Groenbeleid

Het speelplaatsenbeleidsplan is afgerond en de voorbereidingen voor het groenbeleidsplan (gepland in 2023) zijn gestart. In 2022 is er beleid opgesteld voor bio-divers maaibeheer van bermen.

Het beheer op orde

In 2022 is er jaarrond professioneel geschouwd in de openbare ruimte. In alle kernen binnen de bebouwde kom is er gecontroleerd op 14 punten waaronder zwerfvuil en onkruid. Er is geschouwd volgens de beeldsystematiek en daarmee ook volgens de gestelde normen. De systematiek wordt landelijk gebruikt om kwaliteit te meten aan de hand van beeldmeetlatten (A t/m D).

Het jaar 2021 was een nat jaar tijdens het groeiseizoen. Dat heeft geleid tot meer onkruid en een onverzorgd beeld (C of D). In 2022 is hierop geanticipeerd en zijn er aanpassingen gedaan in het beheerplan. Mede door de weersomstandigheden maar ook door de aanpassingen is de norm (B) in 2022 grotendeels gehaald.

In 2022 zijn er 2 buurtschouwen geweest in de wijken Zuidbroek en de Akkers. De resultaten uit de buurtschouw zijn verwerkt en hebben geleid tot kleine aanpassingen in de openbare ruimte. Grotere aanpassingen zijn vanuit beheer niet te realiseren en worden gepland.

Onze vervangingen op orde

Uit de buurtschouwen en inventarisaties blijkt dat vervangen, renoveren en reconstructies, nodig zijn voor een goed functionerende openbare ruimte. Bij voorkeur worden vervangingen integraal uitgevoerd. Dat wil zeggen dat zowel de riolering, het groen en de trottoirs en wegen gelijktijdig vervangen worden. Het gaat om de ondergrond (riolering) en de bovengrond (water, groen, verharding en verlichting). Daarbij is riolering en water leidend omdat daar veel kosten mee gemoeid zijn.

Belangrijke resultaten die hierbij bereikt zijn:

- Aanleg groenblauwe aders (wadi's) Plan Oost in Wierden en De Gorens in Enter. Deze wijken zijn vanwege de ligging en de omgevingskenmerken ten aanzien van wateroverlast kwetsbare wijk binnen de kernen Wierden en Enter. Met het afkoppelen van verhard oppervlak en het omvormen van het openbaar groen in infiltratievoorzieningen (wadi's) is een eerste stap gezet naar een gezonde, duurzame en klimaatbestendige leefomgeving;
- In 2021 zijn we vanuit klimaatadaptatie integraal met wegbeheer, groenbeheer en rioolbeheer gestart met de voorbereidingen van werkzaamheden in de omgeving Prins Hendrikstraat en plantsoen Jacobsonstraat om te komen tot een veilige en een klimaatbestendige (verminderen van wateroverlast en tegengaan van verdroging) leefomgeving die als prettig wordt ervaren en een bijdrage levert aan een vitale samenleving.

Maatregelen uitvoeringsprogramma drinkwaterbescherming 2019-2022

De gemeente heeft in 2022 uitvoering gegeven aan dit uitvoeringsprogramma met als doel de drinkwaterwinningen in Overijssel te beschermen.

5.2 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Een gezonde en toegankelijke woningmarkt voor iedereen

5.2.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Voldoende en passende woningen	Aantal en type woningen
Mogelijkheden voor nieuwbouw van woningen	Woningbouwafspraken Provincie
Toekomstbestendige woningvoorraad	GPR / Energielabels

5.2.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Volkshuisvesting: Samenwerken aan goed en betaalbaar wonen

De Lokale Woonagenda 2022-2026 is op 20 april 2022 vastgesteld en kent vier thema's waar we de komende vier jaar op in gaan zetten: Betaalbaarheid en Beschikbaarheid, Wonen en Zorg, Toekomstbestendigheid en Leefbaarheid. In de agenda is een afwegingskader opgenomen waarmee we actief sturen op toekomstige woningbouwplannen die een kwalitatieve bijdrage leveren aan onze gemeente.

Initiatieven waar zowel ambtelijk als bestuurlijk aandacht aan werd gegeven:

- We hebben samen met Reggewoon het nieuwe woonconcept flexwoningen gerealiseerd. Dit zijn (reguliere) flexwoningen aan de Akkerwal in Wierden. Op 27 maart 2023 hebben de bewoners de sleutels ontvangen.
- Aanvullend op de reguliere prestatieafspraken met Reggewoon en de Stichting Huurdersbelangen zijn afspraken gemaakt voor het jaar 2023.
- Inzet op inbreiding- en uitbreidingslocaties De Berghorst 2, Zuidbroek, Kleen Esch en, Zenderink.
- Om jongeren te stimuleren om in Wierden te blijven wonen is de Starterslening opnieuw in werking gesteld vanaf 1 februari 2023.
- Op regionaal niveau is met de Twentse gemeente de Woondeal gesloten waarin ingezet wordt om de woningnood aan te pakken.
- Ondanks de krapte op de woningmarkt zijn we er als gemeente in goede samenwerking met woningcorporatie Reggewoon in geslaagd de taakstelling Huisvesting Statushouders te realiseren.
- Diverse (particuliere) initiatieven zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk besproken en beoordeeld;
- Nadere informatie over de woningbouwcomplexen Zuidbroek, Zenderink, De Berghorst en Kleenesch is opgenomen in paragraaf F Grondbeleid.

5.3 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Veilige gemeente

5.3.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren
Veilige woonomgeving, winkelcentra en bedrijventerreinen	

5.3.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Integrale veiligheid

Spoorveiligheid Wierden

Op dit moment worden er metingen uitgevoerd betreffende trillingen en geluid. Hierbij is er een tweeledig doel wat je wil bereiken. Als eerste het vaststellen van een nulsituatie om de toename aan te kunnen tonen en als tweede zicht te krijgen wat de gevolgen zijn van de trillingen op het wonen aan het spoor. De volgende stap is het onderzoeken van de eventuele gevolgen voor de ondergrond en de veiligheid van het spoor. Tevens wordt er gekeken naar andere alternatieven om de veiligheid aan het spoor te kunnen borgen.

Programma Hoogfrequent Spoorvervoer - Goederenvervoer Oost-Nederland

De gemeente neemt deel aan de overleggenremia over dit onderwerp sinds 2009.

Actuele ontwikkelingen zijn:

- Omleiding van goederenvervoer over onder meer de Twentelijn door de aanleg van een 3e spoor in Duitsland tot in ieder geval 2027.
- Toename vervoer van goederen en personen over de Twentelijn.
- Voornemen van de staatssecretaris van I&W de risicoproductieplafonds van sommige spoorlijnen, waaronder de Twentelijn, naar boven toe bij te stellen.
- De gemeente is in gesprek met Prorail en de omwonenden. Tevens is de gemeente zowel bestuurlijk als ambtelijk aangehaakt bij alle overleggen in het kader van huidig onderzoek naar de mogelijkheden van het huidige spoor en de Noordtak (GNOE).

Openbare Orde en Veiligheid

Ondermijning:

- Bestrijding van ondermijnende criminaliteit heeft inmiddels een vaste plek in de aanpak ervan.
- Bij aanvragen, denk aan Alcoholvergunningen, wordt mede beoordeeld of sprake kan zijn van ondermijning. Hiertoe is ook het BIBOBbeleid (Bevordering IntegriteitsBeoordelingen door het Openbaar Bestuur) ingezet.
- Het meldpunt (meld een vermoeden) voor de eigen medewerkers levert nog onvoldoende respons op. De geplande interne intensivering hiervan is in 2022 niet gelukt en zal in

2023 vorm krijgen. Het aansluiten op MMA (Meld Misdaad Anoniem) kan ook pas in 2023 een vervolg krijgen. Hiermee krijgen we ook meldingen van buiten de organisatie binnen.

- In 2022 is gestart met het project Veilig Buitengebied. Dit project is samen met de politie en de buurgemeentes Hellendoorn en Rijssen-Holten opgepakt. Samen met diverse partijen (denk aan bijvoorbeeld, Staatsbosbeheer, Waterschap erfcoaches) wordt gewerkt aan publiek-private samenwerking om in het buitengebied
Cyber:
- Met name op het gebied van cybercrime zien we een forse toename. Er vindt een verschuiving plaats van traditionele criminaliteit naar de online criminaliteit Horizontale fraude zoals marktplaats-oplichting neemt nog steeds toe. In overleg met politie, het geven van HALT-preventielessen, voorlichting aan ouderen en door inzet van gerichte communicatie worden mensen bewust te maken van de gevaren. Burgemeester Tigchelaar is regionaal portefeuillehouder Digitale Criminaliteit
Zorg en Veiligheid:
- Met de politie en andere partners is structureel overleg om af te stemmen op welke wijze en wie bepaalde casussen oppakt. Hiermee wordt bereikt dat straf en zorg in balans zijn en zodoende bijdragen aan een veilig Wierden

Regionale samenwerking

Juist omdat problemen niet stoppen bij gemeentegrenzen, is het van belang dat er op regionaal niveau (=Twentebreed) overleg plaatsvindt en zoveel mogelijk wordt afgestemd. Wierden heeft het afgelopen jaar geparticipeerd in diverse regionale projecten en overleggen, zoals:

- RIEC Oost Nederland (Aanpak casuïstiek ondermijning)
- Zorg- en Veiligheidshuis (overleggen casuïstiek veelplegers, TopX, etc)
- Programma Hoogfrequent Spoorvervoer - Goederenvervoer Oost-Nederland
- Overleggen Veiligheidsregio Twente (VRT), incl 8 uur per week inspanningsverplichting (oa AOV-overleg, beoefenen crisisorganisatie)
- Overleggen Platform Integrale Veiligheidszorg, incl 2 uur per week inspanningsverplichting (oa werkgeverscommissie, klankbordgroep zorgfraude)
- Regionaal Platform Re-integratie (ex)gedetineerden
- Regionale samenwerking APV/Bijzondere Wetten

5.4 BEOOGD MAATSCHAPPELIJK EFFECT

Gezonde leefomgeving

5.4.1 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Doelen	Indicatoren

5.4.2 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Opschonen geluidsaneringsvoorraad woningen wegverkeerslawaaai

In 2018 is de opschoning van de lijst met potentiële geluidssaneringsgevallen wegverkeerslawaaai afgerond. In totaal zijn ruim vijfhonderd woningen geïnventariseerd. Het aantal potentiële geluidssaneringsgevallen dat overblijft, bedraagt bijna 60 stuks. Als de Omgevingswet in werking treedt, worden de geluidsaneringswaarden naar boven bijgesteld waardoor er nauwelijks nog of zelfs geen geluidsaneringsgevallen overblijven. In 2019 is een nieuw regionaal verkeersmilieumodel vastgesteld met als basisjaar 2016 en als prognosejaar 2030. Hiermee kunnen akoestische berekeningen verkeerslawaaai worden gemaakt. Als ook luchtkwaliteiten vanwege wegverkeer worden bepaald.

Educatie, voorlichting en handhaving

Gedurende het gehele jaar worden projecten uitgevoerd om de kennis over en de vaardigheden in het verkeer op peil te brengen/houden. Met name speelt de VVN afdeling Enter-Wierden hierin een belangrijke rol. Ook op de basisscholen worden diverse projecten uitgevoerd, waardoor ook hier de verkeerskennis wordt verbeterd. In het Verkeersspreekuur (6x per jaar) en in het overleg met de verkeerspolitie (12x per jaar) worden, naar aanleiding van verkeersonveiligheidsklachten, afspraken gemaakt over monitoring en handhaving van de verkeersmaatregelen. Sinds 2016 hebben wij hiervoor de beschikking over een snelheidsindicatiemonitor die bij toerbeurt op verschillende locaties in de gemeente wordt ingezet.

Vergunningverlening milieu

Alle milieutaken zijn onder gebracht bij de Omgevingsdienst Twente (ODT).

Milieutoezicht

Qua ambitieniveau voor de controlefrequenties neemt Wierden de ODT-ambitie bijna volledig over. Hiermee wordt uniformiteit gecreëerd en dat maakt een eerlijke verdeling van werkzaamheden binnen de ODT mogelijk.

Voor Wierden betekent dit dat alle taken milieu en asbest (inclusief milieutaken op het gebied van civiele en ruimtelijke ordening) door de ODT worden uitgevoerd. De uitvoering van de toezichtstaken zijn daarom niet alleen door medewerkers van Wierden maar ook door

medewerkers uit andere deelnemende gemeenten gedaan.

Stikstofproblematiek

Door een uitspraak van de Raad van State van 2 november 2022 is er een behoorlijke vertraging ontstaan op de mogelijkheden van bouw en ontwikkeling. De bouwvrijstelling voldoet namelijk niet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Hierdoor is er een verplichting om per project onderzoek te doen naar gevolgen van de uitstoot van stikstof.

5.5 WAT HEBBEN WE ER VOOR GEDAAN?

Actiepunten:

Afgesloten:

Aank grond F35 Ten Cateweg2018	45.000,00	N
Rec.Dorpsstraat Midden 2020	670.000,00	J
Aanl F35 Tunnel Stegeboer.2020	3.000.000,00	N
Aanl.F35 Westerv-Hellend. 2022	155.250,00	N
Klomp Hof 2e en 3e fase	288.500,00	N
Aanleg F35 Esrand 2020	340.000,00	J
Openb.Ruimte Wierden West 2020	82.400,00	N
Recr. Fietspad Ypeloweg 2022	1.400.000,00	N
Kruisp.Dikkensw/Dahliastr 2022	90.000,00	N
Kruisp Binnenhof/Marktstr 2022	30.000,00	N
Kl. Verkeersmaatregelen 2022	50.000,00	N
Aanp.Rot.Dikkensweg/Anjel.2022	10.000,00	N
Aanp.Rot.Hogeluchtsw/Nijv 2022	10.000,00	N
Aanp.Spoor Nijverdalsestr 2022	10.000,00	N
Riool West Kluinveenweg 2018	234.000,00	J
Riool Dorpsstraat Midden 2020	507.000,00	J
Klimaatregel Wierden West 2021	1.249.000,00	N
Riol.Noord.deel Dorpsstr.2019	574.500,00	J
Verv.renov.rioolleid. 2020	349.050,00	N
Verv.Onderd.Gemalen BK 2020	66.500,00	J
Verv.Renov.rioolleidingen 2021	374.000,00	N
Verv. Gemalen mechanisch 2021	140.200,00	J
Aanbr. infiltratieriolen 2021	64.000,00	N
Groen Blauwe maatregelen 2021	50.000,00	N
Bew Initiativ.Klimaatadap.2021	20.000,00	N
Verv.renovatie rioolleid. 2022	374.000,00	N
Verv.onderh. Gemalen BK 2022	66.500,00	N
Verv.gemalen mechanisch 2022	140.200,00	N
Bew Initiativ.Klimaatadap.2022	20.000,00	N
Infiltratieriolen 2022	64.000,00	N
Klimaatadaptieve maatreg. 2022	50.000,00	N
Inv.onderhoud Noordbroek 2019	44.365,00	N
Klimaatadaptieve maatr. 2021	500.000,00	N
Bouwrijp Klomp Hof 2e fase 2016	109.545,00	N

Herontwikkeling Klomphof 2013	220.429,00	J
Vorbereiding Berghorst 2	44.792,00	J
Grond BBroekseweg Enter 2021	125.000,00	N
Bouwrijp Akkerwal flexwon.2022	360.000,00	N
Woning Anjelierstraat 4 2022	350.000,00	J
Opstellen wegenbeheerplan 2021	25.000,00	J
Mob.5:carpool Rijssensest 2022	20.000,00	N
Mob.8: kruis.Dikken/Dahl. 2022	20.000,00	N
Mob.9: aanl.voetp.Nijverh.2022	20.000,00	N
Mob.10:onderz.verbl.geb. 2022	50.000,00	N
Mob.14: aanb.OV-fietsen 2022	10.000,00	N
Opzetten NEN3140 2017	27.500,00	N
Opstellen beleidsplan OV 2021	15.000,00	N
Verzinkbare Paal N35 2022	75.000,00	N
Speelbeleidsplan 2022	25.000,00	N
Zorgplicht watertakenplan 2021	37.000,00	J
Onderz.Maatr.Watertakenpl.2021	14.500,00	J
Zorgplicht watertakenplan 2022	79.500,00	N
Onderz.Maatr.Watertakenpl.2022	26.500,00	N
Stim. Maatregel Inw. 2022	25.000,00	N
Sanering asbestdaken 2018	50.000,00	N
Sanering Asbestdaken 2021	50.000,00	N
Verv. asbestloket-functie 2020	15.000,00	N
Aanp.Energiearm.Nat.Is.Pr.2022	351.789,00	N
Twentse kr.groen.metropool2015	90.570,00	J
Ontwik. Landelijk Gebied 2018	100.000,00	N
Ontwik. Landelijk Gebied 2019	50.000,00	N
Ontwik. Landelijk Gebied 2020	50.000,00	N
Vitaal Landelijk Gebied 2021	50.000,00	N
Vitaal Landelijk Gebied 2022	50.000,00	N
Visie planv.Wilhelminastr.2021	25.000,00	N
Vorb.planv.Anjelierstr. 2022	50.000,00	N
Onderz.nieuw ontwikkelloc.2022	10.000,00	N
Onderzoek Flexwonen 2022	15.000,00	N
Nieuwe Lokale Woonagenda 2022	22.500,00	N
Verv. speeltoestellen 2018	23.000,00	J
Verv. speeltoestellen 2022	25.000,00	N

Het gaat in het bovenstaande overzicht om actiepunten waaraan in 2022 in financiële zin middels (extra) kredieten aandacht is besteed.

5.6 BELEIDSINDICATOREN

Beleidsindicatoren

Omschrijving indicator	Eenheid	2020	2021	2022
Demografische druk	%	82,70	82,80	83,00
Diefstallen uit woning	Per 1.000 inwoners	1,00	0,80	1,40
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	755	798	863
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	781	825	892
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	278	297	338
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	1,00	1,60	1,60
Nieuw gebouwde woningen	Per 1.000 woningen	7,90	6,40	7,70
Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte)	Per 1.000 inwoners	1,80	2,90	2,60
Verwijzingen Halt	Per 1.000 jongeren (12-17 jr)	4,00	4,00	
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	0,80	0,40	0,60

NB Het is mogelijk dat de gegevens voor het laatste jaar of de laatste jaren nog niet gevuld zijn. Dit komt doordat de cijfers ten tijde van het samenstellen van dit document nog niet beschikbaar waren. Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn altijd de meest actuele bekende gegevens te vinden.

WAT HEEFT HET GEKOST?

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
Lasten	16.051	19.269	11.241	461
Baten	-9.320	-12.385	-5.267	-
Resultaat voor mutaties in reserves	6.731	6.884	5.974	

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Financiën

- Wij streven naar een solide en realistisch financieel beleid waarbij structurele kosten worden gedekt uit structurele opbrengsten. Het streven blijft de gemeentelijke belastingen jaarlijks niet meer te verhogen dan met het algemeen geldende inflatiepercentage van het voorgaande jaar;
- Het streven is de gemeentelijke belastingen slechts te verhogen met het inflatiepercentage tenzij het aantoonbaar noodzakelijk is voor een eerlijke verdeling van de lasten en opbrengsten en het direct ten goede komt aan de plaatselijke samenleving;
- We houden buffers aan de in de algemene reserve maar ook voor risico's in de grondexploitatie en in het sociale domein.
- Wij streven ernaar dat gemeente Wierden jaarlijks op alle punten “groen” scoort waar het gaat om het provinciaal toezicht.

Risicomanagement

- In de huidige turbulente tijd is een voortdurende inventarisatie en inschatting van financiële risico's van groot belang. In het bijzonder over voorgenomen beslissingen, uitspraken en toezeggingen door college en raad en besluiten in regioverband dient tijdige rapportage aan de raad plaats te vinden;
- Ook de financiële gang van zaken bij verbonden partijen, stichtingen en maatschappelijke organisaties moet in beeld zijn en bij geconstateerde risico's moet direct aan de raad worden gerapporteerd;
- Als uiterste middel om financiële klappen op te vangen, heeft de gemeenteraad een bodem gelegd in de algemene reserve. Dit bedrag mag niet worden ingezet om een begroting sluitend te maken;
- Tenminste één keer per jaar is er rekenkameronderzoek om de effectiviteit van het gemeentelijk beleid te toetsen.

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Financiën

De in november 2021 aan de raad aangeboden begroting 2022 sloot met een overschot van € 934.000. Uit het meerjarenperspectief dat in de begroting 2022 is opgenomen bleek dat ook voor de komende jaren 2023-2025 batige saldi verwacht mochten worden.

Eind 2022 is de begroting 2023 en meerjarenraming 2024 tot en met 2026 vastgesteld. Het financieel perspectief ziet er de eerste jaren rooskleurig uit. De septembercirculaire 2022 laat zien dat gemeenten de komende jaren over extra middelen kunnen beschikken. In 2023 gaat het om een bedrag van € 417.000. De belangrijkste redenen hiervoor is de ontwikkeling van het accres vanwege de loon- en prijscompensatie. Daarnaast is de verdeling van de € 1,4 miljard in 2023 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg definitief bekend geworden, voor onze gemeente een bedrag van € 1.466.000. Voor de jaren daarna moet het kabinet nog besluiten nemen. We ramen vooralsnog 100% van de door de commissie van Wijzen

geadviseerde bedragen voor het meerjarenperspectief. Het kabinet heeft verder een eerste stap gezet in de richting van een oplossing voor het financiële ravijn door in 2026 éénmalig € 1 miljard beschikbaar te stellen. Voor Wierden een bedrag van ruim € 1 miljoen. Deze ontwikkelingen maken dat onze begroting 2023 en meerjarenraming overschotten laten zien. Voor de periode na 2026 zien we echter een forse terugval in de middelen die we van het Rijk krijgen.

Het positieve beeld dat de begroting 2023 en de daarin opgenomen meerjarenraming oproept wordt dus voor een deel bepaald door niet structureel toegekende middelen en het opnemen van stelposten. Verder is aangegeven dat het perspectief in 2026 verslechtert door het deels wegvallen van dividend Cogas en een afname van de verwachte aanvullende rijksmiddelen uit de Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen.

Het financieel perspectief van de gemeente Wierden is derhalve wankel en omgeven met vele onzekerheden. Zoals reeds eerder is aangegeven wordt dit in belangrijke mate veroorzaakt door een aantal maatregelen die door het Rijk zijn getroffen.

Omdat de begroting 2023 sluitend is past de provincie het reguliere repressieve toezicht toe. In het kader van het Interbestuurlijk Toezicht kent de provincie Overijssel op het onderdeel financiën de kleur 'groen' toe. De kleuring van de overige domeinen is als volgt:

- huisvesting statushouders 'oranje';
- Wabo 'groen';
- Wro 'oranje';
- erfgoed 'groen';
- informatie en archief beheer) is 'groen'.

De provincie heeft voor 2023 aan het totaalbeeld de eindkleur groen is toegekend. Ook voor 2022 was dit overigens het geval.

Risicomanagement

In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van deze jaarrekening wordt uitvoerig aandacht besteed aan risicomanagement en de manier waarop Wierden hiermee omgaat. Korthedshalve wordt op deze plek verwezen naar deze paragraaf.

Wierden hanteert als uitgangspunt dat alle beschikbare middelen bij het opmaken van de begroting worden ingezet. Het gevolg van deze handelwijze is dat Wierden niet beschikt over forse reserves. Dit maakt het noodzakelijk in financieel opzicht behoedzaam te werk te gaan.

Een uitzondering vormt een bedrag dat in de algemene reserve wordt aangehouden als buffer voor calamiteiten. In de nota reserves en voorzieningen die begin 2022 door de raad is vastgesteld is bepaald dat de bodem in de algemene reserve € 3 miljoen dient te bedragen. Mocht het door omstandigheden nodig zijn deze buffer aan te spreken dan moeten vervolgens maatregelen worden getroffen om deze buffer weer op het minimaal gewenste niveau te brengen. De nota vaste activabeleid en het treasurystatuut zijn ook geactualiseerd en begin 2022 door de raad vastgesteld.

Om risico's in de grondexploitatie af te kunnen dekken beschikken we over de reserve winst grondverkoop. De omvang van deze reserve wordt bepaald op basis van een in de nota reserves en voorzieningen verankerde systematiek. Deze reserve is bedoeld om de gevolgen van het afschrijven/afstoten van gronden, het verlengen van de looptijd van de complexen en een prijsverlaging te kunnen opvangen. Daarnaast beschikken we over een reserve voorlopige resultaten grondexploitatie. Deze reserve is ingesteld vanwege een wijziging in de verslaggevingsvoorschriften. Hierdoor werd het verplicht om resultaten uit

grondexploitatie te bepalen naar rato van de voortgang van het project en niet meer aan het einde van het project zoals dat voorheen gebruikelijk was. Omdat deze minder voorzichtige methodiek niet aansluit bij het gemeentelijk grondbeleid zijn de tussentijds genomen resultaten gestort in een afzonderlijke reserve. Deze reserves lijken voldoende om risico's te kunnen opvangen.

Daarnaast beschikken we over een reserve sociaal domein om tegenvallers voor dit aandachtsgebied te kunnen opvangen. Ultimo 2022 bedroeg deze reserve circa € 2 miljoen. Van het Rijk is via de algemene uitkering ruim € 1,7 miljoen meer ontvangen dan begroot. Dit komt m.n. door de extra compensatie voor de acute problematiek in de Jeugdzorg (commissie van Wijzen). Hierdoor was er in 2022 geen nadelig resultaat op het sociale domein. Verdere toelichting op het sociale domein wordt gegeven onder naar programma 2 "Sterke sociale samenleving".

Rekenkamer

Het streven om de effectiviteit van het gemeentelijk beleid minimaals eens per jaar te toetsen met een onderzoek door de Rekenkamer is in 2022 gehaald. Begin 2022 is het eind 2021 uitgevoerde onderzoek "Hoe kan de gemeenteraad van Wierden zijn sturing op dienstverlening verbeteren?" afgerond en in de raad besproken. Verder heeft de Rekenkamer in 2022 onderzoek gedaan naar het onderwerp "data en duurzaamheidsbeleid". Dit onderwerp is door de raad gekozen tijdens een raadswerkshop over het onderzoeksprogramma van de Rekenkamer. Tijdens deze workshop is de shortlist met mogelijke onderzoeksonderwerpen met de raad besproken. De rapportage over Datagedreven duurzaamheidsbeleid is in december 2022 in de raad besproken.

WAT HEBBEN WE ER VOOR GEDAAN?

Actiepunten:

- -

Het gaat in het bovenstaande overzicht om actiepunten waaraan in 2022 in financiële zin middels (extra) kredieten aandacht is besteed.

WAT HEEFT HET GEKOST?

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
Lasten	823	665	33	-
Baten	-42.722	-44.333	-47.367	-3.000
Resultaat voor mutaties in reserves	-41.900	-43.669	-47.334	

OVERHEAD, ONVOORZIEN EN VENNOOTSCHAPSBELASTING

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Overhead

De overheadkosten worden in een apart overzicht opgenomen. Het doel hiervan is om uw raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie. In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Hierdoor komt er inzicht in de kosten van het primair proces in het algemeen en de overhead in het bijzonder, wat kan leiden tot een betere beheersing van deze kosten.

Bovendien neemt de vergelijkbaarheid toe van de kosten van overhead en de kosten van het primair proces. Onder de kosten van overhead behoren de volgende elementen:

Financiën, Toezicht en Controle gericht op de eigen organisatie;

Personeelszaken en organisatie;

Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);

Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie;

Juridische zaken;

Bestuurszaken en bestuursondersteuning (exclusief de griffie);

Informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen (Personeel,

Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie, Huisvesting);

Facilitaire zaken en Huisvesting (inclusief beveiliging);

Documentaire informatievoorziening (DIV);

Managementondersteuning primair proces.

Het gevolg hiervan is dat er geen overheadkosten op de producten afval, riolering en begraafplaatsen worden geraamd. Deze producten worden bekostigd door lokale heffingen. Om tot juiste kostendeckende tarieven te komen is er een verdeelsleutel voor toerekening van de kosten van overhead bepaald. De totale kosten van overhead worden gedeeld door de totale direct productieve uren. Dit resulteert in een tarief van € 25,- per uur voor de binnendienst. De buitendienst is hierbij buitenbeschouwing gelaten. Het "tarief" voor overhead van de buitendienst is bepaald op € 8,- per uur. Eén tarief voor de gehele organisatie zou voor de buitendienst tot een te hoog tarief hebben geleid en daardoor ongewenste effecten op de lokale heffingen hebben gehad. Eind 2021 zijn genoemde tarieven op basis van de begrotingscijfers 2022 geactualiseerd. Voor de binnendienst wordt dan een tarief van € 30 gehanteerd, voor de buitendienst wordt dit € 10.

Onvoorziene uitgaven

In de begroting is een bedrag ad € 44.300 opgenomen voor onvoorziene uitgaven.

De raming heeft een bufferfunctie. De raming bevat een incidentele en structurele component van respectievelijk 75% en 25%. Van genoemd bedrag voor onvoorzien is in 2022 in totaal € 24.750 besteed voor het afdekken van de rentelasten die voortvloeien uit het vervangen van gymnastiektoestellen en -materialen in de sportruimte van Kulturhus Irene, de keuring en klein onderhoud daarvan en de bodemsanering bij het afvalbrennpunt 't Exoo.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheden zijn vennootschapsbelastingplichtig voor die activiteiten waarbij zij optreden als ondernemer. Deze VpB-plicht heeft financiële, organisatorische en administratieve gevolgen. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van alle gemeentelijke activiteiten en hierin is een clustering aangebracht. Per cluster van samenhangende activiteiten is voor 2021 opnieuw beoordeeld of er sprake is van een ondernemersactiviteit.

Voor de grondexploitaties is een Post Quickscan uitgevoerd, waarbij, evenals in voorgaande jaren, een rekenmethode is gehanteerd die afwijkt van de methode die de fiscus hanteert. Deze afwijkende rekenmethode is ons inziens wel verdedigbaar en is in overleg met een externe belastingadviseur tot stand gekomen. De conclusie van de Post Quickscan is dat de gemeente Wierden over 2021 voor het eerst een positief resultaat behaald heeft voor de grondexploitaties. Voor 2022 is de Post Quickscan nog niet definitief afgerond, maar de eerste indruk is dat ook hier een positief resultaat behaald zal worden. Op basis van de huidige inzichten zal alleen in 2021 en 2022 een positief resultaat aanwezig zijn. Per 31 december 2022 worden meerdere grondexploitaties afgesloten, waardoor 2023 naar verwachting een negatief resultaat zal geven. Op basis van rechtspraak zijn één of twee winstjaren niet voldoende om te concluderen dat sprake is van structurele overschotten. Vooralsnog is er geen sprake van een Vpb-plicht voor de grondexploitaties.

Voor de overige clusters geldt dat de gemeente Wierden wederom belastingplichtig is voor het cluster 'zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen opbrengst. De Vpb-impact hiervan is zeer beperkt, aangezien de winst die hier wordt behaald minimaal is.

De Belastingdienst heeft geoordeeld dat de gemeente Wierden vanaf 2016 belastingplichtig is voor het cluster 'reclameactiviteiten' en heeft ons reeds definitieve aanslagen opgelegd voor de jaren 2016 tot en met 2020. Hier hebben wij bezwaar tegen aangetekend en daarbij hebben wij ons aangesloten bij de uitkomsten van lopende gerechtelijke procedures. De gemeente Wierden is met de Belastingdienst overeengekomen de behandeling van de bezwaarschriften aan te houden totdat de landelijke procedures hebben geresulteerd in een onherroepelijke uitspraak.

Omdat we, op basis van onze aangifte voor 2021, verwachten dat het voorlopige aanslagbedrag zal wijzigen, hebben we een vordering opgenomen op de Belastingdienst ad € 81.572.

Gezien de genoemde gerechtelijke procedures kunnen de jaren 2016 tot en met 2021 nog niet definitief worden afgesloten. Daarnaast bestaan er nog altijd onduidelijkheden, met name met betrekking tot de grondexploitaties, waardoor de mogelijkheid bestaat dat terug moet worden gekomen op keuzes die nu zijn gemaakt. Ook jurisprudentie speelt hierbij een rol. Er kan nu dan ook nog geen duidelijkheid worden gegeven over de uiteindelijke belastingdruk waarmee we te maken gaan krijgen. Om deze reden is de post meegenomen in het weerstandsvermogen zoals opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Pas wanneer we zelf inzichtelijk hebben wat de verwachte Vpb-last is, willen we overgaan tot het aanpassen van het aanslagbedrag. Zodoende hebben we besloten voor 2022 nog geen mutaties te maken en het aanslagbedrag ad € 70.549 voorzichtigheidshalve te handhaven.

WAT HEBBEN WE ER VOOR GEDAAN?

Actiepunten:		Afgesloten:
ARBO-proof Werkplekvoorz. 2021	25.000,00	J
Hardware nieuwe wetgeving 2019	50.000,00	N
Uitbr/Vervanging i-pads 2022	22.000,00	N
Uitbr/Verv.Mob.Telefoon 2021	44.000,00	J
Vervanging telefonie 2022	44.000,00	J
Vervanging tablets Raad 2022	16.000,00	N
Dig.flex.werk Data e.d. 2019	120.000,00	J
Incidentenbeheer 2019	30.000,00	N
Aansch.softw.Omgev.wet 2020	80.000,00	J
Ontwikkeling DMS 2019	75.000,00	N
Vervanging NAS servers 2021	200.000,00	N
Verv. Netwerkkomponenten 2021	20.000,00	N
Aanschaf apparatuur 2020	35.000,00	J
Aanschaf Programmatuur 2020	35.000,00	J
Aanschaf apparatuur 2021	35.000,00	N
Aanschaf apparatuur 2022	35.000,00	N
Aanschaf programmatuur 2021	35.000,00	J
Aanschaf programmatuur 2022	35.000,00	N
Vervanging desktop/laptop 2021	72.000,00	J
Beeldschermen 2022	40.000,00	J
Dienstauto BOA (VervToyota 54)	32.000,00	N
Vrachtwagen Mercedes 17 2021	216.000,00	J
Pick-up(verv. Renault 42) 2022	65.000,00	N
Pick-up(verv. Renault 43) 2022	58.000,00	N
Pick-up 2021 (Verv. VW39)	66.250,00	J
Pick-up 2021 (Verv.Dacia Logan	34.380,00	J
Pick-up 2021(Verv.Dacia/Log.II	34.380,00	J
Pick-up 2021 (Verv. Piaggio)	34.380,00	J
Pick-ups VW/Fiat Doblo 2021	219.000,00	J
Tractor (New Holland 88) 2022	58.000,00	N
Aankoop Tractor 2021	100.000,00	J
Aankoop Tractor 2022(Verv.NH89	37.000,00	N
Gazonmaaier John Deere 82 2021	94.000,00	N
Nat-/zoutstrooierSTB20224 2020	43.750,00	J
Fietspadstrooier STB22915 2020	28.210,00	J
Nat-/zoutstr.2021 (STB20224)	45.500,00	J
Rolbezem(verv.Holaras) 2022	8.000,00	J
Kipwagen(verv.Veenh.5000) 2022	17.000,00	N
Bladzuiger (votex) 2021	8.100,00	N
Kipaanhanger 2021	8.750,00	N
Hydraulische hagenknipper 2021	40.000,00	J
Sneeuwplough Nido (3x) 2017	29.195,00	N

Zaakgericht Werken 2016	30.000,00	N
Digitalisering Archief 2016	25.000,00	J
Ontwik.agenda organisatie 2021	250.000,00	J
Verv.conv.zelfbouw softw.2021	50.000,00	N
Monitoringstool (Siem-soc)2021	15.000,00	N
GEO informatie 2021	20.000,00	N
Migratie cloud Softwarond.2022	100.000,00	N
Impl. nieuwe wet+regelg.2022	20.000,00	N
Digitalisering archief 2018	10.000,00	N
Digitalisering archief 2019	10.000,00	N
ARBO-maatregelen 2020	10.000,00	J
ARBO-maatregelen 2021	10.000,00	J
Arbo-maatregelen 2022	10.000,00	N
Informatiebeveiligingsbel.2019	37.000,00	N

Het gaat in het bovenstaande overzicht om actiepunten waaraan in 2022 in financiële zin middels (extra) kredieten aandacht is besteed.

WAT HEEFT HET GEKOST?

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
Lasten	7.834	7.912	9.523	1.189
Baten	-26	-26	-18	
Resultaat voor mutaties in reserves	7.808	7.886	9.505	

PARAGRAAF A: WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

ALGEMEEN

Het wettelijk kader van BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) stelt dat de paragraaf betreffende het weerstandsvermogen ten minste moet bevatten:

Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;

Een inventarisatie van de risico's;

Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;

Een kengetal voor de:

Netto schuldquote;

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;

Solvabiliteitsratio;

Grondexploitatie;

Structurele exploitatieruimte;

Belastingcapaciteit;

Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als het vermogen van de gemeente Wierden om financiële risico's/tegenvallers op te kunnen vangen. Dit vermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit, dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken, en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is.

De nota Risicomanagement is het beleidskader voor de paragraaf weerstandsvermogen.

WEERSTANDSCAPACITEIT

De weerstandscapaciteit kan worden opgedeeld in incidentele- en structurele weerstandscapaciteit.

Bestanddeel	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Algemene reserve	X	
Bestemmingsreserves	X	
Stille reserves	X	
Onvoorzien	X	
Reserve grondbedrijf	X	
Onvoorzien (structureel)		X
Begrotingsruimte		X
Onbenutte belastingcapaciteit		X
Kostenreductie		X

Incidentele weerstandscapaciteit

Met incidentele weerstandscapaciteit wordt het vermogen bedoeld om calamiteiten en

andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de hoogte van het voorzieningenniveau van de programma's.

Algemene Reserve

De algemene reserve is tot een bedrag van € 3.000.000 beschikbaar als buffer voor het opvangen van incidentele risico's. Volledigheidshalve wordt vermeld dat het gebruikelijk is dat het bedrag boven de buffer wordt ingezet in de eenmalige sfeer. In de Nota meerjarenbeleid is dit gedeelte ook weer maximaal beschikbaar voor het invullen van actiepunten, die met éénmalige middelen kunnen worden afgedekt.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden in aanmerking genomen als incidentele weerstandscapaciteit zolang de gemeenteraad de bestemming nog kan wijzigen en de besteding geen invloed heeft op de exploitatie. Het betreft een aantal reserves genoemd in rubriek D van het Verloopoverzicht Reserves en Voorzieningen bij de jaarrekening over 2022. In 2022 gaat het om een totaalbedrag van ca. € 1.400.000. De belangrijkste zijn:

Reserve Corona € 600.000;

Reserve Energiecrisis € 600.000;

Reserve mobiele podia € 75.000;

Reserve Kunst € 47.000;

Reserve opleidingen € 45.000.

Stille reserves

Onder stille reserves wordt verstaan activa, waarvan de boekwaarde lager is dan de actuele waarde, maatschappelijk verhandelbaar en op korte termijn verkoopbaar is. Bovendien geldt dat activa niet duurzaam aan de bedrijfsuitvoering verbonden zijn of een maatschappelijke functie hebben. Hiertoe behoren een aantal woningen die in eigendom zijn van de gemeente en worden verhuurd. Verder zijn nog enkele garageboxen in eigendom. Doel is om de woningen bij leegstand te verkopen te verkopen.

De Woz-waarde van de woningen, garageboxen en Anjelierstraat 2 en 4 bedraagt op balansdatum circa € 2.117.000. De boekwaarde is circa € 417.000. Per saldo bedraagt de stille reserve € 1.700.000 en deze wordt aangemerkt als incidentele weerstandscapaciteit. Uiteraard moeten deze stille reserves wel eerst te gelde worden gemaakt voordat ze daadwerkelijk als weerstandsvermogen beschikbaar zijn. Dat dit niet altijd eenvoudig zal zijn laat zich raden.

Onvoorzien

In de jaarbegroting wordt een bedrag van € 1,80 per inwoner geraamd voor onvoorzien uitgaven. De raming heeft een zuivere bufferfunctie. Het bedrag is voor een kwart structureel en voor driekwart incidenteel.

Reserve grondbedrijf

Omdat de gemeente in beginsel een actieve grondpolitiek voert en daarbij als ondernemer optreedt, moet ter wille van de continuïteit het weerstandsvermogen voldoende groot zijn om financiële risico's op te kunnen vangen. De buffer (het weerstandsvermogen) is aan de hand van de risico-inventarisatie van begin 2022 vastgesteld op maximaal € 376.000.

Zie ook het onderdeel "Financiële positie" in de Financiële Begroting en de paragraaf Grondbeleid.

Incidentele weerstandscapaciteit	
Vrij aanwendbaar deel algemene reserve	€ 3.000.000
Bestemmingsreserves	€ 1.400.000
Stille reserves	€ 1.700.000
Reserve Grondbedrijf	€ 376.000
Onvoorzien incidenteel	€ 33.000
Totaal	€ 6.509.000

Structurele weerstandscapaciteit

Met structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Onvoorzien

In de jaarbegroting wordt een bedrag van € 1,80 per inwoner geraamd voor onvoorziene uitgaven. De raming heeft een zuivere bufferfunctie. Het bedrag is voor een kwart structureel en voor driekwart incidenteel.

Begrotingsruimte

De gemeente Wierden verkeerde in 2022 in de positie dat er begrotingsruimte beschikbaar was voor de berekening van de weerstandscapaciteit. De vastgestelde begroting 2022 sluit met een batig saldo van € 934.000. Vanwege de financiële onzekerheden op diverse terreinen (m.n. herijking gemeentefonds, vergrijzing, kosten jeugdzorg en COVID-19) en het verslechterende meerjarenperspectief in de begroting 2022 heeft de raad besloten het batig saldo niet in te zetten.

Onbenutte belastingcapaciteit

Onder onbenutte belastingcapaciteit verstaan we de ruimte die we hebben om de gemeentelijke belastingen en heffingen te verhogen. Leges en retributies mogen maximaal 100 % kostendekkend zijn. Met uitzondering van de marktgelden (weekmarkt) zijn alle tarieven 100% op begrotingsbasis kostendekkend.

Voor de berekening van de weerstandscapaciteit is, alhoewel dit niet bij de gemeente Wierden speelt, aansluiting gezocht met de normering OZB die voor een artikel 12-aanvraag Financiële Verhoudingswet wordt gehanteerd. Het normtarief voor toelating tot artikel 12 is in

procenten 0,1800%. Als met dit tarief rekening gehouden wordt voor de berekening van de onbenutte capaciteit, dan komt de vrije ruimte uit op € 2.445.000.

Het te gelde maken van deze onbenutte belastingcapaciteit is uiteraard geen populaire maatregel. De coalitiepartners hebben dan ook uitgesproken dat een verhoging van de belastingen niet aan de orde is tenzij het noodzakelijk is voor een eerlijker verdeling van de lasten en opbrengsten en het direct ten goede komt aan de plaatselijke samenleving.

Kostenreductie

Kostenreductie op bestaand beleid is in principe een doorlopend proces.

Structurele weerstandscapaciteit	
Onvoorzien structureel	€ 11.000
Begrotingsruimte 2022	€ 934.000
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 2.445.000
Kostenreductie	€ -
Totaal	€ 3.390.000

RISICO'S

Algemeen

Jaarlijks dient als toelichting bij de begroting een risicoparagraaf te worden opgesteld en dient in de toelichting bij de rekening van baten en lasten, informatie over de ontwikkeling van de risico's te worden opgenomen.

Onder risico's worden verstaan alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente.

De benoemde risico's zijn niet altijd te kwantificeren in geld of dienen, om bijvoorbeeld onderhandelingsredenen, niet in geld zichtbaar gemaakt te worden.

Risico-categorieën (bijvoorbeeld financiële-, veiligheids-, aansprakelijkheids-, strategische- en imagerisico's) en risicogebieden (bijvoorbeeld grote projecten, grondbeleid, bedrijfsvoering, openbare orde en veiligheid, inkomensoverdrachten en subsidies, open einde regelingen en inkoop en aanbesteding) zijn in onze organisatie benoemd en dragen bij tot een groter risicobewust zijn.

Waar stoppen we energie in?

Erg belangrijk is om in de ramingen van de begroting zo actueel en realistisch mogelijk te zijn. We proberen zoveel mogelijk risico's 'aan de voorkant', dus in de jaarbegroting, af te dekken.

Binnen de Planning- en Control-cyclus stellen we de risico's jaarlijks bij. Dat geldt zowel voor de algemene dienst als voor het grondbedrijf.

Tussentijds wordt via de bestuursrapportage gerapporteerd over risico's en welke maatregelen genomen worden. Hoe groter het risico, hoe meer aandacht. Denk daarbij aan

de grondexploitatie, grote investeringskredieten, de decentralisaties, de Wmo en de sociale werkvoorziening. Bij (investerings)projecten wordt, naast een risicoparagraaf, altijd rekening gehouden met een post onvoorzien in het krediet.

Bewustwording in de organisatie is belangrijk. Dat gebeurt via projecten/projectgroepen, in overleg met leidinggevenden, werkoverleg e.d. Ook zijn intern cursussen financiën georganiseerd waarin het onderwerp “risico’s en weerstandsvermogen” aan de orde is gesteld.

Verder is er aandacht voor het gestructureerd presenteren van risico’s door in sjablonen/formats een paragraaf daarvoor op te nemen in nota’s en projectvoorstellen aan het college en de raad.

Het inzetten van weerstandsvermogen is altijd een incidentele oplossing. Het geeft tijd om beleid aan te passen en structurele maatregelen te nemen. In de afgelopen 10 jaar hebben we, uitgezonderd het grondbedrijf, geen gebruik hoeven te maken van ons weerstandsvermogen. Tot slot geeft het totaalbeeld dat onze accountant heeft over onze manier van omgaan met risico’s binnen de algemene dienst geen aanleiding om nadere eisen te stellen.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van de gemeente Wierden wordt mede bepaald aan de hand van het uitgavenvolume gecombineerd met specifieke kenmerken van de gemeente zoals ambitie, sociale structuur, fysieke structuur, centrumfunctie en de wijze van bedrijfsvoering. Daarnaast speelt rijksbeleid een rol.

In de hieronder opgenomen tabel zijn de meest actieve risico’s in beeld gebracht. De kans dat een risico zich voordoet is ingedeeld in L(aag), M(iddel) en H(oog). De inschatting is arbitrair (hoewel meer personen onafhankelijk van elkaar een oordeel hebben gevormd) en sterk afhankelijk van het moment van samenstelling. Juist nu het rijksbeleid op diverse beleidsterreinen nog veel onzekerheden biedt.

Het risicoprofiel dat uit de risicotabel is af te leiden varieert van € 3,3 miljoen bij L(aag), € 6,5 miljoen bij M(idden) en € 9,8 miljoen bij H(oog). Onze inschatting (prognose in groen) komt uit op € 7,1 miljoen.

Risicotabel (bedragen in €)

	Activiteit	Risico	Impact	Kans		
				Laag	Midden	Hoog
				25%	50%	75%
1	Gemeentefonds	Lagere accessen. Stel 2% afwijking. Ravijn 2026. Het rijk repareert niet in 2027 € nadeel 1 mln.).	730.000	432.500	865.000	1.297.500

2	Rijksbudget bijstand	Budget-overschrijding	5% = € 160.000 (max. is 5%)	40.000	80.000	120.000
3	Dividend	In de nutssector speelt de Autoriteit Consument en Markt een belangrijke rol in het reguleren van de tarieven en daarmee in het resultaat. De energietransitie zal effect hebben op het dividend van de kabel- en leverings-bedrijven.	Totaalopbrengst 2022 € 1.094.000 minus extra dividend Cogas € 370.000 = € 724.000	181.000	362.000	543.000
4	Bouwleges	Lagere opbrengst vanwege Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging	Geraamde opbrengst afgerond € 510.000	-	-	-
5	Onderuitputting	Lager resultaat door benutting begrotingsposten	De geraamde onderuitputting van € 410.000	102.500	205.000	307.500
6	Grondexploitatie	Risico's tot een bedrag van € 376.000 worden afgedekt. Verdere vertraging uitgifte afwaardering gronden en prijsverlaging.	De risico-inschatting van voorjaar 2021 is dan voldoende afgedekt.	-	-	-
7	Grondbedrijf. Boekwaarden	De boekwaarde van alle in exploitatie genomen gronden is € 2,8 mln op peildatum 1-1-'23.	Maximaal risico is het verkoop tegen dumprijzen en de boekwaarden in gebieden waar de gemeente passieve grondpolitiek voert of € 583.000	181.000	362.000	543.000
8	Groei gemeente	Organisatie ontwikkeling	Toename loonsom	125.000	250.000	375.000
9	Decentralisaties	Sociaal Domein. Naast ontwikkeling van de zorgvraag is er het risico van prijsontwikkeling.	Totaal uitgaven Jeugd, WMO (nieuw en oud) € 10.460.000. Risico groei (oa. vergrijzing) en tarieven	392.250	784.500	1.176.750

10	De Passie	De Passie heeft recht op permanente huisvesting. Risico bestaat dat leerlingaantallen dalen tot onder de opheffingsnorm.	Via algemene uitkering ontvangen we jaarlijks ca. € 360.000 ter dekking van de kapitaallasten. Uitgaande van 5 jaar geen rijksbijdrage via de algemene uitkering is € 1,8 miljoen. Mogelijkheden tot herontwikkeling worden onderzocht.	450.000	900.000	1.350.000
11	Informatie-beveiliging	Het weglekken of het onjuist/ongewild verspreiden van informatie (privacy en datalekken)	Datalekken kunnen leiden tot (hoge) boetes maar ook tot herstelmaatregelen waarvoor extra personeel dan wel apparatuur/software nodig is. Recente gevallen bij overheden en onderwijsinstellingen tonen aan dat de mogelijk fors kan zijn. Wij schatten de impact op € 1,5 miljoen.	375.000	750.000	1.125.000
12	Vennootschaps-belasting (VpB)	Gemeenten zijn met ingang van 1-1-2016 VpB plichtig	Wierden heeft in overleg met een fiscalist een bepleitbaar standpunt ingenomen. Wij schatten het maximale risico op € 700.000.	175.000	350.000	525.000
13	Onderhoud kapitaalgoederen (groen wegen en riolering)	Integrale projecten/ invalswegen	Budget in begroting ca. € 5 miljoen; risico 20% of € 1 miljoen	250.000	500.000	750.000
15	Inflatie	Als gevolg van de oorlog in Oekraïne stijgen ondermeer de energieprijzen sneller dan gewoonlijk. Het risico van een hoge inflatie en een wereldwijde economische recessie lijken reëel. Inflatie is mondiaal en nationaal hoger dan gebruikelijk.	In de begroting 2023 is rekening gehouden met een stelpost loon- en prijsontwikkeling van 3,15 %. Recente cijfers geven een inflatie aan die richting de 9% gaan.	435.000	870.000	1.305.000
16	Overige risico's			125.000	250.000	375.000

* organisatie gebonden	* regelgeving, processen, ziekteverzuim, automatisering.	De overige risico's zijn niet uitputtend, maar benoemd zijn wel de belangrijkste. Het benoemen van een bedrag is arbitrair. Ingeschat wordt een bedrag van € 500.000			
* verbonden partijen	* deelnemingen en Gem. regelingen.				
* open-eind regelingen	* leerlingvervoer, Wmo, regelingen voor minima e.d.				

Totaal scenario's	3.264.250	6.528.500	9.792.750
--------------------------	------------------	------------------	------------------

Totaal prognose (zie groene velden)	7.062.250
--	------------------

De verhouding risico en weerstandsvermogen kan ook in een kengetal uitgedrukt worden door het weerstandsvermogen te delen door risico's.

Uiteindelijk is de toets:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In dit verhoudingsgetal komt de eigen beleidsvrijheid tot uitdrukking om te bepalen in welke mate de gemeente de risico's wil afdekken. Algemene normen zijn er niet. Als referentiekader kan wel dienen de door de Universiteit Twente in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) opgestelde waarderingstabel, die in meerdere gemeenten gebruikt wordt:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Als we op basis van bovenstaande werkwijze deze tabel toepassen, dan komen we uit op een ratio van 1,4 ofwel (ruim) voldoende (theoretisch beschikbaar is € 9.899.000 gedeeld door de prognose van de risico's € 7.062.250).

In onderstaande matrix zijn ook de scenario's L, M en H gegeven. Wanneer we alle risico's zouden waarderen zoals in de kolom Midden, dan komt het ratio uit op 1,5. Dat is dan ruim voldoende.

Ten opzichte van de begroting 2022 waarin een ratio van 1,1 is opgenomen, kan worden gesteld dat het risicoprofiel licht is verbeterd.

Risicomatrix (in miljoenen)

Risicomatrix (in miljoenen)	Laag	Midden	Hoog	Prognose
Risico o.b.v risicotabel	-3,3	-6,5	-9,8	-7,1
Weerstandsvermogen	9,9	9,9	9,9	9,9
Ruimte/tekort	6,6	3,4	0,1	2,8
Ratio weerstandsvermogen	3,0	1,5	1,0	1,4

Toelichting risicotabel

1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds, inclusief de middelen voor de decentralisaties, draagt voor ruim 50% bij aan de baten van de gemeente. De afhankelijkheid van het rijk is groot door de koppeling aan de ontwikkeling van de totale uitgaven onder het uitgavenplafond (Accres Relevante Uitgaven) -gelijk trap op, trap af- op basis van realisatiecijfers. We schatten het totale risico in op € 1.730.000. Dit komt overeen met een afwijking van 2% van het accres. Daarnaast bestaat het risico dat het rijk niet of onvoldoende gaat repareren vanaf 2026.

2. Rijksbudgetten voor bijstandsuitkeringen

Diverse vormen van bijstandsuitkeringen zijn gebudgetteerd aan de gemeente beschikbaar gesteld op basis van historische bijstandsantallen. Het verdeelmodel voor de bijstand is in 2015 gewijzigd, ook voor gemeenten tot 25.000 inwoners. Slechts een beperkt deel wordt nog gebaseerd op historische uitgaven. Een percentage van 5% van het bijstandsvolume is het gemeentelijk risico. Dat is circa € 160.000. Daarboven is het nadeel voor het rijk mits aan voorwaarden voldaan wordt.

3. Dividend van deelnemingen

Dividend wordt uitgekeerd wanneer de bedrijfsresultaten dat toelaten. In de baten is voor € 1.094.000 aan dividend opgenomen. Het extra dividend uit het dividendafbouwfonds van de Cogas eindigt met ingang van 2026 € 370.000. Er is dus sprake van een zekere mate van afhankelijkheid met name op de langere termijn van € 724.000.

In de nutssector speelt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) een belangrijke rol in het 'reguleren van de winst' door een aantal bepalende indicatoren te normeren (o.a. tarieven en rendement eigen vermogen). Daarnaast zullen de investeringen in de transportcapaciteit en in de Energietransitie door de kabel- en leveringsbedrijven hun effect hebben op het uit te keren dividend.

4. Bouwleges

Het beoordelen van aanvragen voor een omgevingsvergunning zal zich in de toekomst mogelijk beperken tot het toetsen aan welstand, het bestemmingsplan/omgevingsplan en veiligheid. Het toetsen van bouwplannen aan het Bouwbesluit zal door de markt gaan

plaatsvinden. Ook de controle tijdens de bouw zal mogelijk door de markt zelf worden uitgevoerd. De impact op de bedrijfsvoering en op de financiën van een gemeente door de invoering van de Omgevingswet en door de Wkb wordt gedreven door een aantal operationele wijzigingen van rechtswege, en een aantal gemeentelijke beleids- en inrichtingskeuzes. Dit besluit heeft grote gevolgen voor de gemeenten. Op dit moment doen we onderzoek naar de consequenties hiervan op onze legesopbrengst. In 2022 is een raming aan legesopbrengst opgenomen ter grootte van € 510.000.

5. Onderuitputting

Onderuitputting kan alleen gerealiseerd worden als de uitgaven achterblijven bij de ramingen. Realisatie van de onderuitputting is een zeker risico. De raming van de post onderuitputting bedraagt € 410.000.

6. Grondexploitatie risicoanalyse

Voor de wijze van benadering van de risico's bij de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf F "Grondbeleid".

Voor het opvangen van deze risico's is in het eerste kwartaal van 2023 aan de hand van het de jaarlijkse risico-inventarisatie de maximale buffer bepaald op € 367.000. De inschatting is gebaseerd op aannames waarbij scenario's van een prijsverlaging tot het terugtreden uit grondposities een rol spelen. De financiële consequenties worden zoals gebruikelijk meegenomen bij de samenstelling van de Nota Meerjarenbeleid 2024-2027 en de begroting 2024.

7. Grondexploitatie dumprijzen

De totale boekwaarde in het grondbedrijf is op de peildatum 1 januari 2023 van de risico-inventarisatie € 2,8 miljoen. In een 'scenario dumprijzen' is het maximale risico voor Wierden € 1,1 miljoen van in bezit zijn de gronden en boekwaarden van gebieden waar die gemeente een passieve faciliterende rol heeft. Onder punt 7 is hiermee tot een bedrag van € 367.000 al rekening gehouden. Het restrisico is dus nog € 724.000.

8. Groei gemeente

Door de groei van de gemeente richting de 25.000 inwoners nemen de lasten voor de raad en het college van Burgemeester en Wethouders toe (vergoedingen en salarissen zijn afhankelijk van inwonersklassen). Het risico dat hier in beeld wordt gebracht is een verandering in de ambtelijke organisatie. Het risico wordt per saldo ingeschat op € 500.000.

9. Rijksbeleid/Decentralisaties

Rijksbeleid (nieuwe of veranderde wetgeving, decentralisatie, kortingen op subsidies, specifieke uitkeringen en co-financieringsregelingen) zonder adequate compensatie is een nauwelijks te beïnvloeden risico.

In het sociaal domein spelen drie zaken een belangrijke rol:

Decentralisatie Jeugd;
Decentralisatie WMO;

Participatiewet met regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt.

Op deze taken is op rijksniveau fors bezuinigd bij de overdracht in 2015 naar de gemeenten.

Er traden vanaf 2017 grote structurele tekorten op in het sociale domein. Vanwege de tekorten is er gewerkt aan een nieuwe set van in totaal 26 maatregelen die staan beschreven in het rapport 'Meer grip op het sociaal domein' d.d. 23 maart 2021. Tevens heeft Berenschot de 26 maatregelen gecomprimeerd tot een set van 10 maatregelen en de (potentiële) financiële effecten hiervan in beeld gebracht. Deze effecten zijn in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2026 vertaald naar een kostenreductie van uiteindelijk € 817.000 in 2025.

Verder zijn de aannames die voor de begroting zijn gedaan zijn gebaseerd op de inzichten die we op dat moment hadden. Andere risico's zijn de onzekerheid over de ontwikkeling van de vraagzijde, deze neemt toe door onder andere de dubbele vergrijzing, calamiteiten en prijsontwikkelingen. Het risico wordt per saldo ingeschat op € 1.569.000.

10. Voortgezet onderwijs 'de Passie'

De Passie heeft recht op permanente huisvesting. Het risico dat hier in beeld wordt gebracht is het risico dat gedurende een periode van 5 jaar geen rijksbijdrage wordt ontvangen indien de leerlingenaantallen van de school tot onder de opheffingsnorm dalen en de school moet sluiten. Dan stopt ook de jaarlijkse rijksbijdrage ter grootte van ca. € 360.000. De gemeente heeft dan een gebouw met een boekwaarde zonder dekking van de lasten uit rijksmiddelen en zal de mogelijkheden tot herontwikkeling moeten onderzoeken.

11. Informatiebeveiliging

Datalekken kunnen leiden tot (hoge) boetes maar ook tot herstelmaatregelen waarvoor extra personeel dan wel apparatuur/software nodig is. Recente gevallen bij overheidsinstellingen en onderwijsinstellingen tonen aan dat de impact mogelijk fors kan zijn. Wij schatten de impact op 1,5 miljoen.

12. Vennootschapsbelastingplicht (VpB)

Gemeenten vallen voor ondernemersactiviteiten onder de VpB. Er moet dan over die activiteiten winst worden afgedragen aan de fiscus. Op dit moment is nog niet aan te geven hoe de vrijstellingsbepalingen gaan luiden.

Wierden heeft in overleg met een fiscalist een bepleitbaar standpunt ingenomen. Wij schatten het maximale risico op € 700.000.

13. Onderhoud kapitaalgoederen, groen en wegen

In de begroting voor 2022 gaat in het beleidsveld wegen en het beleidsveld groen circa € 5 miljoen om. Daarnaast zijn in de eenmalige sfeer kredieten beschikbaar.

We houden rekening met een risico van calamiteiten tot 20% van het exploitatiebudget ofwel € 1 miljoen.

16. Inflatie

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne stijgen de energieprijzen dan gewoonlijk. Met name is de stijging van de olie- en gasprijzen ongekend hoog. Het risico van een hoge inflatie en een wereldwijde economische recessie ligt op de loer. Energie zal voorlopig duur blijven met bijbehorende hoge inflatie.

In de begroting 2022 is rekening gehouden met een stelpost loon- en prijsontwikkeling van 3,15 %. Recente cijfers geven een inflatie aan die richting de 9% gaat. Een dergelijke hoge inflatie zal consequenties hebben voor de bestedingsmogelijkheden bij de huidige budgetten. De benodigde afname van diensten en producten kan dan gevaar lopen. Het risico wordt ingeschat op € 1,7 miljoen.

16. Overige risico's

Organisatiegebonden risico's

De wetten, regels en voorschriften waarmee gewerkt wordt, worden steeds complexer. Zorgvuldigheid in procedures en besluitvorming luisteren nauw. Anderzijds is er een behoorlijke werkdruk. Daar waar het afbreukrisico groot is, wordt uiteraard de grootste inspanning geleverd om fouten te voorkomen.

In het risico van langdurige ziekte van werknemers is niet voorzien in de vorm van een raming voor vervanging.

De gemeente kan zich niet verzekeren tegen bedrijfsschade. Bij ernstige calamiteiten (bijvoorbeeld bij uitval van automatisering) zou het voor kunnen komen dat de bedrijfsvoering voor langere tijd stil ligt. Een inhaalslag zal dan extra loonkosten met zich meebrengen. Uit de schadepraktijk blijkt dat de gemeente op het gebied van vergunningverlening en de kwaliteit van de handhavingsorganisatie aansprakelijkheidsrisico's loopt.

Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen worden de deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft, uitgebreid beschreven inclusief de risico's van deze partijen. Hiernaar wordt verwezen.

Open-eind regelingen

Onder risico's van open-eind regelingen worden verstaan die regelingen waarbij een hogere wetgever in meer of mindere mate de gemeente verplichtingen oplegt. Als voorbeelden kunnen worden genoemd het leerlingenvervoer, de sociale uitkeringen, het kwijtscheldingsbeleid en -beperkt- andere bijstandsgelateerde uitgaven. Het beheersen van de uitgaven kan tot op zekere hoogte worden geregeld via eigen beleid. Doel is in elk geval deze regelingen qua lasten zoveel mogelijk te beheersen.

We waarderen de 'overige risico's' op € 500.000.

KENGETALLEN

Ingevolge artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moeten in deze paragraaf kengetallen worden opgenomen voor: de netto schuld quote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. De kengetallen maken het de leden van provinciale staten en de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun provincie of gemeente.

Netto schuldquote: de netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio: dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Grondexploitatie: voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage.

Belastingcapaciteit: de ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

Kengetallen:	2021-W	2022-W	2022-B
netto schuldquote	22,7%	8,4%	71,9%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	9,2%	-4,1%	59,4%
solvabiliteitsratio	29,8%	38,8%	22,6%
structurele exploitatieruimte	2,4%	3,6%	1,5%
grondexploitatie	0,0%	2,3%	9,9%
belastingcapaciteit	101,9%	98,6%	103,5%

De eerste twee kengetallen geven aan dat de schuldpositie is afgenomen. In belangrijke mate wordt dit veroorzaakt door toename van de uitzettingen > 1 jaar (schatkistbankieren) en de nog te ontvangen bedragen. Voor de begroting wordt het uitgangspunt gehanteerd dat alle gevoteerde kredieten volledig zijn/worden besteed. Dit geeft een ander beeld van het financieringssaldo en verklaart de afwijking in de schuldquotes.

Het solvabiliteitsratio is in 2022 vanwege de toename van het eigen vermogen gestegen. Volgens de jaarrekening 2022 bedraagt het kengetal structurele begrotingsruimte in 2022 3,6. Dit is in lijn met het rekeningresultaat. Een verkorte analyse van het rekeningresultaat wordt gegeven bij het "Overzicht van baten en lasten".

De boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is laag te noemen. Het kengetal grondexploitatie bedraagt 2,3% en is licht hoger dan in 2021. De afwijking ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door meer gerealiseerde verkopen en snellere voortgang van geplande bouw- en woonrijpmaak werkzaamheden. De begrote stand 2022 is gebaseerd op de situatie aan het begin van het boekjaar en de werkelijke stand op de balansdatum 31 december.

Ten aanzien van de belastingcapaciteit kan worden geconstateerd dat deze zich verhoudt met het landelijk gemiddelde.

Duiding ratio's

Om de financiële positie van Nederlandse gemeenten met elkaar te kunnen vergelijken, heeft de accountantsorganisatie BDO een financiële ranking gemaakt:

Waarderingscijfer	Minst risicovol (%)	Neutraal (%)	Meest risicovol (%)
Nettoschuldquote	<90	90-130	>130
Nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90	90-130	>130
Solvabiliteitsrisico	>50	20-50	<20
Grondexploitatie	<20	20-35	>35
Structurele exploitatieruimte (begroting)	>0	0	<0
Belastingcapaciteit	<95	95-105	>105

De ratio's 2022 geven het volgende beeld met signaleringswaarden:

Netto schuldquote	8,4%	Minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd	-4,1%	Minst risicovol
Solvabiliteit	38,8%	Neutraal risico
Grondexploitatie	2,3%	Minst risicovol
Structurele exploitatieruimte	3,6%	Minst risicovol
Belastingcapaciteit	98,6%	Neutraal risico

PARAGRAAF B: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

In artikel 12 van het BBV is bepaald dat de paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen ten minste de volgende kapitaalgoederen bevat:

Wegen;
Riolering;
Water;
Groen;
Gebouwen.

Voor elk van deze kapitaalgoederen moet worden aangegeven:

Het beleidskader;
De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
De vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Onder lastige economische omstandigheden kan de verleiding bestaan om onderhoud uit te stellen of in het geheel niet meer uit te voeren. Op korte termijn levert dit uiteraard besparingen op. Op de wat lange(re) termijn heeft het uitstellen of niet uitvoeren van onderhoud nadelige effecten. Deze nadelige effecten kunnen dan waarschijnlijk slechts met grote aanvullende uitgaven ongedaan worden gemaakt. Wij kiezen ervoor om het kwaliteitsniveau te handhaven en de hiervoor benodigde middelen beschikbaar te stellen.

Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële positie. In deze paragraaf maken we voor de genoemde categorieën kapitaalgoederen inzichtelijk op welke wijze we uitvoering geven aan het vastgestelde beleid in samenhang met de beschikbaar gestelde budgetten.

Overzicht beleidsplannen

Beleidsplannen worden opgesteld voor meerdere jaren (middellange en lange termijn). In het beleidsplan staat het ambitieniveau van de gemeente voor de openbare ruimte. Aan de hand van het ambitieniveau wordt bepaald welke (kapitaals-)investeringen er nodig zijn en worden de jaar- (kapitaals-)lasten bepaald.

Daarnaast wordt bepaald wat de onderhoudslasten zijn. Deze worden onder andere vastgelegd in het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) - plan. Aan de hand van een kwaliteitsbepaling worden de beheerlasten bepaald en vastgelegd in de begroting.

Een beleidsplan opstellen vergt een gedegen voorbereiding. Vaak wordt een beleidsplan opgesteld met behulp van een extern bureau. Om een beleidsplan op te kunnen stellen worden kredieten aangevraagd in de nota meerjarenbeleid.

Hieronder staat een overzicht van de beleidsplannen. Het gaat hierbij niet alleen om actualisatie van bestaande beleidsplannen maar ook om beleidsplannen die nog niet zijn opgesteld. Deze staan aangegeven met een ster (*).

Beleidsplannen	Planning/ vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Opmerking
Watertakenplan huidig Watertakenplan 2025 e.v.	09-07-2019 2024	31-12-2024	Ja	Vastgesteld Kredietaanvraag
IBOR-plan IBOR-plan 2025	02-03-2021	31-12-2024	Ja	Vastgesteld Kredietaanvraag
Mobiliteitsplan	30-03-2021	31-12-2030	Ja, voor 2022	Vastgesteld
Wegenbeleidsplan	Q1 2022	31-12-2026	Ja	Vastgesteld
Speelbeleidsplan*	Q2 2023	onbepaald	Nee	In procedure
Openbare verlichting	Q1 2023	31-12-2027	Nee	Vastgesteld
Groenbeleidsplan*	Q1 2024			In voorbereiding
Bomenbeleidsplan*	Q3 2024		Nee	Kredietaanvraag

Overzicht beheerplannen 2022 en 2023

Beheerplannen zijn plannen die opgesteld worden voor één jaar en gericht op uitvoering. In het beheerplan staat de praktische vertaling van beschikbaar budget, de gevraagde kwaliteit en (beleids)doelen. Een beheerplan is een korte termijn plan gericht op de uitvoering. Hierin staat ook wat er gedaan wordt om te voorkomen dat er kapitaalvernietiging plaatsvindt door slecht onderhoud. Drie beheerplannen zijn nog in voorbereiding. Het beheerplan begraafplaatsen is uitgesteld omdat er in mei 2023 een sessie met de gemeenteraad wordt gehouden over de tarieven voor begraven. Er komt één nieuw beheerplan voor de reiniging waar vegen, zwerfvuil en afval beter geïntegreerd in komen te staan. Voor een beheerplan gebouwen is nog geen capaciteit beschikbaar.

Beheerplannen 2022	Vastgesteld d.d.	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Opmerking
Bomen	22-3-2022	31-12-2022	Ja	
Groenrenovaties	22-3-2022	31-12-2022	Ja	
Speelplaatsen	22-3-2022	31-12-2022	Ja	
Gras	22-3-2022	31-12-2022	Ja	
Plantsoenen	22-3-2022	31-12-2022	Ja	
Riolering	01-3-2022	31-12-2022	Ja	
Openbare verlichting	12-4-2022	31-12-2022	Ja	
Verhardingen	12-4-2022	31-12-2022	Ja	
Civiele kunstwerken	12-4-2022	31-12-2022	Ja	
Recreatieve fietspad.	01-3-2022	31-12-2022	Ja	
Wegkanten	01-3-2022	31-12-2022	Ja	
Verkeersvoorzieningen	01-3-2022	31-12-2022	Ja	
Zand- en puinwegen	01-3-2022	31-12-2022	Ja	
Bermen en sloten	01-3-2022	31-12-2022	Ja	
Begraafplaatsen				In voorbereiding
Reiniging				In voorbereiding
Gebouwen				In voorbereiding

Beheerplannen 2023	Vastgesteld d.d.	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Opmerking
Bomen	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Groenrenovaties	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Speelplaatsen	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Gras	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Plantsoenen	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Riolering	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Openbare verlichting	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Verhardingen	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Civiele kunstwerken	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Recreatieve fietspad.	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Wegkanten	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Verkeersvoorzieningen	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Zand- en puinwegen	21-2-2023	31-12-2023	Ja	
Bermen en sloten	06-9-2023	Onbepaald	Ja	
Begraafplaatsen				In voorbereiding
Reiniging				In voorbereiding
Gebouwen				In voorbereiding

OPENBAAR GROEN

Beleidskader

Onze directe (groene) omgeving wordt in toenemende mate belangrijker om in te bewegen. Hierdoor worden er andere eisen aan groen gesteld. Verblijven in het groen wordt

belangrijker en de aanwezigheid van siergroen wordt minder belangrijk. De maatschappij heeft steeds minder geld beschikbaar voor groen. Al deze aspecten roepen om een nieuw maar vooral flexibeler en innovatiever groenbeleid.

Groen- en bomenbeleid

Vooralsnog is het IBOR plan leidend. Dit plan is gericht op beheer (schoon en veilig). Voor vervangingen (heel) is nog geen toereikend beleid. De investeringen in de openbare ruimte blijven (nu) nog achter. Voor vervangingen is weinig budget. Op termijn kan dit leiden tot een achteruitgang in de kwaliteit. Dit heeft ook te maken met de leeftijd van wijken. Daarom is het van belang om keuzes te gaan maken in ambitieniveau en dit vast te laten leggen in beleidsplannen. De verwachting is dat de afname van kwaliteit nu nog niet leidt tot kapitaalvernietiging. Deze verwachting is vastgelegd in het IBOR - plan 2021-2024.

Areaal

Het areaal bedraagt ca. 21.100 bomen en ca. 1.263.000 m² groen.

WAT HEBBEN WIJ GEDAAN IN 2022?

Uitvoering BOR-plan 2021-2024

Het IBOR plan 2021-2024 is in 2020 opgesteld en vastgesteld 2 maart 2021. In het IBOR plan is bepaald dat de kwaliteit gericht is op niveau B (goed), het huidige niveau.

Integraal beheer

Binnen de kaders van het IBOR- plan wordt het groenonderhoud uitgevoerd en gecontroleerd. Meer dan 10 keer per jaar wordt gecontroleerd of het gewenste niveau behaald wordt.

Gevolgen klimaatverandering

Als gevolg van de klimaatverandering wordt meer aandacht besteed aan de bestrijding van de eikenprocessierups. In 2022 is er preventief bestreden op locaties waar jaarlijks overlast voor komt (o.a. scholen). Een ander gevolg is de verdroging. Veel bomen hebben zwaar te leiden van de verdroging. Er gaan meer bomen dood die verwijderd moeten worden. De jonge aanplant heeft het moeilijk en vraagt veel verzorging (water geven). Ook zien we een achteruitgang in de kwaliteit. Om dit meetbaar te maken is in het bomenbeheerplan vastgelegd vaker te inspecteren.

Verhogen biodiversiteit

Om de biodiversiteit te verhogen is in 2022 een beleidswijziging voorgesteld om bio-divers te gaan maaien.

WAT GAAN WIJ DOEN IN 2023?

Beleidsontwikkeling

In 2023 gaan wij de toekomstvisie van de gemeente Wierden vertalen in het beleidsplan voor het openbaar groen. De pijlers uit de toekomstvisie worden vertaald in concrete(re) doelstelling voor lange termijn en een uitvoeringsprogramma voor de kortere termijn.

Het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) loopt tot 31 december 2024. De vertaling van het groenbeleid in het IBOR plan wordt gedaan in 2024. Het bomenbeleidsplan wordt in 2024 opgesteld. Daarna is de hele beleids- en beheercyclus voor de openbare ruimte afgerond.

Belangrijkste speerpunten voor 2023.

De speerpunten zijn:

- Het in stand houden van het bomenareaal door onderhoud en vervanging.
- Het herstellen van het areaal wegens opgetreden droogteschade.
- Het uitvoeren van het IBOR plan.
- Het verkennen van mogelijkheden om de biodiversiteit te vergroten.
- Het starten van bio-divers maaibeheer in bermen.
- Het uitvoeren van groenvervangingen bij integrale projecten.

Alleen waar combinaties te maken zijn met civiele werkzaamheden wordt groen vervangen (integrale projecten). Dat betekent dat er geen incidentele groenvervangingen en/of het plaatsen van straatmeubilair wordt uitgevoerd. Dit is nog een gevolg van de bezuinigen. Inmiddels is duidelijk dat ook het niet vervangen eindig is omdat het voorzieningenniveau en de kwaliteit te ver achteruit gaat. Overeenkomstig de IBOR systematiek kunnen groenvakken op C of D kwaliteit (kapitaalsvernietiging) gaan uitkomen. Ook om kapitaalsvernietiging te voorkomen wordt er een beleidsplan opgesteld.

Financiële consequenties en vertaling naar de begroting

Het onderstaand schema geeft de werkelijke en toekomstige ontwikkeling van de lasten weer. Deze bedragen zijn afgestemd op het gewenste kwaliteitsniveau, de urentoerekening, de onderhoudsplannen/beeldbestekken.

De kosten stijgen door inflatie. Ook zijn we steeds meer geld kwijt aan boomonderhoud vanwege schade door verdroging.

Categorie (Bedragen x €1.000)	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Groen onderhoud	998	814	925
Reconstructies	187	219	214
Boom onderhoud	281	315	338
Straatmeubilair	4	23	9
Totaal	1.470	1.371	1.486

WATER, WEGEN EN KUNSTWERKEN

Beleidskader

Het wegbeheer is een samenhangend geheel van activiteiten die gericht zijn op het ontwikkelen, onderhouden en managen van de functies van het wegennetwerk ten dienste van de gebruikers. De gemeente heeft als wegbeheerder de zorgplicht om de wegen die binnen haar gebied liggen in een goede staat te laten verkeren. Voor het beheer van de wegen is er een wegbeheerplan aanwezig. Inmiddels is er een nieuw beleidsplan wegen opgesteld inclusief de financiële vertaling voor de komende jaren.

Voor wat betreft de asfaltverharding (ca. 55% van het totale areaal) wordt voldaan aan het in het beheerplan opgestelde beleidskader:

Er wordt voldaan aan het wettelijk kader met betrekking tot wegbeheer;

Voor de asfaltverhardingen is voldaan aan de CROW richtlijnen.

De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid met betrekking tot de elementenverharding. Veiligheid met betrekking tot de elementenverharding wordt gegarandeerd. In 2022 is het groot onderhoud elementen wederom vooral in de trottoirs uitgevoerd. Daarnaast wordt er rekening gehouden met een extra budget klein onderhoud ten behoeve van de verkeersveiligheid van de elementenverhardingen.

Bovenstaande is ingegeven door de techniek en de daarmee samenhangende parameters. Naast de technische onderhoudsstaat van de verhardingen is er ook nog de beleving van onze inwoners. Hier ligt het raakvlak met IBOR. Ondanks dat de algemene technische staat van de verhardingen goed is verlangen onze inwoners soms wat anders. Dit heeft alles te maken met de inrichting van de openbare ruimte. Ook in het onderhoud zoeken we de integraliteit van uitvoering in de openbare ruimte.

Gebied	Elementen (m2)	Asfalt (m2)	Beton (m2)	Totaal
Centrumgebied	106.474	4.708	215	111.397
Woonwijken e.v.	627.742	95.882	807	724.431
Invalswegen	37.690	68.253	1.112	107.055
Bedrijfsterreinen	49.434	46.648	34	96.116
Begraafplaatsen	5.533	3.160	0	8.693
Buitengebied	56.746	782.533	35.283	874.562

Bron: IBOR/Wegbeheer

Autonome investeringen wegen

Er zijn een aantal wegen waar door met name functie verandering dan wel ontwikkelingen in de omgeving de onderhoudssituatie enorm onder druk staat.

In de meeste gevallen gaat het om wegen in het buitengebied die door de ontwikkelingen te smal zijn om de toegenomen hoeveelheid en omvang van het verkeer op een veilige wijze af te wikkelen.

De technische staat van deze wegen is door deze zwaardere belasting bijna of reeds aan het einde van haar levensduur.

Daarnaast is het voor een aantal wegen (en bermen) van groot belang om de berm te verharderen met grasbetontegels wat een positief effect heeft op de verkeersveiligheid.

Bovenstaande is opgenomen in het beleidsplan Wegen en vervolgens opgevoerd in de Nota Meerjarenbeleid.

Civieltechnische kunstwerken

Er is een beheer- en onderhoudsplan voor civieltechnische kunstwerken vastgesteld. Uit het plan blijkt dat naast het klein onderhoud ook groot onderhoud moet worden uitgevoerd. Met deze middelen kan worden voldaan aan het standaardniveau van onderhoud. In 2023 wordt het gehele areaal geïnspecteerd waarna gestart wordt met het nieuwe beleidsplan civieltechnische kunstwerken.

Openbare verlichting

Er was in 2022 alleen budget voor onderhoud aan de openbare verlichting. Het percentage LED bleef daarmee op 29% van het totaalareaal. Daarnaast is het areaal verouderd en is bij veel masten en armaturen de technische levensduur reeds verstreken. In 2022 is daarom gestart met het nieuwe beleidsplan voor de openbare verlichting welke in 2023 aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. In het voorjaar 2023 heeft inmiddels besluitvorming plaatsgevonden.

Financiële consequenties

Onderstaand een overzicht van de financiële consequenties betreffende onderhoud wegen. De bedragen zijn tot stand gekomen op basis van de beheersplannen. Hiermee is rekening gehouden met de onderhoudsplanningen, urentoerekening en het gewenste kwaliteitsniveau.

Categorie (Bedragen x €1.000)	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Beheer verharde wegen	989	1.000	655
Beheer semi-verharde wegen	78	63	86
Beheer recreatieve fietspaden	46	58	31
Beheer wegkantverbetering	269	370	350
Onderhoud bruggen	83	99	22
Totaal	1.465	1.590	1.144

RIOLERING

WAT HEBBEN WIJ GEDAAN IN 2022?

BELEID

Gemeenten hebben op grond van de Wet milieubeheer (Wm) een zorgplicht voor de inzameling van stedelijk afvalwater en op grond van de Waterwet een zorgplicht voor hemelwater & grondwater. De manier waarop de gemeente invulling geeft aan deze watertaken is vastgelegd in het Watertakenplan 2020 t/m 2024 dat door de gemeenteraad is vastgesteld.

Op basis van onderzoeken (onder meer inspectiebeelden) is zowel in de vrijvervalriolering als de mechanische riolering een onderhoud- en een reparatieprogramma uitgevoerd en zijn vervangingen en verbeteringen met betrekking tot het functioneren van de systemen aangebracht.

In een deel van de plantsoenen in Wierden Oost hebben wij wadi's aangebracht zodat bij hevige regenval de wateroverlast minder vaak en minder heftig zal optreden. Daarnaast zijn we in 2022 gestart met de voorbereiding van reconstructie van de Prins Hendrikstraat en de Jacobsonstraat om deze straten klimaatadaptief in te richten. Deze straten vormen een onderdeel van een groter plan om de wijk Wierden West integraal en klimaatrobust op te pakken. Nadat we in 2021 Erve Smedick (Enter) hebben voorzien van een wadisysteem om bij hevige regenval het water op te vangen willen wij hetzelfde doen bij de schoolomgeving Roerganger. We zijn in 2022 begonnen met de voorbereidingen hiervan. Daarnaast wil de

school zelf ook vergroenen. Wij hebben de school hierbij geholpen en hen gestimuleerd met een kleine subsidie. De uitvoering van de schoolomgeving gaan we in 2023 integraal oppakken, samen met het vergroenen van De Roerganger en samen met het groenonderhoudsprogramma. Deze werkwijze van het koppelen van klimaatadaptatieve maatregelen aan het groenonderhoudsprogramma willen we ook in de nabije toekomst doorzetten. Daardoor wordt de omgevingskwaliteit verbeterd en is de overlast minimaal. Op een gelijkwaardige wijze hebben wij ook de herinrichting rollscatebaan in Wierden Oost voorbereid en ook dit project kan in 2023 in uitvoering.

Hoewel we bij de klimaatadaptatie geen trekker zijn in het landelijk gebied zijn we afgelopen periode wel aanjager geweest in de pilot Notter, Rectum-Ypelo en hebben in deze pilot actief meegedacht met andere stakeholders. Daarbij werd onderzocht hoe water in het gebied Notter en Rectum-Ypelo kon worden aangevoerd en langer kan worden vastgehouden om droogte tegen te gaan.

Naast deze fysieke maatregelen hebben wij ons ook gericht op het versterken van de communicatie en het vergroten van de bewustwording over de gevolgen van klimaatveranderingen bij de inwoners, scholen en bedrijven.

Zo hebben wij bij particulieren regentonnen, het vergroenen van de tuinen en/of het afkoppelen regenwater gesubsidieerd. Daarbij hebben wij de combinatie gezocht met de tegeltaxiservice zodat de vrijgekomen stenen en tegels gratis werden opgehaald. Ook het vergroenen van het schoolplein de Roerganger hebben wij gestimuleerd. Daarnaast hebben wij vanuit Twents Waternet in de zomer een Twentse Waterweek georganiseerd. Tijdens de Twentse Waterweek stond Twente voor jong en oud in het teken van water met als doel het klimaatbewustzijn van inwoners, ondernemers en bestuurders te vergroten en inzicht geven in wat je zelf kunt doen.

Ook hebben wij de afgelopen periode wederom gekeken naar de subsidiemogelijkheden die er zijn op het gebied van klimaatadaptatie. Zo hebben wij naast de al lopende subsidie DPRA in 2022 opnieuw een subsidie aangevraagd van € 140.000. Deze subsidie wordt evenals de vorige subsidie ingezet voor Wierden West. Tevens hebben wij voor het vergroenen van de schoolomgeving De Roerganger, klimaatrobuust inrichten omgeving scholeneiland Plan Oost en voor de klimaatmaatregelen in Wierden West een subsidie gekregen van het waterschap Vechtstromen van € 30.000. Bij Zoetwatervoorziening Oost Nederland hebben wij in 2022 in kader van klimaatadaptatie een subsidie aangevraagd van € 51.000. Ook deze subsidie wordt ingezet op de reconstructiewerkzaamheden in Wierden West.

WAT GAAN WIJ DOEN IN 2023?

Op het gebied van water heeft de gemeente Wierden in het Watertakenplan 2020-2024 haar visie vastgesteld met betrekking tot de gemeentelijke watertaken (afvalwaterzorgplicht, hemelwaterzorgplicht en grondwaterzorgplicht). Met deze visie staat de gemeente Wierden voor een toekomstbestendige waterketen. Daarbij wordt geanticipeerd op toekomstige veranderingen. Naast de visie is in het Watertakenplan per watertaak de strategie verankerd om invulling te geven aan deze visie. De invulling is afgestemd op de overige beleidsterreinen van de gemeente en het beleid van het Waterschap en de Provincie.

De belangrijkste speerpunten voor de planperiode 2023 zijn:

Het instant houden van de bestaande voorzieningen (alleen hoogst noodzakelijk onderhoud & investeringen) in het kader van de volksgezondheid;

Het vervangen van de riolering gecombineerd met maatregelen in kader van klimaatadaptatie. Als maatregel staat voor 2023 de Esdoornlaan en de Prins Hendrikstraat/Jacobsonstraat in Wierden West gepland. Tevens starten wij de voorbereidingen op van de reconstructie en klimaatmaatregelen van andere straten in Wierden West;

Het renoveren van het stamriool Wierden. Onverwachts blijkt dat het belangrijkste stukje riool in Wierden slechter is dan we hadden gedacht. In 2023 gaan wij dit riool renoveren zodat we weer jaren vooruit kunnen;

Het vergroten van de waterbewustzijn bij inwoners & scholen. Dit willen wij bereiken door de subsidieregeling voor het plaatsen van regentonnen, afkoppelen van erfverharding/daken en het vergroenen van particuliere tuinen (tegel eruit-groen erin) verder uit te dragen. Ook dit jaar bieden wij weer de tegeltaxi aan om, in combinatie met de subsidieregeling, de vrijgekomen tegels en klinkers gratis op te halen. Ook gaan wij als gemeente Wierden meedoen met het NK tegelwippen waarbij wij in competitieverband met 14 Twente gemeenten kijken wie de versteende leefomgeving het beste kan vergroenen. Evenals vorig jaar ondersteunen wij met een subsidie één school in kader van het vergroenen van de schoolomgeving;

Het uitvoeren van groen / blauwe maatregelen (klimaatadaptatie). We gaan openbaar groen omvormen en wadi's aanbrengen in de omgeving de Roerganger (Enter) en de rollscatebaan in Wierden Oost. Dit alles om in te spelen op de klimaatveranderingen;

Het doorrekenen van ons rioolstelsel. Dit doen we om toekomstige maatregelen te kunnen bepalen. Het vorige plan dateert van 2013 en moet worden herzien. De doorrekening vormt de grondlegger om tot een goed Watertakenplan te komen;

Het in gang zetten van een nieuw Watertakenplan. Dit jaar zetten wij ons in om de overgang van het oude naar het nieuwe plan soepel te laten verlopen. Het oude Watertakenplan heeft een looptijd tot 2025;

Het verder uitbouwen van het platform Twents Waternet, hierbij de kennis delen en samenwerken met andere overheden.

Categorie (Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Exploitatieuitgaven	1293	1266	1170
Toevoeging voorziening	1046	878	1094
Onttrekking voorziening			
Bijdragen rioolaansluitingen			-18
Opbrengst rioolheffing	-3068	-3105	-3209
De volgende lasten worden toegerekend aan riolering:			
Aandeel kosten kwijtschelding	61	57	61
Aandeel kosten straatreiniging	54	55	58
Overhead kwijtschelding/ straatreiniging	10	10	10
Onkruidbestrijding	8	9	9
Bladkorvencampagne	2	7	4
Overhead RBR	100	104	104
Overhead buitendienst	23	26	22
Overhead overig	1	1	3
BTW Compensabel	153	141	141
Correctie rentenotitie BBV	317	551	551
Totaal	0	0	0

Al een aantal jaren worden de overheadkosten niet meer via tijdsverantwoording, maar afzonderlijk toegerekend aan het taakveld. Exploitatiesaldi worden verrekend met de egalisatie voorziening riolering. Komt het saldo boven het plafond van 15% dan wordt het surplus overgebracht naar de voorziening riolering. Deze wordt als dekkingsmiddel ingezet voor vervangingsinvesteringen. Er is dan ook sprake van een “gesloten financieel circuit”. De voorzieningen voor rioleringen kennen per 31 december 2022 een saldo van ca. € 2,6 miljoen.

GEBOUWEN

Beleidskader

Het onderhoudsbeleid met betrekking tot de gemeentelijke gebouwen moet bijdragen aan de doelstelling van de gemeente, zoals:

Het bevorderen van een positieve beleving bij bezoek aan het gebouw;

Het bevorderen van een comfortabele werkomgeving;

Het bijdragen aan het imago wat de organisatie wil uitstralen;

Het voorkomen van waardedaling of achterstallig / uitgesteld onderhoud.

Conform het geldende beleidsplan Beheer en Onderhoud gemeentelijke gebouwen wil de gemeente de gebouwen technisch in stand houden op een aanvaardbaar onderhoudsniveau. Van alle gemeentelijke gebouwen is vervolgens bepaald welk onderhoudsniveau wordt nagestreefd. Hierbij worden 3 niveaus onderkend (optimaal, basis en minimaal) waarbij het overigens mogelijk is dat binnen één gebouw verschillende niveaus voorkomen:

Optimaal niveau: aan de uiterlijke presentatie van het gebouw en de terreinvoorzieningen wordt grotere waarde gehecht. Dit geldt tevens voor de belevingswaarde van binnen afwerkingen (gebouw als visitekaartje). Naast het basis onderhoudsprogramma worden er extra verzorgende activiteiten opgenomen. Dit zijn het conserverend onderhoud van kozijnen en geveldelen.

Basis niveau: sober, veilig en doelmatig. Het plegen van onderhoud zodat de oorspronkelijke vereiste functievervulling en de minimale wettelijke verplichte veiligheid van het gebouw gewaarborgd is. Naast het basis onderhoudsprogramma zijn er minimale verzorgende activiteiten opgenomen.

Minimaal niveau: gebouwen die vanuit hun functie of vanwege toekomstwaarde bewust op een lager onderhoudsniveau worden onderhouden. Mogelijk worden deze gebouwen op termijn afgestoten. De nadruk ligt op het plegen van preventief onderhoud en het herstellen van calamiteiten.

In het beleidsplan is dit nader uitgewerkt. Tevens is in dit plan voor alle gemeentelijke gebouwen een inventarisatie opgenomen van het onderhoudsniveau en worden voor elk gebouw de levensduur en overige bijzonderheden vermeld. Tevens is per gebouw aangegeven welk onderhoudsniveau wordt nagestreefd.

Financiële consequenties

De gemeentelijke gebouwen worden jaarlijks geïnspecteerd onder verantwoordelijkheid van de afdeling Ruimtelijk Beheer en Realisatie. De gebouwen worden geïnspecteerd en beoordeeld op technische kwaliteit, functionele werking van diverse onderdelen en visuele aspecten, voldoet het aan wet- en regelgeving en veiligheid. De gegevens uit deze inspectie worden gerelateerd aan het gewenste onderhoudsniveau en verwerkt in het onderhoudsprogramma en een meerjarenonderhoudsplanung.

De meerjarenonderhoudsplanung wordt vervolgens doorgerekend om te bepalen welke middelen nodig zijn om het gewenste onderhoudsniveau te realiseren. Om pieken in de exploitatielasten te voorkomen zijn onderhoudsvoorzieningen ingesteld. Met ingang van 2021 worden alle activiteiten die nodig zijn voor instandhouding van de gebouwen bekostigd uit de onderhoudsvoorzieningen. Alleen levensduur verlengende werkzaamheden of verbeteringen van een gebouw worden dan nog geactiveerd.

Uitgangspunt is dat het actualiseren van de stortingen om de 5 jaar plaatsvindt.

Aanwezige onderhoudsvoorzieningen:

Gemeentehuis

Garages / werkplaats (1), zoutloods (1) en 't Exoo (afvalbrengpunt)

Sociaal culturele accommodaties (8)

Torens (2), markten (2) en begraafplaatsen (3)

Huurwoningen (4)

Op basis van de financiële vertaling van de meerjarenonderhoudsplanning geven de onderhoudsvoorzieningen het volgende beeld te zien:

	Werkelijk				Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2022				2023	2024	2025	2026
	saldo aan het begin van het dienstjaar	vermeerderingen	verminderingen (zoals beschikkingen over en bijdragen uit reserve voorziening.)	saldo aan het eind van het dienstjaar	saldo aan het eind van het dienstjaar	saldo aan het eind van het dienstjaar	saldo aan het eind van het dienstjaar	saldo aan het eind van het dienstjaar
Egalisatievoorz. gemeentehuis	155.719	139.000	129.564	165.155	225.975	318.494	208.109	250.221
Egalisatievoorz. garages en werkplaatsen, zoutloods, EXOO	129.977	35.900	20.140	145.737	102.958	109.896	101.046	118.086
Egalisatievoorz. sociaal culturele accommodaties	179.723	68.700	44.042	204.381	113.670	138.826	94.114	127.367
Egalisatievoorz. torens, markten en begraafplaatsen	-8.206	35.000	9.420	17.374	2.757	10.282	17.338	24.799
Egalisatievoorz. huurwoningen	6.172	5.000	2.949	8.223	13.890	18.890	23.890	28.890

De accountant stelt bij de controle van de jaarrekening jaarlijks vast of de onderhoudsvoorzieningen toereikend zijn. De accountant beoordeelt daarbij jaarlijks het structurele verloop van de voorzieningen en de toereikendheid en wijst op het belang van actualisatie. De voorzieningen voor onderhoud van de gebouwen bedragen per 31 december 2022 in totaal € 541.000. Jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening wordt de toereikendheid van de voorzieningen beoordeeld.

ALGEMEEN

Voortvloeiende uit artikel 212 Gemeentewet is de Nota Vaste Activabeleid 2022 opgesteld. In 2022 is conform de nota gehandeld. De ondergrens van € 5.000,- waar beneden investeringen niet geactiveerd worden is gehandhaafd.

PARAGRAAF C: FINANCIERING

Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido)

De Wet Fido geeft de kaders aan waarbinnen decentrale overheden de treasuryactiviteiten moeten uitvoeren. Het doel hiervan is de bevordering van een gezonde financiering, het bijdragen aan het behouden van de goede kredietwaardigheid en handhaving van de positie van decentrale overheden op de kapitaalmarkt. De Wet Fido verplicht gemeenten om een treasurystatuut te hebben. Wij werken met het Treasurystatuut Gemeente Wierden 2022. De wet Fido stelt kaders voor een verantwoorde, professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. Voor het beheersen van renterisico's bevat deze wet 2 concrete richtlijnen, te weten:

de renterisiconorm: deze norm beoogt spreiding aan te brengen in de looptijd van de vaste schulden. De norm geeft aan hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar. Door het Rijk is bepaald dat de norm 20% van het begrotingstotaal bedraagt.

de kasgeldlimiet: deze norm beoogt het risico van het aangaan van te veel kortlopende geldleningen te beperken. De norm geeft aan hoeveel geld geleend mag worden voor een periode van maximaal 1 jaar. Door het Rijk is bepaald dat de norm 8,5% van het begrotingstotaal bedraagt.

RENTERISICONORM EN RENTERISICO'S VAN DE VASTE SCHULD PER 31-12-2022

	(Bedragen x EUR 1.000)				
	2022		2023	2024	2025
Renterisico op vaste schuld	budget	realisatie	budget	budget	budget
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	567	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0	0
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	567	0	0
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	0	0	0	0	0
3b. Nieuw verstrekte lange leningen (u/g)	0	388	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0	0	0	0	0
5. Betaalde aflossingen	2.449	2.449	2.451	2.452	2.286
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	0	0	0	0
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	0	0	567	0	0
Renterisiconorm					
8. Begrotingstotaal per 1 januari	60.879	62.258	69.130	69.130	69.130
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%	20%
10. Renterisiconorm	12.176	12.452	13.826	13.826	13.826
Toets Renterisiconorm					
10. Renterisiconorm	12.176	12.452	13.826	13.826	13.826
7. Renterisico op vaste schuld	0	0	567	0	0
11. Ruimte(+)/ Overschrijding(-) (10 - 7)	12.176	12.452	13.259	13.826	13.826

Zoals uit bovenstaande tabel over de renterisiconorm blijkt is 2022 ruim binnen de normering gebleven en is er geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm.

In 2022 was er geen sprake van een renterisico op vaste schuld. Er is uiteindelijk in 2022 sprake van een onderschrijding van € 12,4 miljoen bij een realisatie van € 62,2 miljoen. Voor de volledigheid zijn in deze tabel ook de, vanaf 2023 constant gehouden, begrotingstotalen en de begrote renterisiconormen voor de jaren 2023 tot en met 2025 opgenomen.

KASGELDLIMIET PER 31-12-2022

Kasgeldlimiet

Omvang begroting per 1 januari 2022	60.879
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,50%
Kasgeldlimiet in bedrag	5.175

						(Bedragen x EUR 1.000)
	BUDGET	REALISATIE				
		Kwartaal				
	Jaar	1: jan-mrt	2: apr-jun	3: jul-sep	4: okt-dec	Jaar
Vlottende schuld						
Opgenomen gelden < 1 jaar		0	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant		0	1	473	22	124
Gestorte gelden door derden < 1 jaar		0	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld		0	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	3.719	0	1	473	22	124
Vlottende middelen						
Uitgeleende gelden < 1 jaar		0	0	0	0	0
Contante gelden in kas		0	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant		21.471	22.467	26.962	28.041	24.735
Overige uitstaande gelden < 1 jaar		0	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	0	21.471	22.467	26.962	28.041	24.735
Toets kasgeldlimiet						
Totaal netto vlottende schuld	3.719	-21.470	-22.466	-26.489	-28.019	-24.611
Toegestane kasgeldlimiet	5.175	5.175	5.175	5.175	5.175	5.175
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	1.456	26.645	27.641	31.664	33.194	29.786

Uit de tabel blijkt dat de kasgeldlimiet volgens de begroting over 2022 onderschreden zou worden met € 1,4 miljoen. In werkelijkheid is er ook geen enkele keer sprake geweest van een overschrijding van de kasgeldlimiet. De gemiddelde ruimte (onderschrijding) over 2022 bedroeg uiteindelijk € 29,7 miljoen.

Uit de tabel blijkt verder dat de ruimte in het 1^e halfjaar minder was. Dit werd veroorzaakt door met name:

Het voor moeten financieren van de compensabele BTW over 2021 die van de belastingdienst pas eind juni 2022 wordt terugontvangen (€ 2,8 miljoen).

Ontvangen (specifieke) uitkeringen van zowel het Rijk als ook de provincie inzake Oekraïne, bodemsanering, F35, fietspad Ypeloweg en stadsbeweging (€ 2,1 miljoen).

Grondverkoop binnen de grondexploitatie 2^e halfjaar.

Uitzettingen kasgeld

In het treasury statuut, artikel 6, is bepaald dat kasgeld, dat niet direct nodig is voor de eigen organisatie, op korte termijn alleen mag worden belegd bij financiële instellingen met minimaal een AA-rating. Dit is gedurende het jaar 2022 niet gebeurd.

Schatkistbankieren

Ingaande 2013 zijn de lagere overheden verplicht tot het aanhouden van hun overtollige banktegoeden bij het Rijk. Dit geldt voor bedragen boven een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal. Het drempelbedrag kan vanaf 2022 nooit lager zijn dan € 1 miljoen. Het drempelbedrag voor de gemeente Wierden bedraagt in 2022 € 1.218.000 (afgerond). Het verloop van de buiten de schatkist aangehouden eigen middelen over 2022 is opgenomen in onderstaande tabel.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.217,58			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	263	248	245	252
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	954	969	973	965
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.879			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	60.879			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.217,58			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	23.702	22.597	22.538	23.224
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	263	248	245	252

Financiering

Onderstaand wordt inzicht verschaft in de werkelijke financieringspositie per 31 december 2022 en de ontwikkeling van de financieringsbehoefte van de gemeente in 2022.

De financieringspositie is per 31-12-2022 als volgt:

Boekwaarde investeringen	€	45.957.364
Vaste financieringsmiddelen		
Eigen kapitaal (reserves en voorzieningen, incl. resultaat)	€	40.609.740
Langlopende geldleningen	€	<u>33.905.219</u>
	€	74.514.959
Financieringsoverschot per 31-12-2022	€	28.557.595

Per 1-1-2022 was sprake van een financieringsoverschot van € 22.554.295

Het financieringsoverschot is in 2022 verbeterd met circa € 6 miljoen. Dit komt door de toename van de boekwaarden van de investeringen (incl. grondexploitaties) met circa € 3,4 miljoen (zie ook analyses vaste activa en voorraden onder de balans met toelichting). De boekwaarden van de financieringsmiddelen zijn per saldo gestegen met € 9,4 miljoen. Het eigen kapitaal is toegenomen met circa € 11,8 miljoen (zie ook analyses vaste passiva reserves en voorzieningen onder de balans met toelichting). Het saldo van de langlopende geldleningen is tenslotte afgenomen met € 2,4 miljoen door de reguliere aflossingen in 2022.

Leningenportefeuille

Het restantbedrag aan geldleningen bedraagt per 31 december 2022 € 33,9 miljoen. In 2022 zijn er reguliere aflossingen geweest voor een bedrag van afgerond € 2,4 miljoen. Mocht op enig moment de noodzaak ontstaan om vaste financieringsmiddelen aan te trekken, dan kunnen de hieruit voortvloeiende rentelasten normaal gesproken worden opgevangen binnen een hiervoor ingestelde stelpost herfinanciering. De verwachting is echter dat er tot en met 2023 geen aanvullende geldleningen benodigd zullen zijn. Vanaf 2024 wordt er jaarlijks weer een bedrag van € 25.000 beschikbaar gesteld voor rentelasten van dan eventueel aan te trekken vaste geldleningen. In 2022 zijn er conform deze aanname in de begroting geen vaste geldleningen aangetrokken.

Kredietrisico's

Per 31 december 2022 staat de gemeente garant voor een bedrag van € 44.942.000.

Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

* geldleningen Reggevoon (garantie Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	€ 44.182.000
* garantiestelling Veiligheidsregio	€ 760.000

Rente

Toelichting rentenotitie commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten. Met ingang van 2022 wordt er geen rente meer toegevoegd aan reserves en voorzieningen. Dit brengt risico's met zich mee omdat deze ook dienst doen als financieringsmiddel. Om dit te ondervangen is afgesproken om een bepaalde rentedruk in de begroting aan te blijven houden. Afgesproken is om een stelpost herfinanciering te hanteren waarvan de omvang afhankelijk is van het eigen vermogen. Omdat nooit het volledige eigen vermogen zal worden aangewend, de gemeente zal altijd reserves en voorzieningen hebben, wordt de stelpost jaarlijks vastgesteld op 1,8 % van 50% van het eigen vermogen. Voor verdere informatie wordt verwezen naar de Nota reserves en voorzieningen 2022.

Schema rentetoerekening Jaarrekening 2022

a.	De externe rentelasten over de lange financiering	619.546,39	
	Idem korte financiering	3.406,99	
			622.953,38
b.	De externe rentebaten leningen	-194.027,88	
	rente beleggingen kasgeld <1 jaar	-97.313,49	
			-291.341,37
	Saldo rentelasten en rentebaten		331.612,01
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-33.880,24	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld riolering)	-	
			-33.880,24
	Aan taakvelden toe te rekenen rente		297.731,77
d.1	Rente over eigen vermogen		-
	Rente stelpost herfinanciering eigen vermogen		144.700,00
d.2	Rente over voorzieningen		-
	Totaal werkelijke aan taakvelden toe te rekenen rente		442.431,77
e.	De aan taakvelden toegerende rekenen rente (renteomslag)		
	* rente staat C	-793.705,94	
	* grondexploitatie	33.880,24	
	* rente verstrekte geldleningen	193.172,44	
			-566.653,26
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-124.221,49
	Afwijking bedraagt:		
	Renteresultaat	-124.221,49	-28%
	Toe te rekenen rente aan taakvelden	442.431,77	
	Verplichte correctie van de toegerekende rentelasten op taakvelden indien afwijking groter is dan 25%		

Als de afwijking van dit laatste percentage groter is dan 25% moet er op grond van de BBV een herrekening plaatsvinden met een nieuwe verdeling van de rente naar de taakvelden. Voor investeringen waar een extern tarief tegenover staat is gekozen voor een vast rentepercentage met afschrijving op annuïteitenbasis. Deze rente wordt daadwerkelijk aan de taakvelden toegerekend. De renteomslag bedraagt een percentage van 1,5%. Voor de rentebijdrage op boekwaarden grondexploitatie wordt aangesloten bij de voorschriften die in het Besluit Begroting en Verantwoording aangegeven worden. Dat betekent dat er circa 1,2% rente aan de boekwaarden van de grondexploitatie wordt toegerekend. Aan gronden die niet (meer) in exploitatie zijn wordt de gemiddelde rente van 1,5% toegerekend; deze gronden zijn onder de vaste activa opgenomen.

Er ontstaat hierdoor in 2022 een positief renteresultaat van circa € 124.000 met een afwijkingpercentage van 28% waar op basis van de begroting rekening was gehouden met een negatief resultaat van circa € 28.000 en een afwijkingpercentage van 5%.

Het verschil wordt verklaard door het financieringsoverschot, waar in de begroting 2022 rekening is gehouden met een financieringstekort, dit wordt met name veroorzaakt door aangetrokken geldleningen als projectfinanciering voor De Passie en de sportaccommodatie op De Esrand. In 2022 zijn hiervoor nog geen bouwkosten geweest en daarmee nog geen toegerekende rentelasten.

In de begroting wordt verder het uitgangspunt gehanteerd dat beschikbare gestelde lopende investeringen 100% worden besteed. In werkelijkheid wordt rente echter pas toegerekend het jaar volgend op realisatie.

PARAGRAAF D: BEDRIJFSVOERING

ALGEMEEN

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt in overeenstemming met artikel 14 van het BBV inzicht gegeven in de stand van zaken ten aanzien van de bedrijfsvoering. Hierna wordt ingegaan op de stappen die in 2022 zijn gezet die overigens ook in 2023 en volgende jaren volop aandacht van de organisatie vragen.

Expeditie Wierden

In 2020 heeft het gemeentebestuur besloten tot een interventie in de ambtelijke organisatie met het doel een kwaliteitsimpuls te genereren, gericht op een duurzaam robuuste en kwalitatief optimaal presterende organisatie die tevens grip krijgt en houdt op een gezonde financiële positie van de gemeente Wierden.

Nadat het college in juni 2021 het 'Koersdocument Expeditie Wierden, Investeren in de toekomst met, in en voor de samenleving' heeft vastgesteld is in een rap tempo gestart met het in uitvoering brengen van de eerste prioriteiten. In de eerste plaats heeft de organisatie ingezet op het invullen van de diverse vacatures in de organisatie. In het verleden is er voor gekozen om deze vaste formatie in te vullen met externe inhuurkrachten. Tientallen functies hebben we ondanks de krapte in de arbeidsmarkt kunnen invullen terwijl we alles op alles zetten om uitstroom van personeel zo veel mogelijk te voorkomen. Ook zijn er twee nieuwe leden voor het Managementteam geworven die op 1 januari 2022 zijn gestart.

Daarop volgend is gewerkt aan het herinrichten van de organisatie. Aan de hand van een structuurwijziging is bewerkstelligd dat diverse processen die versnipperd waren georganiseerd weer logisch zijn geclusterd. Ook is gestart met het clusteren van alle veiligheidsvraagstukken en zijn deze ondergebracht bij een nieuwe afdeling Integrale veiligheid. Dit mede gezien het feit dat integrale veiligheid en met name ondermijning, cybercrime, omgevingsveiligheid, veiligheid in het sociaal domein en zorgfraude op dit

moment, ook landelijk, hoge prioriteit heeft. Door alle veiligheidstaken te concentreren binnen één afdeling ontstaat robuustheid en meer slagkracht en denkvermogen om op dit terrein de gewenste resultaten te halen voor de samenleving.

Het college heeft in maart 2022 de nieuwe structuur vastgesteld. Het invullen van de vacatures en het slimmer organiseren van de structuur vormt daarmee de basis voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Ondertussen is ook gestart met het uitvoeringsprogramma Dienstverlening. Prioriteit is gegeven aan het inrichten van een nieuwe website, een plan voor het oprichten van een Klantcontactcentrum en het verruimen van de openingstijden als gebleken wens uit de inwonersenquête begin 2022. Ook is geïnvesteerd in diverse trajecten om de interne samenwerking te verbeteren en de vitaliteit van medewerkers te vergroten. Tot slot is door de organisatie in 2022 veel inzet gepleegd in het opstellen van de Toekomstvisie 2030.

Ontwikkelingen

Onverminderd groot blijft het werken aan het leveren van goede zorg aan onze inwoners. Dat gecombineerd met het grip krijgen en houden op de kosten in het sociaal domein. Naast de implementatie van de, door Berenschot getoetste, interventies is ook een onderzoek uitgevoerd naar de uitvoering van de Participatiewet. Dit onderzoek bevat een aantal aanbevelingen op het gebied van formatie, slimmer organiseren en inrichten van de werkprocessen.

Ook de gewenste woningbouw versnelling is ter hand genomen. Veel inzet wordt gepleegd op het realiseren van de uitleggebieden en het faciliteren van binnenstedelijke initiatieven. Diverse projecten zijn in uitvoering terwijl nieuwe initiatieven zich reeds hebben aangediend.

Recent heeft het rijk de plannen gepresenteerd over de reductie van de stikstof uitstoot. Voor de gemeente Wierden heeft dat grote consequenties voor de aanwezige agrarische sector. Ook hier zal de komende jaren maximale inzet van onze organisatie worden gevraagd.

Uiteraard dienen de reguliere dienstverlening en de uitvoering van de wettelijke taken voortgang te blijven vinden waarbij vanuit het nieuwe coalitie akkoord vol wordt ingezet op inwonersparticipatie. Een ambitie die een andere, meer intensieve manier van werken voor onze organisatie betekent.

Met het luwen van de Coronacrisis is helaas een nieuwe crisis ontstaan; Oekraïne. De opvang van ontheemde Oekraïners maar ook de opvang van asielzoekers en statushouders vraagt ontzettend veel inzet van de medewerkers van de gemeente Wierden. Een nieuwe crisis is ook de toename van huishoudens met financiële problemen door hogere energieprijzen. Door aanhoudend hoge prijzen voor energie, boodschappen en brandstof krijgen huishoudens moeite met het betalen van hun maandelijkse lasten. Ook in de gemeente Wierden zien we hier de impact van voor (een deel) van onze inwoners. Dat betekent dat een deel van de beschikbare formatie voor andere taken mogelijk op het ondersteunen van deze inwoners wordt ingezet.

Samen met het uitvoeren van de ambities, het reguliere werk en de organisatie ontwikkeling zorgt dat voor een zodanige druk op de beschikbare capaciteit in de organisatie dat de grenzen van de mogelijkheden bereikt zijn. Het is essentieel dat er voldoende niveau en

bezetting beschikbaar is binnen onze organisatie die in staat is om uitvoering te geven aan de gemeentelijke taken en de vastgestelde ambities en voldoende wendbaar is om snel en adequaat in te kunnen spelen op de actuele dynamiek binnen de samenleving. In 2022 is uitvoerig gesproken over de noodzaak om formatie toe te voegen dan wel ambities en niet wettelijke taken te faseren of af te stellen. Met de uitkomst is bij het opstellen van de begroting 2023 rekening gehouden.

Tenslotte: Inwoners mogen verwachten dat de gemeente rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en alert is. De bedrijfsvoering is hierop afgestemd en bestaat uit een aantal aandachtsgebieden: Personeel, organisatie, informatisering en automatisering, communicatie en planning & control (inclusief administratieve organisatie en interne controle). In deze paragraaf wordt nader op deze aandachtsgebieden in gegaan.

HUISVESTING

Als uitvloeisel van de organisatieaanpassing zijn diverse wijzigingen doorgevoerd in de bedrijfsvoeringsprocessen en systemen. Daarnaast heeft een interne verhuizing plaatsgevonden waarbij medewerkers die een afdeling vormen bij elkaar zijn gehuisvest. Tevens is in 2022 een start gemaakt met het opruimen van de ruimtes in het gemeentehuis door deze te schilderen en de vloerbedekking te vervangen.

PERSONEEL

De personeelsbezetting (personeel in eigen dienst) per 31 december 2022 (met ter vergelijking de bezetting eind 2021 en 2020) ziet er als volgt uit:

	Aantal medewerkers			Aantal fte's		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Burgemeester	1	1	1	1,00	1,00	1,00
Wethouders	4	3	3	4,00	3,00	3,00
Raadsgriffie	2	2	2	1,67	1,67	1,67
Secretaris	1	1	1	1,00	1,00	1,00
Ambtelijk apparaat	182	191	194	160,38	168,19	173,14
Totaal	190	198	201	168,05	174,86	179,81

Ultimo 2022 is de bezetting van de formatie 5 fte hoger dan ultimo 2021 het geval was. Dit is conform de uitbreidingen uit de Nota meerjarenbeleid 2022-2025 en Begroting 2022.

Het ziekteverzuim is wat hoger dan in voorgaande jaren. Over 2022 bedroeg het verzuim 5,58% (2021: 4,24%, 2020: 3,65%, 2019: 2,62%, 2018: 4,95%) bij een gemiddelde verzuimduur van 9,2 dagen (2021: 11,7 dagen, 2020: 13,3 dagen, 2019: 8,8 dagen, 2018: 11,2 dagen).

Bij deze personele formatie horen de volgende personeelslasten:

Personeelslasten	2020	2021	2022
- Huidig personeel	€ 11.892.330	€ 12.478.985	€ 14.295.648
- Voormalig personeel	€ 129.819	€ 129.111	€ 112.368
Totale personeelslasten	€ 12.022.149	€ 12.608.096	€ 14.408.016

De totale personeelslasten zijn ten opzichte van 2021 € 1.800.000 hoger uitgevallen. Onder andere de uitbreiding van de formatie en daardoor toename van het aantal medewerkers veroorzaakt hogere personeelslasten. Verder is er in verband met de nieuwe CAO 2021-2022 in 2022 een éénmalige uitkering aan elke medewerker uitgekeerd, en is er een loonsverhoging doorgevoerd per 1 april 2022. Ook is er conform de CAO 2021-2022 een aanpassing geweest van het minimumloon voor gemeenteambtenaren en is sprake van een hogere pensioenpremie dan in 2021.

ORGANISATIE

Gemeentes hebben nu en in de nabije toekomst te maken met een veelheid aan veranderingen en grote maatschappelijke ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen hebben invloed op ons werk en vragen een andere houding, gedrag en vaardigheden.

Toekomstvisie

Waarom maken we ook alweer een toekomstvisie?

Net als alle Nederlandse gemeenten, staat ook onze gemeente de komende jaren voor grote maatschappelijke vraagstukken. De vluchtelingencrisis, de klimaatverandering, de energietransitie, de stikstofcrisis en de toenemende woningbehoefte zijn voorbeelden van maatschappelijke vraagstukken die veel van ons vragen. Tegelijkertijd gaat het financieel moeizamer en kunnen voorzieningen onder druk komen te staan. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de leefbaarheid en vitaliteit van onze gemeente. Juist in de huidige onzekere tijden moeten we heldere keuzes maken. Waar staan we voor? Waar gaan we voor? Hoe ziet de toekomst van de gemeente er uit? Welke opgaven pakken we de komende jaren op? Welke focus brengen we aan?

Wat helpt om keuzes te maken is een toekomstvisie met een heldere missie en strategie.

De toekomstvisie gaat ook over onze rol in de lokale samenleving

De toekomstvisie gaat niet alleen over inhoudelijke vraagstukken, maar ook over de rol van de gemeente in de lokale samenleving. Hoe betrekken we iedereen bij onze ambities en hoe gaan wij om met initiatieven uit de samenleving? We zetten belangrijke stappen met 'participatie', maar we zijn er nog niet. Met de organisatieontwikkeling Expeditie Wierden richten we ons op een andere manier van werken, waarbij de behoefte van onze inwoners en ondernemers nog meer centraal staat. We willen proactief en vraaggericht werken. Deze verandering vraagt veel van onze ambtelijke organisatie en kost vanzelfsprekend tijd. In de toekomstvisie zetten we ook de koers voor onze rol in de lokale samenleving uit.

In hoofdstuk 1, "Vernieuwing lokale democratie, bestuur en organisatie", is het proces dat leidt tot de toekomstvisie reeds beschreven.

Dienstverlening

In 2021 is de visie op dienstverlening vastgesteld. Deze visie staat niet op zich, want de visie is sterk verbonden met onder andere het koersdocument *'Expeditie Wierden; investeren in onze toekomst met, in en voor de samenleving'*. De visie op dienstverlening geeft richting en is daarnaast een inspiratie- en toetsingskader om onze dienstverlening naar een hoger niveau te tillen. Om vorm te geven aan de visie op dienstverlening is een programmaplan opgesteld met daarin oorspronkelijk negen deelprojecten.

Gedurende het jaar 2022 is geconstateerd dat de vastgestelde ambities door meerdere factoren te hoog lagen. Bijvoorbeeld de ontwikkelingen in Oekraïne en de opvang van ontheemden en asielzoekers, het bezoek van de Koning en de uitgestelde implementatie van de Omgevingswet hebben gezorgd voor een grote belasting op de ambtelijke organisatie. Bovendien moesten sommige plannen uitgesteld worden vanwege ontbreken van financiële middelen en menskracht.

Daarom is medio 2022 besloten om een pas op de plaats te maken. Rond de zomer is een nieuwe structuur neergezet en een andere focus aangebracht. In relatief korte tijd is het project nieuwe website afgerond. De andere focuspunten zijn de inrichting van een KlantContactCentrum (KCC), de implementatie van een sociaal intranet en de belangrijke component houding en gedrag. Binnen deze focuspunten zijn belangrijke stappen gezet. Voor het KCC zijn nieuwe medewerkers geworven, waardoor telefonie en receptie inmiddels van elkaar gescheiden zijn. Aan het nieuwe sociaal intranet wordt hard gewerkt en op het gebied van houding en gedrag is een nadrukkelijke combinatie met *'het goede gesprek'* gezocht.

In de Nota Meerjarenbeleid 2023-2026 en in de Programmabegroting 2023 zijn middelen opgenomen waarmee kleine investeringen in onze dienstverlening opgepakt kunnen worden. Daarnaast is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor 1,5 fte formatie KCC. Deze middelen zijn ook in de toekomst essentieel om onze ambitie op het gebied van onze dienstverlening waar te maken. We zijn weliswaar onderweg, maar we zijn er nog niet.

INFORMATISERING EN AUTOMATISERING

Informatiebeveiliging

Toenemende cyberrisico's vormen voor ons aanleiding om onze informatie steeds beter te willen beschermen. Inwoners en ondernemers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. 100% veilig is niet mogelijk maar we kunnen wel onze uiterste best doen. Zo nemen we actief deel aan de IBD (InformatieBeveiligingsDienst van de VNG) en regionaal nemen we deel aan kenniskringen van IT-platform Twente.

In het afgelopen jaar hebben we in lijn met de jaren er voor de gemeenteraad intensiever betrokken bij de beveiligingsmaatregelen die we treffen om ons belangrijke bezit ("informatie is geld") te beschermen. De raad heeft dit omarmd en een tweetal van haar (schaduwfractie)leden heeft zitting in een vertrouwelijke **Commissie Informatiebeveiliging**. In hun opdracht wordt nu jaarlijks een extern onafhankelijk onderzoek naar onze beveiliging gedaan. We zullen ons daarbij richten op:

Monitoring: weten dat er mogelijk ingebroken is en weten wat er is geraakt. Er wordt enorm veel gelogd (iedere aanval, toegang en toetsaanslag); de kunst zit erin te weten wat je hebt en in de enorme hoeveelheid logs te vinden wat je moet weten om aanvallen te detecteren en schade te beperken.

Wat/als: uitgangspunt is dat het niet 'of' maar een kwestie 'wanneer' we gehackt worden; vraag is: wat doe je als er een cybercrisis is en hoe ziet wederopbouw van de dienstverlening eruit. Door de constante doorontwikkeling van ons I&A landschap zien we dit als een terugkerend proces waarin we de crisis en wederopbouw jaarlijks oefenen als onderdeel van het gemeentebrede bedrijfscontinuïteitsplan (BCP).

Jaarlijks beoordelen we zelf onze informatiebeveiliging, grotendeels in de vorm van een zelfevaluatie in het tool **ENSIA** en deels in de vorm van een externe audit op onze Suwinet en DigiD aansluitingen, en leggen we hierover verantwoording af richting college/raad en ministeries. Deze jaarlijkse zelfevaluatie leidt door haar breedte (bijna 1.000 vragen) tot inzichten die input vormen voor ons jaarplan 2023.

Als we cijfermatig kijken, voldoen we – net als in 2021 - aan 84% van de normen uit de BIO (de baseline informatiebeveiliging overheid; ons normstelsel op dit vlak) en voor de overige kunnen we uitleggen waarom we er niet aan voldoen. De belangrijkste verbeterpunten zijn het borgen van een bedrijfscontinuïteitsplan, in- door- en uitstroom beleid en het vervangen van eigen gebouwde software.

Informatisering

De maatschappij verandert snel naar een informatiesamenleving waarin inwoners en ondernemers verwachten dat wij verantwoord omgaan met digitale duurzaamheid. Diverse wet- en regelgeving vraagt van ons proactieve openheid (WOO, wet open overheid) en vergaande digitalisering van onze dienstverlening (WMEBV, wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer). Doel van onze iOrganisatie is het integraal beheren en optimaliseren van de informatiestromen door o.a. te kijken naar wetgeving, de AVG (privacy), contracten en informatiebeveiliging.

Met reeds beschikbaar gestelde middelen zijn we afgelopen jaar bezig geweest 2 functioneel beheerders en een iAdviseur aan te trekken; dit verloopt echter moeizaam door een lastige arbeidsmarkt. In combinatie met een teruglopende kwaliteit van onze leverancier PinkRoccade worden we geconfronteerd met vertragingen bij geplande cloud-migratieprojecten.

Wel hebben we de PinkRoccade Makelaarsuite in beheer genomen, Roxit RX.mission voor de vergunningprocessen onder de nieuwe omgevingswet uitgerold en hebben we ons voorbereid op de WOO. Tot slot zijn we met de vervanging van ons zelf geschreven urenpakket door een commercieel standaardpakket gestart om al onze zelfbouwsoftware in 2023 te vervangen.

Automatisering

Microsoft zal blijvend in belang toenemen en leveranciers stellen vaker eisen aan het gebruik hiervan om de laatste veiligheidspatches en software te kunnen gebruiken. We zullen in ons serverpark te maken gaan krijgen met een transitie naar Microsoft. Na een succesvolle cloudmigratie van onze vakapplicaties zijn we ons ook gaan onderzoeken hoe we onze infrastructuur mogelijk naar de cloud kunnen migreren gecombineerd met de genoemde overgang naar Microsoft365. Dit moet in 2023 zijn beslag krijgen.

Alle werkplekken zijn uitgerust met nieuwe schermen en voorzien van Windows10. Alle printers (multifunctionals) zijn vervangen na een aanbesteding onder de VNG-vlag. Door aanzienlijke instroom hebben we veel mobiele apparatuur moeten aanschaffen en uitrollen. Door interne doorstroom hebben we de rol van security engineer kunnen invullen en voor de opengevallen plek een support medewerker kunnen aantrekken. Tot slot hebben we onze nieuwe firewall geoptimaliseerd voor de segmentering van ons interne netwerkverkeer.

Archief- en Informatiebeheer

Het terugvinden van informatie is één, weten dat je de juiste informatie in de juiste context hebt gevonden is een heel ander verhaal. In artikel 3 van de Archiefwet 1995 staat dat papieren en digitale archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat moeten worden bewaard. Dit geldt voor alle vormen van digitale informatie: filmpjes, email, websites en Whatsapp-berichten. Duurzame toegankelijkheid van digitale informatie is een relatief nieuw werkterrein en stelt overheidsorganisaties voor grote uitdagingen in het toegankelijk maken en houden van informatie.

De Wet digitale overheid, die waarschijnlijk in 2023 in werking treedt, regelt het veilig en betrouwbaar inloggen voor alle burgers en bedrijven. Hiermee implementeert Nederland de EU richtlijn voor toegankelijkheid van overheidswebsites en apps. In de 'visie op dienstverlening 2022-2026' is het vernieuwen van de website opgenomen. De website is dit jaar vernieuwd en grotendeels toegankelijk gemaakt voor verschillende doelgroepen, bijvoorbeeld voor bezoekers die moeite hebben met lezen of visueel gehandicapt zijn.

In de organisatie bevinden zich nog enkele tientallen meters analoog archief die gearchiveerd moeten worden. Door middel van de 'veegactie fysiek archief' als uitvloeisel van de interne verhuizing is nu een eerste stap gezet. Er is ook een paternosterkast aanwezig, hierin bevindt zich ca. 30 meter archief. In 2023 wordt een extern bureau ingehuurd om deze meters te archiveren, de paternosterkast leeg te halen en alle dossiers op bewaren of vernietigen te zetten.

De gemeente beschikt niet over een e-depot voor permanente bewaring van digitale archief documenten. In regionaal verband loopt een onderzoek naar de mogelijkheid om samen een e-depot op te richten. Dit jaar zijn er door het expertteam duurzame toegankelijkheid, van het IT Platform Twente, verschillende gesprekken gevoerd met leveranciers en hebben diverse regionale Historische Centra ervaringen gedeeld over het opzetten van een eigen e-depot. Naar verwachting wordt in 2023 duidelijk of er voldoende belangstelling is om een proefopstelling te realiseren. Bij een positief resultaat wordt er een aanbesteding gestart, hiervoor zijn minimaal 5 of 6 deelnemende organisaties nodig. Op een later tijdstip aansluiten is mogelijk.

AVG – gegevensbescherming

Op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) moeten organisaties passende maatregelen treffen om persoonsgegevens die zij verwerken te beveiligen. Naast de AVG heeft de gemeente ook te maken met tal van regels in sectorspecifieke wetgeving. Dit alles heeft gevolgen voor de inrichting van processen en systemen van de gemeente.

In 2022 was er een duidelijke jaarplanning voor gegevensbescherming met daarin opgenomen een planning voor de uitvoering van risicosessies. In Wierden is gekozen voor de term risicosessie in plaats van de term 'DPIA'. Bij de gemeente Wierden is afgesproken dat alle afdelingen in ieder geval één risicosessie per jaar uitvoeren voor processen/ verwerkingen met een hoog risico. Wanneer er sprake is van een nieuw proces/ verwerking wordt er in ieder geval een risicosessie uitgevoerd. Op de jaarplanning stonden de volgende risicosessies:

Koninklijke onderscheidingen

Meld misdaad anoniem

Beheer en uitgifte pasjes

Afvalinzameling

Fraude onderzoek bij de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Lokaal ondermijningsoverleg

Mijn Wierden Portaal

Omgevingsvergunning

BRP adresonderzoek *)

*) Alle risicosessies die op de planning stonden, op één risicosessie na zijn uitgevoerd. De reden daarvoor is dat er in het betreffende team veel wisseling is geweest van medewerkers. Er is voor gekozen om het betreffende team tijd te geven voor de uitvoering van de eigen basiswerkzaamheden, waardoor de ingeplande risicosessie, BRP onderzoek, is uitgesteld. Verder een korte opsomming van werkzaamheden op het gebied van gegevensbescherming: Bewustzijn is een belangrijk thema in de AVG. Alle nieuwe medewerkers hebben daarom een presentatie gekregen over informatiebeveiliging en gegevensbescherming. Ook moesten zij verplicht de e-learning iBewustzijn afronden. Er is in 2022 gewerkt aan het verwerkingsregister dat moest worden aangepast door de structuurwijziging van de organisatie.

Het invuldocument voor de risicosessies is aangepast. Het doel was om het invuldocument met vragen duidelijker te maken voor medewerkers die de risicosessie moeten uitvoeren. De eerste externe audit voor de Wet Politiegegevens heeft plaatsgevonden in 2022. Deze audit richt zich op hoe de verwerking van politiegegevens is georganiseerd, de getroffen maatregelen, procedures en de werking daarvan. Er zal in 2023 een her-audit plaatsvinden. Tot slot zijn er in 2022 19 incidenten gemeld, waarvan 13 datalekken. In 7 gevallen moest er een melding worden gemaakt bij de Autoriteit Persoonsgegevens en er zijn 8 meldingen gedaan aan de betrokkenen.

COMMUNICATIE

De coronacrisis kwam ten einde, maar werd opgevolgd door andere crisissen, zoals de oorlog in de Oekraïne, de energiecrisis en de asielcrisis. Crisissen die extra werk en opgaven met zich meebrachten voor gemeentelijke organisaties. Zo ook op het gebied van communicatie. Werkzaamheden die er, bij de toch al goede gevulde werkportefeuille, bij komen.

Hetzelfde geldt overigens voor de participatietrajecten. We werken sinds medio vorig jaar volgens de door de raad vastgestelde participatieverordening. De trajecten die hieruit voortvloeien vragen een aanzienlijke extra inspanning van onze organisatie en het Team communicatie.

Het managen van alle werkzaamheden en prioritering aanbrengen is en blijft belangrijk. Er liggen zeker nog veel wensen en uitdagingen zowel bij Team communicatie zelf, de organisatie en de raad. Dat moet en kan ook zeker, maar er moeten ook keuzes gemaakt worden, niet alles kan tegelijk, want veel wensen en vraagstukken vragen inzet op het gebied van communicatie. Door zelf regie te houden op werkzaamheden, knelpunten te bespreken en afstemming te zoeken, wordt hier tot nu toe ook altijd een goede weg in gevonden. Op deze wijze krijgen (nieuwe) projecten ook zeker invulling. Zo werd afgelopen jaar het concept van de Toekomstvisie opgeleverd. Een prachtig concept dat mede door een uitgebreid participatietraject invulling is gegeven. Een intensief traject waar ook Team communicatie een belangrijke bijdrage aan leverde. Daarnaast was voor team communicatie een grote rol weggelegd bij evenementen zoals het bezoek van de Koning, de NK Veldloop voor ambtenaren, de Banenmarkt, en tal van inloopbijeenkomsten die werden georganiseerd rondom verschillende thema's. Een groot communicatieproject dat ook invulling kreeg, is onze nieuwe website. Deze werd voorzien van een frisse huisstijl en een nieuwe menustructuur, die mede door inspraak van inwoners, tot stand is gekomen. Ook steeds meer diensten zijn online via de website af te sluiten en de komende jaren wordt dit verder uitgebreid. Wetende dat een website nooit af is, altijd voor verbetering vatbaar is, wordt in 2023 de website verder geoptimaliseerd. Rapportages, uitvragen bij inwoners, toegankelijkheidstests leveren input op om verbeteringen door te voeren. Dynamisch, veelzijdig en uitdagend was en blijft het werk voor Team communicatie. Dat maakt het werk gelukkig nooit saai!

PLANNING & CONTROL

Planning en control

Binnen de Planning en controlcyclus van de gemeente Wierden kennen we de volgende documenten die alle aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter vaststelling:

Nota Meerjarenbeleid
Begroting inclusief meerjarenbegroting
Bestuursrapportage
Jaarstukken bestaand uit jaarverslag en jaarrekening

De Nota Meerjarenbeleid (NMB) markeert de jaarlijkse start van de planning- en controlcyclus. Hierin worden de beleidsprioriteiten voor de komende jaren benoemd. Deze prioriteiten zijn gelieerd aan het coalitieprogramma. De NMB is met name bedoeld om de raad in de gelegenheid te stellen jaarlijks voor de zomervakantie keuzes te maken aan de hand van de doelstellingen zoals vastgelegd in het 4-jaarlijkse coalitieprogramma. Deze keuzes krijgen samen met het bestaande beleid en de wettelijke taken hun beslag in de begroting die voor 15 november door de raad moet worden vastgesteld. Gedurende het begrotingsjaar worden budgetten en investeringskredieten gemonitord en op basis daarvan wordt eens per jaar een bestuursrapportage vervaardigd die in september in de gemeenteraad aan de orde komt. De jaarstukken worden in het voorjaar samengesteld en samen met het oordeel van de accountant aangeboden de raad. De raad moet de jaarstukken voor 15 juli vaststellen. De documenten die vervaardigd worden, zijn transparant in te zien door iedereen via de website van de gemeente. De begroting en jaarrekening worden daarbij ook in verkorte vorm weergegeven, genoemd "IN ÉÉN OOGOPSLAG".

Afspraken College en Raad

Belangrijk om hier te vermelden is dat het College van Burgemeester en Wethouders met de Gemeenteraad afspraken heeft gemaakt die o.a. vermeld staan in de zgn. art 212, 213 en 213a verordeningen. Respectievelijk zijn dit de "Financiële verordening", "Controleverordening" en de "Verordening Doelmatigheid en Doeltreffendheid". Deze verordeningen vinden hun basis in de Gemeentewet en worden eens in de 4 jaar geactualiseerd.

Interne controle en accountantscontrole

In het VNG-rapport 'Vernieuwing accountantscontrole gemeenten' is benadrukt dat het college primair verantwoordelijk is voor de naleving van wet- en regelgeving en dat de gemeenteraad verantwoordelijk is voor het toezicht hierop. In de huidige situatie, waarin de accountant de rechtmatigheidsverklaring afgeeft, lijkt die verantwoordelijkheid bij de accountant te liggen of lijkt het erop dat het college zich moet verantwoorden aan de accountant. Om daar verandering in aan te brengen heeft de commissie Depla de aanbeveling gedaan dat het college een rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening opneemt.

Inmiddels is duidelijk geworden dat de invoering zal plaatsvinden in 2023. Dit betekent dat in de jaarstukken 2023, die in het voorjaar van 2024 worden opgesteld en vastgesteld, voor het eerst de verplichte rechtmatigheidsverantwoording door het college zal zijn opgenomen. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is de afgelopen jaren diverse keren uitgesteld. Omdat de invoering eerder was voorzien waren de voorbereidingen hierop door de organisatie al grotendeels gedaan. Hierdoor waren we in staat om over 2021, ondanks dat er nog geen wettelijke verplichting is, een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken over 2021. Ook in de jaarstukken over 2022 is op vrijwillige basis een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. In de loop van 2023 moeten vervolgens nog een aantal verordeningen en het controleprotocol door de raad worden vastgesteld. Daarmee, en omdat we dan twee jaar hebben 'proefgedraaid', zijn we naar verwachting klaar voor de verplichte invoering over 2023.

Overigens betekent de wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van de rechtmatigheid niet dat er door de accountant minder rechtmatigheidscontroles worden uitgevoerd. Het college moet organiseren dat deze door de organisatie worden uitgevoerd zodat het college hierover in de jaarrekening verantwoording kan afleggen. De accountant moet deze werkzaamheden vervolgens toetsen en verklaren dat de rechtmatigheidsverklaring van het college een getrouw beeld geeft.

Doelmatigheid en Rekenkamer

In maart 2017 heeft de raad de verordening op grond van artikel 213a van de Gemeentewet vastgesteld. Hierin is geregeld dat het college met behulp van het interne controleproces periodiek de doelmatigheid van (onderdelen van) organisatie-eenheden van de gemeente en de uitvoering van taken door de gemeente onderzoekt. De doelmatigheidstoetsingen zijn daarmee verweven in het jaarlijkse interne controleproces. In de begroting is een budget van € 10.000 opgenomen om, indien daartoe aanleiding is, te ondersteunen bij het uitvoeren van de werkzaamheden. In 2022 is geen gebruik gemaakt van dit budget.

In 2021 is de Rekenkamer West Twente een onderzoek gestart met als hoofdvraag "Hoe kan de gemeenteraad van Wierden zijn sturing op dienstverlening verbeteren?". De rapportage over dit onderzoek is in de eerste helft van 2022 aan de raad aangeboden. Verder heeft de Rekenkamer in 2022 onderzoek gedaan naar het onderwerp "data en

duurzaamheidsbeleid". Dit onderwerp is door de raad gekozen tijdens een raadsworkshop over het onderzoeksprogramma van de Rekenkamer. Tijdens deze workshop is de shortlist met mogelijke onderzoeksonderwerpen met de raad besproken. De rapportage over Datagedreven duurzaamheidsbeleid is in december 2022 in de raad besproken.

Kredieten

Jaarlijks worden de kredieten die langer dan één jaar open staan aan een nadere beschouwing onderworpen. Uitgangspunt hierbij is dat kapitaalkredieten worden afgesloten aan het einde van het dienstjaar volgend waarop ze zijn verstrekt. Dit betekent dat alle kredieten verstrekt in 2021 of eerder in principe worden afgesloten, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om het restant mee te nemen naar het volgende dienstjaar. In bijlage 1 van deze jaarstukken is een overzicht met alle kredieten opgenomen.

Voorkomen van fraude en onregelmatigheden

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden is zich bewust van inherente risico's van fraude die, zowel intern als extern, worden gelopen bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Het college heeft in 2022 een frauderisicoanalyse opgesteld om de risicogebieden te identificeren en bewustwording te creëren. Vanuit de bedrijfsvoering is er verhoogde aandacht voor de inrichting van onze administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ten aanzien van de geïdentificeerde risicogebieden en tevens worden de relevante geldstromen/processen betrokken in de interne controles die gedurende het jaar worden uitgevoerd.

Stakeholders van de gemeente moeten er op kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. De gemeente beschikt over een uitgebreid scala aan zogenaamde soft controls. Iedere medewerker van de gemeente Wierden legt bij indiensttreding een ambtseed of ambtsbelofte af en overlegt een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast beschikt Wierden over vastgestelde regelingen en gedragscodes, onder andere op het gebied van nevenwerkzaamheden en financiële belangen, welke openbaar beschikbaar zijn. De gemeente Wierden beschikt daarnaast over een regeling melden vermoeden misstanden en in de organisatie is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld.

Onze (financiële) processen en systemen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheidingen, zogenaamd hard controls. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en/of zelfstandig toegang heeft tot activa.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreken en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen er toe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit,

fraude en privacy heeft een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern vanuit de sector. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze aandacht krijgen.

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Verantwoordelijkheid College van burgemeester en wethouders

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het College van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het college op 14 februari 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens bedraagt 1% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 622.583.

Conclusie

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

PARAGRAAF WET OPEN OVERHEID

Wet Open Overheid (WOO)

Met ingang van 2022 besteden we in de planning- en controlcyclus aandacht aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en doen we in de jaarlijkse verantwoording verslag van de uitvoering ervan.

Na een voorstudie in 2021 zijn we in 2022 gestart met een aantal onderdelen van de WOO. In de eerste plaats is voor de WOO-verzoeken (passieve openbaarmaking) een contactpersoon aangewezen. De WOO is voor dit deel per 1 mei 2022 ingegaan; er zijn in 2022 9 WOO-verzoeken binnen gekomen. Hiervan zijn er 4 binnen de termijn afgehandeld en 4 te laat (vanwege capaciteit), 1 loopt er nog. De afgeronde verzoeken moeten nog openbaar gemaakt worden.

Hiernaast zijn we voor de twee nieuwe onderdelen van de wet gestart met een plan van aanpak om te komen tot:

Een informatiehuishouding die op orde is. Dit betekent dat we al onze informatiestromen - van creatie tot vernietiging/eDepot - in kaart willen brengen in de komende 5 tot 8 jaar. We hebben op dit vlak vanwege een lastige arbeidsmarkt in 2022 weinig voortgang kunnen boeken. We starten in 2023 met het opzetten van een informatiestructuur en willen die voor onze top-10 informatieverzamelingen hebben ingevuld in 2023.

Actieve openbaarmaking: Dit betekent dat we in de komende 5 jaar de in de wet genoemde 11 gemeentelijke informatiecategorieën actief gaan openbaar maken op een combinatie van onze eigen website en PLOOI (het Platform open overheidsinformatie van KOOP). Omdat het platform nog niet operationeel is (de architectuur wordt herzien en waarschijnlijk wordt er geen opslagmogelijkheid aangeboden) en de detailplanning voor de verschillende categorieën nog niet bekend is, volgen we de ontwikkelingen en sluiten aan wanneer dit mogelijk is.

Omdat het op orde krijgen van onze informatiehuishouding een complexe en tijdsintensieve operatie is (meer dan 400 processen en navenant aantal informatiebronnen) werven we vanuit de daarvoor beschikbaar gestelde middelen een informatie-adviseur voor de coördinatie ervan. Deze iAdviseur is ondertussen gevonden en start per 1 mei 2023. Binnen de regio Twente overleggen we met andere WOO projectleiders op reguliere basis en wisselen we onderling kennis en best-practices uit.

PARAGRAAF E: VERBONDEN PARTIJEN

ALGEMEEN

De Gemeente Wierden werkt op veel verschillende manieren samen met anderen. “Verbonden partijen” zijn die rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeente middelen beschikbaar heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement van de verbonden partij. Ook is sprake van een financieel belang als financiële problemen bij een verbonden partij op de gemeente kunnen worden verhaald.

Partijen die subsidies ontvangen (maar waarin de gemeente niet bestuurlijk deelneemt) zijn volgens deze definitie geen verbonden partijen. Hoewel ook gesubsidieerde instellingen worden ingezet voor het realiseren van gemeentelijke doelstellingen komen zij in deze paragraaf verder niet aan de orde. Datzelfde geldt voor instellingen en organisaties waarbij de gemeente weliswaar garant staat voor een correcte betaling van rente en aflossing van opgenomen geldleningen, maar evenmin bestuurlijke zeggenschap heeft.

De deelname van de gemeente Wierden in rechtspersonen is voor een belangrijk deel historisch gegroeid. De diverse rechtspersonen passeren hierna kort de revue. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in vier categorieën:

- gemeenschappelijke regelingen, waarbij twee of meer gemeenten op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen een samenwerkingsverband aangaan ter behartiging van bepaalde belangen van die gemeenten;
- deelnemingen, waarbij de gemeente vanuit het oogpunt van het behartigen van het publieke belang in het bezit is van aandelen van een aantal vennootschappen;
- verenigingen en stichtingen, waarbij de gemeente zitting heeft in het bestuur, jaarlijks een financiële bijdrage verstrekt en financieel aansprakelijk is bij eventuele tekorten;
- overige verbonden partijen.

BELEID OP VERBONDEN PARTIJEN

Het beleid van de gemeente is gebaseerd op het uitgangspunt dat alleen verbonden partijen worden aangehouden waarmee een expliciet publiek belang wordt gediend. Het verwerven van inkomsten alleen is onvoldoende reden.

Nota verbonden partijen (2019)

Gemeenten kunnen in beginsel op verschillende manieren hun taken (laten) uitvoeren namelijk zelf doen, uitbesteden en deelname aan een verbonden partij. Verbonden partijen

nemen een belangrijke plaats in als het gaat om openbaar bestuur (verlengd lokaal bestuur). We doen dat via gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen, soms met enkele gemeenten en in een aantal gevallen met alle 14 gemeenten. De Nota verbonden partijen is in 2019 geactualiseerd. De nota geeft informatie over wat verbonden partijen zijn, hoe we er praktisch mee omgaan en welke bevoegdheden en verantwoordelijkheden aan welk bestuursorgaan toekomen.

De nota kan dienen als kader voor zowel de gemeenteraad, het college als de ambtelijke organisatie. Het is een handvat om sturing te geven aan, en toezicht te houden op verbonden partijen. Een kader voor deelname aan, het oprichten van en het sturen op de verbonden partijen van de gemeente, om zo te komen tot verbonden partijen die een maximale bijdrage leveren aan de lokale bestuurlijke ambities. Met dit kader beogen wij bovendien helderheid te bieden over interne rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Met ingang van 2020 is er een format gehanteerd voor de rapportage over de jaarstukken en begrotingen van verbonden partijen. Hiermee worden deze documenten op een uniforme wijze behandeld en aan de raad aangeboden. Ook wordt in deze formats, naast de financiën, nadrukkelijk aandacht besteed aan de realisatie van de gestelde beleidsmatige doelen.

Verplichte onderdelen BBV

De paragraaf verbonden partijen is een verplichte paragraaf en kent een aantal vaste onderdelen. Deze staan voorgeschreven in artikel 15 van het BBV. Het BBV kent verplichte onderdelen van de verbonden partijen. Het gaat naast de wijze waarop de gemeente belang heeft in de partij en het openbaar belang dat daarmee gepaard gaat om de informatie over de omvang van het eigen vermogen, vreemd vermogen en het resultaat van het rapportagejaar. Niet bij alle verbonden partijen wordt de balans en het resultaat voor het komende jaar geprognoseerd. Voor deze verbonden partijen zal de informatie beperkt blijven tot de meest recente jaarrekening.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Overzicht verbonden partijen			
Bedragen x € 1.000			
1	GR SamenTwente		
Type	Gemeenschappelijke Bijdrage		€ 1.264
	Regelingen		
Zeggenschap %	3,86	Risico	Laag
EV begin boekjaar	€ 15.783	EV eind boekjaar	€ 12.787
VV begin boekjaar	€ 21.861	VV eind boekjaar	€ 12.560
Resultaat 2022	€ 31		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder vertegenwoordiging gemeente in het Algemeen Bestuur		
2	GR Recreatieschap Twente		
Type	Gemeenschappelijke Bijdrage		€ 111
	Regelingen		
Zeggenschap %	3,86	Risico	Laag
EV begin boekjaar	€ 740	EV eind boekjaar	€ 871
VV begin boekjaar	€ 4.029	VV eind boekjaar	€ 4.204
Resultaat 2022	€ 146		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder vertegenwoordiging gemeente in het Algemeen Bestuur		
3	Bestuursovereenkomst SES / Twenteboard		
Type	Gemeenschappelijke Bijdrage		€ 220
	Regelingen		
Zeggenschap %	3,86	Risico	Laag
EV begin boekjaar 2021	€ -	EV eind boekjaar 2021	€ 1
VV begin boekjaar 2021	€ -	VV eind boekjaar 2021	€ 8.998
Resultaat 2021	€ 1		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder vertegenwoordiging gemeente in het Algemeen Bestuur		
4	Veiligheidsregio Twente		
Type	Gemeenschappelijke Bijdrage		€ 1.571
	Regelingen		
Zeggenschap %	3,80	Risico	Hoog
EV begin begrotingsjaar	€ 2.069	EV eind begrotingsjaar	€ 1.963
VV begin begrotingsjaar	€ 59.417	VV eind begrotingsjaar	€ 64.547
Resultaat 2022	€ 749		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Burgemeester is afgevaardigd in het Algemeen Bestuur.		
5	Crematorium (OLCT)		
Type	Gemeenschappelijke Opbrengst		€ -
	Regelingen		
Zeggenschap %	4,30	Risico	Laag
EV begin begrotingsjaar	€ 1.549	EV eind begrotingsjaar	€ 1.610
VV begin begrotingsjaar	€ 32	VV eind begrotingsjaar	€ 304
Resultaat 2022	€ 361		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder vertegenwoordiging gemeente in het Bestuur		

6	Stadsbank Oost Nederland		
Type	Gemeenschappelijke Bijdrage		€ 94
	Regelingen		
Zeggenschap %	4,55	Risico	Laag
EV begin boekjaar	€ 1.183	EV eind boekjaar	€ 971
VV begin boekjaar	€ 14.781	VV eind boekjaar	€ 14.572
Resultaat 2022	€ 275		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder vertegenwoordiging gemeente in het Algemeen Bestuur		
7	Omgevingsdienst Twente		
Type	Gemeenschappelijke Bijdrage		€ 488
	Regelingen		
Zeggenschap %	3,80	Risico	Laag
EV begin begrotingsjaar	€ 2.348	EV eind begrotingsjaar	€ 1.727
VV begin begrotingsjaar	€ 1.913	VV eind begrotingsjaar	€ 3.246
Resultaat 2022	€ 399		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Eén wethouder vertegenwoordigt gemeente in Algemeen Bestuur en in Dagelijks Bestuur		
8	Twence BV		
Type	Vennootschappen en Opbrengst coöperaties		€ 221
Zeggenschap %	3,61	Risico	Midden
EV begin boekjaar	€ 149.605	EV eind boekjaar	€ 175.964
VV begin boekjaar	€ 168.137	VV eind boekjaar	€ 163.228
Resultaat 2022	€ 32.490		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Geen bestuurlijke vertegenwoordiging. Stem in aandeelhoudersvergadering.		
9	NV BNG		
Type	Vennootschappen en Opbrengst coöperaties		€ 48
Zeggenschap %	0,04	Risico	Laag
EV begin boekjaar	€ 5.062.000	EV eind boekjaar	€ 4.615.000
VV begin boekjaar	€ 143.995.000	VV eind boekjaar	€ 107.459.000
Resultaat 2022	€ 300.000		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Geen bestuurlijke vertegenwoordiging. Stem in aandeelhoudersvergadering.		
10	Vitens NV		
Type	Vennootschappen en Opbrengst coöperaties		€ -
Zeggenschap %	0,40	Risico	Laag
EV begin boekjaar	€ 600.300	EV eind boekjaar	€ 649.500
VV begin boekjaar	€ 1.387.800	VV eind boekjaar	€ 1.446.600
Resultaat 2022	€ 8.200		
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Geen bestuurlijke vertegenwoordiging. Stem in aandeelhoudersvergadering.		

TOELICHTING VERBONDEN PARTIJEN

Gemeenschappelijke regelingen

De Twentse gemeenten willen de onderlinge samenwerking en de samenwerking met andere partners in de regio Twente versterken om meer maatschappelijke waarde te kunnen creëren. De Regio Twente is ontvlecht in drie taakclusters: sociaaleconomische structuurversterking, recreatieve voorzieningen en gezondheid. Elk van deze taakclusters is ondergebracht in een aparte organisatie.

GR SamenTwente

Deze gemeenschappelijke regeling is een samenwerking tussen de Twentse gemeenten en heeft tot doel het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. Ter verwezenlijking van dit doel behartigt de GR de belangen op de volgende terreinen: Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente; Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT); Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT).

GR Recreatieschap Twente

Deze gemeenschappelijke regeling is een samenwerking tussen de Twente gemeenten en heeft tot doel het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van recreatieve voorzieningen in zijn rechtsgebied.

Taken van deze GR zijn onder meer:

- a. bevordering van totstandkoming en instandhouding van publieke recreatieve/toeristische infrastructuur in Twente;
- b. aanleg, onderhoud en beheer van publieke recreatieve/toeristische voorzieningen die hetzij op zichzelf, hetzij in routeverband, hetzij door opname in arrangementen, een bovenlokaal karakter hebben.

Bestuursovereenkomst SES / Twenteboard

Deze bestuursovereenkomst beschrijft de samenwerking tussen de Twentse gemeenten, m.u.v. Twenterand, voor het versterken en verbreden en het uitzetten van een gezamenlijke koers van en voor de sociaal economische structuur van Twente.

In het bestuurlijk overleg wordt gezamenlijk de inbreng in het bestuur van de Stichting Twenteboard voorbereid, afgestemd en teruggekoppeld.

Daarnaast wordt overleg gevoerd en afgestemd over het lobbyen van de gemeenten bij provincie, Rijk, de Europese Unie en andere (semi)overheden en haar organisaties ten behoeve van de sociaal economische structuurversterking en andere door het bestuurlijk overleg gekozen onderwerpen.

Veiligheidsregio Twente

De Veiligheidsregio Twente (VRT) wil de veiligheid van iedereen die in Twente woont, werkt en verblijft vergroten door crisisbeheersing en rampenbestrijding efficiënt, effectief en professioneel te organiseren. Om dit te realiseren werken zij intensief samen met politie, brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en alle veertien Twentse gemeenten. Afhankelijk van de aard en oorzaak van een incident werken zij ook samen met Defensie, andere overheden en het Openbaar Ministerie.

De VRT is een netwerkpartner en werkt veel samen om publieke en private partners, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen rondom het thema veiligheid en innovatie bijeen te brengen en vernieuwing mogelijk te maken ten gunste van 'meer' veiligheid en een hoger maatschappelijk rendement. Samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstellingen is daarbij het uitgangspunt.

De VRT heeft een nieuw beleidsplan vastgesteld opgesteld voor de jaren 2021-2024.

De speerpunten van het dit beleidsplan (2021-2024) zijn:

1. continuïteit en stabiliteit, het goed blijven doen, zoals ze dat nu doen, met voldoende mensen en middelen;
2. een nieuwe meldkamerlocatie in Apeldoorn;
3. aansluiting blijven vinden en behouden bij de Twentenaren;
4. Technologische veranderingen: kansen benutten en proactief reageren op potentiële bedreigingen;
5. anticiperen op crisistypen gerelateerd aan klimaatverandering;
6. anticiperen op de wijziging van meerdere wetten die invloed hebben op de taken van de VRT.

[SOWECO in liquidatie \(i.l.\)](#)

Het Sociale Werkvoorzieningschap Centraal Overijssel (SOWECO) is namens de deelnemende gemeenten Almelo, Rijssen-Holten, Tubbergen, Wierden, Twenterand en Hellendoorn belast met de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). Het doel van deze wet is het bieden van een passende werkplek aan personen die vanwege lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen uitsluitend onder aangepaste omstandigheden in staat zijn tot het verrichten van regelmatige arbeid.

Op 02 juli 2020 is besloten tot liquidatie van GR SOWECO i.l. en in navolging daarvan tot liquidatie van SOWECO NV i.l., Soflex BV en Perspect BV. De liquidatie van GR SOWECO i.l. is onlosmakelijk verbonden met de verkoop van het vastgoed; deze verkoop is in het 4e kwartaal van 2022. Daardoor kan ook de liquidatie van GR SOWECO i.l. worden geëffectueerd. De liquidatie van SOWECO NV i.l. zal naar verwachting in de eerste helft van 2023 worden afgerond.

Het jaar 2022 stond dan ook in het teken van de liquidaties. De jaarrekening 2022 kent hierdoor een geheel ander verloop van inkomsten en uitgaven en is daardoor niet vergelijkbaar met eerdere jaarrekeningen. De jaarrekening sluit met een batig saldo van € 5,9 miljoen vanwege de verkoop van onroerende zaken. Omdat SOWECO GR in liquidatie is, is er wettelijk geen andere mogelijkheid dan het saldo toe te voegen aan de reserves van SOWECO GR i.l. Bij de afronding van de liquidatie van de GR zal het uiteindelijke saldo aan liquide middelen aan de deelnemende gemeenten worden uitgekeerd. Er wordt een liquidatiesaldo verwacht van ca. € 11 miljoen. Hiervan heeft de liquidator middels een schrijven laten weten dat € 9,5 miljoen als gerealiseerd kan worden beschouwd. Op basis hiervan is een bedrag van ca. € 825.000 ten gunste van het dienstjaar 2022 gebracht. Daadwerkelijke uitbetaling van het saldo aan gemeenten wordt medio 2023 verwacht.

Vanaf 1 oktober 2021 is er een dienstverleningsovereenkomsten gesloten met de nieuwe uitvoeringsorganisatie Ontplooi, die aantal diensten voor ons uitvoert die voorheen door SOWECO NV i.l. werden uitgevoerd.

[Openbaar Lichaam Crematorium Twente](#)

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de lijkbezorging. Met het oog hierop is de Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT) opgericht. Dit is een samenwerkingsverband van de gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Tubbergen, Wierden en Winterswijk.

[Stadsbank Oost Nederland](#)

De Stadsbank Oost-Nederland is een samenwerkingsverband waaraan 22 gemeenten in Twente en de Achterhoek deelnemen. Als "gemeentelijke kredietbank" biedt de Stadsbank een, zowel vanuit maatschappelijk als ook bedrijfseconomische optiek bezien, verantwoord pakket van financiële dienstverlening aan, aan met name minder financieel draagkrachtigen. Het betreft onder andere (sociale) kredietverlening, schuldenregeling, voorlichting en

budgetbeheer. De stadsbank biedt haar diensten aan vanuit haar vestigingen in Almelo, Enschede en Hengelo.

Omgevingsdienst Twente

De Omgevingsdienst Twente (ODT) is een samenwerkingsverband waaraan de 14 gemeenten in Twente deelnemen. De missie van de ODT is een veilige, gezonde omgeving voor alle inwoners in haar werkgebied. Om dat te bereiken wordt intensief samengewerkt met tal van partijen. Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving spelen een belangrijke rol bij het waarborgen en ontwikkelen van een goede leefomgeving. De ODT ziet toe op de naleving van de milieuregels bij zo'n 18.500 bedrijven in het werkgebied.

De ODT wordt de eerste 3 jaar gefinancierd op basis van input van de partners. Dat neemt niet weg dat de ODT direct vanaf de start inzichtelijk probeert te maken wat de output van de ODT zal zijn op basis van het aantal geleverde producten en uren per partner. Voor de doorontwikkeling naar outputfinanciering is in 2022 verder gewerkt aan een evenwichtige inbreng van taken door alle deelnemers aan de hand van het regionale VTH-beleid, het inrichtingenbestand en een geactualiseerde Product-Diensten-Catalogus waarbij de nadruk ligt op een zorgvuldige bepaling van kentallen per product. Daarnaast wordt gewerkt aan een aantal algemene spelregels hiervoor. Het doel is om de begroting 2024 te baseren op outputfinanciering.

Vennootschappen en coöperaties

Twence B.V.

Twence staat voor hoogwaardige inzet van afval, reststromen en biomassa als bron voor herbruikbare grondstoffen; zij maken deze stromen hiertoe geschikt en brengen grondstoffen terug in de keten.

Daarnaast produceert Twence energie uit hernieuwbare bronnen. Zij zetten restafval in voor energetische benutting, zolang dit nog de meest efficiënte vorm van gebruik is. Dit doen zij klantgericht, met passie, innovatief en bedrijfseconomisch verantwoord. Zij verbinden maatschappelijk nut met ondernemerschap, respecteren mens en milieu en dragen bij aan verduurzaming van de samenleving, in het bijzonder aan de duurzaamheidsdoelstellingen van onze aandeelhouders. De gemeente Wierden bezit 3,6% van de aandelen (30.668 aandelen A).

Aandeelhouders van Twence zijn: Regio Twente, Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen en de gemeenten Almelo, Berkelland, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden.

Het streven is naar afvalloze samenleving in 2030. Steeds meer wordt afval omgezet in secundaire grondstoffen en in energie. De omzet in energie levert een grotere bijdrage aan de winst dan de verbranding en verwerking van afval. Bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen en tegengaan schaarste aan grondstoffen.

Risico's zitten voor Twence met name in de veranderingen in methodiek van afvalverwerking, voldoende vollast voor verbranding (met langjarige contracten) en de beweeglijkheid van de energiemarkt (de levering van elektriciteit, warmtelevering en stoom dragen bij aan risicospreiding) en secundaire grondstoffenmarkt. Restafval zal in de toekomst steeds minder worden ingezet voor energetische benutting, omdat er steeds betere technieken worden ontwikkeld om het in te zetten voor de terugwinning van grondstoffen.

NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)

De aandeelhouders van de BNG zijn de Staat der Nederlanden (voor 50%) en provincies en gemeenten (gezamenlijk eveneens 50%). Gemeten naar balanstotaal is de BNG de grootste overheidsbank van Nederland. De bank heeft een triple-A rating. Deze "beste rating" in de bankwereld is herbevestigd door kredietbeoordelaars.

Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. De BNG biedt financiële diensten op maat zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking (PPS).

Vitens N.V.

Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland. Vitens levert drinkwater aan 5,5 miljoen mensen en bedrijven in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht, Overijssel en een aantal gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van Vitens zijn voor 100% in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Naast de provincies Utrecht, Gelderland, Overijssel, Flevoland en Friesland gaat het daarbij om 106 gemeenten in het verzorgingsgebied. Wettelijk is vastgelegd dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven.

Vitens geeft aan dat de huidige WACC regulering het onmogelijk maakt om het eigen vermogen op niveau te brengen/houden (minimaal 30% en streven naar 35%). De rentedragende schulden stijgen door de verwachte investeringen aanzienlijk en hierdoor kan bij ongewijzigd beleid op korte termijn niet worden voldaan aan de door geldverstrekkers gestelde ratio's. Hiermee komt de financiering van de investeringen onder druk te staan. In de evaluatie van de Drinkwaterwet in 2017 is de WACC-problematiek geagendeerd, met name de zorg over de financierbaarheid van de investeringen in een situatie waarin sprake is van een "schaalsprong" in het investeringsniveau. Dit probleem doet zich zowel voor bij Vitens als breed in de sector. De schaalessprong in de investeringen is het gevolg van een cumulatie van opgaven waar Vitens voor staat: klimaatverandering, cyber security/veiligheid, kwaliteit van onze bronnen, vervangingsinvesteringen en demografische groei/woningbouwopgave.

De lobbyactiviteiten van Vitens zijn daarom geïntensiveerd. Vitens zet in op een korte termijnoplossing voor de komende WACC periode 2022 – 2023 en een structurele oplossing waarvoor een wetwijziging noodzakelijk is.

Voor de komende jaren is de verwachting dat Vitens geen dividend zal uitkeren als gevolg van de lage WACC en het hoge investeringsniveau voor de komende jaren. Hierdoor kan Vitens niet voldoen aan de continuïteitsdoelstelling zoals opgenomen in het Financieel Beleid.

Cogas

Cogas is een onafhankelijk netbeheerder in Oost-Nederland. Op de infrastructuur voor gas en elektriciteit zijn ruim 135.000 huishoudens aangesloten, via het glasvezelnetwerk biedt Cogas 80.000 consumenten en bedrijven toegang tot radio, tv, internet en telecommunicatie. De komende jaren zal het speelveld ingrijpend veranderen door de energietransitie.

Netwerken worden zwaarder belast, gebruikers gaan zelf energie opwekken en traditionele energiebronnen worden schaarser. In die nieuwe wereld wil Cogas een passende rol spelen. Door een verbinder te zijn die met andere partijen werkt Cogas aan een duurzaam Twente waar mensen comfortabel kunnen wonen, werken en leven. Cogas wil een actieve en faciliterende rol spelen en een duurzaamheidspartner zijn in de regio.

Aandeelhouders van de Cogas zijn de gemeenten Almelo, Borne, Dinkelland, Hardenberg, Hof van Twente, Oldenzaal, Tubbergen, Twenterand, Wierden. De continuïteit van de bedrijfsvoering is goed geborgd.

Enexis Holding N.V.

Sinds de operationele afsplitsing van Essent per 1 januari 2009 en de eigendomssplitsing per 1 juli 2009 heeft Enexis zich ontwikkeld tot een zelfstandig netwerkbedrijf. De aandelen van Enexis zijn in handen van de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Flevoland, Noord-Brabant en Limburg en circa 130 gemeenten in genoemde provincies en Friesland. Het nieuw vastgesteld strategisch plan in 2022 kent 3 hoofddoelen:

Sturen op maatschappelijke optimale energiekeuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst;

Aan iedereen wordt toegang tot energie aangeboden. Voor een ieder een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van hoge leveringszekerheid en ten de laagst mogelijke kosten;

Klanten weten wat ze aan Enexis hebben door een transparante betrouwbare en efficiënte dienstverlening.

De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte. Aandeelhouders kunnen het publieke belang borgen door het aandeelhouderschap actief in te vullen en met het aandeelhouderschap invulling geven aan de duurzaamheidsdoelstelling. De gemeente Wierden heeft 21.310 aandelen, dit is 0,0142% van de aandelen, en heeft zich aangesloten bij de Vereniging van gemeenten aandeelhouders binnen Noord Nederland (VEGANN), die de belangen van haar leden behartigd.

Naast Enexis zijn enkele (kleine) deelnemingen aangegaan als gevolg van de verkoop van Essent. Alle deelnemingen zijn beëindigd behoudens de CSV Amsterdam BV.

Essent heeft in 2008 een claim ingediend tegen de Staat der Nederlanden vanwege elementen in de Splitsingswet waarbij netwerkbedrijven en leveringsbedrijven zijn ontvlecht en tegen RECYCLECO "Waterland" een eventuele garantieclaim. De schadevergoedingsvordering op de Staat is door een uitspraak van het Europese Hof in juni 2015 geëindigd. Voor de andere claim is € 13,5 mln. op een Escrow-rekening geplaatst. Er is € 9,5 mln. geclaimd. In juni 2016 is een compromis bereikt tussen Waterland en de vennootschap voor een bedrag van ca.€ 5.5 mln. over de belastingclaims tot en met de periode waarin Attero integraal onderdeel, als Essent Milieu, uitmaakte van de Essent-organisatie. Het bedrag is betaald uit het Escrow fonds van € 13,5 miljoen. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders. De BV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico het bezwaar/beroep te voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van een naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Na afwikkeling van deze procedure zal de BV worden opgeheven en het saldo worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Het financiële risico's is beperkt tot het resterend werkkapitaal van deze BV.

[Wadinko Beheer N.V.](#)

Wadinko is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid – en daarmee de werkgelegenheid – wil bevorderen in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest Drenthe. De Gemeente Wierden is participant als gevolg van aandeelhouderschap in de WMO (Vitens) waarbinnen (Wavin)deze onderneming is ontstaan. Wadinko neemt langdurig deel in nieuwe of bestaande, kansrijke ondernemingen. De deelname bestaat uit inbreng van risicodragend kapitaal, kennis en managementondersteuning. Bedrijven die willen groeien of innoveren, zich willen verzelfstandigen of opvolgingsvraagstukken hebben, zijn bij Wadinko aan het juiste adres. De bedrijven waar Wadinko bij voorkeur in participeert, behoren tot de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening. Omdat deze bedrijven veel aandacht besteden aan diverse vormen van innovatie hebben zij ontwikkelingsmogelijkheden en groeipotentie. Daarmee dragen ze in belangrijke mate bij aan de bevordering van de regionale economische structuur.

[Twente Milieu N.V.](#)

Twente Milieu is een afvalverwerkingsbedrijf in Twente. Twente Milieu verzorgt het afvalbeheer en taken in de openbare ruimte voor negen gemeenten, die tevens aandeelhouder zijn: Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Wierden. De continuïteit van de bedrijfsvoering is goed geborgd.

Overige verbonden partijen

EUREGIO

De EUREGIO maakt zich er sterk voor de samenwerking tussen Nederland en Duitsland te vereenvoudigen en te komen tot meerwaarde voor beide zijden. De EUREGIO is actief in de opbouw en de versterking van de structuren en de grensoverschrijdende samenwerking in het Nederlands-Duitse grensgebied. Het gaat erom, de economische kracht en de levenskwaliteit in de regio te verhogen en de integratie van het gebied verder te verbeteren. Aan Duitse kant strekt de regio zich uit over delen van de deelstaten Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen. In Nederland maken de Regio Achterhoek en de Regio Twente, de gemeenten Ommen, Hardenberg en Coevorden deel uit van het EUREGIO-gebied.

PARAGRAAF F: GRONDBELEID

INLEIDING

In onze gemeente zijn er vaste momenten waarop over grondexploitaties gerapporteerd wordt, namelijk bij de jaarlijkse vaststelling van de grondexploitaties, bij de jaarstukken en bij de jaarlijkse begroting.

Het jaar 2022 werd gekenmerkt door wisselende sentimenten op de woningmarkt en de markt voor bedrijfskavels. In het begin van 2022 leek de goede trend van 2021 zich door te trekken. Weliswaar was er sprake van een licht oplopende rente; de woningmarkt leek zich daar in eerste instantie weinig van aan te trekken. De oorlog in Oekraïne veroorzaakte grote prijsstijgingen, waardoor de ECB zich genoodzaakt zag de rente verder op te schroeven. Dit leidde aan de ene kant tot onzekerheid op de woningmarkt en tot licht dalende woningprijzen eind 2022, aan de andere kant tot aarzelingen bij projectontwikkelaars om nieuwe projecten in ontwikkeling te nemen. Het effect op de projecten in Wierden was echter beperkt.

In 2022 konden 5 grondexploitaties worden afgesloten: Kleen Esch, Zuidbroek DG2, Weuste-Noord, Rondweg en Elsmoat. Deze projecten tesamen (met name Zuidbroek DG2) hadden een positief resultaat en effect op de totale financiële positie van de grondexploitatie. Voor de kosten van de beperkte resterende werkzaamheden zijn middelen gestort in de "voorziening afgewikkelde complexen".

De grondexploitatie Berghorst II is geopend en zal naar verwachting sluiten met een positief financieel resultaat.

GRONDBELEID

Wat is grondbeleid?

Grondbeleid geeft een koers voor de grondpolitiek. Grondbeleid is geen doel op zich. Het is een middel om gemeentelijke ambities te realiseren, bijvoorbeeld om woningen te realiseren en de economie en het voorzieningenniveau te verstevigen. Het grondbeleid helpt de gemeente ook om de leefbaarheid te behouden en te verbeteren. Vanuit de VNG is er een handreiking (herzien) Grondbeleid 2018 voor raadsleden. Deze handreiking legt uit en geeft handvaten om de juiste keuzes te maken.

In de structuurvisie, beleidsnota's, en bestemmingsplannen legt de gemeente haar ruimtelijk beleid vast.

In de structuurvisie Wierden: "Wierden.... een gemeente die verbindt!" staat wat de gemeente op lange termijn met de ruimte in haar gemeente wil doen, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, ondernemen, infrastructuur (wegen, verkeer en dergelijke) en recreëren. De structuurvisie is een verplicht plan (op grond van de Wet ruimtelijke ordening) en wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Bij het opstellen van de gemeentelijke structuurvisie wordt rekening gehouden met het provinciale beleid, zoals o.a. in de Omgevingsvisie Overijssel is vastgelegd.

In gemeentelijke beleidsnota's/ visies worden het beleid voor bepaalde thema's of sectoren uit de structuurvisie verder uitgewerkt.

De (concept) Toekomstvisie 2030: "Thuis in de gemeente Wierden - Dorpsleven met een 'groene' stip op de horizon", is hierin een belangrijk document. Dit concept is tot stand

gekomen in nauwe samenwerking met de Denktank voor de toekomstvisie en de ambtelijke organisatie. Daarbij is gebruik gemaakt van de opbrengst van een participatieproces over de toekomstvisie en is er ook gebruik gemaakt van de opbrengst van de participatieprocessen over recente (deel)visies, plannen en agenda's (o.a. Maatschappelijke Agenda 2022-2026, Lokale Woonagenda 2022-2026, Centrumvisies, Economische visie 2019-2024, Mobiliteitsplan en Kerkenvisie).

Ook zijn de laatste inzichten over verschillende thema's en issues bij het concept van de visie betrokken, bijvoorbeeld de uitkomsten van het onderzoek naar de behoefte aan lokale bedrijfskavels.

Door de coalitiepartijen is een coalitieprogramma voor de periode 2022-2026 opgesteld: "Ruimte voor iedereen, dat is waar we voor staan!" In dit coalitieprogramma wordt ook duidelijk een link gelegd met de (concept) Toekomstvisie 2030.

In de concept Toekomstvisie 2030 komen dus alle (beleids)aspecten voor de komende jaren samen.

RISICO'S IN GRONDEXPLOITATIE

Bij ontwikkelingen waar de gemeente uitgeefbare gronden creëert, wordt een grondexploitatie opgesteld. Bij de opstelling van deze grondexploitatie wordt uitgegaan van op dat moment realistische uitgangspunten en aannames. In het geval de grondexploitatie bij die uitgangspunten en aannames een tekort laat zien wordt voor dat tekort een voorziening getroffen. Het is echter mogelijk dat de uitgangspunten en aannames in de praktijk toch niet de waarheid blijken te zijn. Dit zijn risico's die niet in de voorziening van dat complex zijn opgenomen, maar die wel financiële gevolgen kunnen hebben.

Risico's kunnen onderverdeeld worden in kostenrisico's en opbrengstrisico's. De laatste jaren is over het algemeen goed verkocht. De opbrengstrisico's worden daardoor jaarlijks kleiner. De gemeente Wierden heeft geen kavels bedrijfsterreinen meer beschikbaar omdat in 2022 inmiddels de laatste kavels zijn verkocht. De vraag naar woningbouwkavels en bedrijventerreinen blijft aanhouden, maar is ook kwetsbaar doordat met name externe factoren invloed hebben op de vraag.

Gelijktijdig met de actualisatie van de grondbedrijf complexen wordt er jaarlijks ook een risicoanalyse gemaakt. Op dat moment wordt bezien in hoeverre er nog geld onttrokken of gestort moet worden in de reserve winst grondverkopen (zie ook het onderdeel "Financiële positie van het grondbedrijf").

STAND VAN ZAKEN COMPLEXEN GRONDEXPLOITATIE

Algemeen

In het Zuidbroek zijn alle kavels van deelgebied 2 verkocht en zijn inmiddels alle woningen gerealiseerd. In deelgebied 3, bestaande uit in totaal 175 kavels waarvan 45 van de gemeente, zijn de eerste kavels overgedragen aan de ontwikkelaar.

In Kleen Esch zijn in 2022 de laatste kavels verkocht en geleverd.

In 2022 is het bestemmingsplan Berghorst, fase 2 door de gemeenteraad vastgesteld. Een groot deel van de kavels zal aan verschillende ontwikkelaars worden overgedragen. De 14 gemeentelijke bouwkavels gaan in 2023 in de verkoop. Op het moment van schrijven start de

inschrijfperiode voor de gemeentelijke bouwkavels waarna deze door middel van loting worden toegewezen.

In De Elsmoat zijn alle gemeentelijke kavels geleverd. Het woonrijp maken van fase 1 is afgerond. Fase 2 is nog in ontwikkeling, dit gebeurt door marktpartijen.

Ook op de Weuste Noord zijn geen kavels meer beschikbaar. Het terrein is in 2022 woonrijp gemaakt.

Bouwgrond in exploitatie

In 2022 waren onderstaande complexen in exploitatie. Het verloop van de boekwaarde (inclusief POC- winsten en definitieve winsten) is als volgt:

Complex	BW 01-01-'22	Uitgaven	Inkomsten	Winst	BW 31-12-'22
Zenderink	-489.014	72.536		-8.405	-424.883
Zuidbroek DG 2, 2	-1.423.925	832.398		591.527	0
Zuidbroek DG 2, 3	483.658	144.809	177.686	26.638	477.419
Kleen Esch	292.330	134.567	529.752	102.855	0
De Weuste Noord	833.446	439.122	631.420	-641.149	0
De Berghorst II	0	2.653.976			2.653.976
Rondweg Enter	897.560	96.399		-993.958	0
Ind.terrein De Elsmoat	-69.994	384.230	443.725	129.489	0
De Esrand	2.082.112	168.626	1.518.017		732.721
Totaal	2.606.172	4.926.664	3.300.600	793.003	3.439.233

Voor het complex De Elsmoat geldt dat uiteindelijk 50% van genoemde winst voor Wierden en 50% voor Rijssen-Holten is bestemd.

De geactualiseerde exploitatieopzetten geven de navolgende verwachte resultaten voor die complexen die niet afgesloten zijn per 31-12-2022:

Complex	Netto contant geprognosticeerd resultaat (N = Nadeel, V = Voordeel)	Looptijd
Zenderink	€ 212.000 N	2030
Zuidbroek 1e fase deelgebied 2,3	€ 5.891.000 V	2027
De Berghorst II	€ 2.464.000 V	2026
De Esrand	€ 1.743.000 N	2026

De exploitaties voor de Elsmoat, Rondweg Enter, Weuste Noord, Kleen Esch en Zuidbroek DG 2,2 zijn eind 2022 afgesloten.

Zenderink is van een winstgevend complex omgeslagen naar een exploitatie waar een tekort op wordt geprognosticeerd. Voor de te voorziene verliezen op de complexen Zenderink en de Esrand is een voorziening ingesteld. Deze voorziening bedraagt eind 2022 € 1.955.000 en is toereikend om de contante waarden van deze verliezen op te kunnen vangen.

De gehanteerde parameters in de exploitatieopzetten per 1-1-2023 zijn rente; 1,2 %, prijsstijging 6 % voor 2023, 4% voor 2024 en 2025 en opbrengstenstijging 0%. Hierna wordt per complex een korte toelichting gegeven.

Zuidbroek deelgebied 2

In 2022 is dit deelgebied woonrijp gemaakt. Alle kavels zijn geleverd.

Zuidbroek deelgebied 3

In 2022 is fase 1 van deelgebied 3 bouwrijp gemaakt. Een gedeelte van de kavels in fase 1 is verkocht en geleverd. In 2023 wordt de rest van deelgebied 3 bouwrijp gemaakt. In juni 2023 is dit gereed waarna de gronden kunnen worden afgenomen. Met de ontwikkelaar is afgesproken dat de kavels bloksgewijs worden afgenomen. De gemeentelijke kavels bevinden zich in fase 5. Uitgifte van deze kavels is voorzien in 2024.

Zenderink

De ontwikkelingen en werkzaamheden van Zenderink fase 1 zijn in de aflopende fase. Op enkele locaties wordt binnenkort het openbaar gebied woonrijp gemaakt.

In Zenderink West (voorheen fase 2) en Zenderink Oost (voorheen fase 3) is de gemeente in overleg met eigenaren en ontwikkelaars voor nadere planuitwerking en het maken van ontwikkelafspraken. Vanwege de voortgang is besloten om Zenderink Oost naar voren te halen qua ruimtelijke procedure, zodat niet gewacht hoeft te worden op de ontwikkeling van Zenderink West.

Kleen Esch

Alle kavels zijn verkocht, het complex is per 31-12-2022 afgesloten.

De Berghorst fase 2

Op het moment van schrijven wordt De Berghorst fase 2 bouwrijp gemaakt. In juni 2023 is dit gereed en kunnen de kavels aan de verschillende ontwikkelaars worden geleverd. Op het moment van schrijven vindt de voorbereiding op de verloting van de 14 gemeentelijke kavels plaats.

De Weuste-Noord

In 2022 zijn de laatste 2 kavels (totaal ruim 1,5 ha) overgedragen. In 2024 moet nog de levering van één al eerder verkochte kavel plaatsvinden. In 2022 is het terrein "woonrijp" gemaakt. De grondexploitatie is per 31-12-2022 afgesloten.

De Elsmoat

De Elsmoat is een gezamenlijke ontwikkeling met de gemeente Rijssen-Holten. De exploitatie wordt bij ons geadmistreerd, maar het is een gedeelde exploitatie. De boekwaarde staat dan wel bij ons op de balans, het resultaat wordt voor 50% gedeeld met de gemeente Rijssen-Holten.

Het "woonrijp" maken van fase 1 is in 2022 afgerond. Er zijn geen kavels meer te koop. Eén particulier heeft zijn grondpositie verkocht aan een bouwer/ontwikkelaar. Met deze partij, of diens rechtsopvolger, zal een overeenkomst gesloten moeten worden in verband met de betaling van de exploitatiebijdrage voor deze kavel. De exploitatiebijdrage zal op enig moment worden opgelegd bij het verlenen van omgevingsvergunning ten behoeve van bouw. Het bouwrijp maken van fase 2 is nagenoeg afgerond. De eerste bedrijven hebben zich intussen gevestigd. Alle beschikbare kavels in fase 2 zijn verkocht. Op het zuidelijke deel wil Coullisse zelf een bedrijf realiseren.

De grondexploitatie is per 31-12-2022 afgesloten. Met Rijssen-Holten worden afspraken gemaakt over de afrekening en het vervolg voor de komende jaren (reserveren kosten voor

afronding en afspraken over laatste risico's).

Rondweg Enter e.o.

In de afgelopen jaren zijn de wadi's en de verbindingsweg tussen Rondweg en de Baanackers aangelegd (ten behoeve van ontsluiting van de twee kavels en verbinding met de Elsmoat). In 2022 is de groenaanplant gerealiseerd. In 2023 zal de aansluiting van de verbindingsweg op de Vonderweg worden afgerond. De grondexploitatie is per 31-12-2022 afgesloten.

Overige gronden in eigendom

Daarnaast is in het verleden een aantal gronden aangekocht waarvoor geen ontwikkeling meer wordt voorzien dan wel nog niet opgenomen zijn in de grondexploitatie.

Deze historische boekwaarde is op balansdatum maximaal gelijk aan de marktwaarde in de huidige bestemming. Dit is veelal de agrarische waarde van de gronden (€ 5 per m²). De gronden op de Esrand zijn medio 2021 tegen aankoopwaarde overgenomen in de grondexploitatie Esrand. De rentelasten, opbrengsten aan pachten en huren van overige gronden komen tot uitdrukking in het jaarresultaat. Hiermee is in een bedrag gemoeid ter grootte van ca. € 11.500,-

Materiële vaste activa	Boekwaarde ultimo 2022
Lageveld	€ 377.000
Zuidbroek 2 ^e fase	€ 305.000
Bedrijventerrein na De Weuste Noord	€ 238.000
Anjelijsstraat grond parkeerterrein en nr. 4	<u>€ 516.000</u>
Totale historische boekwaarde	€ 1.436.000

FINANCIËLE POSITIE VAN HET GRONDBEDRIJF

Zoals we de afgelopen jaren hebben ondervonden kleven er risico's aan het voeren van een actieve grondpolitiek. Om de risico's op te kunnen vangen moet het weerstandsvermogen voldoende groot zijn.

Risicoafdekking in exploitatie genomen gronden

Hiervoor gelden de bepalingen uit de Nota Reserves en voorzieningen.

De gehanteerde systematiek voor de risicoafdekking gaat ervan uit dat de risico's in de kostenkant worden opgevangen binnen de exploitatie. Bij de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen is besloten om het benodigde weerstandsvermogen te baseren op de volgende 3 risico-typen:

Afschrijven c.q. afstoten van gronden.

Verlenging van de looptijd.

Prijsverlaging.

De hoogte van dit weerstandsvermogen wordt jaarlijks bepaald aan de hand van bandbreedtes (minimaal en maximaal niveau). De financiële consequenties worden

meegenomen in de Nota Meerjarenbeleid.

Reserve winst grondverkopen

De stand van de reserve winst grondverkopen bedraagt per 31 december 2022 € 1.664.000. Vanwege het bereiken van de 90% verkopen zijn, volgens vastgesteld beleid, van een 3-tal complexen de winsten verantwoord in de reserve winst grondverkopen. Zie hierna, het gaat om een bedrag € 781.000. Bij de begroting 2023 is uit deze reserve € 304.000 ingezet ter eenmalige dekking van actiepunten opgenomen in de Nota Meerjarenbeleid 2023-2026. Voor de komende begrotingscyclus 2024-2027 zal op basis van de herziene exploitatieopzetten de hoogte van de buffer opnieuw worden bepaald. De consequenties in financiële zin zullen worden verwerkt in de nota meerjarenbeleid en begroting. Zie ook paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Reserve voorlopige resultaten grondexploitatie

De gemeenteraad heeft besloten om de zgn. POC(Percentage Off Completion)- winst toe te voegen aan een ingestelde Reserve voorlopige resultaten Grondexploitatie.

RESERVE VOORLOPIGE WINSTNEMING						
	Herzieningen		Herziening		Vermindering	Saldo
	t/m 2021		31-12-2022			31-12-2022
Elsmoat	€	-	€	64.744,71	€ -64.744,71	€ -
Zenderink	€	8.405,00	€	-8.405,00	€	€ -
						€ -
Kleen Esch	€	22.017,00	€	102.855,15	€ -124.872,15	€ -
					€ -	€ -
Berghorst Zuidbroek	€	-	€	-		€ -
DG2,2	€	-	€	591.526,69	€ -591.526,69	€ -
Zuidbroek DG2,3	€	52.655,00	€	26.638,00	€ -	€ 79.293,00
Totaal	€	83.077,00	€	777.359,55	€ -781.143,55	€ 79.293,00

VOORZIENING NOG TE BETALEN AAN RIJSSEN-HOLTEN						
	Herzieningen		Herziening		Vermindering	Saldo
	t/m 2021		31-12-2022			31-12-2022
Rijssen-Holten	€	125.720,00	€	64.745,00	€ -125.720,00	€ 64.745,00

Toelichting 100% Elsmoat						
		Herziening	Herziening	Vermindering		
		t/m 2021	31-12-2022			31-12-2022
POC Elsmoat 100%		€ 1.934.153,00	€ 129.489,00			€ 2.063.642,00

Deze overzichten geven de opbouw weer van de (voorlopige) resultaten van de complexen waarvoor dit geldt. Er kunnen tot aan het afsluiten van een complex jaarlijks positieve maar

ook negatieve effecten plaatsvinden naar gelang de verloop van het bouwrijp en woonrijp maken en de verkopen.

WINST- EN VERLIESNEMING

Een verantwoord financieel beleid en beheer vereist dat binnen de grondexploitatie het principe gehanteerd wordt dat winsten pas worden genomen wanneer deze gerealiseerd zijn en verliezen worden genomen wanneer deze te voorzien zijn.

Van winstneming kan pas sprake zijn wanneer de winst gerealiseerd is in een plan of in een fase van een plan. Voorwaarden voor tussentijdse winstneming zijn dat de exploitatieopzet voorziet in duidelijke herkenbare fasen, de winst in die fase is gerealiseerd en in vervolgfases geen verliezen worden verwacht, tenzij daarvoor voldoende voorzieningen zijn getroffen.

Winstneming vastgelegd in onze eigen Nota Grondbeleid, aangevuld bij vaststelling van de Begroting 2014

Met ingang van 2014 kan winst als gerealiseerd worden beschouwd wanneer minimaal 90 % van de verkopen en de kosten gerealiseerd zijn, de onderliggende exploitatieopzet reëel is en er geen risico's worden voorzien of dat deze financieel zijn afgedekt.

Zoals reeds gesteld zullen verliezen op het moment dat deze te voorzien zijn genomen moeten worden. Jaarlijkse herziening van de exploitatieopzetten van lopende complexen is derhalve noodzakelijk. Indien verliezen niet meer binnen de desbetreffende exploitatieopzetten opgevangen kunnen worden zullen deze ten laste worden gebracht van de reserve winst grondverkoop (zie ook het onderdeel "Financiële positie van de grondexploitatie).

Winstneming op basis van de POC (Percentage of Completion) methode

In de notitie Grondexploitaties 2016 van de commissie BBV is opgenomen: "Indien het resultaat op de grondexploitatie op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, tussentijdse winst dient te worden genomen". Dit moet gebeuren volgens de POC methode.

Kort gezegd houdt dit in dat er op elk complex gekeken moet worden naar de mate van verkoop van de kavels en de kosten die daarmee gemoed zijn. Uit de berekening volgt een percentage wat als winst genomen moet worden, of wat aan eerder genomen winst moet worden teruggestort. Over 2022 is winst genomen uit Zuidbroek DG2(definitief), Zuidbroek DG3, Kleen Esch(definitief) en De Elsmoat(definitief). Voor het Zenderink is inmiddels de volledige eerder genomen winst teruggestort in het complex.

PARAGRAAF G: LOKALE HEFFINGEN

ALGEMEEN

De lokale heffingen hebben betrekking op de belastingen en op de heffingen. De lokale lasten zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De uitgangspunten van het beleid, de tarieven, de kostendekkendheid, kwijschelding en 'lastenoverzichten' zijn de centrale onderwerpen van dit onderdeel.

Wettelijk kader

Het grootste deel van de middelen voor de uitvoering van de gemeentelijke taken ontvangen gemeenten van de rijksoverheid. Een groot deel daarvan, afhankelijk van het aantal inwoners, de oppervlakte en enkele specifieke omstandigheden, komt uit het Gemeentefonds. Daarnaast worden doelgerichte bijdragen van het Rijk ontvangen, die gekoppeld zijn aan een specifiek doel waaraan de gelden besteed moeten worden. Naast de middelen van de Rijksoverheid ontvangen gemeenten ook geld van haar inwoners, bedrijven die er gevestigd zijn en bezoekers in de vorm van belastingen. Het belangrijkste doel van belastingheffing is het bijeenbrengen van geld voor de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeente Wierden bepaalt binnen de wettelijke kaders (Gemeentewet) de hoogte van de tarieven.

De algemene belastingen komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn, maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet.

De wetten regelen niet alleen welke belastingen gemeenten kunnen heffen. Meestal bevat de wetgeving ook voorschriften voor de uitwerking van de belastingen. Zo bepaalt de Gemeentewet bijvoorbeeld voor de onroerendezaakbelastingen dat deze belastingen over de WOZ-waarde moeten worden geheven. Daarnaast bepaalt de Gemeentewet voor bestemmingsheffingen en retributies dat de opbrengst van deze heffingen niet meer dan kostendekkend mag zijn.

In deze paragraaf gaan we verder in op de lokale lasten zoals deze in de Gemeente Wierden van toepassing zijn.

HET BELANG VAN PLAATSELIJKE BELASTINGEN EN RETRIBUTIES

Bij een belasting is er geen sprake van een rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid. Bij retributies (rechten en leges) is daar wel sprake van.

De Gemeente Wierden kent de volgende belastingen:

Onroerende Zaakbelasting (OZB);
Toeristenbelasting;
Forensenbelasting;
Reclame belasting.

En verder kennen we de volgende heffingen en leges:

Afvalstoffenheffing;
Rioolheffingen;
Begraafenisrechten;
Marktgeden;
Leges (secretarieleges, burgerzaken, APV en bijzondere wetten);
Leges Omgevingsvergunningen.

De lokale gemeentelijke belastingen (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting en forensenbelasting) vormen een belangrijk onderdeel (ca. 14%) van de inkomsten van de gemeente.

Bij de retributies gaat het ook om een aanzienlijk bedrag (ca. 2,5%) van de inkomsten van de gemeente. Hierbij gaat het om de marktgeden, de leges (leges omgevingsvergunning, secretarieleges, leges rijbewijzen, leges reisdocumenten en de begrafenisrechten. De tarieven mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Met uitzondering van de marktgeden (weekmarkten) en begraafplaatsen is sprake van een 100% dekking

Beleidsuitgangspunten voor het heffen en innen van lokale heffingen

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

Kritisch om blijven gaan met bestaande uitgaven, zo mogelijk bezuinigingen blijven nastreven om daarmee ruimte te scheppen voor nieuw beleid en nieuwe activiteiten;
Bij de jaarlijkse begrotingsbehandeling zal definitief worden bekeken in hoeverre dekking middels reserves en fondsen tot de mogelijkheden behoort;
Het streven blijft de gemeentelijke belastingen jaarlijks niet meer te verhogen dan met het algemeen geldende inflatiepercentage. Dit geldt niet voor kosten die van buiten op ons afkomen vanwege niet te beïnvloeden zaken; als de raad voor specifieke zaken hiertoe besluit of bezuinigingen te fors ingrijpen in het voorzieningenniveau in onze gemeente (coalitieprogramma);
Als uiterste middel om financiële tegenslagen op te vangen, heeft de gemeenteraad een bodem gelegd in de algemene reserve. Dit bedrag (€ 3,0 miljoen) mag niet worden ingezet om een begroting sluitend te maken;
Het verrichten van diensten voor derden behoort in de regel plaats te vinden tegen de gemaakte kosten;
Wanneer zich in de tussenliggende periode, tot vaststelling van de begroting, tegenvallers mochten voordoen dan kan hieruit een extra verhoging van de onroerende zaakbelasting voortvloeien.

Overhead

In verband met wijziging van de voorschriften (BBV) mogen de kosten van overhead niet meer op de taakvelden en programma's worden verantwoord.

Het gevolg hiervan is dat er geen kosten meer van overhead rechtstreeks op de producten afval, riolering en begraafplaatsen worden geraamd. Deze producten worden bekostigd door lokale heffingen. Om tot juiste kostendeckende tarieven te komen is er een verdeelsleutel voor toerekening van de kosten van overhead bepaald. De totale kosten van overhead worden gedeeld door de totale direct productieve uren. Dit resulteert in een tarief van € 30 per uur voor de "binnendienst". De "buitendienst" is hierbij buiten beschouwing gelaten. Het tarief voor overhead van de buitendienst is bepaald op € 10 per uur. Eén tarief voor de gehele organisatie zou voor de buitendienst tot een te hoog tarief hebben geleid en zou daardoor o.a. ongewenste effecten op de lokale heffingen hebben gehad.

ONTWIKKELING LOKALE BELASTINGDRUK

Overzicht belastingdruk Overijsselse gemeenten

Door COELO wordt jaarlijks een vergelijking gemaakt van de lokale lasten in alle gemeenten in Nederland. Het is goed daarbij te vermelden dat COELO de lastendruk van gemeenten op een bepaalde manier berekend en daarbij cijfers vergelijkbaar maakt. Uitgaande van het gemiddeld betaald bedrag OZB (woningen) per gemeente is de belastingdruk van de Overijsselse gemeenten in 2021 berekend. In onderstaande tabel zijn de COELO cijfers 2022 van een aantal omliggende gemeenten opgenomen.

Naast de OZB is rekening gehouden met de verschuldigde afvalstoffenheffing (vergelijkbaar gemaakt en als uitgangspunt is genomen dat de woning door drie personen wordt bewoond) en de rioolheffing. In een overzicht (bron: COELO lokale lasten 2022 Rijksuniversiteit Groningen) ziet dit er als volgt uit:

In een overzicht ziet dit er als volgt uit:

Gemeente	Belastingdruk
Almelo	€ 986
Borne	€ 914
Dinkelland	€ 883
Enschede	€ 962
Haaksbergen	€ 1.021
Hellendoorn	€ 902
Hengelo	€ 901
Hof van Twente	€ 953
Losser	€ 990
Oldenzaal	€ 864
Rijssen-Holten	€ 667
Tubbergen	€ 813
Twenterand	€ 957
Wierden	€ 892
Gemiddeld Provincie Overijssel	€ 875
Gemiddelde aangegeven gemeenten	€ 908

BELASTINGEN

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

OZB is een algemene belasting waarbij enerzijds de eigenaren van een onroerende zaak en anderzijds de gebruikers van de niet-woningen worden belast met als basis de vastgestelde WOZ waarde van de onroerende zaak.

Er is hier sprake van een algemeen dekkingsmiddel. Van een onbenutte belastingcapaciteit kan hier dan ook in feite niet gesproken worden. Wanneer aansluiting wordt gezocht met de drempeltarieven die worden gehanteerd bij een artikel 12-aanvraag Financiële Verhoudingswet dan zijn hier nog extra inkomsten te verwezenlijken. Zoals bekend is de maximering van het OZB tarief losgelaten en zijn gemeenten in principe dus vrij.

Het tarief is mede afhankelijk van de waardeontwikkelingen van de grondslag voor de aanslagen OZB, de vastgestelde waarde van de onroerende zaak (WOZ-waarde). Bij het bepalen van de uiteindelijke tarieven wordt hiermee rekening gehouden.

Het tarief wordt daarnaast jaarlijks aangepast als gevolg van de optredende inflatie met een inflatiepercentage (inclusief nacalculatie). De basis hiervoor is de door het Centraal Planbureau vast te stellen prijsmutatie in het prijsindexcijfer van de netto materiële overheidsconsumptie. Bij de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt hier ook vanuit gegaan. Het aangegeven inflatiepercentage in de meicirculaire wordt hierbij aangehouden. Wat de nacalculatie betreft wordt de informatie gehaald uit de jaarlijkse septembercirculaire.

Tenslotte merken wij nog op dat er sprake is van een tariefdifferentiatie tussen woningen en niet-woningen.

OZB tarieven

Het Coelo geeft voor de omliggende gemeenten de volgende informatie over de OZB tarieven 2022 voor woningen en niet-woningen:

Gemeente	% eigenaar woningen	% eigenaar niet-woningen	% gebruiker niet-woningen
Almelo	0,1421	0,4490	0,3507
Borne	0,1494	0,4416	0,3483
Dinkelland	0,1208	0,2411	0,1881
Enschede	0,1305	0,4855	0,3863
Haaksbergen	0,1306	0,3548	0,2719
Hellendoorn	0,1163	0,3056	0,2492
Hengelo	0,1266	0,4405	0,3429
Hof van Twente	0,1206	0,2599	0,2264
Losser	0,1262	0,2642	0,1958
Oldenzaal	0,1085	0,3227	0,2606
Rijssen-Holten	0,0819	0,2258	0,1803
Tubbergen	0,0937	0,1891	0,1425
Twenterand	0,1526	0,2675	0,2390
Wierden	0,1033	0,2160	0,1728
Gemiddelde aangegeven gemeenten	0,1217	0,3188	0,2539

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst OZB	-4.683.801	-5.082.096	-5.039.175

Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt geheven van personen die meer dan 90 dagen van het jaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden (naast vakantiebungalows gaat het hierbij ook om stacaravans). Het gaat hierbij namelijk om het belasten van personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel profiteren van de gemeentelijke voorzieningen.

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst forensenbelasting	-114.152	-111.430	-96.434

Toeristenbelasting

Bij de toeristenbelasting is bepalend het gelegenheid geven van verblijf met overnachting binnen de gemeente in hotels, vakantie-onderkomens, enz. De tarieven zijn afgestemd op het niveau van de buurgemeenten. Er is afgesproken om de tarieven jaarlijks aan te passen aan de inflatie. Het tarief in 2022 is € 1,15 per overnachting.

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst toeristenbelasting	-230.509	-212.730	-312.664

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt door de ondernemersverenigingen gezien als een instrument om het probleem van de "free-riders" te beteugelen en gezamenlijk (meer) activiteiten te organiseren, waaraan een ieder meewerkt en meebetaalt. Verder is het doel om collectieve belangenbehartiging bij investeringen in promotie en in stimulering van het ondernemersklimaat te waarborgen. Het tarief voor 2022 is € 319,80. In 2022 is er in verband met het coronavirus geen reclamebelasting in rekening gebracht om de ondernemers te ondersteunen.

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst reclamebelasting	2.025	-60.000	514

HEFFINGEN EN LEGES

Als gevolg van voorschriften uit het BBV wordt in deze paragraaf lokale heffingen op hoofdlijnen informatie opgenomen van kostendekkendheid van de heffingen. Baten en lasten van overhead moeten centraal onder een taakveld worden opgenomen. Deze mogen dan worden toegerekend aan taken en diensten waarvoor de gemeente kostendekkende tarieven mag berekenen. Voor de meeste leges en heffingen geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt geheven voor het verhaal van de kosten van het inzamelen en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen, op grond van de Wet Milieubeheer. Vanaf 2020 is overgegaan op een vast bedrag per hoog- of laagbouwwooning. Daarnaast wordt er per aanbidding van restafval een bedrag achteraf in rekening gebracht.

Overzicht kosten en baten Afval

Taakveld 7.30.10 Afval	
De werkelijke kosten bedroegen in 2022	1.604.472
Inkomsten, bijdragen 2022	<u>-296.976</u>
Netto kosten taakveld	1.307.496
Toe te rekenen overhead:	
Uren buitendienst	17.650
Overige uren Leefomgeving, Beleid, Bedrijfsvoering	42.594
Overhead straatreiniging en kwijschelding	9.565
Toe te rekenen 50% van de kosten straatreiniging	58.803
Toe te rekenen 50% van de kosten kwijschelding	61.012
Toe te rekenen BTW	<u>225.235</u>
Totale kosten	1.722.355
Storting in de egalisatievoorziening afvalverwijdering	<u>114.965</u>
	1.837.320
Opbrengst afvalstoffenheffing 2022	1.837.320

Conclusie: de taakveld afvalverwijdering vertoonde in 2022 een overschot van € 114.965. Dit overschot is gestort in de egalisatievoorziening afvalverwijdering zoals hierboven aangegeven.

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst afval	-1.792.480	-1.808.410	-1.837.319

Rioolheffing

De rioolheffing is vastgelegd in artikel 228a van de Gemeentewet. In dit artikel staat dat de gemeente een belasting mag heffen om kosten van de inzameling en transport van afvalwater, inzameling en verwerking van hemelwater en het treffen van maatregelen tegen grondwateroverlast, te bestrijden. In de gemeente Wierden wordt een recht geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Ook hier gaat het om een bestemmingsbelasting. Omdat deze ook erg bepalend is voor het inzicht geven in de lastendruk voor de burgers wordt deze heffing ook altijd meegenomen in vergelijkende overzichten.

De manier waarop de gemeente invulling heeft gegeven aan de watertaken is in het op 9 juli 2019 door de gemeenteraad vastgestelde Watertakenplan 2020 t/m 2024 vastgelegd. Vanaf 2020 is dit Watertakenplan vertaald in de begroting. Kostendekkendheid is en blijft het uitgangspunt.

Toerekening rente in tarieven riolering

De commissie BBV heeft een rentenotitie uitgebracht waarin aangegeven wordt hoe rente toegerekend moet worden. Dit heeft tot gevolg dat de rente die ten laste van het taakveld riolering gebracht wordt lager is dan in het verleden. Het is echter toegestaan om een redelijk deel van de daadwerkelijke rentelasten die voortkomen uit investeringen in riolering mee te nemen in de tarifiering. Het is redelijk en billijk om de historische rente van de oude

investeringen in riolering toe te rekenen in de tarifiering. Op dit moment wordt nog steeds gebruik gemaakt van de toen gedane investeringen. En een uitgangspunt is dat aanpassing van de voorschriften niet mag leiden tot aanpassing van de tarieven.

Overzicht kosten en baten riolering

Taakveld 7.20 Riolering		
De werkelijke kosten bedroegen in 2022 (inclusief kapitaallasten)		1.170.043
Af: Bijdrage buurgemeente wegens afvoer via Wierdens rioolstelsel		<u>18.444</u>
Netto kosten 2022		1.151.599
Toe te rekenen overhead:		
Uren buitendienst		21.838
Overige uren RBR, Bedrijfsvoering		106.594
Overhead straatreiniging en kwijschelding		9.565
Verder toe te rekenen:		
50% van de kosten straatreiniging	58.803	
50% van de kosten kwijschelding	61.012	
30% van de kosten bladkorvencampagne	4.010	
10% van de kosten onkruidbestrijding	8.813	
BTW	141.325	
Correctie rentenotitie BBV	<u>550.792</u>	824.755
Storting in rioolvervangingsfonds		<u>1.094.490</u>
Totale kosten		3.208.841
Opbrengst rioleringsheffing taakveld 7.20 Riolering 2022		3.208.841

Conclusie: de storting in het rioolvervangingsfonds is bestemd voor toekomstige vervangingsinvesteringen in het rioolstelsel, aanwending van het fonds verlaagd de toekomstige kapitaallasten. Dit alles blijft zodoende onderdeel van een kostendeckend taakveld Riolering.

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst riolering	-3.068.056	-3.150.692	-3.208.841

Begrafenisrechten

Begrafenisrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en de diensten die daarbij worden geleverd. De basis voor het heffen van begrafenisrecht is gelegen in artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet en in de Wet op de lijkbezorging. Hiernaar verwijzend is de "Verordening op de heffing en invordering van rechten voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen etc." vastgesteld. Het verschuldigde recht wordt ontleend aan deze verordening.

Overzicht kosten en baten Begraafplaatsen

Taakveld 7.50 Begraafplaatsen

De werkelijke kosten bedroegen in 2022 (inclusief kapitaallasten)	279.225
Toe te rekenen overhead:	
Uren buitendienst	24.076
Overige uren	22.019
Totale kosten 2022	325.320
Opbrengst begraafrechten, taakveld 7.50 Begraafplaatsen	232.550

Conclusie: het taakveld begraafplaatsen was in 2022 niet kostendekkend. Een tekort in het jaarresultaat 2022 van € 92.770. Oorzaak hiervoor is met name mindere opbrengsten van begraafrechten, € 50.000 en verlengingen van grafrechten, € 24.000.

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst begraafplaatsen	-248.900	-317.681	-232.550

Marktgelden

Tijdens de markten wordt onder de naam "marktgeld" een recht geheven voor de geleverde diensten en de standplaats die benodigd zijn voor het uitoefenen van markthandel.

Categorie	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Opbrengst marktgelden	-10.250	-19.249	-15.863

Leges

De legesverordening bestaat uit een drietal titels. Hieronder zijn deze aangegeven.

Titel I: Algemene dienstverlening

Hierin worden o.a. de huwelijken, reisdocumenten en rijbewijzen behandeld.

Huwelijken

De kosten voor een huwelijksvoltrekking bestaan uit personeelskosten, kosten van de buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand en overige kosten. De inkomsten bestaan uit diverse tarieven. Naast een regulier tarief is er sprake van een tarief op bijzondere dagen en trouwen op een andere locatie die door de gemeente specifiek voor dit doel eenmalig wordt vastgesteld .

Reisdocumenten

Hiervoor hanteert de Gemeente Wierden maximumtarieven (rijksleges) die door het Rijk zijn vastgesteld. Dit houdt in dat naast de rijkskosten voor het reisdocument, een bijdrage voor de gemeente wordt gevraagd. Daarnaast is het mogelijk om een reisdocument met spoed aan te vragen. De kosten die een burger hiervoor betaalt zijn landelijk vastgesteld. De gemeente mag naast dit vastgestelde bedrag geen extra kosten voor een spoedlevering in rekening brengen.

Rijbewijzen

Voor het aanvragen van een rijbewijs wordt door het Rijk een vastgesteld maximumtarief gevraagd. Tevens is een spoedlevering mogelijk, maar net zoals bij de reisdocumenten mag de gemeente hiervoor geen extra kosten bovenop het vastgestelde tarief in rekening brengen.

Algemeen

Voor de berekening van de leges van de diverse producten verstrekt door het loket Burgerzaken wordt periodiek tijd een arbeidsanalyse gemaakt om zo te kunnen bepalen hoeveel tijd er met de afgifte van één document gemoeid is.

Titel II: Omgevingsvergunningen

De omgevingsvergunningen zijn sinds 2010 geregeld in de Wabo. Ondanks de onduidelijkheid in de jurisprudentie is het uitgangspunt het dekkingpercentage voor dit onderdeel ook op titel niveau te willen aangeven. Dit betekent dat niet alle tarieven voor vergunningen maximaal kostendekkend zullen zijn. Daarentegen zullen er ook tarieven zijn die boven het maximale dekkingpercentage van 100% uitkomen. De grote projecten betalen op deze manier mee aan de kleine projecten.

Titel III: Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

Het gaat hier o.a. om de onderwerpen horeca, evenementen en markten

Drank- en Horecawet

Binnen de gemeente vindt over het algemeen geen uitbreiding van horeca plaats. Het aantal aanvragen voor een drank of horeca vergunning is daarom afhankelijk van wisseling binnen het bestaande horecabestand.

Evenementen

Het gaat hier hoofdzakelijk om vergunningen voor kleine en grote evenementen. De kosten van vergunningverlening zijn via de leges te verhalen, de kosten die het evenement zelf met zich meebrengt kan de gemeente niet via de leges op de organisatie verhalen.

Kwijtschelding

Ons kwijtscheldingsbeleid is gebaseerd op de wettelijke regelgeving. Indien de belastingplichtige een minimuminkomen en weinig vermogen heeft verlenen wij in principe kwijtschelding. Kwijtschelding kan betrekking hebben op de volgende belastingen en heffingen: afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerende zaakbelasting (eigenaren). Aan het eind van elk jaar voeren we een toets uit of de klant ook in het volgende jaar nog recht heeft op kwijtschelding. Als dit zo is, wordt er automatisch kwijtschelding verleend.

In 2022 zijn 223 geheel of gedeeltelijke kwijtscheldingen verleend. Het hiermee gemoeide bedrag was € 103.277 als inkomstenderving voor de gemeente.

JAARREKENING

DE BALANS MET TOELICHTING

BALANS PER 31 DECEMBER**Gemeente Wierden B A L A N S**

ACTIVA	2022	2021
VASTE ACTIVA		
MATERIELE VASTE ACTIVA		
Investerings met economisch nut	18.678.647	16.032.984
Investerings met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	13.826.188	14.110.202
Investerings met maatschappelijk nut	3.299.859	3.554.984
FINANCIELE VASTE ACTIVA		
Kapitaalverstrekking deelnemingen	675.340	675.340
Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regelingen	37.278	37.278
Overige langlopende geldleningen u/g	7.956.382	8.179.558
TOTAAL VASTE ACTIVA	44.473.694	42.590.346
VLOTTENDE ACTIVA		
VOORRADEN		
Gereed product en handelsgoederen	1.733	3.556
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.483.670	0
UITZETTINGEN MET LOOPTIJD < 1 JAAR		
Vorderingen op openbare lichamen	392.502	738.059
Overige vorderingen	595.126	788.618
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	26.321.307	22.696.859
LIQUIDE MIDDELEN		
Banksaldi	299.941	283.139
OVERLOPENDE ACTIVA		
Te ontvangen voorschotten specifieke uitkeringen	226.222	15.734
Overige overlopende activa	9.309.224	4.948.811
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	38.629.725	29.474.776
TOTAAL GENERAAL	83.103.419	72.065.122

PER 31 DECEMBER (voor resultaatbestemming)

Bedragen in €

PASSIVA	2022	2021
EIGEN VERMOGEN		
ALGEMENE RESERVES	14.500.615	9.562.091
BESTEMMINGSRESERVES	9.073.731	8.285.485
GEREALISEERD RESULTAAT	8.681.333	3.640.612
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	32.255.679	21.488.188
VOORZIENINGEN		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.699.967	4.659.654
Egalisatievoorzieningen onderhoud	540.872	463.386
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven cq. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	3.113.222	2.178.739
TOTAAL VOORZIENINGEN	8.354.061	7.301.779
VASTE SCHULDEN LOOPTIJD > 1 JAAR		
Onderhandse leningen (binnenlandse banken)	33.905.219	36.354.674
TOTAAL VASTE PASSIVA	74.514.959	65.144.641
VLOTTENDE PASSIVA		
VLOTTENDE SCHULD LOOPTIJD < 1 JAAR		
Overige schulden	3.228.171	2.740.736
OVERLOPENDE PASSIVA		
Ontvangen voorschotten specifieke uitkeringen	3.742.100	2.103.261
Overige overlopende passiva	1.618.189	2.076.484
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	8.588.460	6.920.481
TOTAAL GENERAAL	83.103.419	72.065.122
VERSTREKTE WAARBORGEN		
GARANTSTELLINGEN	44.941.729	50.123.045

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kostprijs. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten van het boekjaar- voor zover bekend- zijn in de jaarrekening opgenomen, ook al hebben ze in een ander jaar tot ontvangsten en uitgaven geleid.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

BALANS

VASTE ACTIVA

De BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (bepakt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

MATERIELE VASTE ACTIVA

Voor zover niet anders vermeld zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. Indien in de vervaardigingsprijs is opgenomen de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend dient te worden toegelicht dat deze rente is geactiveerd. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Met in achtneming van de BBV zijn de volgende regels gesteld voor de waardering van vaste activa:

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (dus de historische kostprijs), met een ondergrens van € 5.000;

Bijdragen van derden, die in een directe relatie staan met een actief worden in de waardering daarvan in mindering gebracht;

Bijdragen van reserves worden niet in mindering gebracht op de waardering van investeringen met een economisch nut. Deze investeringen moeten volgens het BBV bruto worden gewaardeerd. Bijdragen van derden mogen hierop wel worden gekort; In beginsel worden de kapitaallasten van investeringen met een economisch nut met beschikbare structurele middelen afgedekt. Indien hiervoor in bijzondere gevallen geen structurele middelen aanwezig zijn, wordt hiervoor een reserve aangewend ter dekking van de kapitaallasten. De rente over de boekwaarde gedurende de looptijd is gelijk aan de aan de ingestelde reserve toe te voegen bespaarde rente. Deze reserve valt dan vrij gedurende de afschrijvingstermijn van het desbetreffende actief ten gunste van de exploitatie. Hiervoor zal per geval (een aparte) reserve ingesteld worden. De raad zal hiertoe middels vaststelling van het desbetreffende raadsbesluit moeten besluiten;

BTW op investeringsuitgaven wordt niet meer geactiveerd, voor zover deze BTW compensabel (als het een overheidstaak dan wel niet ondernemerstaak betreft) of verrekenbaar is (als het een ondernemerstaak is);

Tot 1 januari 2017 konden investeringen met een maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd worden. Met ingang van 2017 geldt een activeringsplicht voor alle investeringen met maatschappelijk nut. De gemeente Wierden heeft geen lopende investeringsprojecten met maatschappelijk nut van voor 2017 die gaan leiden tot activering.

Afschrijvingsbeleid

Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige levensduur.

Met in achtneming van de BBV zijn de volgende regels gesteld voor de afschrijving van vaste activa:

Er wordt met ingang van 2004 niet meer afgeschreven op grond;

Afschrijving gebeurt onafhankelijk van het exploitatieresultaat in enig boekjaar;

Bij het afschrijven wordt geen rekening gehouden met een mogelijke restwaarde van het actief ten tijde van de mogelijke vervanging. In een enkel geval zal er wel sprake zijn van een restwaarde (m.n. vervoersmiddelen). Dit leidt in dat geval tot een voordeel in het desbetreffende begrotingsjaar.

De afschrijvingswijze moet consistent zijn. Slechts in uitzonderlijke gevallen en om gegronde redenen mag de afschrijving gebeuren op een andere wijze, dan die welke in het voorafgaand jaar is toegepast. Bij de samenstelling van de jaarstukken dient dit afzonderlijk te worden toegelicht;

Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven (de methode is veelal lineair, enkele annuïtair) volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur;

Op kosten verbonden aan geldleningen en (dis)agio (zie ook beschrijving immateriële vaste activa) wordt niet afgeschreven. Deze kosten worden namelijk niet geactiveerd maar in het jaar dat deze zich voordoen ten laste of ten gunste gebracht van het exploitatieresultaat;

Op activa met een economisch nut wordt afgeschreven;

Op activa met een maatschappelijk nut kan worden afgeschreven;

Een actief, waarvan de afschrijvingstermijn nog niet is verlopen, maar toch buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling. Een eventuele restwaarde wordt hierop in mindering gebracht. De afwaardering kan budgettair neutraal verlopen door een onttrekking aan de reserve opvang boekverliezen, die voor dergelijke gevallen is ingesteld;

Vervroegd afschrijven op investeringen met economisch nut is alleen toegestaan wanneer de boekwaarde van het actief hoger is dan het toekomstig verwacht economisch nut;

Reeds afgeschreven bedragen en de boekwaardes van vaste activa per 31 december 2003 staan vast. Indien het afschrijvingsbeleid aanleiding geeft tot wijziging van de afschrijvingsmethode van een bepaald actief heeft dit niet geleid tot een herwaardering van dit actief per genoemde datum.

Voor afschrijvingswijzen en – termijnen wordt verwezen naar de Nota vaste activabeleid 2022, De meest gangbare afschrijvingstermijnen zijn: gebouwen, 40 jaar; riolering, 60 jaar; voertuigen en materieel 7 jaar. Verdere toelichtingen op het bovenstaande kunnen daar ook in worden gevonden.

FINANCIELE VASTE ACTIVA

De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of de lagere marktwaarde. Kapitaalverstrekkingen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van eventuele aflossingen.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden, zijnde voorraden gronden zonder kostprijsberekening en onderhanden werken zijn op de balans gewaardeerd tegen vervaardigingskosten vermeerderd met de bijgeschreven rente en beheerskosten en verminderd met de gerealiseerde verkoopopbrengsten en gecorrigeerd met reeds behaalde resultaten.

Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings-of vervaardigingsprijs, moet afwaardering plaatsvinden naar deze lagere marktwaarde. Mocht de marktwaarde in een later stadium weer oplopen, dan kan herstel van de oorspronkelijke kostprijs plaatsvinden. De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs en zijn in verband met een BBV-aanpassing vanaf 2016 opgenomen onder de materiële vaste activa (economisch nut).

Voorraden gronden onder onderhanden werken

De voorraden in de grondexploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met reeds ontvangen bedragen wegens gronduitgifte. Indien de marktwaarde lager is wordt deze gewaardeerd op marktwaarde. Voor verliesgevende exploitaties wordt een voorziening getroffen ter hoogte van het te verwachten verlies, die in mindering wordt gebracht op de geactiveerde grondwaarde. Een en ander conform de notities van de commissie BBV.

Zoals ook genoemd in de nota grondbeleid 2018, moet volgens de nieuwe BBV-voorschriften verplicht winst worden genomen volgens de methode van “Percentage of Completion” (POC-methode). Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).
- Tevens wordt bij de tussentijdse winstneming rekening gehouden met (projectspecifieke) risico's.

Deze winstneming zorgt voor een hogere boekwaarde op de voorraden grond in exploitatie.

Volgens het beleid van de Gemeente Wierden worden complexen financieel afgewikkeld nadat alle percelen zijn verkocht en nadat de uit te voeren werkzaamheden nagenoeg geheel zijn uitgevoerd. Eventuele nog te maken kosten voor nog uit te voeren werkzaamheden worden alvast ten laste van het desbetreffende complex gebracht. Dit bedrag wordt vervolgens overgeboekt naar de voorziening "Afgewikkelde complexen". Eventuele positieve dan wel negatieve verschillen ten opzichte van de raming worden meegenomen in het jaarrekeningresultaat.

UITZETTINGEN MET LOOPTIJD < 1 JAAR

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden op de nominale waarde van de vorderingen in mindering gebracht.

LIQUIDE MIDDELEN EN OVERLOPENDE POSTEN

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

EIGEN VERMOGEN

Algemene risico's worden gedekt uit de gevormde algemene reserve. Bestemmingsreserves zijn afgezonderde delen van het eigen vermogen, die in principe worden gevormd ten laste van de andere vrije reserves of uit het jaarresultaat.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden ten laste van de verlies- en winstrekening gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum werkelijk bestaan.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Uitzondering hierop is de voorziening wethouderspensionen, deze zijn gewaardeerd op actuariële waarde. Uitgangspunt is het hanteren van actuele grondslagen, net als vorige jaren, daarom is gekozen voor de 25-jaars rente per 1 oktober 2022 (zijnde 2,472%), en voor de meest actuele sterftetafel GBM/V 2015-2020. Verder is in de circulaire van BZK van 9 december 2022 bepaald dat de ABP-pensioenen met ingang van 1 januari 2023 worden verhoogd met 11,96%. Deze indexatie is ook opgenomen in de waardeberekeningen. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen.

VASTE SCHULDEN LOOPTIJD > 1 JAAR

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

GEWAARBORGDE GELDLeningen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Zie verder de toelichting op de balans.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING

Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

EIGEN BIJDRAGE CAK

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV het volgende: Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Wij nemen jaarlijks de ontvangsten via het CAK op in de jaarrekening.

TOELICHTING OP DE BALANS

Vaste activa

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het verloop van de vaste activa gedurende het jaar:

OVERZICHT VERLOOP VAN DE BOEKWAARDE VAN DE INVESTERINGEN:

<i>Bedragen in €</i>	Boekwaarde 1-1-2022	Investerings 2022	Desinves- teringen 2022	Bijdragen derden 2022	Afschrij- vingen 2022	Aflossing/ vrijval 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Materiële vaste activa							
Investerings met economisch nut							
<i>Gronden en terreinen</i>	2.509.696	1.518.017	632.796	-	-		3.394.917
<i>Gronden in erfpacht</i>	-	-	-				-
<i>Bedrijfsgebouwen</i>	9.031.915	2.089.475	292.979	-	496.053		10.332.358
<i>Grond, weg en waterbouw</i>	-	-	-				-
<i>Vervoermiddelen</i>	1.379.977	500.034	-	-	223.087		1.656.924
<i>Machines, apparaten, inst.</i>	2.154.912	513.434	-	-	279.032		2.389.314
<i>Overige materiële vaste activa</i>	956.484	35.702			87.052		905.134
Subtotaal	16.032.984	4.656.662	925.775	-	1.085.224	-	18.678.647
Investerings met economisch nut ivm heffingen							
	14.110.202	161.705	-	111.592	334.127		13.826.188
Subtotaal	14.110.202	161.705	-	111.592	334.127	-	13.826.188
Investerings met maatschappelijk nut							
<i>Overige maatschappelijke vaste activa</i>	16.799	-	-		4.301		12.498
<i>Grond weg en waterbouw</i>	3.538.185	467.554	233.902	402.000	82.476		3.287.361
Subtotaal	3.554.984	467.554	233.902	402.000	86.777	-	3.299.859
Totaal materieel	33.698.170	5.285.921	1.159.677	513.592	1.506.128	-	35.804.694
Financiële vaste activa							
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>							
<i>Deelnemingen</i>	675.340	-	-	-	-	-	675.340
<i>Gemeenschappelijke regelingen</i>	37.278	-	-	-	-	-	37.278
<i>Overige verstrekte langlopende geldleningen</i>	8.179.558	388.000	-	-	-	611.176	7.956.382
Totaal financieel	8.892.176	388.000	-	-	-	611.176	8.669.000
Totaal	42.590.346	5.673.921	1.159.677	513.592	1.506.128	611.176	44.473.694

TOELICHTING OP HET OVERZICHT:

INVESTERINGEN

Kredieten

Beschikbaar gestelde kredieten die gedekt worden met eenmalige middelen zijn rechtstreeks verantwoord in de rekening van baten en lasten.

Voor een overzicht van het verloop van de beschikbaar gestelde kredieten wordt verwezen naar bijlage 1. Hierin zijn uiteraard ook opgenomen de belangrijkste beschikbaar gestelde kredieten in het kader van investeringswerken.

Begrotingsrechtmatigheid

Belangrijke overschrijdingen worden in de bijlage 1 kernachtig toegelicht en daarbij wordt vermeld of ze eventueel in de bestuursrapportage aan de orde zijn geweest en zodoende binnen het beleid passen.

INVESTERINGEN

Hieronder worden de belangrijkste vermeerderingen en verminderingen 2022 vermeld (bedragen in €):

Investeringswerken met economisch nut

Gronden en terreinen

Grond huisvesting Passie 2022	1.518.017
Desinv. i.v.m. verkoop Grond Juventa SSW	-45.750
Desinv. i.v.m. Grond Wierdenseweg 24 ovb naar GREX Berghorst 2	-107.000
Desinv. i.v.m. afwikkeling GREX Berghorst 2	-98.360
Desinv. i.v.m. afwikkeling GREX Berghorst 2	-381.685

Bedrijfsgebouwen

Verv. CV-ketels Noordbroek 2022	12.550
Aanschaf chalets Oekraïne 2022	618.260
Aanschaf flexunit Oekraïne 2022	95.910
Woning Anjelierstraat 4 2022	316.400
Toest. Mat. Sportruim. Irene 2021	8.120
Brandveilig. Basisscholen 2019	27.660
Perm. Huisvesting Passie 2022	997.340
Realisatie Sportzaal 2021	13.230
Desinv. i.v.m. verkoop pand Wierdenseweg	-292.800

Investeringswerken i.v.m. heffingen:

Inst. Afvalbrennpunt Exoo 2021	116.370
Klimaatadaptieve maatr. 2021	45.340

Bijdragen van derden

Provincie Duurzaam Plan Oost	-11.592
------------------------------	---------

Vechtstromen Plan Oost	-100.000
<u>Vervoermiddelen</u>	
Vrachtwagen Mercedes 17 2021	223.150
Pick-up 2021 (Verv. VW39)	65.860
Pick-up 2021 (Verv. Dacia Logan)	34.510
Pick-up 2021 (Verv. Dacia Logan II)	36.150
Pick-up 2021 (Verv. Piaggio)	47.700
Aankoop Tractor 2021	92.660
<u>Machines, apparaten, installaties (vermeerderingen)</u>	
Uitbr/Verv. Mob. Telefoon 2021	7.200
Vervanging telefonie 2022	44.080
Dig. Flex. Werk Data e.d. 2019	22.950
Aansch. Softw. Omgev. Wet 2020	44.540
Aanschaf apparatuur 2020	30.070
Aanschaf programmatuur 2020	35.050
Aanschaf programmatuur 2021	34.990
Vervanging desktop/laptop 2021	52.340
Beeldschermen 2022	40.020
Nat-/zoutstrooier STB20224 2020	35.700
Fietspadstrooier STB22915 2020	34.730
Nat-/zoutstr. 2021 (STB20224)	35.700
Rolbezem (verv. Holaras) 2022	8.020
Hydraulische hagenknipper 2021	35.150
Hardware nieuwe wetgeving 2019	12.300
Vervanging tablets Raad 2022	14.910
Incidentenbeheer 2019	5.040
Ontwikkeling DMS 2019	6.550
Aanschaf programmatuur 2022	13.750
<u>Overige materiële vaste activa (vermeerderingen):</u>	
ARBO-proof Werkplekvoorz. 2021	9.920
Verv. Speeltoestellen 2018	4.040
Verv. Speeltoestellen 2022	16.820
Vervangen AED-kasten 2022	4.920
<u>Grond weg- en waterbouw:</u>	
Rec. Dorpsstraat Midden 2020	39.040
Aanleg F35 Esrand 2020	45.800
Herontwikkeling Klomphof 2013	192.130
Aanleg F35 Brug Stegeboer 2020	13.380
Recr. Fietspad Ypeloweg 2022	44.110
Kl. Verkeersmaatregelen 2022	48.550
Bouwrijp Klomphof 2e fase 2016	26.450
Bouwrijp Akkerwal flexwon. 2022	67.030

Bijdrage van derden	
Subs. Provincie F35 De Esrand	-272.000
Subs. Provincie F35 Ronde Almelosestraat	-30.000
Subs. Provincie Herontwikkeling Klomphof	-100.000

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:

Betreffen deelnemingen in BNG, Enexis, Cogas, Vitens en Twente Milieu.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen:

Betreft deelname Stadsbank Oost Nederland.

Overige verstrekte langlopende geldleningen:

<i>Bedragen in €</i>	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Woningbouwcorporaties	0	0
Deelnemingen	71.184	71.184
Overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	7.885.198	8.108.373

De langlopende leningen bestaan voor het grootste gedeelte uit leningen aan de Wierdense sportstichtingen.

INVESTERINGEN

Verstrekte geldleningen 2022 € 388.000 betreffen:

Geldlening SSW Veld Juventa '12	55.000
Geldlening SSW lening hardware Zwembad	50.000
Geldlening SSW Software	105.000
Geldlening SSW Veld Lageveld	178.000

DESINVESTERINGEN

n.v.t.

BIJDRAGEN DERDEN

n.v.t.

AFSCHRIJVINGEN

Als leidraad voor de afschrijvingen wordt de nota vaste activabeleid 2018 gehanteerd.

AFLOSSINGEN

De vermelde 611.176 betreffen:

- 1) reguliere aflossing van de Enterse Sportfederatie op de verstrekte geldleningen
- 2) reguliere aflossing van Sticht. Sportbelangen Wierden op verstrekte geldleningen

- 3) regulier aflossing op verstrekte geldlening aan kulturhus Hoge Hexel
- 4) aflossing op verstrekte geldlening aan Beukersweide
- 5) aflossing op verstrekte geldlening aan Kulturhus Irene
- 6) aflossing op verstrekte geldlening aan SAWE

OVERIGE ZAKEN

Vaste activa

Tot de vaste activa behoren ook vier panden zonder boekwaarde die in eigendom zijn van de gemeente te weten: Vlierdijk 5 en 7, Hexelseweg 70c, Vriezenveenseweg 58.

Fictief verloopoverzicht MVA met maatschappelijk nut

Met ingang van 2017 geldt een activeringsplicht voor alle investeringen met maatschappelijk nut. In onderstaand overzicht is weergegeven welke investeringen met maatschappelijk nut in het verleden niet zijn geactiveerd en ten laste van de exploitatie zijn verantwoord.

Dit fictieve verloopoverzicht is met ingang van 2017 verplicht om op te nemen in de jaarrekening. Beoordeeld en meegenomen zijn de investeringsprojecten met maatschappelijk nut die de afgelopen jaren zijn gekomen.

Bij het doorrekenen van het fictieve waardeverloop is uitgegaan van de huidige BBV-voorschriften en de Nota vaste activabeleid (zie grondslagen voor waardering). Dit heeft ertoe geleid dat 12 projecten zijn opgenomen met een totale fictieve boekwaarde per 31 december 2022 van 9 miljoen euro.

Fictieve verloopoverzicht Materiële vaste activa met maatschappelijk nut <i>Bedragen in €</i>	Stand Per 31-12-2021	Afschrijving		Bijdragen van derden	Stand per 31-12-2022
Afgesloten projecten					
<i>Aanleg spoorwegtunnel</i>	1.062.930	19.326		-	1.043.604
<i>Asbestsaneringen puinwegen</i>	1.282.658	64.133		-	1.218.525
<i>Aanleg fietssnelweg F35</i>	601.272	31.646		-	569.626
<i>Centrumplan Wierden Postkantoor/Van Buuren</i>	621.421	34.523		-	586.898
<i>Herstructurering reconstr. Hogelucht/Stouweweg</i>	597.599	37.350		-	560.249
<i>Centrumplan Wierden Schoolstraat</i>	368.218	24.548		-	343.670
<i>Renovatie Wierden West Jan Jansweg</i>	503.811	33.588		-	470.223
<i>Brug Enterweg</i>	531.989	10.640		-	521.349
<i>Aanleg Westelijke Randweg</i>	1.278.434	98.341		-	1.180.093
<i>Reconstructie Dorpsstraat Wierdenseweg</i>	378.584	31.548		-	347.036
<i>Kerkstraat puinfundering en groot onderhoud</i>	63.840	3.040		-	60.800
<i>Middenplein Enter</i>	2.257.300	102.605		-	2.154.695
Totaal	9.548.056	491.288		-	9.056.768

Vlottende activa

VOORRADEN

Gereed product en handelsgoederen

Gereed product en handelsgoederen <i>Bedragen in €</i>	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Totaal	1.733	3.556

Betreft het saldo per 31-12-2022 van de eigen verklaringen.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie <i>Bedragen in €</i>	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Totaal	1.483.670	-

Overzicht verloop van onderhanden werk(bouwgronden in exploitatie):

Complex	Boekwaarde op 1 januari	Naar overige gronden	Investering	Inkomsten	Desinves- tering	Winstneming incl. verliezen afgesloten complexen	Boekwaarde 31 december
<i>Bedragen in €</i>							
Zenderink	489.015-		72.536	-		8.405-	424.884-
Zuidbroek DG2, 2	1.423.925-		832.398	-		591.527	-
Zuidbroek DG2, 3	483.658		144.809	177.686		26.638	477.419
De Esrand	2.082.112		168.626	1.518.017			732.721
Kleen Esch	292.330		134.567	529.752		102.855	-
De Weuste Noord	833.446		439.123	631.420		641.149-	-
De Berghorst II	-		2.653.976	-			2.653.976
Rondweg Enter	897.560		96.399	-		993.959-	-
Ind.terrein Elsmoat *)	69.994-		384.230	443.725		129.489	-
Totaal kostprijs gronden	2.606.172	-	4.926.664	3.300.600	-	793.004-	3.439.232
Verplichtingen							-
Minus verliesvoorziening	Boekwaarde op 1 januari	Toevoeging rente	Bijstorting voorziening		Vrijval voorziening		Boekwaarde 31 december
<i>Bedragen in €</i>							
Zenderink	-	-	211.964		-		211.964
De Weuste Noord	659.173	-			659.173		-
De Esrand	1.371.507		372.091				1.743.598
Rondweg Enter	1.216.939	-			1.216.939		-
	3.247.619						1.955.562
Balanswaarde	641.447-						1.483.670

Zoals blijkt uit bovenstaand overzicht bedraagt de boekwaarde van de gronden in exploitatie ultimo 2022 € 3,4 mln.

Er is € 850.509 aan winst genomen per 31-12-2022, van deze winst moet € 64.744 worden afgerekend met de gemeente Rijssen-Holten. Dit bedrag is in de voorziening nog af te rekenen winst gestort.

De complexen Weuste Noord en Rondweg zijn met een negatieve boekwaarde van € 1.635.108 afgesloten. In de voorziening verliesgevende complexen was voor deze tekorten € 1.876.112 gestort om de verliezen af te kunnen dekken.

De verwerking van het afsluiten van de complexen Weuste Noord en Rondweg heeft zijn beslag gekregen in deze jaarrekening.

Na aftrek van de getroffen verliesvoorziening voor de complexen Zenderink en De Esrand resteert nog een negatieve balanswaarde van € 1.483.670.

Overzicht geraamde nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten:

Complex	Boekwaarde	Nog te maken kosten	Inkomsten	Saldo	Looptijd	Contante waarde *1)	Nominale waarde
Bedragen in €							
Zenderink	424.884-	6.060.201	6.038.822	403.505-	2030	211.964	403.505
De Berghorst II	2.653.976	3.862.106	9.705.842	3.189.760-	2026	2.464.245	3.189.760
Zuidbroek D2, 3	477.419	4.865.676	12.209.707	6.866.612-	2027	5.891.141	6.866.612
De Esrand	732.721	1.999.723	1.086.130	1.646.314	2026	1.743.598	1.646.314
Totaal kostprijs gronden	3.439.232	16.787.706	29.040.501	8.813.563-		10.310.948	12.106.191

*1) na tussentijdse winstneming.

De gehanteerde parameters in de exploitatieopzetten zijn de volgende:

Rente	1,2%			
		2023	2024	2025
Prijsstijging kosten , GWW index gemiddeld	6,0%	6,0%	4,0%	4,0%
Prijsstijging baten woningbouw	0%			
Uitzondering: uitgifte bouwclaims in Zuidbroek vastgelegd in overeenkomsten met projectontwikkelaars	2%			
Prijsstijging baten bedrijventerreinen	0%			2026 e.v.
				2,0%

UITZETTINGEN MET LOOPTIJD < 1 JAAR

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen in €	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	392.502	738.059
Verstreckte kasgeldleningen	-	-
Overige vorderingen	595.126	788.618
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1jr	26.321.307	22.696.859
Totaal	27.308.935	24.223.536

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan bijna volledig uit:
vorderingen op diverse gemeenten en een gemeenschappelijke regeling.

Gemeenten Almelo, Rijssen-Holten, Twenterand, Hof van Twente, Haaksbergen 392.502
Oldenzaal en en Samen Twente

Betreft diverse vorderingen voor de genoemde instanties inzake detacheringen personeel, bijdrage voor uitvoering salarisadministratie, bijdrage klimaatadaptatie en subsidie advies en inkoop duurzame energie.

Overige vorderingen

De vorderingen In het kader van de Wet Werk en Bijstand bedragen in totaal € 274.700.
Hierop is per 31-12-2022 een voorziening voor dubieuze vorderingen van € 166.300 in mindering gebracht.
De vorderingen zijn hierdoor, per saldo, op 31-12-2022 gewaardeerd op: € 108.400

De belangrijkste overige vorderingen betreffen:

Vitens bijdrage waterbeheer pilot Notter	€ 75.000
Reguliere vorderingen	€ 144.700
Vordering gemeentelijke belastingen	€ 267.000

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd < 1jr

Ingaande 16 december 2013 zijn de lagere overheden verplicht tot het aanhouden van hun overtollige banktegoeden bij het Rijk. Dit geldt voor bedragen boven een drempelbedrag. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is vanaf 2022 nooit lager dan € 1.000.000 (dit was t/m juni 2021 € 250.000). Het drempelbedrag bedraagt voor de gemeente Wierden in 2022 € 1.218.000 (afgerond). Zie onderstaande tabel voor het verloop van de buiten de schatkist aangehouden eigen middelen voor 2022.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.217,58			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	263	248	245	252
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	954	969	973	965
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	60.879			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	60.879			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.217,58			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	23.702	22.597	22.538	23.224
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	263	248	245	252

LIQUIDE MIDDELEN

Het betreft hier de saldi van de liquide middelen per 31 december 2022 gespecificeerd als volgt:

Bedragen in €	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
BNG	249.502	249.379
RABO	50.439	33.760
Totaal	299.941	283.139

Met de BNG is een rekening-courant faciliteit overeengekomen van € 2 miljoen.

OVERLOPENDE ACTIVA

Bedragen in €	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vooruitbetaalde bedragen	-	-
Nog te ontvangen bedragen	9.309.224	4.948.811
Te ontvangen voorschotten specifieke uitkeringen	226.222	15.734
Totaal	9.535.446	4.964.545

Vooruitbetaalde bedragen

Deze in 2022 vooruitbetaalde kosten hebben betrekking op het volgende boekjaar en worden in 2023 functioneel verantwoord.

Nog te ontvangen bedragen

Deze per 31-12-2022 nog te ontvangen bedragen zijn in 2022 functioneel verantwoord en worden in 2023 financieel afgewikkeld.

Te ontvangen voorschotten specifieke uitkeringen

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de in de balans opgenomen, van Europese, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen, nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Naam uitkering Bedragen in €	Saldo per 31-12-2021	ontvangen 2022	besteed 2022	Saldo per 31-12-2022
Bijstand Zelfstandigen	15.734	15.734	0	0
Opvang ontheemden Oekraïne	0	3.287.306	3.400.817	113.511
Provincie versnelling woningbouw	0	0	6.500	6.500
Provincie asbestbodemsanering	0	432.000	538.211	106.211
TOTAAL	15.734	3.735.040	3.945.528	226.222

Vaste passiva

	Saldo 1-1-2022	Toevoeging	Vrijval voor- ziening of reserve	Onttrek- kingen in 2022	Bestemming resultaat vorig dienstjaar	Verminde- ring afschrij- ving of aflossingen	Saldo 31-12-2022
Bedragen in €							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserves							
Algemene reserve	7.254.869	5.048.543		3.186.991	3.640.612		12.757.033
Reserves grondexploitatie	2.307.222	1.558.503	-	2.122.143			1.743.582
Totaal algemene reserves	9.562.091	6.607.046	-	5.309.134	3.640.612	-	14.500.615
Bestemmingsreserves							
Financieel technische reserves	2.816.241	462.596	-	177.847			3.100.990
Overige bestemmingsreserves	5.469.244	2.901.283	35.000	2.362.786			5.972.741
Totaal bestemmingsreserves	8.285.485	3.363.879	35.000	2.540.633	-	-	9.073.731
Gerealiseerd nog te bestemmen resultaat	3.640.612	8.681.333			3.640.612-		8.681.333
Totaal eigen vermogen	21.488.188	18.652.258	35.000	7.849.767	-	-	32.255.679
VOORZIENINGEN							
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.659.654	1.312.187	758.402	513.472			4.699.967
Egalisatievoorzieningen onderhoud	463.386	283.600		206.114			540.872
Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor heffing wordt geheven cq. Voorzieningen middelen derden bestemming gebonden	2.178.739	2.545.779		1.611.296			3.113.222
Totaal voorzieningen	7.301.779	4.141.566	758.402	2.330.882	-	-	8.354.061
VASTE SCHULDEN MET LOOPTIJD > 1 JAAR							
Onderhandse geldleningen	36.354.674					2.449.455	33.905.219
Totaal vaste schulden	36.354.674	-	-	-	-	2.449.455	33.905.219
Totaal vaste passiva	65.144.641	22.793.824	793.402	10.180.649	-	2.449.455	74.514.959

Zie voor verdere uitleg de toelichting op de Balans Vaste Passiva toelichting reserves en voorzieningen.

Toelichting reserves en voorzieningen

De basis voor het reservebeleid is de Nota Reserves en Voorzieningen die in 2022 is geactualiseerd en door de raad vastgesteld.

RESERVES

1) Algemene reserve

De Algemene reserve dient als bufferfunctie, inkomensfunctie en is voor het opvangen van rekeningsresultaten.

Soort: Algemene reserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 4.688	€ 5.323	€ 727	€ 9.284

Vermeerdering:

Resultaatbestemming 2021	€ 3.640.611
Storting ivm opheffen reserve dorpsontwikkeling	€ 5.059
Storting ivm opheffen reserve grondwater vervuiling tunnel	€ 250.000
Afromen plafond reserves 2022	€ 493.464
Storting begrotingssaldo 2022	€ 934.040
	<u>€ 5.323.174</u>

Vermindering:

Onttrekking conform programmabegroting 2022 Nota van aanbidding	€ 405.070
Onttrekking eenmalig energiearmoede	€ 25.000
Onttrekking eenmalig wachtlijstproblematiek jeugdzorg	€ 272.000
Onttrekking aanvulling eenmalig onderzoek bedrijventerreinen	€ 25.000
	<u>€ 727.070</u>

De buffer van de algemene reserve is bepaald op € 3.000.000.

2) Reserve investeringen eenmalige dekking

Het doel van de reserve is het verschaffen van een juiste weergave van de vermogenspositie op de balansdatum van het betreffende jaar.

Soort: Algemene reserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 1.542	€ 3.073	€ 1.742	€ 2.873

Vermeerdering:

Storting eenmalig conform programmabegroting 2022 actiepunten NMB	€ 974.000
Diversen eenmalig begrotingswijzigingen bestuursrapportage 2022	€ 2.099.200
	<u>€ 3.073.200</u>

Vermindering:

Aanwending eenmalig 2022	€ 1.742.608
--------------------------	-------------

€ 1.742.608

NB: NMB staat voor Nota Meerjarenbeleid

3) Reserve opvang boekverliezen

Het doel van de reserve is het opvangen van boekverliezen van zowel onroerende als van roerende zaken.

Soort: Algemene reserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 1.025	€ 292	€ 717	€ 600

Vermeerdering:

Opbrengst verkoop diverse percelen grond 2022	€ 292.781
	<hr/> € 292.781

Vermindering:

Onttrekking dekking kosten eigendommen niet openbare dienst	€ 226.640
Afromen i.v.m. bereiken plafond	€ 490.673
	<hr/> € 717.313

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 600.000

4) Reserve winst grondverkopen

Deze reserve is ingesteld om uit met name de grondverkopen exploitatieresultaten op te vangen. Zodoende dient de reserve als een buffer.

Soort: Reserve m.b.t. grondexploitatie

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 2.224	€ 781	€ 1.341	€ 1.664

Vermeerdering:

Storting reserve definitieve winst grondverkopen (Elsmoat)	€ 64.745
Storting reserve definitieve winst grondverkopen (Kleenesch)	€ 124.872
Storting reserve definitieve winst grondverkopen (Zuidbroek DG2)	€ 591.527
	<hr/> € 781.144

Vermindering:

Onttrekking i.v.m. vrijval winst grondverkopen	€ 1.341.000
	<hr/> € 1.341.000

5) Reserve voorlopig resultaat Grex

Doel van de reserve is om aan te sluiten bij de eigen gehanteerde voorzichtige methodiek van het gemeentelijk grondbeleid. De winst kan worden aangewend indien minimaal 90% van de gronden in een complex is verkocht.

Soort: Reserve m.b.t. grondexploitatie

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 83	€ 777	€ 781	€ 79

Vermeerdering:

Toevoeging voorlopig resultaat GREX 2022	€ 777.360
	<u>€ 777.360</u>

Vermindering:

Onttrekking definitief resultaat Elsmoat	€ 64.745
Onttrekking definitief resultaat Kleenesch	€ 124.872
Onttrekking definitief resultaat Zuidbroek DG2	€ 591.527
	<u>€ 781.144</u>

BESTEMMINGSRESERVES

6) Reserve nieuwbouw gemeentehuis

De reserve is bestemd voor de gedeeltelijke jaarlijkse dekking van de kapitaallasten betreffende de (ver)nieuwbouw van het gemeentehuis in 1994.

Soort: Bestemmingsreserves (ter dekking van kapitaallasten)

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 928	€ -	€ 77	€ 851

Vermindering:

Jaarlijkse Onttrekking ivm dekking afschrijvingen	€ 77.350
	<u>€ 77.350</u>

7) Reserve eenmalige dekking gemeentelijke gebouwen/gemeentehuis installaties

De reserve is bestemd voor de jaarlijkse dekking van kapitaallasten van investeringen in de noodstroomvoorziening gemeentehuis en vervanging plafondkoelcassettes gemeentehuis.

Soort: Bestemmingsreserves (ter dekking van kapitaallasten)

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 30	€ -	€ 4	€ 26

Vermindering:

Jaarlijkse Onttrekking ivm dekking afschrijvingen	€ 4.352
	<u>€ 4.352</u>

8) Reserve eenmalige dekking sociaal culturele accommodaties.

De reserve is bestemd voor de jaarlijkse dekking van kapitaallasten van de bouw van het Kulturhus Hoge Hexel.

Soort: Bestemmingsreserves (ter dekking van kapitaallasten)

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 880	€ -	€ 31	€ 849

Vermindering:

Jaarlijkse Onttrekking ivm dekking afschrijvingen	€ 31.435
	<u>€ 31.435</u>

9) Reserve afschrijving brandveiligheid scholen

De reserve is bestemd voor de jaarlijkse dekking van kapitaallasten voor het brandveilig maken van basisscholen.

Soort: Bestemmingsreserves (ter dekking van kapitaallasten)

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 122	€ 1	€ 3	€ 120

Vermeerdering:

Aanvullende storting i.v.m. tekort binnen de reserve	€ 1.596
	<u>€ 1.596</u>

Vermindering:

Onttrekking ivm dekking afschrijvingen 2022	€ 3.165
	<u>€ 3.165</u>

10) Reserve afschrijving Klomphof

De reserve is bestemd voor de jaarlijkse dekking van kapitaallasten voor investeringslasten project Klomphof.

Soort: Bestemmingsreserves (ter dekking van kapitaallasten)

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 230	€ -	€ -	€ 230

Geen mutaties in 2022

11) Reserve eenmalige dekking investering maatschappelijk nut

De reserve is bestemd voor de jaarlijkse dekking van kapitaallasten van investeringen met een maatschappelijk nut, waaronder reconstructie van wegen.

Soort: Bestemmingsreserves (ter dekking van kapitaallasten)

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 348	€ -	€ 16	€ 332

Vermindering:

Onttrekking ivm dekking afschrijvingen 2022	€ 15.840
	<u>€ 15.840</u>

12) Reserve afschrijving Corona

De reserve is bestemd voor de jaarlijkse dekking van kapitaallasten voor investeringslasten inzake Corona (met name automatisering)

Soort: Bestemmingsreserves (ter dekking van kapitaallasten)

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 96	€ -	€ 27	€ 69

Vermindering:

Onttrekking ivm dekking afschrijvingen 2022	€ 27.680
	<u>€ 27.680</u>

13) Reserve afschrijving gemeentegarage

De reserve is bestemd voor de jaarlijkse dekking van kapitaallasten van de bouw extra ruimte ivm komst personeel sociale werkvoorziening.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 180	€ -	€ 18	€ 162

Vermindering:

Onttrekking ivm dekking afschrijvingen 2022	€ 18.025
	<u>€ 18.025</u>

14) Reserve afschrijving huisvesting Passie

De reserve is bestemd voor de dekking van kapitaallasten voor gedeeltelijke dekking van de kosten permanente huisvesting van de Passie.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ -	€ 461	€ -	€ 461

Vermeerdering:

Storting reserve afschrijving huisvesting VO Passie	€ 461.000
	<u>€ 461.000</u>

15) Reserve Dorpsontwikkeling (v/h Reserve Bovenwijkse Voorzieningen)

Doel van de reserve is het kunnen treffen van voorzieningen t.b.v. dorpsontwikkelingen.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 5	€ -	€ 5	€ -

Vermindering:

Opheffing reserve conform nota reserves en voorzieningen 2022	€ 5.059
	€ 5.059
	€ 5.059

16) Reserve subsidie gemeentelijke monumenten

Doel van de reserve is het middelen te kunnen inzetten voor het behoud van gemeentelijke monumenten.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 32	€ -	€ -	€ 32

Geen mutaties in 2022.

17) Reserve Glas- en vandalismeschade Onderwijs

Het doel van deze reserve is het afdekken van claims inzake glasschade en overige calamiteiten.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 20	€ 3	€ 3	€ 20

Vermeerdering:

Storting reserve 2022	€ 3.500
	€ 3.500
	€ 3.500

Vermindering:

Dekking schades basisonderwijs	€ 325
Afromen i.v.m. bereiken plafond	€ 2.791
	€ 3.116
	€ 3.116

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 20.000.

18) Reserve leningen SVN

Het doel van deze reserve is om de startersleningen en duurzaamheidsleningen te kunnen financieren.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 495	€ -	€ -	€ 495

Deze gelden zijn gestald bij de SVN en zijn geactiveerd

Geen mutaties in 2022

19) Reserve Kunst (0,5% regeling)

Het doel van deze reserve is om met bijdragen kunstwerken te kunnen realiseren.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 47	€ 65	€ -	€ 112

Vermeerdering:

Storting reserve 2022	€ 64.974
	<u>€ 64.974</u>

20) Reserve Sociaal Domein

De reserve is ingesteld in 2015 om te zorgen voor het budgettair neutraal laten verlopen van de exploitatie van het Sociaal Domein.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 1.993	€ 7	€ -	€ 2.000

Vermeerdering:

Storting reserve sociaal domein conform nota reserves en voorzieningen 2022	€ 7.111
	<u>€ 7.111</u>

21) Reserve asielinstroom

De reserve is ingesteld om in te zetten voor uitgaven in verband met de opvang van vergunninghouders via uitwerkingsakkoord asielinstroom.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 142	€ 35-	€ -	€ 107

Vermeerdering:

Vrijval reserve asielinstroom 2022 conform nota reserves en voorziengen 2022	€ 35.000-
	<u>€ 35.000-</u>

22) Reserve raadsaangelegenheden

Bij de bestuursrapportage van april 2011 heeft de gemeenteraad besloten om het niet uitgegeven bedrag van het budget "Overige uitgaven Duaal" aan het einde van het jaar te storten in een reserve voor extra kosten Dualisering gemeenteraad.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 33	€ -	€ -	€ 33

Geen mutaties 2022.

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 40.000.

23) Reserve grondwatervervuiling Tunnel

Het doel van deze reserve is om de kosten van de aanwezige grondwatervervuiling die deels onder de tunnelbak ligt op te kunnen vangen.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 250	€ -	€ 250	€ -

Vermindering:

Opheffing reserve conform nota reserves en voorzieningen 2022	€ 250.000
	<u>€ 250.000</u>

24) Reserve mobiele podia

Het doel van deze reserve is het huren van mobiele podia door verenigingen etc. mogelijk te maken.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 75	€ -	€ 4	€ 71

Vermindering:

Onttrekking gemaakte kosten 2022	€ 4.452
	<u>€ 4.452</u>

25) Reserve opleidingen

Het doel van deze reserve is om medewerkers, die in toenemende mate breed en flexibel inzetbaar moeten zijn, de mogelijkheid te bieden om benodigde opleidingen te kunnen laten volgen.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 45	€ -	€ 31	€ 14

Vermindering:

Onttrekking gemaakte extra kosten 2022 ten opzichte van begroot	€ 30.564
	<u>€ 30.564</u>

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 45.000.

26) Reserve de Kolk

Het doel van de reserve is het opvangen van nadelige exploitatieresultaten.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 85	€ -	€ -	€ 85

Geen mutaties in 2022.

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 160.000.

27) Reserve SAWE

Het doel van de reserve is het opvangen van nadelige exploitatieresultaten.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 123	€ -	€ 66	€ 57

Vermindering:

Onttrekking reserve i.v.m. nadelig saldo vastgestelde jaarrekening 2021	€ 65.965
	<u>€ 65.965</u>

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 170.000.

28) Reserve gebiedszone A1-zone

Het doel van de reserve is gelden te reserveren voor uitvoering van de visie op de A1-zone.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 100	€ 350	€ -	€ 450

Vermeerdering:

Storting reserve 2022 conform actiepunten nota meerjarenbeleid	€ 350.000
	<u>€ 350.000</u>

29) Reserve duurzaamheid

Het doel van de reserve is de in 2019 ontvangen gelden voor duurzaamheid te reserveren voor duurzaamheidsmaatregelen. Inzet volgt via NMB 2021-2024.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 125	€ 202	€ 100	€ 227

Vermeerdering:

Toevoeging reserve duurzaamheid	€ 202.000
	<u>€ 202.000</u>

Vermindering:

Onttrekking 2022 conform actiepunten NMB dekking eenmalig	€ 100.000
	€ 100.000
	<u>€ 100.000</u>

30) Reserve Corona Covid-19

Het doel van de reserve is om een buffer aan te leggen voor het opvangen van huidige en toekomstige nadelen van de Coronacrisis.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 1.684	€ 162	€ 1.233	€ 613

Vermeerdering:

Storting ontvangen Rijksbijdrage 2022	€ 161.648
	<u>€ 161.648</u>

Vermindering:

Onttrekking t.b.v. nieuwe reserve Energiecrisis 2022	€ 1.000.000
Inzet toekomstcoach, Humanitas, Geluiskoffer, extra inzet POH, e.d.	€ 128.665
Meerkosten jeugdzorg en Wmo	€ 22.881
Inkomstenderving (reclamebelasting, huur terras)	€ 63.500
Inhuur personeel t.b.v. verkiezingen	€ 13.059
Diversen	€ 4.951
	<u>€ 1.233.056</u>

31) Reserve onderhoud wegen

Het doel van de reserve is deze gelden te gebruiken voor het egaliseren van de lasten over de jaren voor cyclisch onderhoud van wegen.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 83	€ 571	€ 271	€ 383

Vermeerdering:

Storting reserve groot onderhoud 2022	€ 571.000
	<u>€ 571.000</u>

Vermindering:

Onttrekking dekking kosten groot onderhoud wegen 2022	€ 270.574
	<u>€ 270.574</u>

32) Reserve onderhoud bruggen

Het doel van de reserve is deze gelden te gebruiken voor het egaliseren van de lasten over de jaren voor cyclisch onderhoud van bruggen.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 131	€ 41	€ -	€ 172

Vermeerdering:

Storting reserve groot onderhoud 2022	€ 41.050
	<u>€ 41.050</u>

33) Reserve IHP integraal huisv.plan

Het doel van de reserve is om een buffer aan te leggen om de investeringen die gemoed zijn met het bouwen van de nieuwe basisscholen in Enter op termijn financieel te kunnen dragen.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ -	€ 500	€ -	€ 500

Vermeerdering:

Storting reserve 2022 conform actiepunten nota meerjarenbeleid	€ 500.000
	<u>€ 500.000</u>

34) Reserve energiecrisis

Het doel van de reserve is om een buffer aan te leggen voor het opvangen van huidige en toekomstige nadelen van de energiecrisis.

Soort: Bestemmingsreserve

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ -	€ 1.000	€ 400	€ 600

Vermeerdering:

Storting nieuwe bestemmingsreserve Energiecrisis	€ 1.000.000
	<u>€ 1.000.000</u>

Vermindering:

Onttrekking t.b.v. eenmalig geld Energiecrisis huishoudens 2022	€ 400.000
	<u>€ 400.000</u>

VOORZIENINGEN

35) Voorziening WW voormalig personeel

Het doel van de voorziening is het afdekken van (toekomstige) wettelijke verplichtingen voortvloeiend uit het feit dat voormalig gemeentelijk personeel hier gebruik van maakt.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 156	€ 68-	€ 26	€ 62

Vermeerdering:

Vrijval voorziening voormalig personeel 2022	€ 68.444-
	<u>€ 68.444-</u>

Vermindering:

Onttrekking gemaakte kosten voormalig personeel 2022	€ 25.586
	<u>€ 25.586</u>

36) Voorziening vertrekbemiddeling personeel

Het doel van de voorziening is het afdekken van verplichtingen die gemaakt zijn i.v.m. het vertrek van personeelsleden.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ -	€ 93	€ -	€ 93

Vermeerdering:

Storting i.v.m. vertrekbemiddeling 2022	€ 93.000
	<u>€ 93.000</u>

37) Voorziening Personeelsvereniging

Het doel van de voorziening is bijdragen in lustrumactiviteiten van de personeelsvereniging.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 6	€ 1	€ -	€ 7

Vermeerdering:

Storting voorziening 2022	€ 1.500
	<u>€ 1.500</u>

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 15.000.

38) Voorz. personeel (spaar)verlof

Het doel van de voorziening is het afdekken van toekomstige verplichtingen aangaande nog niet opgenomen (spaar)verlof personeel.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ -	€ 820	€ -	€ 820

Vermeerdering:

Storting voorziening 2022	€ 820.000
	<u>€ 820.000</u>

39) Voorziening wethouderspensioenen

Het doel van de voorziening is het afdekken van toekomstige verplichtingen aangaande wethouderspensioenen.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 3.276	€ 646-	€ 82	€ 2.548

Vermeerdering:

Vrijval voorziening wethouders 2022	€ 645.707-
	<u>€ 645.707-</u>

Vermindering:

Onttrekking gemaakte kosten 2022	€ 82.268
	<u>€ 82.268</u>

De pensioenverplichting is gebaseerd op actuele grondslagen. Voor de berekeningen is de rekenrente gehanteerd van de 25-jaarsrente per 1 oktober 2022 (zijnde 2,472%).

40) Voorziening wachtgeld voormalige wethouders

Het doel van de voorziening is het afdekken van de kosten van uit dienst getreden wethouders.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 165	€ 31-	€ 30	€ 104

Vermeerdering:

Vrijval voorziening wachtgeld wethouders 2022	€ 44.251-
Storting wachtgeld voorziening 2022	€ 13.503
	<u>€ 30.748-</u>

Vermindering:

Onttrekking gemaakte kosten 2022	€ 30.099
	<u>€ 30.099</u>

41) Voorziening zittend vervoer

Het doel van de voorziening is het zeker stellen van zittend ziekenvervoer i.v.m. de overgang van de voorm. gemeentekring Almelo naar de Regio Twente (t/m uiterlijk '23).

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 4	€ -	€ 4	€ -

Vermindering:

Opheffing voorziening conform nota reserves en voorzieningen 2022	€ 3.768
	<u>€ 3.768</u>

42) Voorziening af te rekenen winst GREX

Deze voorziening is ingesteld om de verplichting die contractueel bestaat met de gemeente Rijssen-Holten inzake grondexploitatie complex de Elsmoat vast te leggen.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 126	€ 65	€ 126	€ 65

Vermeerdering:

Voorlopig resultaat (POC winst) 2022 Rijssen-Holten	€ 64.745
	<u>€ 64.745</u>

Vermindering:

Afrekening Gemeente Rijssen-Holten aandeel POC uitkering 2021	€ 125.720
	<u>€ 125.720</u>

43) Voorziening verlies onderhanden werk (OHW) Grondexploitaties

Doel van de voorziening is het opvangen van te voorziene verliezen op gronden die in exploitatie zijn genomen als onderhanden werk (OHW).

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 3.248	€ 1.292-	€ -	€ 1.956

Vermeerdering:

Bijstorten voorziening complex Esrand 2022	€ 372.091
Storting voorziening complex Zenderink 2022	€ 211.964
Vrijval 2022 complexen Weuste Noord/Rondweg	€ -1.876.112
	<u>€ -1.292.057</u>

Noot: Deze voorziening is per 31 december 2022, voor het volledige bedrag, op de balans in mindering gebracht op de Vlottende Activa Voorraden; Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie.

44) Voorziening afgewerkte complexen grondexploitatie

Voor nog enkele werkzaamheden in het kader van het woonrijp-maken van reeds afgewikkelde complexen zijn middelen in deze voorziening gestort.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 286	€ 961	€ 246	€ 1.001

Vermeerdering:

Storting nog te verwachten kosten Rondweg	€ 50.600
Storting nog te verwachten kosten Zuidbroek2	€ 528.916
Storting nog te verwachten kosten Elsmoat	€ 251.230
Storting nog te verwachten kosten Weuste Noord	€ 35.640
Storting nog te verwachten kosten Kleen esch	€ 94.500
	<u>€ 960.886</u>

Vermindering:

Onttrekking ivm gemaakte kosten Berghorst I	€ 246.030
	<u>€ 246.030</u>

45) Onderhoudsvoorzieningen

Naam voorziening (x € 1.000)	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
Onderhoudsfonds gemeentehuis	€ 156	€ 139	€ 130	€ 165
Onderh.fonds garage/zout/stalling	€ 130	€ 36	€ 20	€ 146
Onderh.fonds soc.cult.accomm.	€ 179	€ 69	€ 44	€ 204
Onderh.fonds torens/begraaf.pl.enz	€ 8-	€ 35	€ 9	€ 18
Onderh.fonds woningen/st.hal	€ 6	€ 5	€ 3	€ 8
	<u>€ 463</u>	<u>€ 284</u>	<u>€ 206</u>	<u>€ 541</u>

Vermeerdering:

Reguliere stortingen 2022	€ 261.200
Aanvullende storting torens	€ 22.400
	<u>€ 283.600</u>

Vermindering:

Reguliere onttrekkingen kosten 2022	€ 206.114
	<u>€ 206.114</u>

46) Voorziening riolering

Het doel van deze voorziening is investeringen in riolering te kunnen blijven bekostigen

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 1.721	€ 1.200	€ 380	€ 2.541

Vermeerdering:

Affromen egalisatievoorziening riolering 2022	€ 1.200.488
	<u>€ 1.200.488</u>

Vermindering:

Reguliere Onttrekkingen kosten 2022	€ 274.759
Onttrekking tbv dotatie kredieten eenmalig 2022 conform actiepunten NMB	€ 106.000
Watertakenplan 2022	€ 380.759
	<u>€ 380.759</u>

47) Voorziening egalisatie riolering

Doel van deze voorziening is om resultaten in de exploitatie van het rioleringsnetwerk te egaliseren. Overschotten en tekorten op de exploitatie van riolering worden respectievelijk gestort en onttrokken aan deze voorziening.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 144	€ 1.200	€ 1.200	€ 144

Vermeerdering:

Storting (dotatie) riolering 2022	€ 1.200.489
	<u>€ 1.200.489</u>

Vermindering:

Affromen egalisatievoorziening riolering 2022	€ 1.200.489
	<u>€ 1.200.489</u>

Het plafond is vastgesteld op maximaal € 144.000.

48) Voorziening egalisatie afvalverwijdering

Doel van deze voorziening is om resultaten in de exploitatie van de afvalverwijdering te egaliseren.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 77	€ 143	€ 26	€ 194

Vermeerdering:

Storting voorziening zwerfaval 2022	€ 28.083
Storting voorziening afvalverwerking 2022	€ 114.964
	<u>€ 143.047</u>

Vermindering:

Onttrekking kosten zwerfaval 2022	€ 25.683
	<u>€ 25.683</u>

49) Voorziening platteland RvR/KGO

Het doel van de voorziening is de gelden van derden beschikbaar houden voor specifieke projecten inzake Rood voor Rood en Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.

Soort: Voorziening

x € 1.000	Saldo 1/1	vermeerdering	vermindering	saldo 31/12
	€ 237	€ 2	€ 4	€ 235

Vermeerdering:

Bijdrage voorziening 2022	€ 1.755
	<u>€ 1.755</u>

Vermindering:

Onttrekking gemaakte kosten 2022	€ 4.366
	<u>€ 4.366</u>

Overzicht nieuwe en vervallen reserves en voorzieningen

Omschrijving	nieuw	vervallen
RESERVES		
Reserve afschrijving huisvesting Passie	14	
Reserve IHP integraal huisv.plan	33	
Reserve energiecrisis	34	
Reserve dorpsontwikkeling		15
Reserve grondw.vervuil. tunnel		23
VOORZIENINGEN		
Voorz. personeel (spaar)verlof	38	
Voorz. zittend vervoer		41

Toelichting op nieuwe en vervallen reserves en voorzieningen

In 2022 zijn er nieuwe reserves gevormd voor afschrijving huisvesting de Passie, integraal huisvestingsplan nieuwbouw basisscholen Enter en de energiecrisis.

De reserves dorpsontwikkeling en grondwatervervuiling tunnel zijn, conform de nieuwe nota 2022 reserves en voorzieningen, opgeheven en toegevoegd aan de algemen reserve.

In 2022 is een nieuwe voorziening gevormd voor nog niet opgenomen verlof personeel.

De voorziening zittend vervoer is tot slot ook, conform de nieuwe nota reserves en voorzieningen, opgeheven en ten gunste van het resultaat 2022 geboekt.

Voor verdere info zie de betreffende nummers.

TOELICHTING VASTE SCHULDEN MET LOOPTIJD > 1 JAAR

Overzicht onderhandse geldleningen

Lening Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente- percentage	Saldo 1-1-2022	Aflossing 2022	Saldo 31-12-2022
1282	1.701.676	2,700	680.670	56.723	623.948
1283	1.701.676	1,100	680.670	56.723	623.948
1284	3.000.000	4,590	1.875.000	75.000	1.800.000
1286	2.000.000	4,360	1.066.667	66.667	1.000.000
1289	3.000.000	4,890	1.050.000	150.000	900.000
1292	2.000.000	4,680	960.000	80.000	880.000
1293	2.500.000	4,115	500.000	166.667	333.333
1296	3.000.000	3,690	1.350.000	150.000	1.200.000
1298	2.000.000	3,410	666.667	133.333	533.333
1301	4.000.000	3,190	1.600.000	266.667	1.333.333
1302	3.500.000	3,740	1.925.000	175.000	1.750.000
1303	4.000.000	2,535	1.600.000	266.667	1.333.333
1307	5.000.000	1,170	3.500.000	250.000	3.250.000
1308	5.000.000	1,280	3.800.000	200.000	3.600.000
1309	3.500.000	0,298	3.500.000	82.519	3.417.481
1310	11.600.000	0,298	11.600.000	273.491	11.326.509
Totaal	57.503.352		36.354.674	2.449.454	33.905.219

In 2022 zijn de volgende bijzonderheden te melden binnen de leningportefeuille.

Er zijn geen leningen volledig afgelost.

Er zijn geen nieuwe leningen aangetrokken.

In de programmarekening 2022 is € 619.546 opgenomen wegens rentelasten van de aangegane geldleningen.

VLOTTENDE SCHULD MET LOOPTIJD < 1 JAAR

De in de balans kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen in €	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Overige schulden	3.228.171	2.740.736
Totaal	3.228.171	2.740.736

Overige schulden

De overige schulden per 31 december 2022 bestaan vooral uit normale reguliere betalingen.

OVERLOPENDE PASSIVA

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedragen in €	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Nog te betalen bedragen	1.545.707	2.020.904
Vooruit ontvangen bedragen	72.482	55.580
Ontvangen voorschotten specifieke uitkeringen	3.742.100	2.103.261
Totaal	5.360.289	4.179.745

Nog te betalen bedragen

Op deze post zijn verantwoord diverse verplichtingen, die in 2022 functioneel zijn verantwoord en in 2023 verder financieel worden afgewikkeld.

Vooruit ontvangen bedragen

Deze in 2022 ontvangen bedragen hebben betrekking op het volgende boekjaar en worden in 2023 functioneel verantwoord.

Ontvangen voorschotten specifieke uitkeringen

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:

- Europese overheidslichamen
- het Rijk
- overige Nederlandse overheidslichamen

Naam uitkering <i>Bedragen in €</i>	Saldo per 31-12-2021	ontvangsten 2022	bestedingen 2022	terugbetaling/ vrijval	Saldo per 31-12-2022
Bijstand zelfstandigen	0	38.827	0	0	38.827
Participatiewet	0	3.164.462	3.164.462	0	0
TOZO	434.397	182.792	0	493.841	123.348
Inburgering	0	155.529	0	0	155.529
Toeslagenproblematiek	3.905	0	0	0	3.905
Stimulering sport	45.142	167.334	174.759	0	37.717
Nationaal programma onderwijs	72.208	173.298	12.261	0	233.245
Onderwijsachterstandenbeleid	0	64.000	64.000	0	0
Kwalificatiemiddelen	0	19.522	19.522	0	0
Onderwijsroute	0	21.062	3.273	0	17.789
Klimaatadaptatie	243.711	114.980	0	0	358.691
Verkeersveiligheidsmaatregelen	380.162	101.857	0	0	482.019
Huisvesting flexwoningen	0	691.254	0	0	691.254
ISV / IMG	100.000	0	100.000	0	0
Duurzaam / aanpak energie armoede	31.657	381.789	28.128	0	385.318
Provincie subsidies cultuur	32.514	7.821	8.411	0	31.924
Provincie gebiedsontwikkeling Enter	10.100	0	10.100	0	0
Provincie versnelling woningbouw	58.500	45.000	58.500	0	45.000
Provincie samen werken duurzaam	0	11.592	11.592	0	0
Provincie impuls klimaatadaptatie	0	23.000	0	0	23.000
Provincie vitaliteit dorpscentra	31.573	105.000	50.755	0	85.818
Provincie stadsbeweging crisisarrangement/winteractie	4.345	12.000	16.345	0	0
Provincie asbestbodemsanering	586.810	0	0	533.852	52.958
Provincie verkeersveiligheid	0	77.553	25.618	0	51.935
Provincie projecten F35	0	731.600	302.000	0	429.600
Provincie fiets(pad)stroken Ypeloweg	0	311.250	0	0	311.250
Provincie ecologisch bermbeheer	8.067	0	8.067	0	0
Provincie voucher thuiswerkplannen	3.500	0	3.500	0	0
Veiligheidsregio Coronatoegangsbewijzen	46.500	0	0	0	46.500
Ministerie Coronatoegangsbewijzen	0	93.763	7.060	0	86.703
Hellendoorn Twentse belofte	10.170	0	0	0	10.170
Vechtstromen vertragen waterafvoer	0	30.000	10.000	0	20.000
VNG/GGD gezonde leefstijl preventie	0	19.600	0	0	19.600
TOTAAL	2.103.261	6.744.885	4.078.353	1.027.693	3.742.100

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

Langlopende contracten

Accountantscontrole: Nieuw contract aangegaan met BDO m.i.v. 2022 voor 3 jaren en aansluitend optie verlenging voor 3 x 1 jaar (boekjaar 2026, 2027 en 2028); jaarlijkse kosten zijn € 90.000 (excl. inflatie). De totale contractwaarde is € 540.000. Maart 2021 is de nieuwe openbare Europese aanbesteding uitgezet, samen met Hellendoorn, Hof van Twente, Rijssen- Holten en Twenterand. De leadbuyer binnen deze aanbesteding was de gemeente Hellendoorn.

Huur kopieerapparaten: In 2019 zijn we opnieuw de markt op gegaan omdat het lopende contract met Konica Minolta in 2020 afliep. We zijn daarbij aangehaakt bij de Europese aanbesteding welke de VNG voor veel gemeenten heeft uitgezet. Dit traject liep veel vertraging op door corona en de minicompetitie nam ook lange tijd in beslag waardoor wij nog twee maal noodgedwongen moesten verlengen met Konica. Op 1 april 2022 is de dienstverlening van de nieuwe aanbieder Bechtle B.V. uit Maastricht gestart. De huidige jaarlijkse kosten zijn voor de printers en multifunctionals komen op ongeveer € 20.000 incl. afrekening voor de afdrukken. Het contract loopt zes jaar inclusief optie jaren. Het gaat in totaal voor Wierden om € 120.000 voor de hele looptijd. Daarnaast hebben we de grootformaat printer/scanners ingeruild voor één nieuwe die van alle functionaliteiten is voorzien. De looptijd van deze overeenkomst loopt gelijk met de multifunctionals. De jaarlijkse kosten zijn € 3.200 exclusief. De leasekosten worden opnieuw binnen de kostenplaats Huur apparatuur verdisconteerd. Aangezien de implementatie van de multifunctionals bijna een jaar in beslag heeft genomen, wordt met de VNG overlegd of de ingangsdatum van het contract daarom ook opschuift naar 1 februari 2023. De leasekosten worden opnieuw binnen de kostenplaats Huur apparatuur verdisconteerd.

Schoonmaak gebouwen: Medio 2022 hebben wij een aanbestedingstraject opgestart voor vijf gemeenten. Gemeente Wierden heeft hierbij opgetreden als leadbuyer inclusief de gunning. CSU is de nieuwe schoonmaakorganisatie vanaf 1 april 2023 - overeenkomst gesloten voor 3 jaar met 5 optie jaren. Het gaat hierbij om de schoonmaak van de gemeentelijke gebouwen. De jaarlijkse kosten zijn €130.000. Deel van de kosten wordt verdisconteerd met onze huurder Partou - locatie Kruizemunthof 8 Wierden.

Levering energie: In 2019 hebben we namens de Twentse gemeenten weer gezamenlijk een Europese aanbesteding uitgezet voor zowel elektriciteit als co2 gecompenseerd aardgas. De overeenkomsten zijn afgesloten voor 4 jaren met aansluitend 1 optiejaar. De gunning voor perceel elektriciteit is gegaan naar Green Choice en voor aardgas aan Gazprom. In 2020 is besloten om in elk geval voor aardgas optiejaar 2021 en 2022 af te nemen via Gazprom. In 2022 is besloten om de laatste optie jaren 2023 en 2024 af te nemen. Voor levering elektriciteit zijn in 2020 nieuwe stappen gezet. Vanaf 2018 zijn wij in overleg met Twence als aandeelhoudende gemeenten. In 2020 zijn wij daarin een samenwerkingsovereenkomst overeengekomen met Twence voor afname en opwek van duurzame elektriciteit en gas. Twence beschikt echter niet over een leveranciersvergunning

en daarom waren we genoodzaakt voor de levering een aanbieder via de markt te contracteren. In 2020 zijn wij voor elektriciteit opnieuw de markt opgegaan voor een leverancier die ons de duurzame opgewekte elektriciteit van Twence levert. Hiervoor is opnieuw GreenChoice gecontracteerd. Met GreenChoice een contract aangegaan voor 4 jaren t/m 2024 en aansluitend nog één optiejaar.

De levering van duurzaam gas via Twence was voorlopig nog niet mogelijk, vandaar dat het bestaande contract met Gazprom niet werd beëindigd en de optiejaren zijn gelicht tot en met 2024. Vanwege de inval in Oekraïne (februari 2022) zijn er echter sancties ingesteld tegen Rusland en op 8 april 2022 heeft de Raad van Europa een vijfde pakket beperkende maatregelen aangenomen. Hierdoor moesten lopende contracten met Russische bedrijven of daaraan gelieerde bedrijven voor 10 oktober 2022 worden beëindigd. Gazprom Energy, het huidige SEFE Energy, was een van die bedrijven. Als samenwerkende Twentse gemeenten hebben wij besloten om een nieuwe uitvraag uit te zetten. Drie van de deelnemende gemeenten Rijssen-Holten, Almelo en Twenterand zijn daarbij afgehaakt en hebben besloten een eigen strategie daarin te volgen. De nieuwe aanbesteding voor de afname van gas leverde geen geschikte aanbieder op, waarop wij uiteindelijk aansluitend met Vattenfall een onderhandelingstraject zijn opgestart. Hiermee hadden we per 10 oktober 2022 een nieuwe aanbieder. Tussentijds liet onze minister van EZK weten dat we uiterlijk de verplichting hadden om voor 1 januari 2023 te beëindigen in plaats van 22 oktober 2022. Gezien we als gemeenten voor Q4 extreem lage prijzen hadden vastgezet van €0,20 per m³, zijn wij na een lang onderhandelingstraject met Vattenfall en SEFE Energy eruit gekomen om per 1 januari over te gaan op Vattenfall. Door deze wijziging hadden wij de beëindiging richting Gazprom nog niet laten uitgaan. De Duitse regering heeft tussentijds echter op maandag 14 november jl. Securing Energy for Europe GmbH (SEFE GmbH), moederbedrijf van SEFE Energy, genationaliseerd. Hierdoor was SEFE Energy niet meer gelieerd aan Gazprom Rusland en viel daarmee niet meer onder het sanctiepakket. Wij kwamen hierdoor in een lastig parket om nog te beëindigen richting SEFE Energy. Uiteindelijk heeft SEFE Energy om niet hiermee ingestemd, waardoor wij op 1 januari 2023 door Vattenfall konden worden geleverd. Namens de deelnemende gemeenten is een forse claim neergelegd bij EEZK voor de meerkosten over 2023 en 2024. Hierover zijn toezeggingen gedaan richting de gemeenten en in april ontvangen wij hierover meer duidelijkheid. Met Vattenfall is een contract aangegaan voor 4 jaren met aansluitend 2 optiejaren. Alle tussentijdse handelingen zijn via collegebesluiten vastgelegd. Wierden had de volmacht om te handelen namens de deelnemende gemeenten in het aanbestedingsproces.

Brandstoffen en Tankpassen: Europese aanbesteding gehouden in 2021 voor opnieuw vier jaar, het huidige contract liep af op 1 juli 2021. Voor de bulk zijn we daarbij raamovereenkomsten aangegaan met meerdere aanbieders waarbij elk jaar in december een minicompetitie wordt gehouden voor het jaar daarop te mogen leveren. Voor 2023 wordt de bulk geleverd door Oliecentrale Nederland. Movemove is de nieuwe leverancier voor alle overige afnames aan de pomp (tankpassen). We zijn opnieuw vanaf juli 2021 een contract aangegaan van 2 jaar met 2 optiejaren tot 1 juli 2025.

Afvalinzameling: het huidige contract van 1 januari 2018 wat is aangegaan met de firma Leemans loopt 3 jaar. Kosten jaarlijks € 278.080. Hiervoor is een Europese aanbestedingsprocedure doorlopen. Binnen het contract is een verlengingsoptie opgenomen voor drie jaar t/m 2023. Momenteel loopt de laatste verlenging met Leemans via de quasi inbesteden met Twente Milieu.

Asfaltonderhoud: We hebben in 2021 een nieuwe gezamenlijke aanbesteding uitgezet, waarbij Rijssen als aanbestedende dienst heeft opgetreden. Nexus is als nieuwe leverancier daarbij naar voren gekomen. Het contract is afgesloten voor twee jaar met twee optie jaren tot eind 2025. De jaarlijkse contractwaarde is hierbij ongeveer € 400.000.

Glas inzameling: Gezamenlijke aanbesteding met Rijssen-Holten en Hellendoorn – openbare aanbesteding doorlopen - uitgezet voor een periode van 6 jaar 1 mrt. 2018 tot een met 1 mrt. 2024 (4 jaar en 2 optie jaren). Gunning aan Suez Recycling en Recovery met een inschrijfprijs voor zes jaar totaal van € 251.001 en een jaarlijks bedrag van € 41.883.

PMD's inzameling: Gezamenlijke aanbesteding met Rijssen-Holten en Hellendoorn – openbare aanbesteding doorlopen - uitgezet voor een periode van 6 jaar 1 mrt. 2018 tot een met 1 mrt. 2024 (4 jaar en 2 optie jaren). Gunning aan Van Gansewinkel met een inschrijfprijs voor zes jaar totaal van € 523.593 (per jaar € 87.265).

Afval transport van gemeentelijk inzamelpunt: Naar regionale afvalverwerkers. Samen aanbesteding opgezet met Rijssen-Holten en Hellendoorn – ieder eigen perceel daarbinnen – uitgezet voor een periode van 6 jaar - 1 mrt. 2018 t/m 1 mrt. 2024 (4 jaar en 2 optie jaren) – gunning aan de firma Leemans voor een bedrag van € 206.332 per jaar € 51.583.

Wmo Huishoudelijke hulp: Bestaat uit 14 deelcontracten. In 2017 is gezamenlijk met 13 Twentse gemeenten (Rijssen-Holten niet) een nieuwe Europese openbare aanbesteding nationaal uitgezet op basis van een inspanningsverplichting. Contractwaarde € 1.500.000 per jaar voor Wierden – 16 gecontracteerde partijen voor Wierden. Voor alle gemeenten gezamenlijk bedraagt ruim € 20.000.000. Het nieuwe contract is ingegaan op 1 januari 2018 voor 1 jaar met aanvullend 5 optie jaren.

Wmo hulpmiddelen: In 2018 is in totaal met zes gemeenten een nieuw traject gestart om te komen tot een nieuwe leverancier per 1 januari 2019. Voor dit traject is een Europese aanbesteding gehouden met 2 percelen. Perceel voor koop met 1 aanbieder en perceel 2 huur waarbij met 2 partijen een contract wordt afgesloten, om de dienstverlening te kunnen waarborgen. Voor perceel 2 waar Wierden deel van uit maakte (samen Tubbergen en Dinkelland) kwamen Medipoint en RSR Revalidatieservice als beste partijen naar voren met een totaal jaarbudget van ongeveer € 250.000 voor Wierden alleen. De raamcontracten zijn afgesloten voor vier jaar met de mogelijkheid om aansluitend met drie maal één jaar te verlengen. Binnen dit traject is 5% SROI meegenomen – uitgaande van het jaarlijkse budget. Contract is gestart op 1 januari 2019 en kan inclusief de optie jaren doorlopen tot en met 31 december 2025.

Wmo trapliften: Raamcontract met Handicare Starlifts, geldig tot eind 2025 en mogelijkheid daarna van vier optie jaren tot 1 januari 2030. Contractwaarde per jaar € 60.000. Is via een gezamenlijke Europese aanbesteding in 2022 gelopen. Aanbestedende dienst inclusief de gunning was de gemeente Twenterand.

Leerlingenvervoer: Jaarlijks zetten we ongeveer voor € 500.000 op de markt. m.i.v. 1 juli 2018 hebben we Taxicentrale Witteveen als nieuwe vervoerder voor alle vormen van vervoer die binnen de gemeente van toepassing zijn. Hiervoor is een Europese aanbesteding

gelopen – aanbestedende dienst Noaberkracht – voor 12 Twentse gemeenten. Nieuwe contract loopt voor drie jaar met aansluitend 3 optiejaar. Dit jaar is een nieuwe gezamenlijk Europese aanbesteding uitgezet. De gunning is op dit moment nog niet definitief (er lopen nog twee kortgedingen) en daarom worden de nieuwe cijfers en leverancier per 1 juli 2023 hier nog niet in vermeld.

Wmo indicatieadviezen: Raamcontract met Kerkvliets Ausems vanaf 1 januari 2021 voor 1 jaren inclusief 4 verlengingsjaren. Contractwaarde per jaar € 8000. Dit contract is met veel spoed 1 op 1 afgenomen omdat de dienstverlening met de Area kwalitatief veel te wensen overliet. Gezien de lage contractwaarde was deze constructie mogelijk. Het toegekende mandaat aan de inkoopcoördinator is hierbij nodig om af te wijken van ons inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Onderhoud Openbare Verlichting: Via een Europese aanbesteding voor meerdere gemeenten in de markt gezet. Het contract met Zuit (overgenomen door Spie) is voor 2021 niet verlengd i.v.m. slecht nakomen afspraken binnen het contract – hierover loopt nog een terugvorderingsprocedure. In 2021 tijdelijk Van Gelder deze diensten laten uitvoeren. In hetzelfde jaar opnieuw een Europese aanbesteding gehouden – aanbestedende dienst was Hellendoorn. Als beste is daarbij Van Gelder naar voren gekomen. We hebben een contract afsloten voor 2 jaar en 2 optiejaar – einde dec 2025. Hierbij gaat het jaarlijks een contractwaarde van ongeveer € 45.000.

Lichtmastreclame: In 2018 is een onderhandse aanbesteding gehouden met Rijssen - Holten, Hellendoorn, Wierden. Contract afgesloten voor 3 jaar en vijf optiejaar vanaf 2019 met opnieuw V.O.F. Eilders uit Nijverdal – de huidige jaarlijkse contractwaarde is ongeveer € 3.000.

Woz diensten: In 2018 opnieuw een Europese aanbesteding uitgezet voor Rijssen-Holten, Hellendoorn en Noaberkracht Dinkelland Tubbergen en Wierden zelf. Wierden was daarbij de aanbestedende dienst inclusief de gunning – De gegunde partij was opnieuw Tog Nederland B.V. zaaknummer in Join Z-19-32742 – contractduur 3 jaar met aansluitend 3 x 1 optiejaar – indexering vanaf 2023 – jaarlijkse opdrachtwaarde voor Wierden bedraagt € 42.703.

Uitzenddiensten tot en met schaal 9 Regio Twente: Aanbestedende dienst Enschede - Deelname Twentse gemeenten en daarnaast Veiligheidsregio Twente, Gemeentelijk Belasting kantoor, Omgevingsdienst Twente, Stadbank Oost Nederland. Jaarlijkse opdracht waarde niet concreet te noemen – raamcontracten afgesloten.

- Gunning perceel Uitleendiensten: Start People B.V.
- Gunning perceel Payroll: Tempo Team i.c.m. Tempo Team Detachering Publiek Contract loopt van 1 sept. 2019 tot 1 september 2021. Recent is besloten om het tweede optiejaar tot verlenging per 1 sept 2022 tot 1 sept. 2023 aan te gaan met beide leveranciers. Momenteel loopt een nieuw aanbestedingstraject via de gemeente Enschede.

Project Bodem Asbest Sanering: Onderstaande tenders 131985, 131 986 en 131987 vallen onder het totale project waarin Hof van Twente leadbuyer (ofwel aanbestedende dienst) is. De opdrachten zullen plaatsvinden binnen de gemeenten Borne, Haaksbergen, Hellendoorn, Hof van Twente, Rijssen - Holten, Twenterand en Wierden.

Deze aanbestedingen hebben als doel het afsluiten van raamovereenkomsten voor een periode van twee jaar, met een optie tot eenzijdige verlenging door opdrachtgever van 4 x 1 jaar. De startdatum van de opdracht is 20 februari 2020.

Met bovenstaande tenders is een totale opdrachtwaarde gemoeid van 24 miljoen voor alle gemeenten samen. De opdrachten worden vooreerst uitgevoerd tot 2024 maar kan worden verlengd tot 2026 – Provincie Overijssel is hiervoor de opdrachtgever qua subsidiering. Het projectbureau namens de deelnemende gemeenten is gevestigd in Hof van Twente, vandaar dat Hof van Twente aanbestedende dienst is.

- *Europese Tender 131985: Bodem Asbest Sanering – Onderzoek en Milieukundige begeleiding*
Publicatie 21 nov. 2019 Aanbestedende dienst Hof van Twente – deelname 7 gemeenten
Gunning: Raamovereenkomst aan 10 partijen
Looptijd 2 jaar met optie van 4 x 1 jaar verlengen
- *Europese Tender 131986: Bodem Asbest Sanering – Engineering*
Publicatie 21 nov. 2019 Aanbestedende dienst Hof van Twente – deelname 7 gemeenten
Gunning: Raamovereenkomst aan 5 partijen – 1 partij een wachtkamer overeenkomst
Looptijd 2 jaar met optie van 4 x 1 jaar verlengen
- *Europese Tender 131986: Bodem Asbest Sanering – Uitvoering*
Publicatie 21 nov. 2019 Aanbestedende dienst Hof van Twente – deelname 7 gemeenten
Perceel 1 Eenvoudige overzichtelijke of minder complexe projecten met beperkte omgevingsrisico's
Gunning: Raamovereenkomst aan 10 partijen
Perceel 2 Complexe multidisciplinaire of integrale projecten met verhoogde omgevingsrisico's
Gunning raamovereenkomst aan 5 partijen – ieder traject wordt in een minicompetitie uitgezet en wie daarvan de winnaar is, voert het werk uit.

Jaarlijks is er een evaluatie moment met alle gecontracteerde aanbieders. In december wordt de verlenging van de raamovereenkomst voorgelegd aan de aanbieders met daarin opgenomen de indexatie vanuit de aanbesteding. Op deze wijze wordt conform de uitvraag gehandeld binnen dit lang lopende traject.

Softwarebroker – In 2020 hebben wij met 7 gemeenten een aanbesteding uitgezet voor het contracteren van een softwarebroker. Hierbij heeft Noaberkracht Dinkelland Tubbergen als aanbestedende dienst opgetreden. Uiteindelijk is gegund aan Protinus op basis van 0,5 % opslag over de contractwaarde – dit verrekend Protinus met de gecontracteerde partij. De overeenkomst is aangegaan voor 3 jaar met een mogelijkheid tot 1 x 1 jaar verlengen. Einde contract is in eerste aanleg 1 oktober 2023, waarna nog de verlengingsoptie kan in gaan.

Contracten van Pink Roccade en Raet: Gemeente Wierden heeft voor de afname van ICT diensten in gezamenlijkheid met 6 Twentse gemeenten een aanbesteding doorlopen voor het contracteren van een softwarebroker – veel ICT diensten zijn hier als onderliggende contracten opgevoerd en worden via de softwarebroker opnieuw afgenomen.

Zo zijn onder deze constructie opnieuw contracten afgesloten met Raet en Pink Roccade. De kosten die voortvloeien uit het Raet contract (totaal 2022 - € 174.000) m.b.t. de gemeenten die met ons een samenwerkingsovereenkomst hebben, worden één op één doorberekend – de overeenkomst is afgesloten voor 4 jaar en wordt daarna jaarlijks stilzwijgend verlengd.

Met Pink Roccade zijn drie nieuwe contracten afgesloten voor vier jaar t.b.v. I-Burgerzaken, Makelaarssuite en Samenlevingszaken. De jaarlijkse contractwaarde is ongeveer € 500.000. Protinus is voor ons als gemeente Wierden de partij waarmee wij in eerste aanleg het contract mee hebben afgesloten.

Inkoop trajecten Zorg - Samen 14 (voor alle Twentse gemeenten) vanaf 2019: Alle contracten binnen de Samen 14 (zie onderstaande 7 trajecten) liggen bij het OZJT (Organisatie Zorg en Jeugd Twente). Binnen deze organisatie zijn twee contractbeheerders aangesteld die alle contracten beheren en met de gemeenten afstemmen.

In 2018 is de totale Wmo en begeleiding uitgezet in de markt via ons Twents inkoopplatform Negometrix. Het Twentsmodel is uitgezet via de hoofdtender Integrale inkoop Wmo 2015 en Jeugdwet ten behoeve van het Twents model (tender 87613). De hoofdtender kende de onderstaande subtenders, te weten:

- 1 Ondersteuningsbehoefte Wmo (tender 88169)
- 2 Ondersteuningsbehoefte Jeugd (tender 88170)
- 3 Dyslexie (tender 89454)
- 4 Diagnostiek (tender 87770)
- 5 Wonen en verblijf (tender 87839)
- 6 Beschikbaarheidsvoorzieningen
- 7 Maatregel hulp

Daarnaast zijn apart nog als trajecten uitgezet:

- 1 Medicatiecontrole bij medische co morbiditeit (tender 109128)
- 2 Medicatiecontrole exclusief medische co morbiditeit (tender 96215)

Voor de afname van onder 1 genoemde zorg zijn we in 2021 opnieuw de markt opgegaan en hebben we met de ziekenhuizen nieuwe contracten afgesloten voor de 2022 t/m 2025.

Binnen alle trajecten zijn raamcontracten afgesloten voor 4 jaar met de daarvoor geschikte partijen (2019 t/m 2022) – de totale jaarlijkse geraamde kosten zijn ongeveer € 8.600.000 De exacte cijfers zijn niet voorhanden omdat het hierbij gaat om raamcontracten, waarbij de afname kan variëren.

Alle trajecten vallen onder de Sociale en specifieke diensten binnen de gewijzigde aanbestedingswet 2012.

Overlopende vakantiedagen: Per 31 december van het dienstjaar niet opgenomen vakantiedagen vormen voor de gemeente een op grond van de arbeidsovereenkomst opgebouwde verplichting. In 2022 is een voorziening gevormd voor het stuwmeer aan

(spaar)verlof wat de afgelopen jaren is ontstaan. Zie ook verkorte analyse jaarrekening saldo 2022. Het restant aan regulier normaal verlof van het personeel bedraagt daarna nog 5.600 uur. Op basis van een gemiddeld uurtarief van € 40 bedraagt deze verplichting voor de gemeente Wierden per 31-12-2022 in geld uitgedrukt € 224.000.

Waarborgen en garantstellingen

Waarborgen en garantstellingen

Op 31 december 2022 staat de gemeente garant voor een bedrag van € 44.941.729

Geldeningen met garantie Waarborgfonds Sociale Woningbouw	€	44.181.729
Garantiestelling Veiligheidsregio	€	760.000

Het in de balans, buiten de telling, opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen en garanties aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening worden gespecificeerd.

Num mer	Bedrag geldlening	Doel geldlening	geldnemer	Raads- besluit / leningnr.	financier	Rente perc.	Saldo per 31-12-2021	Vermeerderingen boekjaar	Aflossing boekjaar	Saldo per 31-12-2022
1	40.0069085.01	€ 1.207.327,64	Herfinanciering	Reggewoon	100287	BNG bank	4,050% €	1.207.327,64	€	1.207.327,64
2	40.0069089.02	€ 1.436.078,25	Herfinanciering	Reggewoon	100287	BNG bank	1,580% €	822.998,16	€ 49.051,75	€ 773.946,41
3	40.0069082.01	€ 1.137.263,98	Herfinanciering	Reggewoon	100287	BNG bank	3,350% €	1.137.263,98	€ 1.137.263,98	€ -0,00
4	40.0069081.01	€ 641.282,20	Herfinanciering	Reggewoon	100287	BNG bank	4,280%	€ 0,00	€	0
5	40.0077178.01	€ 700.455,14	Herfinanciering	Reggewoon	100287	BNG bank	4,010% €	700.455,14	€	700.455,14
6	40.0069080.01	€ 541.359,80	Herfinanciering	Reggewoon	100287	BNG bank	4,200%	€ 0,00		€ 0,00
							€ 3.868.044,92	€ 1.186.315,73	€	2.681.729,19

Verder zijn er nog leningen verstrekt waarvoor de gemeente geen aparte achtervang is, maar die vallen onder de generieke achtervang betreffende de woningstichting Reggewoon en woningstichting St. Joseph.

Het gaat hierbij om de volgende leningen:

Nummer	Bedrag geldlening	Doel geldlening	geldnemer	Raadsbesluit / leningnr.	financier	Rente perc.	Saldo per 31-12-2021	Vermeerderingen boekjaar	Aflossing boekjaar	Saldo per 31-12-2022
A	€ 5.445.000,00	Financiering	Reggewoon	32094	BNG bank	4,240%	€ -		€ -	€ -
B	€ 3.995.000,00	Financiering	Reggewoon	33795	NWB bank	2,910%	€ 3.995.000,00	€ 3.995.000,00	€ -	€ -
C	€ 8.300.000,00	Financiering	St. Joseph	38623	NWB bank	4,280%	€ 8.300.000,00		€ 8.300.000,00	€ 8.300.000,00
D	€ 2.300.000,00	Financiering	Reggewoon	38970	BNG bank	4,313%	€ 2.300.000,00		€ 2.300.000,00	€ 2.300.000,00
E	€ 2.400.000,00	Financiering	Reggewoon	39168	BNG bank	4,755%	€ 2.400.000,00		€ 2.400.000,00	€ 2.400.000,00
F	€ 3.000.000,00	Financiering	Reggewoon	39642	NWB bank	4,758%	€ 3.000.000,00		€ 3.000.000,00	€ 3.000.000,00
G	€ 3.000.000,00	Financiering	Reggewoon	39639	BNG bank	4,744%	€ 3.000.000,00		€ 3.000.000,00	€ 3.000.000,00
H	€ 3.500.000,00	Financiering	Reggewoon	40443	NWB bank	4,850%	€ 3.500.000,00		€ 3.500.000,00	€ 3.500.000,00
I	€ 5.000.000,00	Financiering	Reggewoon	46734	BNG bank	1,365%	€ 5.000.000,00		€ 5.000.000,00	€ 5.000.000,00
J	€ 3.000.000,00	Financiering	Reggewoon	46956	BNG bank	0,498%	€ 3.000.000,00		€ 3.000.000,00	€ 3.000.000,00
K	€ 5.000.000,00	Financiering	Reggewoon	48790	BNG bank	0,907%	€ 5.000.000,00		€ 5.000.000,00	€ 5.000.000,00
L	€ 6.000.000,00	Financiering	Reggewoon	12283	BNG bank	0,615%	€ 6.000.000,00		€ 6.000.000,00	€ 6.000.000,00
							€ 45.495.000,00	€ -	€ 3.995.000,00	€ 41.500.000,00

Onderstaande leningen vallen onder de generieke achtervang betreffende de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio.

Het gaat hierbij om de volgende leningen, met een aandeel voor Wierden van 3,8 %.

I	Hoofdsom	€ 5.000.000	Financiering	Veiligheidsregio	3,8% aandeel	NWB bank	3,65%	€ 190.000,00		€ 190.000,00
II	Hoofdsom	€ 5.000.000	Financiering	Veiligheidsregio	3,8% aandeel	NWB bank	3,80%	€ 190.000,00		€ 190.000,00
III	Hoofdsom	€ 10.000.000	Financiering	Veiligheidsregio	3,8% aandeel	NWB bank	3,91%	€ 380.000,00		€ 380.000,00
							€ 760.000,00	€ -	€ -	€ 760.000,00

Totaal € 50.123.044,92 € - € 5.181.315,73 € 44.941.729,19

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
Prog. 1 Vern.Lok.Democratie	3.532	-761	2.771	3.534	-761	2.773	3.573	-2.329	1.244
Prog. 2 Sterke Soc. Samenlevin	27.498	-4.001	23.498	29.729	-4.002	25.727	23.081	-3.963	19.118
Prog. 3 Duurzame Ontwikkeling	2.258	-2.124	134	2.281	-2.124	157	2.167	-2.188	-21
Prog. 4 Eerl. eco.+gebiedsontw	2.890	-2.182	708	4.953	-4.220	733	3.487	-2.739	748
Prog. 5 Prettig wonen en leven	16.051	-9.320	6.731	19.272	-12.385	6.887	11.241	-5.267	5.974
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	52.229	-18.388	33.842	59.769	-23.492	36.277	43.549	-16.486	27.063

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten
Algemene uitkeringen OVZ 95		-35.817	-35.817		-37.428	-37.428		-40.453	-40.453
Dividend OVZ 95		-1.044	-1.044		-1.044	-1.044		-1.094	-1.094
Lokale heffingen OVZ 95		-5.466	-5.466		-5.466	-5.466		-5.448	-5.448
Ov. alg. dekk. middelen OVZ 95	659	-203	455	501	-203	298	-135	-81	-215
Saldo fin. functie OVZ 95	164	-192	-28	164	-192	-28	168	-292	-124
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	823	-42.722	-41.900	665	-44.333	-43.668	33	-47.368	-47.334

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk			
	Overhead, Onvoorzien, Vpb	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Onvoorzien OVZ 96		44		44	20		20			
Overhead OVZ 96		7.780	-26	7.754	7.882	-26	7.856	9.519	-18	9.501
Vpb OVZ 96		5		5	5		5	3		3
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		7.829	-26	7.803	7.907	-26	7.881	9.522	-18	9.504
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		60.882	-61.137	-254	68.338	-67.852	487	53.104	-63.871	-10.767

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk			
	Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Prog. 1 Vern.Lok.Democratie		0	-205	-205		-205	-205		-138	-138
Prog. 2 Sterke Soc. Samenlevin		964	-145	819	964	-2.220	-1.255	1.003	-1174	-171

Prog. 3 Duurzame Ontwikkeling	0	-163	-163	202	-163	39	202	-137	65
Prog. 4 Eerl. eco.+gebiedsontw	350	-70	280	350	-95	255	415	-1374	-960
Prog. 5 Prettig wonen en leven	0	-268	-268	459	-880	-421	1.325	-535	790
Ovz. Algemene dekkingsmiddelen	1041	-1.746	-705	4.072	-3.468	604	6.049	-3166	2.883
Ovz. Overhead, Onvoorzien, Vpb	41	-478	-437	41	-478	-437	162	-545	-383
Totale mutaties in reserves	2.396	-3.075	-679	6.088	-7509	-1420	9.156	-7069	2.086
Het gerealiseerde resultaat	63.278	-64.212	-934	74.426	-75.360	-935	62.260	-70.940	-8.681

TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING 2022

Leeswijzer:

Allereerst wordt een verkorte analyse weergegeven met daarin de zaken groter dan €100.000,- die hebben bijgedragen in het jaarresultaat 2022.

Daarna wordt in de toelichting per programma ingegaan op de afwijkingen ten opzichte van de begroting die groter zijn dan 10% per product met een ondergrens van € 100.000,-.

Dit houdt in dat **niet** alle verschillen **exact** verklaard worden. De nadruk wordt gelegd op de belangrijke afwijkingen in positieve en negatieve zin.

Allereerst wordt ingegaan op de kolom "waarvan incidenteel". De incidentele posten die opgetreden zijn worden benoemd en gesplitst in investeringskredieten en lasten en baten incidenteel in de exploitatierekening.

Voor de post incidenteel geldt altijd het volgende:

In de begrote bedragen voor de lasten en de reserves zitten ook de ramingen voor de investeringen met eenmalige dekking voor het jaar 2022. De uitgaven die in werkelijkheid gedaan worden betreffen zowel beschikbaar gestelde kredieten uit 2022 als kredieten uit eerdere jaren. In de mutaties in de reserves zit ten allen tijde ook de dekking van de daadwerkelijke uitgaven betreffende eenmalige kredieten in het dienstjaar plus de nog beschikbare restanten van eenmalige middelen van afgesloten kredieten.

Daarna worden de "lasten", "baten", "toevoegingen/onttrekkingen aan de reserves" toegelicht.

De zogenaamde "begrotingsrechtmatigheid", de eventuele overschrijdingen op programmaniveau worden kernachtig aangeduid. Onderschrijdingen zijn vanzelfsprekend rechtmatig.

Besloten wordt met een slotconclusie per programma.

Het onderdeel "Algemene dekkingsmiddelen" wordt per dekkingsmiddel toegelicht.

Verkorte analyse totstandkoming jaarrekening saldo 2022

(posten groter dan € 100.000,-)

Baten

1	Voordeel hogere leges omgevingsvergunning	€	1.246.000
2	Voordeel uitkering gemeentefonds	€	2.236.000
	Totaal meer baten	€	3.482.000

Lasten

3	Voordeel vrijval pensioenvoorziening en wachtgeld (voormalig) wethouders	€	846.000
4	Voordeel opvang ontheemden Oekraïne	€	2.209.000
5	Voordeel afwikkeling gemeenschappelijke regeling Soweco	€	825.000
6	Voordeel deelbegroting sociaal domein	€	2.191.000
7	Voordeel wegen kapitaallasten en onderhoud	€	193.000
8	Nadeel storting voorziening (spaar)verlof personeel	€	820.000
9	Voordeel door diverse afwijkingen kleiner dan € 100.000	€	98.000
	Totaal minder lasten	€	5.542.000

Per saldo

Per saldo voordelig	€	9.024.000
Mutaties voorzieningen grondexploitatie 2022, nadelig	€	343.000
Werkelijk rekeningsaldo 2022, voordelig	€	8.681.000

Beknopte toelichting:

Baten

1. Het voordeel op ontvangen leges omgevingsvergunning wordt met name veroorzaakt door afgegeven vergunningen voor een aantal omvangrijke plannen met hoge bouwkosten en daarmee hoge legesopbrengsten, te weten schoolgebouw De Passie, een logistiek centrum met kantoren op De Elsmoat (Coulisse) en verder diverse aanvragen voor meerdere appartementen en ook veel middelgrote aanvragen voor grotere vrijstaande woningen. In de bestuursrapportage van 2022 is ook reeds e.e.a. toegelicht.
2. Het totale voordeel algemene uitkering bedraagt in 2022 € 3.024.000. Dit bedrag bestaat voor € 764.000 uit extra inkomsten voor de 2 decentralisaties WMO en Jeugd en maakt daarmee onderdeel uit van de deelbegroting Sociaal Domein en maakt binnen dat stuk ook onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat 2022 (zie ook punt 6). Aan reguliere algemene uitkering is in totaal € 2.236.000 meer ontvangen en maakt hier deel uit van het jaarrekeningresultaat. Deze bestaat met name uit de ontwikkeling van hoeveelheden en gewicht voor de diverse maatstaven, de uitkeringsfactor (accres), integratie- en decentralisatieuitkeringen, aanvullingen en verrekening van voorgaande jaren. Voor een uitgebreide specificatie op de genoemde onderdelen zie overzicht Algemene Dekkingsmiddelen onderdeel algemene uitkering. In de bestuursrapportage van 2022 is het voordeel binnen de algemene uitkering ook uitgebreid toegelicht.

Lasten

3. In 2022 laten de pensioenverplichtingen en wachtgeld (voormalig) wethouders t.o.v. de raming een voordeel zien van € 846.000. Het grootste gedeelte is toe te schrijven aan een forse vrijval in de pensioenverplichting van € 646.000 (voormalig) wethouders waar rekening was gehouden met een storting in de voorziening van € 175.000. De oorzaak van deze hoge vrijval komt volledig door een aanzienlijke verhoging van de rekenrente t.o.v. 2021. Verder per saldo nog een vrijval in de voorziening wachtgeld voormalig wethouders i.v.m. lagere doorbetaalde loonkosten.
4. De werkelijke kosten inzake de opvang van Oekraïners zijn aanzienlijk lager uitgekapt dan de werkelijke ontvangsten via de specifieke uitkeringen van het Rijk. Het voordeel bedraagt in totaal € 2.209.000. Het voordeel zit met name in de ontvangen normbedragen die, ongeacht de bezetting, per dag per gerealiseerde plek zijn uitbetaald. Gezien de huidige onzekere situatie in de Oekraïne en daarmee ook de opvang zal in het bestemmingsvoorstel van het resultaat worden voorgesteld om dit voordeel in een tweetal bestemmingsreserves te storten. Voor een uitgebreide toelichting zie ook de analyse onder het programma Sterke sociale samenleving.
5. De liquidatie van de GR (gemeenschappelijke regeling) Soweco zorgt in 2022 voor een voordeel van € 825.000. In verband met de voortgang van de liquidatie heeft de liquidator meegedeeld dat het te verwachten liquidatiesaldo van € 9,5 miljoen als gerealiseerd kan worden beschouwd. Om die reden is het aandeel van Wierden hierin ten gunste van het resultaat van 2022 gebracht. De daadwerkelijke uitbetaling van het liquidatieresultaat aan de gemeenten is voorzien medio 2023.
6. De deelbegroting sociaal domein laat in 2022 een voordeel zien van € 2.191.000 die deel uitmaakt van het jaarrekeningresultaat. In de begroting, inclusief interventieplan, was rekening gehouden met een tekort van € 612.000 waar in werkelijkheid een werkelijk batig saldo in 2022 is gerealiseerd van € 1.556.000. De algemene uitkering inzake de 2 decentralisaties WMO en Jeugd laat een voordeel zien van € 764.000. De diverse uitgaven binnen genoemde onderdelen laten een voordeel zien van € 1.427.000. Voor een uitgebreide toelichting zie ook de analyse onder programma Sterke sociale samenleving.
7. Er zijn beduidend minder kosten gemaakt voor de wegen binnen het taakveld verkeer en vervoer. Dit geeft een voordeel van € 193.000. Het grootste gedeelte van € 154.000 bestaat uit kapitaallasten van nog niet gerealiseerde investeringen uit o.a. het mobiliteitsplan en grotere projecten als de aanleg van een vrij liggend fietspad langs de Ypeloweg en vervolg aanleg F35. Verder zijn er minder kosten gemaakt door externen voor het klein onderhoud aan de wegen.
8. In 2022 is een nieuwe voorziening gevormd voor het grote aantal (spaar)uren personeel wat door diverse oorzaken de afgelopen jaren is ontstaan. De voorziening is kortgesloten en in overleg gegaan met onze accountant BDO. De storting betekent voor 2022 een nadeel van € 820.000. Voor een uitgebreidere toelichting zie ook de analyse onder Overzicht Overhead, Onvoorzien, Vpb.
9. Het restant van wat resteert aan overige verschillen laat nog een voordeel zien van per saldo € 98.000. Deze restantpost bestaat echter uit diverse voor- en nadelen binnen de diverse programma's die allemaal (ruim) onder de grens van analyse van € 100.000 vallen.

Grondexploitatie

Verslaggevingsregels schrijven voor dat resultaten uit grondexploitatie worden bepaald naar rato van de voortgang van het project. Over 2022 zijn met de grondexploitaties de volgende resultaten behaald:

Zenderink, tussentijdse verliesneming	€	8.000-
Zuidbroek DG2, 2, definitief en afgesloten	€	591.000
Zuidbroek DG2, 3, tussentijdse winstneming	€	27.000
Kleen Esch, definitief en afgesloten	€	103.000
Elsmoat, definitief en afgesloten aandeel Wierden	€	<u>65.000</u>
Totaal per saldo tussentijdse en definitieve winstneming 2022	€	778.000

Deze over 2022 verantwoorde tussentijdse en definitieve winst is, in overeenstemming met het bij het vaststellen van de jaarrekening 2017 genomen besluit, gestort in de reserve voorlopige resultaten grondexploitatie en maakt dus geen deel uit van het jaarresultaat 2022.

In 2022 zijn de complexen Weuste Noord en Rondweg definitief afgesloten met een negatieve boekwaarde van € 1.635.000. Hier stonden echter nog in voorgaande jaren getroffen voorzieningen grondexploitatie van € 1.876.000 tegenover die vrij zijn gevallen; voordeel € 241.000.

Op basis van de geactualiseerde exploitatieopzetten per 1 januari 2023 zijn tot slot ook weer bedragen bijgestort in de voorziening grondexploitatie die benodigd waren voor een tweetal complexen te weten De Esrand € 372.000 en Zenderink € 212.000; nadeel € 584.000.

Deze genoemde onderdelen maken onderdeel van het jaarresultaat 2022 en laten uiteindelijk een nadeel zien van € 343.000.

Voor een uitgebreide specificatie en analyse van de complexen zie paragraaf F Grondbeleid.

TOELICHTING PER PROGRAMMA

PROG. 1 VERNIEUWING LOKALE DEMOCRATIE, BESTUUR EN ORGANISATIE

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
	2022	2022	2022	
Lasten	3.531	3.533	3.574	-708
Baten	-761	-761	-2.329	-1.246
Resultaat voor mutaties in reserves	2.770	2.772	1.245	
Mutaties reserves:				
Storting in reserve				
Onttrekking aan reserve	-205	-205	-138	
Resultaat na mutaties in reserve	2.566	2.568	1.106	

Detailtabel programma 1 - Vernieuwing lokale democratie, bestuur en organisatie

	Begroot	Werkelijk	Verschil	
(x €1.000,-)	2022	2022		
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
0.1	Bestuur	993	150	843
0.2	Burgerzaken	572	569	3
0.3	Beheer overige gebouwen gronde	45	325	-280
0.4	Overhead	362	821	-459
0.5	Treasury	16	14	2
0.61	OZB woningen	289	338	-49
0.64	Belastingen overig	17	8	9
1.2	Openbare orde en veiligheid	300	343	-43
8.1	Ruimte en leefomgeving	256	208	48
8.3	Wonen en bouwen	684	797	-113
Totale lasten van het programma	3.534	3.573	-39	

	Begroot	Werkelijk	Verschil	
(x €1.000,-)	2022	2022		
Baten				
0.2	Burgerzaken	-211	-235	24
0.3	Beheer overige gebouwen gronde	-14	-305	291
0.61	OZB woningen	-24	-20	-4

1.2	Openbare orde en veiligheid	-2	0	-2
8.3	Wonen en bouwen	-510	-1769	1259
Totale baten van het programma		-761	-2.329	1.568
Totale saldo van het programma		2.773	1.244	1.529

0.1 Bestuur

In 2022 laten de pensioenverplichtingen en wachtgeld (voormalig) wethouders t.o.v. de raming een voordeel zien van € 846.000. Het grootste gedeelte is toe te schrijven aan een forse vrijval in de pensioenverplichting van € 646.000 (voormalig) wethouders waar rekening was gehouden met een storting in de voorziening van € 175.000. De oorzaak van deze hoge vrijval komt volledig door een aanzienlijke verhoging van de rekenrente in 2022 naar 2,472% die in 2021 slechts 0,528% was. Verder per saldo nog een vrijval in de voorziening wachtgeld voormalig wethouders i.v.m. lagere doorbetaalde loonkosten. Dit incidentele bedrag maakt verder onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

8.3 Wonen en bouwen

Aan de batenkant zit een incidenteel voordeel van € 1.246.000 op de ontvangen leges voor omgevingsvergunningen. Dit voordeel op ontvangen leges omgevingsvergunning wordt met name veroorzaakt door afgegeven vergunningen voor een aantal omvangrijke plannen met hoge bouwkosten en daarmee ook hoge legesopbrengsten, te weten schoolgebouw De Passie, de bouw van een logistiek centrum met kantoren op De Elsmoat (Coulisse) en verder diverse aanvragen voor meerdere appartementen en ook veel meer middelgrote aanvragen voor grotere vrijstaande woningen. In de bestuursrapportage van 2022 is ook reeds e.e.a. toegelicht. Dit incidentele bedrag maakt verder onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

Kredieten met eenmalige dekking en overige stortingen/onttrekkingen reserves

In 2022, zijn incidentele uitgaven gedaan voor kredieten, welke door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld in het dienstjaar of eerdere jaren, die worden gedekt door de inzet van eenmalige middelen ten laste van de daarvoor gevormde reserve.

Voor 2022 gaat het in dit programma om een bedrag ter grootte van € 138.000 voor met name de implementatie omgevingswet.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Bedragen (x € 1.000)			Toelichting	Conclusie/overige
Begroot	Werkelijk	Verschil		
3.533	3.574	41-	Minimale overschrijding, geen opmerkingen.	Past binnen beleid.

SLOTCONCLUSIE

Slechts een minimale overschrijding binnen de totale lasten van het programma Vernieuwing lokale democratie, bestuur en organisatie. De genoemde baten van de taakvelden Bestuur en Wonen en bouwen zorgen uiteindelijk voor een fors voordelig saldo binnen het totaal van dit programma.

WNT-verantwoording 2022 - Gemeente Wierden

De WNT is van toepassing op Gemeente Wierden. Het voor Gemeente Wierden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	M. Klos	W.H.J. Wienk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	100.973	85.427
Beloningen betaalbaar op termijn	18.212	14.843
<i>Subtotaal</i>	<i>119.185</i>	<i>100.270</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	119.185	100.270

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	M. Klos	W.H.J. Wienk
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/02 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	88.487	81.102
Beloningen betaalbaar op termijn	16.796	14.942
<i>Subtotaal</i>	<i>105.283</i>	<i>96.044</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	191.250	209.000
Bezoldiging	105.283	96.044

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

PROG. 2 STERKE SOCIALE SAMENLEVING

(x €1.000,-)	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
	2022	na wijziging 2022	2022	incidenteel
Lasten	27.501	29.732	23.081	-3.076
Baten	-4.000	-4.001	-3.964	-
Resultaat voor mutaties in reserves	23.501	25.731	19.117	
Mutaties reserves:				
Storting in reserve	964	964	1.003	
Onttrekking aan reserve	-146	-2.220	-1.174	
Resultaat na mutaties in reserve	24.317	24.472	18.947	

Detailtabel programma 2 - Sterke sociale samenleving

(x €1.000,-)		Begroot	Werkelijk	Verschil
		2022	2022	
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
4.1	Openbaar basisonderwijs	111	109	2
4.2	Onderwijshuisvesting	636	526	110
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzak	790	837	-47
5.1	Sportbeleid en activering	117	100	17
5.2	Sportaccommodaties	1501	1585	-84
5.3	Cultuurpresentatie, productie	591	559	32
5.4	Musea	19	25	-6
5.5	Cultureel erfgoed	31	48	-17
5.6	Media	519	515	4
5.7	Openbaar groen(openlucht)recr	3	3	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipa	2465	200	2265
6.2	Wijkteams	287	281	6
6.3	Inkomensregelingen	6721	5383	1338
6.4	Begeleide participatie	2417	1176	1241
6.5	Arbeidsparticipatie	220	224	-4
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	360	520	-160
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5929	5134	795
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5880	4770	1110
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	53	-15	68

7.1	Volksgezondheid	1078	1100	-22
Totale lasten van het programma		29.728	23.080	6.648
		Begroot	Werkelijk	Vershil
(x €1.000,-)		2022	2022	
Baten				
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzak	-80	-84	4
5.2	Sportaccommodaties	-26	-26	0
5.3	Cultuurpresentatie, productie	-29	-29	
6.1	Samenkracht en burgerparticipa	-410	-229	-181
6.3	Inkomensregelingen	-3258	-3337	79
6.4	Begeleide participatie	-31	-41	10
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-5	-6	1
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-164	-211	47
Totale baten van het programma		-4.003	-3.963	-40
Totale saldo van het programma		25.727	19.118	6.609

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De lastenkant laat een incidenteel voordeel zien van € 2.209.000. Dit voordeel wordt volledig veroorzaakt doordat de werkelijke kosten inzake de opvang van Oekraïners aanzienlijk lager zijn uitpakten ten opzicht van de werkelijke ontvangsten via de specifieke uitkeringen van het Rijk. Al de transitiekosten zoals het aanpassen van de openbare ruimte en de inrichtingskosten voor de opvangplekken en ook de bestede uren hieraan zijn 100% vergoed door het Rijk. Dit geldt ook voor het leefgeld voor de particuliere opvang. Het leefgeld voor de gemeentelijke opvang moet worden betaald uit het ontvangen normbedrag. Het voordeel zit met name in deze ontvangen normbedragen die, ongeacht de bezetting, per dag per gerealiseerde plek zijn uitbetaald. Het normbedrag was in eerste instantie € 100 per dag en is uiteindelijk per 15 oktober 2022 verlaagd naar € 83 per gerealiseerde plek. Doordat de uiteindelijke keuze in Wierden is gemaakt om voor de gemeentelijke opvang te kiezen voor de aanschaf van chalets en een flexunit zijn de kosten beduidend lager gebleven dan de daarvoor ontvangen bijdragen van het Rijk.

Gezien de huidige onzekere situatie in de Oekraïne en daarmee ook de opvang zal in het bestemmingsvoorstel van 2022 worden voorgesteld om dit incidentele voordeel in een tweetal bestemmingsreserves te storten waarmee toekomstige uitgaven en kapitaallasten kunnen worden gedekt. Dit incidentele bedrag maakt verder onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

6.3 Inkomensregelingen Participatiewet / IOAW / IOAZ / BBZ

Het BUIG-budget is een gebundelde uitkering van het Rijk voor de bekostiging van uitkeringen op grond van de Participatiewet (PW), de IOAW, de IOAZ en het BBZ 2004. Ook loonkostensubsidie maakt hier onderdeel van uit. Over het jaar 2022 is het tekort op de regelingen die onder BUIG vallen berekend iets onder de 5%. Wanneer het tekort groter is

dan 5% van het toegekende BUIG-budget, kan voor het meerdere een beroep worden gedaan op de vangnetregeling.

Van het rijk is er éénmalig € 1.377.000 ontvangen ter bestrijding van de energiearmoede. In 2022 is hieraan € 838.000 uitgegeven. Daarnaast heeft de gemeenteraad ook nog een bedrag van éénmalig € 400.000, aanvullend hierop, beschikbaar gesteld met hetzelfde doel. Deze eigen regeling zal in 2023 worden uitgevoerd. De totale beschikbare gelden van € 1.777.000 zijn conform besluitvorming van de gemeenteraad gestort in de reserve éénmalige middelen. De uitgaven in 2022 van € 838.000 zijn onttrokken uit dezelfde reserve waardoor de kosten budgetneutraal door de jaarrekening lopen. Het positieve saldo van € 939.000 is nog beschikbaar binnen de reserve éénmalige middelen.

6.4 Begeleide participatie

De lastenkant laat een voordeel zien van € 825.000 binnen de sociale werkplaatsen. De liquidatie van de GR (gemeenschappelijke regeling) Soweco zorgt in 2022 voor dit voordeel. In verband met de voortgang van de liquidatie heeft de liquidator eind 2022 meegedeeld dat het te verwachten liquidatiesaldo van € 9,5 miljoen als gerealiseerd kan worden beschouwd. Om die reden is het aandeel van Wierden hierin van € 825.000 ten gunste van het resultaat van 2022 gebracht. De daadwerkelijke uitbetaling van het liquidatieresultaat aan de gemeenten is voorzien medio 2023. Dit incidentele bedrag maakt verder onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

Deelbegroting sociaal domein (kosten en baten via diverse taakvelden 6.1 t/m 6.81)

De deelbegroting sociaal domein 2022 is met ingang van 2022 gebaseerd op de Wmo en de Jeugd. De lasten voor de uitvoering van de Participatiewet vermengen zich met andere budgetten zoals bijvoorbeeld loonkostensubsidies. Omdat daarnaast het onderdeel Participatie door de jaren heen nagenoeg budgettair neutraal was, is er voor gekozen om de deelbegroting enkel te baseren op de Wmo en Jeugd.

Voor de samenstelling van de begroting 2022 is op basis van de op dat moment beschikbare informatie een raming gemaakt voor de diverse productgroepen zorg en dus ook over de diverse taakvelden in onze begroting.

Voor de jaarrekening 2022 wordt op de hoofdgroepen Wmo en Jeugd de volgende verantwoording afgelegd:

Deelbegroting sociaal domein	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Dekking Coronareserve	Verschil begroot 2022
Uitgaven					
* WMO	€ 2.538.169	€ 2.806.535	€ 2.639.470		€ -167.065
restitutie beschermd wonen (Almelo)	€ -275.231	€ -	€ -447.892		€ -447.892
* Jeugd	€ 6.476.568	€ 5.582.142	€ 4.770.053		€ -812.089
	€ 8.739.507	€ 8.388.677	€ 6.961.631	€ -	€ -1.427.046
Inkomsten					
* Integratieuitkeringen					
WMO	€ -3.500.461	€ -3.425.393	€ -3.727.165	€ -13.863	€ -315.635
Jeugd	€ -5.822.010	€ -5.943.037	€ -6.381.886	€ -9.018	€ -447.867
	€ -9.322.471	€ -9.368.430	€ -10.109.051	€ -22.881	€ -763.502
* salarissen en overhead	€ 799.810	€ 1.575.000	€ 1.575.000		€ -
* korting AU suppletie	€ 19.158	€ 16.528	€ 16.528		€ -
Saldo	€ 236.004	€ 611.775	€ -1.555.892	€ -22.881	€ -2.190.548
Budgetten excl. overhead en eenmalig	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Dekking Coronareserve	Verschil begroot 2022
* WMO	€ -1.237.522	€ -618.858	€ -1.535.587	€ -13.863	€ -930.592
* Jeugd	€ 654.558	€ -360.895	€ -1.611.833	€ -9.018	€ -1.259.956
* overhead eenmalig	€ 818.968	€ 1.591.528	€ 1.591.528		€ -
Saldo	€ 236.004	€ 611.775	€ -1.555.892	€ -22.881	€ -2.190.548

De deelbegroting sociaal domein laat in 2022 een voordeel zien van € 2.191.000 die daarmee deel uitmaakt van het jaarrekeningresultaat (zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022). In de begroting, inclusief interventieplan, was rekening gehouden met een tekort van € 612.000 waar in werkelijkheid een werkelijk batig saldo in 2022 is gerealiseerd van € 1.556.000.

Het voordeel op de uitgaven WMO van per saldo € 615.000 wordt met name veroorzaakt door de restitutie van een incidenteel bedrag van € 448.000 door de gemeente Almelo vanwege de vrijval van gelden voor beschermd wonen. De gemeente Almelo is in deze centrumgemeente. Aan geleverde zorg is in 2022 op alle onderdelen minder besteed dan waar rekening mee was gehouden; voordeel in totaal van € 275.000. Tot slot zijn de kosten voor vervoer en de uitgaven aan het OZJT hoger uitgevallen wat een nadeel laat zien van € 108.000.

Het voordeel op de uitgaven Jeugd bedraagt € 812.000. De kosten voor jeugdzorgplus en WVHS zijn per saldo € 396.000 beneden de raming is gebleven. In grote lijnen is het aantal cliënten ten opzicht van 2021 gehalveerd. In de begroting wordt deze vorm van jeugdzorg op een bepaald niveau geraamd (stelpost), de werkelijke benutting van deze budgetten is zeer lastig te voorspellen.

Daarnaast is er geconstateerd dat het effect van het woonplaatsbeginsel voor Wierden gunstiger is uitgevallen dan begroot. Dit is met name terug te zien bij wonen en verblijf (dakje 0) en bij de jeugdbescherming. De aantallen cliënten zijn hier ten opzichte van 2021 meer dan gehalveerd. Dit laat voor deze genoemde posten ten opzichte van het budget een incidenteel voordeel zien van € 511.000.

Binnen de inkomsten laat de algemene uitkering inzake de 2 decentralisaties WMO en Jeugd een incidenteel voordeel zien van € 764.000. Dit wordt met name veroorzaakt door de stijging van de uitkeringsfactor en actualisatie van aantallen en gewichten.

In het jaarverslag wordt in programma 2 “Sterke sociale samenleving” ingegaan op de ontwikkelingen binnen het sociaal domein.

Kredieten met eenmalige dekking en overige stortingen en onttrekkingen reserves

In 2022 zijn incidentele uitgaven gedaan voor kredieten, welke door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld in het dienstjaar of eerdere jaren, die worden gedekt door de inzet van eenmalige middelen ten laste van de daarvoor gevormde reserve.

Voor 2022 gaat het in dit programma om een bedrag ter grootte van € 917.000 voor o.a. lokaal sportakkoord, organisatie special olympics en met name bestrijding energiearmoede. Daarnaast is er in 2022 € 152.000 onttrokken aan de reserve Corona en € 66.000 uit de reserve SAWE. Voor de dekking afschrijving kulturhus Hoge Hexel en brandveiligheid scholen is tot slot het een bedrag van € 35.000 uit de reserve onttrokken. In de reserves huisvesting VO (voorgezet onderwijs) en IHP (integraal huisvestingsplan) zijn in 2022 respectievelijk bedragen van € 461.000 en € 500.000 gestort. In de reserve Kunst 0,5% regeling is een bedrag van € 65.000 gestort. Tot slot is er binnen de reserve asielinstream een bedrag van € 35.000 vrijgevallen. Dit alles verklaart met name de stortingen in reserves van circa € 1 miljoen en de onttrokken reserves met circa € 1,1 miljoen.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

<i>Bedragen (x € 1.000)</i>			Toelichting	Conclusie/overige
Begroot	Werkelijk	Verschil		
29.732	23.081	6.651	Geen overschrijding, geen opmerkingen.	

SLOTCONCLUSIE

Het totale, met name incidentele, voordeel binnen het programma sterke Sociale samenleving wordt voor het grootste gedeelte verklaard door het forse voordeel binnen de kosten voor opvang ontheemden Oekraïne en de veel lagere kosten binnen de deelbegroting sociaal domein voor de 2 decentralisaties WMO en Jeugd.

PROG. 3 DUURZAME ONTWIKKELING

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
	2022	2022	2022	
Lasten	2.258	2.280	2.168	37
Baten	-2.126	-2.126	-2.189	-
Resultaat voor mutaties in reserves	132	154	-21	
Mutaties reserves:				
Storting in reserve		202	202	
Onttrekking aan reserve	-163	-163	-137	
Resultaat na mutaties in reserve	-29	196	44	

Detailtabel programma 3 - Duurzame ontwikkeling

	Begroot	Werkelijk	Verschil	
(x €1.000,-)	2022	2022		
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
2.1	Verkeer en vervoer	25	22	3
7.3	Afval	1743	1865	-122
7.4	Milieubeheer	513	279	234
Totale lasten van het programma	2.281	2.166	115	
Baten				
7.3	Afval	-2124	-2188	64
Totale baten van het programma	-2.124	-2.188	64	
Totale saldo van het programma	157	-21	178	

Kredieten met eenmalige dekking en overige stortingen/onttrekkingen reserves

In 2022 zijn incidentele uitgaven gedaan voor kredieten, welke door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld in het dienstjaar of eerdere jaren, die worden gedekt door de inzet van eenmalige middelen ten laste van de daarvoor gevormde reserve.

Voor 2022 gaat het in dit programma om een bedrag ter grootte van € 37.000 voor kosten inzake communicatie duurzaamheid en wijkuitvoeringsplannen.

In 2022 is er daarnaast aan de reserve Duurzaamheid € 100.000 onttrokken en beschikbaar gesteld voor nieuwe kredieten in 2022. Tot slot is in de reserve Duurzaamheid een bedrag van € 202.000 gestort als ook toegelicht in de bestuursrapportage van 2022.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

<i>Bedragen (x € 1.000)</i>			Toelichting	Conclusie/overige
Begroot	Werkelijk	Verschil		
2.280	2.168	112	Geen overschrijding, geen opmerkingen.	

SLOTCONCLUSIE

Geen overschrijding of bijzonderheden binnen het programma Duurzame ontwikkeling.

PROG. 4 EERLIJKE ECONOMIE EN GEBIEDSONTWIKKELING

(x €1.000,-)	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
	2022	na wijziging 2022	2022	incidenteel
Lasten	2.891	4.954	3.487	164
Baten	-2.182	-4.219	-2.738	-
Resultaat voor mutaties in reserves	709	735	749	
Mutaties reserves:				
Storting in reserve	350	350	415	
Onttrekking aan reserve	-70	-95	-1.374	
Resultaat na mutaties in reserve	989	988	-211	

Detailtabel programma 4 - Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling

(x €1.000,-)		Begroot	Werkelijk	Verschil
		2022	2022	
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
3.1	Economische ontwikkeling	336	376	-40
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4201	2789	1412
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsrege	40	63	-23
3.4	Economische promotie	189	178	11
5.7	Openbaar groen(openlucht)recr	137	70	67
8.1	Ruimte en leefomgeving	50	12	38
Totale lasten van het programma		4.953	3.488	1.465
Baten				
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-4201	-2723	-1478
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsrege	-19	-16	-3
Totale baten van het programma		-4.220	-2.739	-1.481
Totale saldo van het programma		733	749	-16

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrijventerreinen

De grondexploitaties op dit programma laten diverse verschillen zien ten opzichte van de begroting die samenhangen met het verplicht naar de voorraad op de balans boeken van kosten en opbrengsten. Met name door meer of minder grondverkoop ontstaan dergelijke verschillen ten opzichte van de begroting. Voor de lastenkant geldt hetzelfde. Minder of meer kosten veroorzaakt ook hier een onder- of overschrijding maar ook een andere dan geraamde voorraadmutatie naar de balans.

Op dit programma worden de resultaten uit grondexploitatie voor het onderdeel bedrijventerreinen zichtbaar. In 2022 is definitieve winst genomen op het (afgesloten) complex:

De Elsmoat voor een bedrag van € 130.000.

Hiervan is in de voorziening af te rekenen winst grondexploitatie met de gemeente Rijssen-Holten een bedrag gestort van € 65.000 (50%).

Verder is het aandeel Wierden (50%) gestort in de reserve voorlopige resultaten grondexploitatie van € 65.000.

De winst of verliesneming vloeit voort uit de verslaggevingsvoorschriften op basis waarvan winst of verlies moet worden genomen naar rato van de voortgang van het project. De resultaten van de Elsmoat worden gedeeld met de gemeente Rijssen-Holten. Om deze reden is de voorziening (betalingsverplichting) met de helft van het verantwoorde resultaat van 2022 verhoogd. De getroffen voorziening met de gemeente Rijssen-Holten is in 2022 financieel afgerekend voor het boekjaar 2021 voor een bedrag van € 126.000.

Het aandeel in het definitieve positieve resultaat voor de gemeente Wierden van € 65.000 is conform raadsbesluit gestort in de reserve voorlopige resultaten grondexploitatie en daarna conform vastgesteld beleid hieraan ook weer onttrokken en gestort in de reserve winst grondverkoop. Dit betekent verder dat deze winst geen invloed heeft op het uiteindelijke jaarresultaat 2022.

In 2022 is een deel van de in het verleden getroffen verliesvoorziening van de grondexploitaties vrijgevallen voor een totaalbedrag van € 1.876.000. Voor de bedrijventerreinen, op dit taakveld, is dit een vrijval geweest voor de complexen De Weuste Noord en Rondweg voor dit bedrag. De complexen Weuste Noord en Rondweg zijn verder definitief afgesloten met een negatieve boekwaarde van € 1.635.000; per saldo met de vrijgevallen verliesvoorziening laat dit hier een voordeel zien van € 241.000. Voor complex De Esrand is er n.a.v. de nieuwe exploitatieopzetten een extra bedrag van € 372.000 bijgestort. Per saldo is daarmee in 2022 voor de bedrijventerreinen een bedrag toegevoegd aan de verliesvoorziening van € 131.000. Dit incidentele nadeel maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

Kredieten met eenmalige dekking en overige stortingen/onttrekkingen reserves

In 2022 zijn incidentele uitgaven gedaan voor kredieten, welke door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld in het dienstjaar of eerdere jaren, die worden gedekt door de inzet van eenmalige middelen ten laste van de daarvoor gevormde reserve.

Voor 2022 gaat het in dit programma om een bedrag ter grootte van € 33.000 voor kosten onderzoek behoefte bedrijventerreinen en kerkensie.

Er is een bedrag uit de reserve grondverkoop van € 1.341.000 onttrokken en vrijgevallen conform Nota van aanbidding begroting 2022. Daarnaast heeft een storting in de reserve voorlopig resultaat GREX plaatsgevonden van € 65.000. Dit betreft de definitieve winst van het afgesloten complex De Elsmoat, aandeel Wierden 50%. Tot slot is overeenkomstig de actiepunten uit de Nota Meerjarenbeleid 2022-2025 (NMB) en reeds eerdere besluitvorming, voor 2022 een bijdrage van in totaal € 350.000 gestort in de reserve Gebiedsvisie A1-zone.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Bedragen (x € 1.000)			Toelichting	Conclusie/overige
Begroot	Werkelijk	Verschil		
4.954	3.487	1.467	Geen overschrijding, geen opmerkingen.	

SLOTCONCLUSIE

De verschillen tussen begroot en werkelijk in zowel de lasten als baten binnen programma Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling wordt veroorzaakt door het verplicht bruto boeken binnen de grondexploitaties van al de voorraadmutaties naar de balans. Deze voorraadmutaties worden primitief en voorzichtig geraamd en veroorzaken dus zowel aan de lastenkant als aan de batenkant het verschil ten opzichte van de raming. In 2022 veroorzaakt op de complexen bedrijventerreinen: De Weuste Noord, Rondweg, De Elsmoat en De Esrand.

Het overige verschil wordt in 2022 met name veroorzaakt door de vrijval en storting binnen de verliesvoorziening.

PROG. 5 PRETTIG WONEN EN LEVEN

	Begroot	Begroot	Werkelijk	Waarvan
(x €1.000,-)	2022	na wijziging	2022	incidenteel
	2022	2022	2022	
Lasten	16.051	19.270	11.240	461
Baten	-9.320	-12.386	-5.266	-
Resultaat voor mutaties in reserves	6.731	6.884	5.974	
Mutaties reserves:				
Storting in reserve		459	1.325	
Onttrekking aan reserve	-267	-879	-535	
Resultaat na mutaties in reserve		6.463	6.764	

Detailtabel programma 5 - Prettig wonen en leven

	Begroot	Werkelijk	Verschil	
(x €1.000,-)	2022	2022		
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
8.3	Wonen en bouwen	89	134	-45
2.1	Verkeer en vervoer	3083	2291	792
5.7	Openbaar groen(openlucht)recr	1740	1842	-102
7.2	Riolering	2315	2517	-202
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	294	279	15
8.1	Ruimte en leefomgeving	802	875	-73
8.2	Grondexploitatie(niet-bedrijf)	8583	920	7663
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1639	1586	53
1.2	Openbare orde en veiligheid	38	45	-7
3.4	Economische promotie	34	33	1
6.1	Samenkracht en burgerparticipa	47	41	6
7.4	Milieubeheer	604	678	-74
Totale lasten van het programma	19.268	11.241	8.027	

	Begroot	Werkelijk	Verschil	
(x €1.000,-)	2022	2022		
Baten				
2.1	Verkeer en vervoer	-74	-87	13
5.7	Openbaar groen(openlucht)recr	-30	-38	8

6.1	Samenkracht en burgerparticipa	-5	-5	0
7.2	Riolering	-3277	-3372	95
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-318	-233	-85
8.1	Ruimte en leefomgeving	-90	-102	12
8.2	Grondexploitatie(niet-bedrijf)	-8583	-1421	-7162
8.3	Wonen en bouwen	-9	-9	0
Totale baten van het programma		-12.386	-5.267	-7.119
Totale saldo van het programma		6.884	5.974	910

2.1 Verkeer en vervoer

Er zijn beduidend minder kosten gemaakt voor de wegen binnen het taakveld verkeer en vervoer. Dit laat aan de lastenkant een voordeel zien van € 193.000. Het grootste gedeelte van € 154.000 bestaat uit een voordeel op kapitaallasten i.v.m. nog niet volledig gerealiseerde investeringen uit o.a. het mobiliteitsplan en grotere projecten als de aanleg van een vrij liggend fietspad langs de Ypeloweg en het vervolg van de aanleg F35. Verder zijn er minder kosten gemaakt door externen voor het klein onderhoud aan de wegen wat een voordeel laat zien van € 39.000. Dit bedrag maakt ook onderdeel uit van het jaarresultaat 2022. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Woningbouw

De grondexploitaties op dit programma laten diverse verschillen zien ten opzichte van de begroting die samenhangen met het verplicht naar de voorraad op de balans boeken van kosten en opbrengsten. Met name door meer of minder grondverkoop ontstaan dergelijke verschillen ten opzichte van de begroting. Voor de lastenkant geldt hetzelfde. Minder of meer kosten veroorzaakt ook hier een onder- of overschrijding maar ook een andere dan geraamde voorraadmutatie naar de balans.

Op dit programma worden de resultaten uit grondexploitatie voor het onderdeel woningbouw zichtbaar. In 2022 is winst of verlies genomen op de volgende complexen:

Zenderink	€ 8.000-	verlies
Zuidbroek Deelgebied 2,2	€ 591.000	winst
Zuidbroek Deelgebied 2,3	€ 27.000	winst
Kleen Esch	€ 103.000	winst

De winst of verliesneming vloeit voort uit de verslaggevingsvoorschriften op basis waarvan winst moet worden genomen naar rato van de voortgang van het project. Conform raadsbesluit zijn deze resultaten gestort in de reserve voorlopige resultaten grondexploitatie. Dit betekent dat deze winstneming geen invloed heeft op het uiteindelijke jaarresultaat 2022.

Verder zijn de complexen Kleen Esch en Zuidbroek Deelgebied 2,2 definitief afgesloten in 2022 en is het resultaat van in totaal € 716.000, conform vastgesteld beleid, ook onttrokken aan de reserve voorlopig resultaat GREX en gestort in de reserve winst grondverkoop.

In 2022 is een deel van de in het verleden getroffen verliesvoorziening van de grondexploitaties vrijgevallen voor een totaalbedrag van € 1.876.000. Voor de woningbouw, op dit taakveld, is dit niet het geval in 2022. Wel is er voor complex Zenderink n.a.v. de nieuwe exploitatieopzetten een bedrag van € 212.000 gestort. Dit incidentele nadeel maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

Kredieten met eenmalige dekking en overige stortingen/onttrekkingen reserves

In 2022 zijn incidentele uitgaven gedaan voor kredieten, welke door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld in het dienstjaar of eerdere jaren, die worden gedekt door de inzet van eenmalige middelen ten laste van de daarvoor gevormde reserve.

Voor 2022 gaat het in dit programma om een bedrag ter grootte van € 249.000 voor o.a: opstellen speelbeleidsplan, watertakenplan, Twentse kracht groene metropool en ontwikkeling landelijk gebied. Verder is onttrokken een jaarlijks bedrag van € 16.000 voor dekking afschrijvingslasten wegen en een onttrekking aan de reserve onderhoud wegen van € 271.000. Verder is in 2022 € 713.000 gestort in de reserve voorlopige resultaten grondexploitatie door de winst en correctie winstneming woningbouw van de complexen Zenderink, Zuidbroek Deelgebied 2, 2 en 3 en Kleen Esch. Tot slot zijn er in 2022 bedragen gestort in de reserve onderhoud wegen € 571.000 en de reserve onderhoud bruggen € 41.000.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

<i>Bedragen (x € 1.000)</i>			Toelichting	Conclusie/overige
Begroot	Werkelijk	Verschil		
19.273	11.240	8.033	Geen overschrijding, geen opmerkingen.	

SLOTCONCLUSIE

De grote verschillen tussen begroot en werkelijk in zowel de lasten als baten binnen dit programma wordt ook hier met name veroorzaakt door het verplicht bruto boeken binnen de grondexploitaties van al de voorraadmutaties naar de balans. In 2022 veroorzaakt door de diverse lasten en baten op de complexen woningbouw: Zenderink, Zuidbroek DG2, 2, en 3 en Kleen Esch. Het overige verschil wordt in 2022 met name veroorzaakt door de storting in de verliesvoorziening.

OVZ. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

(x €1.000,-)	Begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Waarvan incidenteel
Lasten	821	663	33	-
Baten	-42.722	-44.333	-47.367	-3.000
Resultaat voor mutaties in reserves	-41.901	-43.670	-47.334	
Mutaties reserves:				
Storting in reserve	1.041	4.072	6.049	
Onttrekking aan reserve	-1.746	-3.468	-3.166	
Resultaat na mutaties in reserve		-43.065	-44.451	

Detailtabel Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

(x €1.000,-)	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Vershil	
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
0.5	Treasury	164	168	-4
0.8	Overige baten en lasten	501	-135	636
Totale lasten van het programma		665	33	632

(x €1.000,-)	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Vershil	
Baten				
0.2	Burgerzaken	-56	-56	0
0.5	Treasury	-1236	-1386	150
0.61	OZB woningen	-3496	-3478	-18
0.62	OZB niet-woningen	-1586	-1561	-25
0.64	Belastingen overig	-60	1	-61
0.7	Algemene uitkering en ov.uitk.	-37428	-40453	3025
0.8	Overige baten en lasten	-148	-25	-123
3.4	Economische promotie	-324	-409	85
Totale baten van het programma		-44.334	-47.367	3.033
Totale saldo van het programma		-43.668	-47.334	3.666

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lokale heffingen									
Belastingen overig		-60	-60		-60	-60		1	1
Economische promotie		-324	-324		-324	-324		-409	-409
OZB niet-woningen		-1.586	-1.586		-1.586	-1.586		-1.561	-1.561
OZB woningen		-3.496	-3.496		-3.496	-3.496		-3.478	-3.478
Saldo voor mutaties in reserves		-5.466	-5.466		-5.466	-5.466		-5.447	-5.447

In paragraaf G zijn de lokale heffingen uitgesplitst naar soort heffing. Voor detailinformatie verwijzen we u naar deze paragraaf.

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene uitkering									
Algemene uitkering en ov.uitk.		-35.817	-35.817		-37.428	-37.428		-40.453	-40.453
Saldo voor mutaties in reserves		-35.817	-35.817		-37.428	-37.428		-40.453	-40.453

Specificatie Algemene uitkering

Begroot (incl. wijzigingen)	37.429
Werkelijk ontvangen in dienstjaar	40.453
Meer ontvangen	<u>3.024</u>

Verklaring ontwikkeling

Hoeveelheidsverschillen	1.937
Onroerendzaakbelasting	-153
Uitkeringsfactor	1.431
Integratie- en decentralisatieuitkeringen	843
Aanvullingen	-1.209
Verrekening voorgaande jaren	8
Participatiewet (IU)	151
Voogdij/18+ (IU)	16
Totaal	<u>3.024</u>

Toelichting op de ontwikkeling

Hoeveelheidsverschillen

Door ontwikkeling van hoeveelheden en gewicht voor diverse maatstaven, zien we een groei in de algemene uitkering. Deze groei wordt voornamelijk veroorzaakt door de middelen die we ontvangen hebben voor de energietoeslag voor lage inkomens.

Onroerendzaakbelasting

Bij de bepaling van het gemeentefonds wordt er vanuit gegaan dat de gemeenten eigen belastinginkomsten uit de OZB ontvangen. We zien hier een nadeel. Dit was ook verwacht, omdat in onze berekening uitgegaan wordt van een actueler bedrag, waardoor het behaalde voordeel uit het verleden nu in mindering komt.

Uitkeringsfactor

Het accres is de jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, welke wordt veroorzaakt door de normeringssystematiek "trap-op-trap-af". Dit accres komt tot uitdrukking in de uitkeringsfactor. Het accres is met 69 punten gestegen.

Integratie- en decentralisatieuitkeringen

Deze mutaties worden in hoofdzaak veroorzaakt door extra ontvangen gelden voor decentralisatieuitkeringen ter compensatie van de invoeringskosten van de omgevingswet en de uitvoeringskosten klimaatakkoord. Daarnaast hebben we extra middelen ontvangen voor maatschappelijke begeleiding statushouders, gemeenteraadsverkiezingen, wet kwaliteitsborging bouw en meerkosten jeugdzorg Oekraïne.

Aanvullingen

Bij het maken van de raming van de algemene uitkering voor 2022 hebben we correcties gemaakt voor het hoge accres en de raming statushouders. Verder zijn er middelen bestemd voor de bestrijding van energiearmoede, duurzaamheid, toezicht en handhaving kinderopvang en meerkosten jeugdzorg Oekraïners.

Verrekening voorgaande jaren

In het jaar 2022 hebben we verrekeningen ontvangen voor de jaren 2020 en 2021.

Participatiewet (IU) en Voogdij 18+ (IU)

Betreft toekenning loon- en prijsbijstelling 2022

Specificatie deelbegroting Sociaal Domein

In de algemene uitkering zitten ook inkomsten voor de deelbegroting sociaal domein, Jeugd en Wmo.

Begroot (incl. wijzigingen)	9.368
Werkelijk ontvangen in dienstjaar	10.132
Meer ontvangen	<u>764</u>

Verklaring ontwikkeling

Jeugd	448
Wmo	316
Totaal	<u>764</u>

Toelichting op de ontwikkeling

De toename van de inkomsten voor zowel jeugd als Wmo wordt met name veroorzaakt door de toename van de uitkeringsfactor met 69 punten. Daarnaast is er sprake van actualisering van aantallen en gewichten, waarbij voor jeugd één maatstaf een groot effect heeft door verhoging van het aantal. Daarnaast zijn er gelden ontvangen voor meerkosten jeugdzorg en Wmo in verband met corona en voor het bekostigen van de stijging van de salarislasten in het sociaal domein. Ook dit geldt voor zowel jeugd als Wmo.

Resumé

Via het Gemeentefonds is per saldo € 3.024.000 meer ontvangen. Hiervan heeft uiteindelijk € 764.000 betrekking op de 2 decentralisaties Wmo en Jeugd en maakt daarmee onderdeel uit van de deelbegroting Sociaal Domein. Dit incidentele bedrag maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat.

Aan reguliere algemene uitkering is in totaal € 2.263.000 meer ontvangen via de diverse genoemde onderdelen. Dit incidentele bedrag maakt onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie voor beide genoemde onderdelen ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Dividend						-1.044	-1.044		-1.094	-1.094
Saldo voor mutaties in reserves						-1.044	-1.044		-1.094	-1.094

Toelichting dividenden 2022

Hierna volgt een overzicht van instellingen waarin de gemeente deelneemt en de opbrengsten die deze activiteiten in 2022 hebben opgeleverd.

Instelling	Aantal aandelen	Dividenden en winstuitkeringen Begroot	Werkelijk	Afwijking
BNG aandelen A	21.060	37.900	48.017	10.117
Enexis	21.310	10.700	14.153	3.453
Vitens	23.164	-	-	-
COGAS	377	747.400	747.407	7
Wadinko NV	50	25.000	62.787	37.787
Crematorium Twente		3.000	-	3.000-
Twence BV		220.000	221.464	1.464
Totaal		1.044.000	1.093.828	49.828

In 2022 is per saldo € 50.000 meer dividend ontvangen van de diverse instellingen dan was begroot. Het hogere dividend wordt met name veroorzaakt door het uitbetalen van 2 jaar dividend in 2022 van Wadinko (in 2021 heeft Wadinko geen dividend uitbetaald vanwege een ontvangen NOW subsidie en de regelgeving daarop). Verder is er een hogere opbrengst dan geraamd ontvangen van de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten). De overige ontvangsten laten slechts geringe verschillen zien. Vitens heeft net als afgelopen jaren geen dividend uitgekeerd vanwege haar grote investeringsopgave en aanpassing tarieven. Crematorium Twente (OLCT) keert tot slot over haar boekjaar 2021 geen aanvullend dividend meer uit boven op haar reeds eerder uitbetaalde voorschot in en over 2021.

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo financieringsfunctie									
Treasury	164	-192	-28	164	-192	-28	168	-292	-124
Saldo voor mutaties in reserves	164	-192	-28	164	-192	-28	168	-292	-124

Toelichting saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de lasten en baten van de financieringsmiddelen in rekening-courant en het saldo van de rente die betaald of ontvangen is voor het kortdurend aantrekken of uitzetten van middelen (kasgeld). Verder zijn hier verantwoord de toegerekende rente voor de financiële vaste activa inzake de verstrekte geldleningen ten behoeve van de sport, en de werkelijk ontvangen rentevergoedingen die hier tegenover staan.

Tot slot worden hier verantwoord de rente langlopende geldleningen, rente eigen vermogen, rente stelpost herfinanciering eigen vermogen verminderd met de toegerekende rente aan de grondexploitaties (GREX) en de toegerekende rente in de kapitaallasten aan de taakvelden (zie ook schema rentetoerekening jaarrekening 2022 Paragraaf C).

Lasten:

Betaalde rente (m.n. rente rekening courant bankrekeningen en naheffingsrente belastingdienst)	3.400
Toegerekende rente verstrekte geldleningen sport	193.100
Betaalde rente opgenomen langlopende geldleningen	619.600
Rente stelpost herfinanciering eigen vermogen	144.700
Toegerekende rente grondexploitaties	33.900-
Toegerekende rente kapitaallasten aan taakvelden	759.800-

Baten:

Rentevergoedingen (m.n. rekening-courant bankrekeningen en rente over exploitatiebijdrage GREX)	97.300
Rentevergoeding hybride geldlening Enexis	1.000
Rentevergoedingen verstrekte geldleningen sport	193.000

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overige algemene dekkingsmiddelen									
Burgerzaken	0	-56	-56	0	-56	-56	0	-56	-56
Overige baten en lasten	658	-148	510	501	-148	353	-135	-25	-160
Saldo voor mutaties in reserves	658	-204	454	501	-204	297	-135	-81	-216

Toelichting op overige algemene dekkingsmiddelen

Op overige algemene dekkingsmiddelen wordt onder andere geraamd:

1. Jaarlijks terugkerende stelposten;
2. Stelposten, die worden veroorzaakt door ontwikkelingen die op het laatste moment nog verwerkt kunnen worden (in 2022 niet aan de orde);
3. Opbrengsten secretarieleges en lichtmastreclame;
4. Opbrengst BTW compensatiefonds; alleen aan de orde bij suppleties voorgaande jaren.

Lasten:

Stelpost dekkingsmaatregelen	144.700-
Overige stelposten; Cao salarismaatregelen en vacatureruimte	10.100

Baten:

Opbrengsten secretarieleges	55.900
Opbrengst lichtmastreclame	2.500
Opbrengst BTW compensatiefonds voorgaande jaren	22.200

Analyse onderuitputting

In de begroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een post onderuitputting van € 410.000. Op begrotingsbasis wordt rekening gehouden met onderbesteding op de kostencomponenten loon- en prijscompensatie, rentelasten, afschrijvingen en salarissen.

OVZ. OVERHEAD, ONVOORZIEN, VPB

(x €1.000,-)	Begroot		Begroot	Werkelijk	Waarvan
	2022	2022	na wijziging 2022	2022	incidenteel
Lasten	7.834	7.912		9.523	1.189
Baten	-26	-26		-18	-
Resultaat voor mutaties in reserves	7.808	7.886		9.505	
Mutaties reserves:					
Storting in reserve	41	41		162	
Onttrekking aan reserve	-478	-478		-545	
Resultaat na mutaties in reserve		7.444		9.120	

Detailtabel Overzicht Overhead, Onvoorzien, Vpb

(x €1.000,-)		Begroot	Werkelijk	Verschil
		2022	2022	
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
0.4	Overhead	7882	9519	-1637
0.8	Overige baten en lasten	20	0	20
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	5	3	2
Totale lasten van het programma		7.907	9.522	-1.615

(x €1.000,-)		Begroot	Werkelijk	Verschil
		2022	2022	
Baten				
0.4	Overhead	-26	-18	-8
Totale baten van het programma		-26	-18	-8
Totale saldo van het programma		7.881	9.504	-1.623

Overhead

2022	Begroot			Begroot			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overhead									
				7.882	-26	7.856	9.519	-18	9.501
Saldo voor mutaties in reserves				7.882	-26	7.856	9.519	-18	9.501

0.4 Overhead

Het saldo op taakveld 0.4 Overhead laat aan de lastenkant een nadeel zien van € 1.637.000. Het nadeel wordt voor € 820.000 veroorzaakt door een storting in een nieuwe voorziening (spaar)verlof. Nieuwe regelgeving en voorschriften zorgen er voor dat de medewerkers de mogelijkheid hebben om een apart potje verlof aan te leggen het zogeheten verlofsparen. Dit zorgt er voor dat er een niet gelijkblijvend verlofvolume ontstaat omdat opname flexibel is en bijvoorbeeld voor een sabbatical of eerder stoppen met werken mag worden gebruikt. De werkgever is verplicht om hiervoor dan ook een voorziening te vormen. Verder zijn er veel medewerkers die de afgelopen jaren een zogenaamd stuwmeer aan verlof hebben opgebouwd. De oorzaken hiervan liggen onder andere in de toenemende decentralisaties vanuit de overheid richting gemeente, toenemende leefbaarheidsopgaven, energietransitie, implementatie van de omgevingswet, het streven om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en het vormgeven van inwonerparticipatie. Daar kwam in 2022 de problematiek als gevolg van de oorlog in de Oekraïne nog eens bij (opvang vluchtelingen, energiecrisis etc.). Al de genoemde punten zorgen er voor dat er uiteindelijk een bedrag van € 820.000 (ruim 20.000 uren), is gestort in de nieuwe voorziening. De voorziening is kortgesloten en in overleg gegaan met onze controlerende accountant BDO. Dit incidentele bedrag maakt verder ook onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat. Zie ook de verkorte analyse jaarrekeningsaldo 2022.

De inhuur voor deskundigen advisering laat hier verder een nadeel zien van € 82.000 wat met name wordt veroorzaakt door proceskosten WOZ door meer bezwaren, fiscale advisering Vennootschapsbelasting en BTW en diverse juridische advisering. De eindheffing werkkostenregeling (WKR) laat een nadeel zien van € 41.000. Verder zijn er meer kosten geweest voor het verzenden van de poststukken, extra schoonmaakkosten gemeentehuis en hogere kosten aanschaf houtpellets voor de pelletkachel in het gemeentehuis; een nadeel van € 46.000. Verder zijn tot slot meer salariskosten en kosten voor inhuur verantwoord die echter op andere plekken weer worden gedekt door niet bestede budgetten van de flexpot en diverse stelposten voor dekking van vacatureruimte en loon en prijscompensatie.

Kredieten met eenmalige dekking

In 2022 zijn incidentele uitgaven gedaan voor kredieten, welke door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld in het dienstjaar of eerdere jaren, die worden gedekt door de inzet van eenmalige middelen ten laste van de daarvoor gevormde reserve.

Voor 2022 gaat het in dit programma om een bedrag ter grootte van € 369.000 en zijn met name kosten gemaakt voor Arbo zaken, digitalisering archief, migratie naar de cloud voor diverse softwareonderdelen en de doorontwikkeling van de organisatie. Dit bedrag is ook onttrokken aan de reserve. Verder is er € 100.000 onttrokken uit de reserves inzake dekking afschrijving Gemeentehuis en gemeentegarage SW en zijn er respectievelijk bedragen van € 46.000 uit de reserve Corona en € 31.000 uit de reserve opleidingen onttrokken als dekking van gemaakte kosten. In 2022 zijn tot slot de ontvangen rijksmiddelen ten gevolge van de Coronacrisis van in totaal € 162.000 gestort in de reserve conform reeds eerder genomen besluitvorming in 2020.

Onvoorzien

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Onvoorzien									
Overige baten en lasten	44		44	20		20			
Saldo voor mutaties in reserves	44		44	20		20			

In de primitieve begroting 2022 is een post voor onvoorzien uitgaven opgenomen van € 44.305.

In 2022 zijn de volgende begrotingswijzigingen gemuteerd op onvoorzien uitgaven:

Wijzigings- nummer	Programma, omschrijving	Begrotingswijzi- ging raad d.d.	Structureel	Enmalig
1	Sluiting begrotingswijziging/ toevoeging aan onvoorzien	9-11-2021	11.076	33.229
3	Sterke sociale samenleving/ Keuring en klein onderhoud toestellen sportruimte Kulturhus Irene	14-12-2021	1.000-	
5	Sterke sociale samenleving/ Vervangen toestellen sportruimte Kulturhus Irene	14-12-2021	1.250-	
9	Duurzame ontwikkeling/ Bodemsanering afvalbrennpunt 't Exoo	20-09-2022		22.500-
Totaal			8.826	10.729

Vennootschapsbelasting

2022	Begroot			Begroot na wijziging			Werkelijk		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Vennootschapsbelasting									
Vennootschapsbelasting (VpB)	5		5	5		5	3		3
Saldo voor mutaties in reserves	5		5	5		5	3		3

De gemeente is met ingang van 2016 vennootschapsbelastingplichtig geworden en heeft sindsdien jaarlijks voorlopige aanslagen ontvangen en betaald. Voor het jaar 2022 is deze aanslag dan ook opgelegd en betaald. Inmiddels is ook duidelijk dat de belastingplicht over 2021, net als over de voorgaande jaren minimaal zal zijn. Deze is daarom als een vordering opgenomen. Per saldo hierdoor nagenoeg geen effect.

OVZ. LASTEN EN BATEN INCIDENTEEL/STRUCTUREEL

In het algemeen geldt dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn dus de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering. De uitzonderingen worden hier in beeld gebracht.

In de praktijk komen er incidentele baten en lasten voor in zowel de begroting als de jaarstukken voor. Veelal wordt dit veroorzaakt door eenmalige gebeurtenissen/besluiten die zowel onverwacht als voorzien kunnen zijn. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel en reëel evenwicht. Pas na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel saldo.

Onderstaande tabel laat zowel de incidentele baten als lasten zien voor de jaarrekening 2022. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel saldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structurele saldo negatief.

Bij de toelichting van de programma's en overzichten worden zowel de incidentele baten als lasten uitgebreid verklaard.

Presentatie van de incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)		2022
Programma 1 Vernieuwing lok.democratie, best.en org.		
<u>baten</u>	voordeel hogere leges omgevingsvergunningen	1.246
<u>lasten</u>	nadeel uitgaven kredieten met een éénmalig karakter	-138
	voordeel voorzien. pensioen/wachtgeld (oud)wethouder	846
Programma 2 Sterke sociale samenleving		
<u>baten</u>	n.v.t.	
<u>lasten</u>	nadeel uitgaven kredieten met een éénmalig karakter	-917
	voordeel opvang ontheemden oekraïne	2.209
	voordeel liquidatie GR Soweco	825
	voordeel binnen deelbegroting sociaal domein	959
Programma 3 Duurzame ontwikkeling		
<u>baten</u>	n.v.t.	
<u>lasten</u>	nadeel uitgaven kredieten met een éénmalig karakter	-37
Programma 4 Eerlijke economie en gebiedsontwikkeling		
<u>baten</u>	n.v.t.	
<u>lasten</u>	nadeel uitgaven kredieten met een éénmalig karakter	-33
	nadeel GREX bedrijventerreinen	-131
Programma 5 Prettig wonen en leven		
<u>baten</u>	n.v.t.	
<u>lasten</u>	nadeel uitgaven kredieten met een éénmalig karakter	-249
	nadeel GREX woningbouw	-212
Ovz. Algemene dekkingsmiddelen		
<u>baten</u>	voordeel uitkering gemeentefonds	3.000
<u>lasten</u>	n.v.t.	
Ovz. Overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting		
<u>baten</u>	n.v.t.	
<u>lasten</u>	nadeel uitgaven kredieten met een éénmalig karakter	-369
	nadeel storting voorziening (spaar)verlof	-820
Totaal incidentele baten en lasten		6.179

Onderstaande tabel laat (afgerond) de totalen zien op jaarrekeningniveau wat de incidentele lasten zijn en wel gedeelte als structureel kan worden aangemerkt.

Presentatie van het structureel jaarrekeningsaldo (bedragen x € 1.000)	2022	2021
Saldo baten en lasten	-10.767	-5.425
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.086	1.784
Jaarrekeningsaldo na bestemming	-8.681	-3.641
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	6.179	2.466
Structureel jaarrekeningsaldo	-2.502	-1.175

OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

		Begroot	Werkelijk	Vershil
(x €1.000,-)		2022	2022	
Lasten				
Taakveld	Omschrijving			
0.1	Bestuur	993	150	843
0.10	Mutaties reserves	6089	9155	-3066
0.2	Burgerzaken	572	569	3
0.3	Beheer overige gebouwen gronde	45	325	-280
0.4	Overhead	8244	10340	-2096
0.5	Treasury	180	182	-2
0.61	OZB woningen	289	338	-49
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0
0.64	Belastingen overig	17	8	9
0.7	Algemene uitkering en ov.uitk.	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	518	-135	653
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	5	3	2
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1639	1586	53
1.2	Openbare orde en veiligheid	339	388	-49
2.1	Verkeer en vervoer	3108	2314	794
3.1	Economische ontwikkeling	336	376	-40
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4201	2789	1412
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsrege	40	63	-23
3.4	Economische promotie	223	211	12
4.1	Openbaar basisonderwijs	111	109	2
4.2	Onderwijshuisvesting	636	526	110
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzak	790	837	-47
5.1	Sportbeleid en activering	117	100	17
5.2	Sportaccommodaties	1501	1585	-84
5.3	Cultuurpresentatie, productie	591	559	32
5.4	Musea	19	25	-6
5.5	Cultureel erfgoed	31	48	-17
5.6	Media	519	515	4
5.7	Openbaar groen(openlucht)recr	1880	1914	-34
6.1	Samenkracht en burgerparticipa	2511	241	2270
6.2	Wijkteams	287	281	6
6.3	Inkomensregelingen	6721	5383	1338
6.4	Begeleide participatie	2417	1176	1241

6.5	Arbeidsparticipatie	220	224	-4
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	360	520	-160
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5929	5134	795
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5880	4770	1110
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	53	-15	68
7.1	Volksgezondheid	1078	1100	-22
7.2	Riolering	2315	2517	-202
7.3	Afval	1743	1865	-122
7.4	Milieubeheer	1117	957	160
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	294	279	15
8.1	Ruimte en leefomgeving	1111	1095	16
8.2	Grondexploitatie(niet-bedrijf)	8583	920	7663
8.3	Wonen en bouwen	774	931	-157
Totale lasten		74.426	62.258	12.168

	Begroot	Werkelijk	Vershil
(x €1.000,-)	2022	2022	

Baten

0.10	Mutaties reserves	7509	7069	440
0.2	Burgerzaken	267	291	-24
0.3	Beheer overige gebouwen gronde	14	305	-291
0.4	Overhead	26	18	8
0.5	Treasury	1236	1386	-150
0.61	OZB woningen	3520	3498	22
0.62	OZB niet-woningen	1586	1561	25
0.64	Belastingen overig	60	-1	61
0.7	Algemene uitkering en ov.uitk.	37428	40453	-3025
0.8	Overige baten en lasten	148	25	123
1.2	Openbare orde en veiligheid	2	0	2
2.1	Verkeer en vervoer	74	87	-13
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4201	2723	1478
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsrege	19	16	3
3.4	Economische promotie	324	409	-85
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzak	80	84	-4
5.2	Sportaccommodaties	26	26	0
5.3	Cultuurpresentatie, productie	29	29	
5.7	Openbaar groen(openlucht)recr	30	38	-8
6.1	Samenkracht en burgerparticipa	415	234	181
6.3	Inkomensregelingen	3258	3337	-79

6.4	Begeleide participatie	31	41	-10
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	5	6	-1
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	164	211	-47
7.2	Riolering	3277	3372	-95
7.3	Afval	2124	2188	-64
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	318	233	85
8.1	Ruimte en leefomgeving	90	102	-12
8.2	Grondexploitatie(niet-bedrijv)	8583	1421	7162
8.3	Wonen en bouwen	519	1778	-1259
Totale baten		75.363	70.940	4.423

In principe zijn de taakvelden direct gekoppeld aan een programma. Daar waar baten en/of lasten op een taakveld betrekking hebben op meerdere programma's is het taakveld onderverdeeld in subtaakvelden. Deze subtaakvelden zijn vervolgens weer direct gekoppeld aan een programma.

VASTSTELLING JAARREKENING 2022

De raad van de gemeente Wierden;

gezien de jaarrekening van de gemeente Wierden

over het dienstjaar 2022;

gelet op artikel 198 van de gemeentewet;

BESLUIT:

het bedrag van de baten en lasten van de jaarrekening als volgt vast

te stellen:

De baten van 2022 op	€ 70.939.660
De lasten van 2022 op	<u>€ 62.258.327</u>
Het gerealiseerde resultaat op	€ 8.681.333 voordelig.

en het totaal van de bezittingen en schulden

volgens de balans op 31 december 2022 op € 83.103.419

Aldus besloten in de openbare vergadering
Van de raad van de gemeente Wierden van
11 juli 2023.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

BIJLAGE 1: OVERZICHT KREDIETEN

Nr.	Rekening	Programma's	omschrijving	Geraamd krediet	Besteding vorige dienstj.	Besteding in het dienstjaar	Restant krediet	overschr. en /of onderschr.	eenm. dekking	bijdrage derden	restant eenm. dekking	krediet sluiten	opmerkingen
GEWONE DIENST:													
1	30406004	Overhead OVZ Vennootsch.	ARBO-proofwerkplek voorz. 2021	25.000,00	14.358,61	9.919,62	-721,77	onderschijding				J	
2	31000002	Overhead OVZ Vennootsch.	Hardware nieuwe vergeving 2019	50.000,00	19.130,68	12.302,48	-18.566,84	onderschijding				N	Afzonding in 2023
3	31000014	Overhead OVZ Vennootsch.	Uitbr/Vervanging I-pads 2022	22.000,00	0,00	338,76	-21.661,24	onderschijding				N	
4	31000017	Overhead OVZ Vennootsch.	Uitbr/Verv. Mob. Telefoon 2021	44.000,00	36.858,84	7.211,18	70,02	overschijding				J	
5	31000018	Overhead OVZ Vennootsch.	Vervanging telefoon 2022	44.000,00	0,00	44.077,40	77,40	overschijding				J	
6	31000023	Overhead OVZ Vennootsch.	Vervanging tablets Raad 2022	16.000,00	0,00	14.908,18	-1.091,82	onderschijding				N	
7	31000024	Overhead OVZ Vennootsch.	Dig. fax.werk Data e.d. 2019	120.000,00	97.660,81	22.948,66	609,47	overschijding				J	
8	31000027	Overhead OVZ Vennootsch.	Incidentenbeheer 2019	30.000,00	6.095,77	5.042,00	-18.862,23	onderschijding				N	
9	31000031	Overhead OVZ Vennootsch.	Aansch. softw.Omgev.wet 2020	80.000,00	35.147,61	44.542,04	-310,35	onderschijding				J	
10	31000038	Overhead OVZ Vennootsch.	Ontwikkeling DMS 2019	75.000,00	0,00	6.554,60	-68.445,40	onderschijding				N	Nieuw zaakstelsel / benchmark
11	31000042	Overhead OVZ Vennootsch.	Vervanging NAS servers 2021	200.000,00	0,00	0,00	-200.000,00	onderschijding				N	
12	31000043	Overhead OVZ Vennootsch.	Verv. Netwerk componenten 2021	20.000,00	0,00	0,00	-20.000,00	onderschijding				N	
13	31001004	Overhead OVZ Vennootsch.	Aanschaf apparatuur 2020	35.000,00	4.898,70	30.072,27	-29,03	onderschijding				J	
14	31001005	Overhead OVZ Vennootsch.	Aanschaf Programmatuur 2020	35.000,00	0,00	35.046,74	46,74	overschijding				J	
15	31001007	Overhead OVZ Vennootsch.	Aanschaf apparatuur 2021	35.000,00	0,00	0,00	-35.000,00	onderschijding				N	Aanschaf in 2023
16	31001008	Overhead OVZ Vennootsch.	Aanschaf apparatuur 2022	35.000,00	0,00	0,00	-35.000,00	onderschijding				N	
17	31001011	Overhead OVZ Vennootsch.	Aanschaf programmatuur 2021	35.000,00	0,00	34.986,49	-13,51	onderschijding				J	
18	31001012	Overhead OVZ Vennootsch.	Aanschaf programmatuur 2022	35.000,00	0,00	13.745,32	-21.254,68	onderschijding				N	
19	31001015	Overhead OVZ Vennootsch.	Vervanging desktop/laptop 2021	72.000,00	19.657,50	52.348,54	6,04	overschijding				J	
20	31001019	Overhead OVZ Vennootsch.	Beeldschermen 2022	40.000,00	0,00	40.020,63	20,63	overschijding				J	
21	32101002	Prettig wonen en leven	Aank. grond F35 Ten Cateweg 2018	45.000,00	5.627,00	0,00	-39.373,00	onderschijding				N	Afzonding in 2023
22	32101007	Prettig wonen en leven	Rec.Dorpsstraat Midden 2020	670.000,00	690.646,75	39.043,72	59.690,47	overschijding				N	Overschrijding passend in beleid
23	32101010	Prettig wonen en leven	Aank. F35 Tunnel Stegeboer 2020	3.000.000,00	69.095,50	13.376,50	-2.917.528,00	onderschijding				N	Voorbereiding project loopt
24	32101012	Prettig wonen en leven	Aank. F35 Westerv.Hellend. 2022	155.250,00	0,00	0,00	-155.250,00	onderschijding				N	
25	32101015	Prettig wonen en leven	Klompshof 2e en 3e fase	288.500,00	0,00	2.139,00	-286.361,00	onderschijding				N	
26	32101016	Prettig wonen en leven	Aank. F35 Esrand 2020	340.000,00	350.332,41	34.731,64	45.064,05	overschijding				J	Overschrijding toegelicht in Berap 2022
27	32101018	Prettig wonen en leven	Openb. Ruimte Wierden West 2020	82.400,00	0,00	0,00	-82.400,00	onderschijding				N	
28	32101019	Prettig wonen en leven	Recr. Fietspad Ypeloweg 2022	1.400.000,00	0,00	44.110,75	-1.355.889,25	onderschijding				N	
29	32101020	Prettig wonen en leven	Kruisp. Dikkensw/Dahliastr 2022	90.000,00	0,00	0,00	-90.000,00	onderschijding				N	
30	32101021	Prettig wonen en leven	Kruisp. Binnenhof Marktstr 2022	30.000,00	0,00	0,00	-30.000,00	onderschijding				N	
31	32101022	Prettig wonen en leven	Kl. Verkeersmaatregelen 2022	50.000,00	0,00	18.547,85	-31.452,15	onderschijding				N	
32	32101023	Prettig wonen en leven	Aank. Rot. Dikkensweg/Anjel 2022	10.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	onderschijding				N	
33	32101024	Prettig wonen en leven	Aank. Rot. Hogeluchtsw/Nijv 2022	10.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	onderschijding				N	
34	32101025	Prettig wonen en leven	Aank. Spoor Nijverdalsestr 2022	10.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	onderschijding				N	
35	33301001	Overhead OVZ Vennootsch.	Dienstauto BOA (Verv Toyota 54)	32.000,00	0,00	0,00	-32.000,00	onderschijding				N	Aangeschaft januari 2023
36	34101001	Sterke sociale samenleving	Toest. Mat. Sportruim. Irene 2021	10.000,00	0,00	8.125,89	-1.874,11	onderschijding				N	Afzonding in 2023
37	34201001	Sterke sociale samenleving	Brandveilig. Basisscholen 2019	125.000,00	20.428,05	27.660,83	-76.911,12	onderschijding				N	Project loopt
38	34205002	Sterke sociale samenleving	Perm. Huisvesting Passie 2022	11.644.200,00	266.488,83	997.337,92	-10.380.373,25	onderschijding				N	
39	34205003	Sterke sociale samenleving	Grond huisvesting Passie 2022	1.669.000,00	0,00	1.518.017,00	-150.983,00	onderschijding				N	
40	34205004	Sterke sociale samenleving	Kostenoverschrijd. Passie 2022	1.700.000,00	0,00	0,00	-1.700.000,00	onderschijding				N	
41	35203006	Sterke sociale samenleving	Verv. CV-ketels Noordbroek 2022	12.550,00	0,00	12.550,42	0,42	overschijding				J	
42	35203031	Sterke sociale samenleving	Realisatie Sportzaal 2021	3.552.000,00	0,00	13.227,50	-3.538.772,50	onderschijding				N	
43	35203032	Sterke sociale samenleving	Gronden sportzaal Esrand 2022	621.000,00	0,00	0,00	-621.000,00	onderschijding				N	
44	35301001	Sterke sociale samenleving	Aank. Begl. Koz. Beensw 21 2020	15.000,00	6.292,00	0,00	-8.708,00	onderschijding				J	
45	35702002	Sterke sociale samenleving	Dorpspark. Eiler 2022	25.000,00	0,00	0,00	-25.000,00	onderschijding				N	Gestart januari 2023
46	35705001	Prettig wonen en leven	Verv. speeltoestellen 2018	23.000,00	18.953,56	4.047,41	0,97	overschijding				J	
47	35705005	Prettig wonen en leven	Verv. speeltoestellen 2022	25.000,00	0,00	16.819,59	-8.180,41	onderschijding				N	
48	36101041	Sterke sociale samenleving	Verv. CV Leid. Reggestraat 2020	15.000,00	0,00	0,00	-15.000,00	onderschijding				N	Start in 2023
49	36102010	Sterke sociale samenleving	Aanschaf chalets Oekraïne 2022	0,00	0,00	618.263,35	618.263,35	overschijding				J	Dekking vanuit bijdrage Rijk op KL, geactiveerd conform BBV
50	36102011	Sterke sociale samenleving	Aanschaf flexunit Oekraïne '22	0,00	0,00	95.910,65	95.910,65	overschijding				J	Dekking vanuit bijdrage Rijk op KL, geactiveerd conform BBV

51	36103031	Sterke sociale samenleving	Renov.Toiletgr. Kandjoli 2020	15.000,00	0,00	0,00	-15.000,00	onderschijding			N	Staf in 2023
52	37000102	Overhead OVZ Vennootsch.	Vrachtwagen Mercedes 17 2021	216.000,00	0,00	223.154,90	7.154,90	overschijding			J	
53	37000204	Overhead OVZ Vennootsch.	Pick-up/verv. Renault 42) 2022	65.000,00	0,00	0,00	-65.000,00	onderschijding			N	Aanschaf in 2023
54	37000205	Overhead OVZ Vennootsch.	Pick-up/verv. Renault 43) 2022	58.000,00	0,00	0,00	-58.000,00	onderschijding			N	Aanschaf in 2023
55	37000211	Overhead OVZ Vennootsch.	Pick-up 2021 (Verv. VW39)	66.250,00	0,00	65.858,61	-391,39	onderschijding			J	
56	37000212	Overhead OVZ Vennootsch.	Pick-up 2021 (Verv.Dacia Logan	34.380,00	0,00	34.509,72	129,72	overschijding			J	
57	37000213	Overhead OVZ Vennootsch.	Pick-up 2021(VervDacia/Log II	34.380,00	0,00	36.153,41	1.773,41	overschijding			J	
58	37000214	Overhead OVZ Vennootsch.	Pick-up 2021 (Verv. Piaggio)	34.380,00	0,00	47.695,55	13.315,55	overschijding			J	Overschijding i v.m. aanschaf elektrische auto. Confm NM B
59	37000216	Overhead OVZ Vennootsch.	Pick-ups VW/Fiat Doblo 2021	219.000,00	145.943,84	0,00	-73.056,16	onderschijding			J	
60	37000301	Overhead OVZ Vennootsch.	Tractor (New Holland 85) 2022	58.000,00	0,00	0,00	-58.000,00	onderschijding			N	Aanschaf in 2023
61	37000303	Overhead OVZ Vennootsch.	Aankoop Tractor 2021	100.000,00	0,00	92.662,49	-7.337,51	onderschijding			J	
62	37000304	Overhead OVZ Vennootsch.	Aankoop Tractor 2022(Verv.NH89	37.000,00	0,00	0,00	-37.000,00	onderschijding			N	Aanschaf in 2023
63	37000701	Overhead OVZ Vennootsch.	Gazonmaaier John Deere 82 2021	94.000,00	0,00	0,00	-94.000,00	onderschijding			N	Aanschaf in 2023
64	37000901	Overhead OVZ Vennootsch.	Nat./zoultstrooierSTB20224 2020	43.750,00	0,00	35.697,36	-8.052,64	onderschijding			J	
65	37000903	Overhead OVZ Vennootsch.	Fietspadstrooier STB22915 2020	28.210,00	0,00	34.729,30	6.519,30	overschijding			J	
66	37000907	Overhead OVZ Vennootsch.	Nat./zoultstr.2021 (STB20224)	45.500,00	0,00	35.697,36	-9.802,64	onderschijding			J	
67	37001011	Overhead OVZ Vennootsch.	Rollbezem(verv.Holams) 2022	8.000,00	0,00	8.016,78	16,78	overschijding			J	
68	37001012	Overhead OVZ Vennootsch.	Kipwagen(verv.Veeh.5000) 2022	17.000,00	0,00	0,00	-17.000,00	onderschijding			N	
69	37001014	Overhead OVZ Vennootsch.	Bladzuijer (valex) 2021	8.100,00	0,00	0,00	-8.100,00	onderschijding			N	Aanschaf in 2023
70	37001020	Overhead OVZ Vennootsch.	Kipanhanger 2021	8.750,00	0,00	0,00	-8.750,00	onderschijding			N	Aanschaf in 2023
71	37001021	Overhead OVZ Vennootsch.	Hydraulische hagenknipper 2021	40.000,00	0,00	35.148,15	-4.851,85	onderschijding			J	
72	37101018	Overhead OVZ Vennootsch.	Sneeuwpluog Nido (3x) 2017	29.195,00	0,00	0,00	-29.195,00	onderschijding			N	Aangeschaft in februari 2023
73	37101028	Sterke sociale samenleving	Vervangen AED-kasten 2022	8.000,00	0,00	4.915,92	-3.084,08	onderschijding			N	Afsluiten in 2023
74	37201007	Prettig wonen en leven	Riool West Kluisveenvweg 2018	234.000,00	190.084,97	0,00	-43.915,03	onderschijding			J	
75	37201009	Prettig wonen en leven	Riool Dorpsstraat Midden 2020	507.000,00	507.444,10	0,00	444,10	overschijding			J	
76	37201010	Prettig wonen en leven	Klimaatregel Wierden West 2021	1.249.000,00	30.375,00	47.097,30	-1.171.527,70	onderschijding			N	Project loopt
77	37201011	Prettig wonen en leven	Riool Noord.deel Dorpsstr.2019	574.500,00	575.196,98	0,00	696,98	overschijding			J	
78	37201013	Prettig wonen en leven	Verv.renovrioolleid. 2020	349.050,00	58.679,31	14.081,63	-276.289,06	onderschijding			N	Project loopt
79	37201014	Prettig wonen en leven	Verv.Onderd.Gemalen BK 2020	66.500,00	34.379,09	31.502,63	-618,28	onderschijding			J	
80	37201019	Prettig wonen en leven	Verv.Renovrioolleidingen 2021	374.000,00	14.884,00	0,00	-359.116,00	onderschijding			N	Zie 37201014
81	37201020	Prettig wonen en leven	Verv. Gemalen mechanisch 2021	140.200,00	53.269,24	87.430,77	500,01	overschijding			J	
82	37201021	Prettig wonen en leven	Aanbr. infiltratiesloten 2021	64.000,00	0,00	0,00	-64.000,00	onderschijding			N	
83	37201022	Prettig wonen en leven	Groen Blauwe maatregelen 2021	50.000,00	1.407,00	442,99	-48.150,01	onderschijding			N	
84	37201023	Prettig wonen en leven	Bew. Initiativ. Klimaatadap. 2021	20.000,00	5.003,13	10.000,00	-4.996,87	onderschijding			N	Afzonding in 2023
85	37201024	Prettig wonen en leven	Verv.renovatie rioolleid. 2022	374.000,00	0,00	41.000,00	-333.000,00	onderschijding			N	
86	37201025	Prettig wonen en leven	Verv.onderh. Gemalen BK 2022	66.500,00	0,00	4.174,83	-62.325,17	onderschijding			N	
87	37201026	Prettig wonen en leven	Verv.gemalen mechanisch 2022	140.200,00	0,00	39.028,54	-101.171,46	onderschijding			N	
88	37201027	Prettig wonen en leven	Bew. Initiativ. Klimaatadap. 2022	20.000,00	0,00	0,00	-20.000,00	onderschijding			N	
89	37201028	Prettig wonen en leven	Infiltratiesloten 2022	64.000,00	0,00	0,00	-64.000,00	onderschijding			N	
90	37201029	Prettig wonen en leven	Klimaatadaptieve maatreg. 2022	50.000,00	0,00	0,00	-50.000,00	onderschijding			N	
91	37202002	Prettig wonen en leven	Inv. onderhoud Noordbroek 2019	44.365,00	0,00	0,00	-44.365,00	onderschijding			N	Wordt opgepakt i.o.m. SAWE
92	37301005	Duurzame ontwikkeling	Inst. Afvalbreng Exoo 2021/2022	130.000,00	1.800,00	116.362,50	-11.837,50	onderschijding			N	Afzonding in 2023
93	37301006	Duurzame ontwikkeling	Verv.ondergr.glascontain. 2021	175.000,00	0,00	0,00	-175.000,00	onderschijding			N	Levening in 2023
94	37403001	Prettig wonen en leven	Klimaatadaptieve maatr. 2021	500.000,00	437.410,24	45.342,19	-17.247,57	onderschijding			N	Afzonding in 2023
95	38101003	Prettig wonen en leven	Bouwwijp Klomphof 2e fase 2016	109.545,00	838,43	26.446,48	-82.260,09	onderschijding			N	Project loopt
96	38101004	Prettig wonen en leven	Herontwikkeling Klomphof 2013	220.429,00	28.296,50	192.132,50	0,00	onderschijding			J	
97	38101005	Prettig wonen en leven	Voorbereiding Berghorst 2	44.792,00	233.901,60	-233.901,60	-44.792,00	onderschijding			J	
98	38101006	Prettig wonen en leven	Grond BBroekseweg Enter 2021	125.000,00	114.971,68	0,00	-10.028,32	onderschijding			N	Afzonding in 2023
99	38101007	Prettig wonen en leven	Grondverwening Berghorst II	0,00	381.685,61	-381.685,61	0,00	onderschijding			J	Overgezet naar GREX Berghorst II
100	38101008	Prettig wonen en leven	Bouwwijp Akkerwal flexvoo 2022	360.000,00	0,00	67.025,28	-292.974,72	onderschijding			N	

101	38301001	Prettig wonen en leven	Woning Anjelierstraat 4 2022	350.000,00	0,00	316.398,44	-33.601,56	onderschrijding					J	
102	39111011	Alg.Dekkingsmiddelen	Achtergest. Geldkleding Vitens	1.522.300,00	1.522.300,00	0,00	0,00	onderschrijding					N	
103	39131000	Alg.Dekkingsmiddelen	Aandelen BNG	47.783,06	47.783,06	0,00	0,00	onderschrijding					N	
104	39131010	Alg.Dekkingsmiddelen	Dln.Bst.f.M/K bedr.Ov'68	775,10	775,10	0,00	0,00	onderschrijding					N	
105	39131020	Alg.Dekkingsmiddelen	Dln.Intercomm.Krediet Bank	36.813,60	37.277,55	0,00	463,95	overschrijding					N	
106	39131030	Alg.Dekkingsmiddelen	Aandelen Enexis	4.084,02	4.084,02	0,00	0,00	onderschrijding					N	
107	39131031	Alg.Dekkingsmiddelen	Aandelen Cogas	42.768,79	42.768,79	0,00	0,00	onderschrijding					N	
108	39131032	Alg.Dekkingsmiddelen	Aandelen Vitens	5.672,25	5.672,25	0,00	0,00	onderschrijding					N	
109	39131040	Alg.Dekkingsmiddelen	Aandelen Twente Milieu	584.000,00	575.649,00	0,00	-8.351,00	onderschrijding					N	
110	39503001	Alg.Dekkingsmiddelen	Conv.Hybr.Len.Enexis(60)r2020	71.184,00	71.184,00	0,00	0,00	onderschrijding					N	
111	40405413	Overhead OVZ Vennootsch.	Zaakgericht Werken 2016	30.000,00	5.999,98	1.588,23	-22.411,79	onderschrijding	24.000,00		22.411,79	N	Nieuw zaakstelsel / benchmark	
112	40405416	Overhead OVZ Vennootsch.	Digitalisering Archief 2016	25.000,00	0,00	25.001,65	1,65	overschrijding	25.000,00		-1,65	J		
113	40405500	Overhead OVZ Vennootsch.	Ontwik.agenda organisatie 2021	250.000,00	39.571,58	325.318,54	114.890,12	overschrijding	210.428,42		-114.890,12	J	Overschrijding conform beleid. Toegelicht in Berap 2022	
114	40405517	Overhead OVZ Vennootsch.	Verv.conv.zelfbouw softw.2021	50.000,00	0,00	20.094,88	-29.905,12	onderschrijding	50.000,00		29.905,12	N	Afronding in 2023	
115	40405518	Overhead OVZ Vennootsch.	Monitoringstool (Siem-soc)2021	15.000,00	0,00	0,00	-15.000,00	onderschrijding	15.000,00		15.000,00	N		
116	40405519	Overhead OVZ Vennootsch.	GEO informatie 2021	20.000,00	9.700,81	0,00	-10.299,19	onderschrijding	10.299,19		10.299,19	N		
117	40405520	Overhead OVZ Vennootsch.	Migratie cloud Softwarond.2022	100.000,00	0,00	78.362,20	-21.637,80	onderschrijding	100.000,00		21.637,80	N		
118	40405521	Overhead OVZ Vennootsch.	Impl. nieuwe wet+regelig.2022	20.000,00	0,00	0,00	-20.000,00	onderschrijding	20.000,00		20.000,00	N		
119	40406501	Overhead OVZ Vennootsch.	Digitalisering archief 2018	10.000,00	0,00	5.764,63	-4.235,37	onderschrijding	10.000,00		4.235,37	N	Project loopt	
120	40406502	Overhead OVZ Vennootsch.	Digitalisering archief 2019	10.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	onderschrijding	10.000,00		10.000,00	N	Zie 40406502	
121	40406507	Overhead OVZ Vennootsch.	ARBO-maatregelen 2020	10.000,00	0,00	10.007,66	7,66	overschrijding	10.000,00		-7,66	J		
122	40406508	Overhead OVZ Vennootsch.	ARBO-maatregelen 2021	10.000,00	1.966,38	8.073,02	39,40	overschrijding	8.033,62		-39,40	J		
123	40406510	Overhead OVZ Vennootsch.	Arbo-maatregelen 2022	10.000,00	0,00	1.906,34	-8.093,66	onderschrijding	10.000,00		8.093,66	N		
124	40406516	Overhead OVZ Vennootsch.	Informatiebeveiligingsbel.2019	37.000,00	0,00	7.764,68	-29.235,32	onderschrijding	37.000,00		29.235,32	N	Project loopt	
125	42101502	Prettig wonen en leven	Opstellen wegenbeheerplan 2021	25.000,00	14.400,00	4.060,00	-6.540,00	onderschrijding	10.600,00		6.540,00	J		
126	42101503	Prettig wonen en leven	Mob.5.carpool Rijssensest 2022	20.000,00	0,00	3.650,00	-16.350,00	onderschrijding	20.000,00		16.350,00	N		
127	42101504	Prettig wonen en leven	Mob.8: kruis.Dikken/Dahl. 2022	20.000,00	0,00	7.650,00	-12.350,00	onderschrijding	20.000,00		12.350,00	N		
128	42101505	Prettig wonen en leven	Mob.9: aanl.voetp.Niiverh.2022	20.000,00	0,00	2.150,00	-17.850,00	onderschrijding	20.000,00		17.850,00	N		
129	42101506	Prettig wonen en leven	Mob.10:onderz.verbl.geb. 2022	50.000,00	0,00	10.960,00	-39.040,00	onderschrijding	50.000,00		39.040,00	N		
130	42101507	Prettig wonen en leven	Mob.14: aanb.OV-fietsen 2022	10.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	onderschrijding	10.000,00		10.000,00	N		
131	42102401	Prettig wonen en leven	Opzetten NEN3140 2017	27.500,00	6.345,36	3.780,00	-17.374,64	onderschrijding	21.154,64		17.374,64	N	Afronding in 2023	
132	42102501	Prettig wonen en leven	Opstellen beleidsplan OV 2021	15.000,00	8.296,00	3.341,25	-3.362,75	onderschrijding	6.704,00		3.362,75	N		
133	42106591	Prettig wonen en leven	Verzinkbare Paal N35 2022	75.000,00	0,00	13.153,18	-61.846,82	onderschrijding	0,00		0,00	N		
134	43101501	Eerlijke economie gebiedsontw.	Stadsbeweging Wierden 2019	150.000,00	103.427,09	46.572,91	0,00	onderschrijding	0,00		0,00	J		
135	43101502	Eerlijke economie gebiedsontw.	Onderz.herstr. bedr.terr. 2021	25.000,00	0,00	0,00	-25.000,00	onderschrijding	25.000,00		25.000,00	N	Oprachtverlening in januari 2023	
136	43101503	Eerlijke economie gebiedsontw.	Onderz.beh.bedr.terr.2021/2022	40.000,00	11.250,00	13.673,50	-15.076,50	onderschrijding	28.750,00		15.076,50	N		
137	43101591	Eerlijke economie gebiedsontw.	Stadsbeweging 2022	100.000,00	0,00	4.181,92	-95.818,08	onderschrijding	0,00		0,00	N		
138	44201504	Sterke sociale samenleving	Loc.Ond.Nwb.school.Enter 2020	50.000,00	4.813,00	12.047,51	-33.139,49	onderschrijding	45.187,00		33.139,49	N		
139	44205501	Sterke sociale samenleving	Onderz.&Adv.kosten Passie 2018	75.000,00	23.432,27	0,00	-51.567,73	onderschrijding	51.567,73		51.567,73	N		
140	44205502	Sterke sociale samenleving	Twentse belofte 2021	10.170,00	0,00	0,00	-10.170,00	onderschrijding	0,00		0,00	N		
141	44302591	Sterke sociale samenleving	NP Onderw.Corona achterst.2022	346.596,00	0,00	12.260,53	-334.335,47	onderschrijding	0,00		0,00	N		
142	45102501	Sterke sociale samenleving	Org. Special Olympics 2022	27.500,00	0,00	27.500,00	0,00	onderschrijding	27.500,00		0,00	J		
143	45102502	Sterke sociale samenleving	Lokaal Sportakkoord 2020-2022	45.142,00	0,00	45.142,30	0,30	overschrijding	0,00		0,00	J		
144	45102503	Sterke sociale samenleving	Gezonde leefstijl/prevent 2022	19.600,00	0,00	0,00	-19.600,00	onderschrijding	0,00		0,00	N		
145	45202501	Sterke sociale samenleving	Onderzoek Sportstructuur 2022	10.000,00	0,00	9.625,00	-375,00	onderschrijding	10.000,00		375,00	J		
146	45301502	Sterke sociale samenleving	Instellen Cultuurfonds 2019	15.000,00	9.269,00	1.450,00	-4.281,00	onderschrijding	5.731,00		4.281,00	N	Afronding in 2023	
147	45701401	Eerlijke economie gebiedsontw.	Landinrichting Enter 2012	250.000,00	88.177,78	2.145,00	-159.677,22	onderschrijding	161.822,22		159.677,22	N		
148	45701501	Eerlijke economie gebiedsontw.	Uitw.onderlegger landsch. 2022	20.000,00	0,00	2.670,00	-17.330,00	onderschrijding	20.000,00		17.330,00	N		
149	45702591	Eerlijke economie gebiedsontw.	Bomenonderh.aanplant.2022-2027	120.162,00	0,00	23.375,37	-96.786,63	onderschrijding	0,00		0,00	N		
150	45705501	Prettig wonen en leven	Speelbeleidsplan 2022	25.000,00	0,00	15.876,00	-9.124,00	onderschrijding	25.000,00		9.124,00	N		

151	46102401	Sterke sociale samenleving	Huisvesting Verg.houders 2017	50.000,00	11.466,30	6.916,15	-31.617,55	onderschijding	38.533,70	31.617,55	N	Project loopt
152	46102501	Sterke sociale samenleving	Voorber.Inburgeringswet 2020	48.000,00	3.337,02	87,50	-44.575,48	onderschijding	44.662,98	44.575,48	N	Wordt opgepakt in 2023
153	46102502	Sterke sociale samenleving	Inv. Wf Inburgering 2021	45.000,00	7.019,83	8.709,48	-29.270,69	onderschijding	37.980,17	29.270,69	N	Project loopt
154	46102591	Sterke sociale samenleving	Voorzien. Wf Inburgering 2022	151.825,00	0,00	0,00	-151.825,00	onderschijding	0,00	0,00	N	
155	46103501	Sterke sociale samenleving	Impl.Beh.maatr.Soc.Domein 2021	50.000,00	0,00	4.531,25	-45.468,75	onderschijding	50.000,00	45.468,75	N	Project loopt
156	46109501	Sterke sociale samenleving	Inclusieve samenleving 2020	20.000,00	7.952,89	0,00	-12.047,11	onderschijding	12.047,11	12.047,11	N	Wordt opgepakt in 2023
157	46109503	Sterke sociale samenleving	Inwoners met initiatieven 2022	15.000,00	0,00	0,00	-15.000,00	onderschijding	15.000,00	15.000,00	N	
158	46109504	Sterke sociale samenleving	Uitv.Budg.Kindergem.raad 2022	15.000,00	0,00	3.666,00	-11.334,00	onderschijding	15.000,00	11.334,00	N	
159	46304502	Sterke sociale samenleving	Camp.rondkomen in Wierden 2022	10.000,00	0,00	3.500,00	-6.500,00	onderschijding	10.000,00	6.500,00	N	
160	46304503	Sterke sociale samenleving	Meten gebr/eflect.ink.reg.2022	7.000,00	0,00	0,00	-7.000,00	onderschijding	7.000,00	7.000,00	N	
161	46304504	Sterke sociale samenleving	Energiearmoede 2022	25.000,00	0,00	0,00	-25.000,00	onderschijding	25.000,00	25.000,00	N	
162	46304505	Sterke sociale samenleving	Bestrijd. Energiearmoede 2022	1.377.200,00	0,00	838.400,00	-538.800,00	onderschijding	1.377.200,00	538.800,00	N	
163	46304506	Sterke sociale samenleving	Energiecrisis huishoudens 2022	400.000,00	0,00	0,00	-400.000,00	onderschijding	400.000,00	400.000,00	N	
164	46721501	Sterke sociale samenleving	Wachtlijstprobl. Jeugdzorg 2022	272.000,00	0,00	0,00	-272.000,00	onderschijding	272.000,00	272.000,00	N	
165	47101501	Sterke sociale samenleving	Stimul. kansrijke start 2021	12.800,00	0,00	599,00	-12.201,00	onderschijding	12.800,00	12.201,00	N	Verfenging project 2023-2024
166	47101502	Sterke sociale samenleving	Stimul. kansrijke start 2022	28.000,00	0,00	0,00	-28.000,00	onderschijding	28.000,00	28.000,00	N	Verfenging project 2023-2024
167	47201505	Pretig wonen en leven	Zorgplicht wafetakenplan 2021	37.000,00	40.085,11	-2.761,00	324,11	overschijding	-3.085,11	-324,11	J	
168	47201506	Pretig wonen en leven	Onderz.Maatr.Wafetakenpl.2021	14.500,00	400,00	14.095,88	-4,12	onderschijding	14.100,00	4,12	J	
169	47201507	Pretig wonen en leven	Zorgplicht wafetakenplan 2022	79.500,00	0,00	59.953,80	-19.546,20	onderschijding	79.500,00	19.546,20	N	
170	47201508	Pretig wonen en leven	Onderz.Maatr.Wafetakenpl.2022	26.500,00	0,00	11.796,53	-14.703,47	onderschijding	26.500,00	14.703,47	N	
171	47201514	Pretig wonen en leven	Stim. Maatregel Inv. 2022	25.000,00	0,00	7.117,30	-17.882,70	onderschijding	25.000,00	17.882,70	N	
172	47301502	Duurzame ontwikkeling	Bodemsan. afvalbrengpunt 2022	30.000,00	0,00	17.467,64	-12.532,36	onderschijding	0,00	0,00	N	
173	47401502	Pretig wonen en leven	Sanering asbestdaken 2018	50.000,00	21.239,42	0,00	-28.760,58	onderschijding	28.760,58	28.760,58	N	
174	47401504	Pretig wonen en leven	Sanering Asbestdaken 2021	50.000,00	0,00	0,00	-50.000,00	onderschijding	50.000,00	50.000,00	N	
175	47401505	Pretig wonen en leven	Verv.asbestloket-functie 2020	15.000,00	2.299,00	0,00	-12.701,00	onderschijding	12.701,00	12.701,00	N	
176	47401591	Pretig wonen en leven	Aanp.Energiearm.Nat.Is.Pr.2022	351.789,00	0,00	0,00	-351.789,00	onderschijding	0,00	0,00	N	
177	47403502	Duurzame ontwikkeling	Plan Oost oz.adv.comm. 2021	25.000,00	2.835,00	0,00	-22.165,00	onderschijding	22.165,00	22.165,00	N	
178	47403504	Duurzame ontwikkeling	Wijkuitvoeringsplannen 2021	100.000,00	43.885,08	14.425,41	-41.689,51	onderschijding	56.114,92	41.689,51	N	Project loopt
179	47403505	Duurzame ontwikkeling	Wijkuitvoeringsplannen 2022	100.000,00	0,00	15.297,00	-84.703,00	onderschijding	100.000,00	84.703,00	N	
180	47403506	Duurzame ontwikkeling	Comm.duurzaamheid 2022-2023	28.000,00	0,00	6.949,86	-21.050,14	onderschijding	28.000,00	21.050,14	N	
181	47403507	Duurzame ontwikkeling	Droogteprobl.en waterwinn.2022	25.000,00	0,00	0,00	-25.000,00	onderschijding	25.000,00	25.000,00	N	
182	47403508	Duurzame ontwikkeling	Laadinfrastuctuur 2022	10.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	onderschijding	10.000,00	10.000,00	N	
183	47403591	Duurzame ontwikkeling	Pilot Waterbesch.Ndler 2022	340.000,00	0,00	72.309,00	-267.691,00	onderschijding	0,00	0,00	N	
184	48101407	Pretig wonen en leven	Tweense kr.groen.metropool2015	90.570,00	69.796,78	20.725,00	-48,22	onderschijding	20.773,22	48,22	J	
185	48101412	Vem.Lok.Democr.bestuur & organisatie	Omgevingswet Implement. 2017	100.000,00	84.751,09	15.167,69	-81,22	onderschijding	15.248,91	81,22	J	
186	48101501	Pretig wonen en leven	Ontwik. Landelijk Gebied 2018	100.000,00	34.108,45	48.970,74	-16.920,81	onderschijding	65.891,55	16.920,81	N	Project loopt
187	48101502	Pretig wonen en leven	Ontwik. Landelijk Gebied 2019	50.000,00	1.249,91	0,00	-48.750,09	onderschijding	48.750,09	48.750,09	N	
188	48101503	Pretig wonen en leven	Ontwik. Landelijk Gebied 2020	50.000,00	0,00	0,00	-50.000,00	onderschijding	50.000,00	50.000,00	N	
189	48101516	Pretig wonen en leven	Vitaal Landelijk Gebied 2021	50.000,00	0,00	0,00	-50.000,00	onderschijding	50.000,00	50.000,00	N	
190	48101517	Pretig wonen en leven	Vitaal Landelijk Gebied 2022	50.000,00	0,00	0,00	-50.000,00	onderschijding	50.000,00	50.000,00	N	
191	48101520	Pretig wonen en leven	Visie planv.Wilhelminastr.2021	25.000,00	0,00	4.210,00	-20.790,00	onderschijding	25.000,00	20.790,00	N	Project loopt
192	48101521	Pretig wonen en leven	Voorb.planv.Anjelierstr. 2022	50.000,00	0,00	17.489,59	-32.510,41	onderschijding	50.000,00	32.510,41	N	
193	48101522	Pretig wonen en leven	Onderz.nieuwontwikkeloc.2022	10.000,00	0,00	0,00	-10.000,00	onderschijding	10.000,00	10.000,00	N	
194	48101523	Pretig wonen en leven	Onderzoek Flexwonen 2022	15.000,00	0,00	4.210,47	-10.789,53	onderschijding	15.000,00	10.789,53	N	
195	48101524	Eenlijke economie gebiedsontw	Kerkenvisie 2021	25.000,00	10.127,50	11.987,50	-2.885,00	onderschijding	14.872,50	2.885,00	J	
196	48102501	Vem.Lok.Democr.bestuur & organisatie	Voorber.Impl.Omgevingswet 2020	40.000,00	0,00	40.047,17	47,17	overschijding	40.000,00	-47,17	J	
197	48102502	Vem.Lok.Democr.bestuur & organisatie	Opstellen Omgevingsvisie 2020	50.000,00	21.675,00	0,00	-28.325,00	onderschijding	28.325,00	28.325,00	N	
198	48102503	Vem.Lok.Democr.bestuur & organisatie	Opstellen Omgevplan 2021-2022	50.000,00	0,00	0,00	-50.000,00	onderschijding	50.000,00	50.000,00	N	
199	48102504	Vem.Lok.Democr.bestuur & organisatie	Implement. Omgevingswet 2021	40.000,00	0,00	40.389,18	389,18	overschijding	40.000,00	-389,18	J	
200	48102505	Vem.Lok.Democr.bestuur & organisatie	Implement. Omgevingswet 2022	100.000,00	0,00	42.384,20	-57.615,80	onderschijding	100.000,00	57.615,80	N	
201	48302502	Pretig wonen en leven	Nieuwe Lokale Woonagenda 2022	22.500,00	0,00	5.048,00	-17.452,00	onderschijding	22.500,00	17.452,00	N	
Totalen				43.624.110,82	7.473.614,74	6.997.929,99	-29.152.586,09		4.615.119,46	2.766.745,67		

BIJLAGE 2: VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

Nummer	Naam, reserve/voorziening	Saldo aan het begin van het dienstjaar	Vermeerde ring- en wegens bij-boeking rente	Overige vermeerde- ringen	Verminderingen (beschikkingen /bijdragen)	Saldo aan het einde van het dienstjaar
RUBRIEK A, reserves van de algemene dienst						
1	Algemene reserve	-4.688.417,29	0	-5.323.174,02	727.070,00	-9.284.521,31
2	Reserve inv. eenmalige dekking	-1.541.919,46	0	-3.073.200,00	1.742.608,06	-2.872.511,40
3	Reserve opvang boekverliezen	-1.024.532,58	0	-292.780,76	717.313,34	-600.000,00
Subtotaal rubriek A		-7.254.869,33	-	-8.689.154,78	3.186.991,40	-12.757.032,71
RUBRIEK B, reserves m.b.t. grondexploitatie						
4	Reserve winst grondverkoop	-2.224.145,11	0	-781.143,55	1.341.000,00	-1.664.288,66
5	Reserve voor resultaat Grex	-83.077,00	0	-777.359,55	781.143,55	-79.293,00
Subtotaal rubriek B		-2.307.222,11	-	-1.558.503,10	2.122.143,55	-1.743.581,66
RUBRIEK C, financieel technische reserves						
6	Reserve nieuwbouw gemeentehuis	-928.200,24	0	0,00	77.350,02	-850.850,22
7	Res. gem. geb. gemeentehuis installatie	-30.463,99	0	0,00	4.352,04	-26.111,95
8	Res. ED Soc. Cult. Accom.	-880.188,20	0	0,00	31.435,32	-848.752,88
9	Reserve afschr.brandvl.scholen	-121.835,12	0	-1.596,00	3.164,84	-120.266,28
10	Reserve afschrijving Klomphof	-229.974,36	0	0,00	0,00	-229.974,36
11	Reserve afschrijving wegen	-348.480,00	0	0,00	15.840,00	-332.640,00
12	Reserve afschrijving Corona	-96.851,08	0	0,00	27.680,09	-69.170,99
13	Reserve afschrijving bouw gemeentegar	-180.248,00	0	0,00	18.024,88	-162.223,12
14	Reserve afschrijving huisvesting Passie	0,00	0	-461.000,00	0,00	-461.000,00
Subtotaal rubriek C		-2.816.240,99	-	-462.596,00	177.847,19	-3.100.989,80
RUBRIEK D, overige bestemmingsreserves						
15	Reserve dorpsontwikkeling	-5.058,77	0	0,00	5.058,77	0,00
16	Res. subs. gemeentemonumenten	-31.525,09	0	0,00	0,00	-31.525,09
17	Reserve glas en vandalisme	-19.615,75	0	-3.500,00	3.115,75	-20.000,00
18	Reserve leningen SVN	-495.000,00	0	0,00	0,00	-495.000,00
19	Reserve kunst (0,5% regeling)	-47.294,86	0	-64.973,84	0,00	-112.268,70
20	Reserve sociaal domein	-1.992.888,52	0	-7.111,48	0,00	-2.000.000,00
21	Reserve asielinstream	-142.413,23	0	35.000,00	0,00	-107.413,23
22	Reserve raadsaangelegenheden	-33.608,41	0	0,00	0,00	-33.608,41
23	Reserve grondw.vervuil. tunnel	-250.000,00	0	0,00	250.000,00	0,00
24	Reserve mobiele podia	-75.312,52	0	0,00	4.452,28	-70.860,24
25	Reserve opleidingen	-45.000,00	0	0,00	30.564,00	-14.436,00
26	Reserve de Kolk	-84.926,95	0	0,00	0,00	-84.926,95
27	Reserve SAWE	-123.383,60	0	0,00	65.965,10	-57.418,50
28	Reserve gebiedszone A1-zone	-100.000,00	0	-350.000,00	0,00	-450.000,00
29	Reserve duurzaamheid	-125.000,00	0	-202.000,00	100.000,00	-227.000,00
30	Reserve Corona Covid-19	-1.683.988,00	0	-161.648,00	1.233.056,00	-612.580,00
31	Reserve onderhoud wegen	-83.232,84	0	-571.000,00	270.574,08	-383.658,76
32	Reserve onderhoud bruggen	-130.995,00	0	-41.050,00	0,00	-172.045,00
33	Reserve IHP integraal huisv.plan	0,00	0	-500.000,00	0,00	-500.000,00
34	Reserve energiecrisis	0,00	0	-1.000.000,00	400.000,00	-600.000,00
Subtotaal rubriek D		-5.469.243,54	-	-2.866.283,32	2.362.785,98	-5.972.740,88

RUBRIEK E, voorzieningen (voor verplichting risico's)					
35 Voorz. WW voormalig personeel	-155.812,60	0	68.444,00	25.585,62	-61.782,98
36 Voorz. vertrekbeleid personeel	0,00	0	-93.000,00	0,00	-93.000,00
37 Voorz. personeelsvereniging	-5.850,00	0	-1.500,00	0,00	-7.350,00
38 Voorz. personeel (spaar)verlof	0,00	0	-820.000,00	0,00	-820.000,00
39 Voorz. wethouderspensionen	-3.276.155,52	0	645.707,00	82.268,40	-2.548.180,12
40 Voorz. voormalige wethouders	-164.580,35	0	30.748,00	30.099,33	-103.733,02
41 Voorz. zittend vervoer	-3.768,54	0	0,00	3.768,54	0,00
42 Voorz. af te rekenen winst Grex	-125.720,00	0	-64.744,72	125.720,00	-64.744,72
43 Voorz. verlies onderh.werk OHW	-3.247.619,00	0	1.292.057,00	0,00	-1.955.562,00
44 Voorz. afgewerkte complexen Grex	-286.320,00	0	-960.886,00	246.030,13	-1.001.175,87
Subtotaal rubriek E	-7.265.826,01	0	96.825,28	513.472,02	-6.655.528,71
RUBRIEK F, onderhouds(egalisatie)voorzieningen					
45 Onderhoudsfonds gemeentehuis	-155.719,19	0	-139.000,00	129.563,64	-165.155,55
45 Onderh.fonds garage/zoutl/stalling	-129.977,28	0	-35.900,00	20.140,52	-145.736,76
45 Onderh.fonds soc.cult.accomm.	-179.723,49	0	-68.700,00	44.041,74	-204.381,75
45 Onderh.fonds torens/begraaf.pl.enz	8.206,54	0	-35.000,00	9.419,89	-17.373,57
45 Onderh.fonds woningen/st.hal	-6.172,72	0	-5.000,00	2.948,72	-8.224,00
Subtotaal rubriek F	-463.386,14	0	-283.600,00	206.114,51	-540.871,63
RUBRIEK G, voorzieningen voor door derden beklemde middelen					
46 Voorz. riolering	-1.720.874,68	0	-1.200.488,79	380.758,69	-2.540.604,78
47 Voorz. egalisatie riolering	-144.000,00	0	-1.200.488,79	1.200.488,79	-144.000,00
48 Voorz. egalisatie afvalverwijld	-76.397,88	0	-143.047,01	25.682,67	-193.762,22
49 Voorz. platteland RvR/KGO	-237.465,92	0	-1.755,00	4.366,00	-234.854,92
Subtotaal rubriek G	-2.178.738,48	0	-2.545.779,59	1.611.296,15	-3.113.221,92
TOTAAL GENERAAL	-27.755.526,60	0,00	-16.309.091,51	10.180.650,80	-33.883.967,31

Onttrekkingen aan reserves die van structurele aard zijn en in de jaarrekening 2022 verwerkt zijn:

Reserve nieuwbouw gemeentehuis	77.350,02
Reserve eenm.dekking gem.gebouwen gemeentehuis	4.352,04
Reserve eenm. dekking bouw extra ruimte gemeentegarage	18.024,88
Reserve eenm. dekking sociaal culturele accommodaties	31.435,32
Reserve eenm. dekking wegen	15.840,00
Reserve eenm. dekking brandveiligheid scholen	3.164,84
Reserve eenm. dekking aanschaf automatisering corona	27.680,09
Reserve Mobiele podia	4.452,28
	182.299,47

NB: de nummers van dit verloopoverzicht corresponderen bij de toelichting op de Balans (Vaste Passiva toelichting Reserves en Voorzieningen).

BIJLAGE 3: BIJLAGE SINGLE AUDIT, SINGLE INFORMATION (SISA)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 9-3-2023										
Verstreker	Uitkering score	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
Jen V	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Gemeenten	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
					<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A12B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05</i>	
				050679 Veiligheidsregio Twente	€ 0	Ja	€ 16.687	Ja		
Jen V	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Gemeenten	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
					<i>Aard controle R Indicator: A13/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A13/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A13/05</i>	
				€ 7.060	Ja	€ 0	€ 7.060	Nee		
Jen V	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezondert uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)	
					<i>Aard controle R Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/06</i>
					€ 1.817.300	€ 658.356	€ 0	€ 483.860	€ 111.213	€ 215.849
				Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
				<i>Aard controle R Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: A16/11</i>		
				€ 0	€ 114.240	€ 3.400.818	€ 3.400.818	Nee		

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			9	10	0	0	Nee	Nee
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1			
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/08	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09		
		Nee	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00		
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
		Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
		Aard controle R Indicator: B2/10	Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/11	Aard controle R Indicator: B2/12	Aard controle R Indicator: B2/13	Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
		Aard controle R Indicator: B2/16	Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19	Aard controle R Indicator: B2/20	Aard controle R Indicator: B2/21
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
		Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2-regeling	
		Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/26	
		Aard controle R Indicator: B2/22	Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle R Indicator: B2/23	Aard controle R Indicator: B2/24	Aard controle R Indicator: B2/25	€ 0	
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Heronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Aard controle R Indicator: C41B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Aard controle R Indicator: C41B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06
		1 030004 Provincie Overijssel	€ 65.000	€ 65.000	€ 202.193	€ 202.193	4	4

			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	406	Ja			
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten <i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemeoide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten <i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemeoide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten <i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemeoide kosten <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>
			0	0	0	0	0	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/03</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04</i>				
			€ 0	Nee				

BZK	C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen Gemeenten	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project – inclusief uitvoering door derden		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/03	Aard controle R Indicator: C85/04	Aard controle R Indicator: C85/05		
			1 Tijdelijke huisvesting Snoekweg	0	0	€ 0	€ 0		
			2 Tijdelijke huisvesting gemeente	0	0	€ 0	€ 0		
			3 Flexwoningen gemeente Wierden	0	0	€ 0	€ 0		
			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C85/06	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/08				
			1 Tijdelijke huisvesting Snoekweg	Ja	Nee				
			2 Tijdelijke huisvesting gemeente	Ja	Nee				
			3 Flexwoningen gemeente Wierden	Ja	Nee				
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikingsnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SISa 2023	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/02	Aard controle R Indicator: C209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/04	Aard controle D2 Indicator: C209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/06	
			1 RHA2022-03341466	Realiseren van 12 flexwoningen en 6 standplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	0	
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C209/09	Aard controle R Indicator: C209/10			
1 Realiseren van 12 flexwoningen en 6 standplaatsen	0	Ja	Ja						
Eindverantwoording (Ja/Nee)									
Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11									
Nee									
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voorschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, ouders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05		
			€ 64.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode Bedrag <i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>
			1 060189 Gemeente Wierden	€ 0	060189 Gemeente Wierden	€ 0	€ 0
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld <i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>
			€ 12.261	€ 0	€ 0	€ 0	€ 72.208
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t. b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t. b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	
			1 060189 Gemeente Wierden	€ 0	060189 Gemeente Wierden	€ 0	€ 0
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>	
			1 124 Aanleg van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen aantal in meters	Nee	0		

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker <i>Aard controle R Indicator: E44B/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03</i>	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E44B/04</i>	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	€ 0	€ 0	€ 47.095	€ 77.472	Nee
			Kopie CBS(code) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	Naam/nummer maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 060173 Gemeente Oldenzaal	Klimaatregel Wierden West	Nee			
lenW	E49B	Bodemsanering Asbest Overijssel (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E49B/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/03</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/05</i>	
			030004 Provincie Overijssel	€ 0	€ 0	Ja	Nee	
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>		
			1 301 Aanleg van openbare verlichting/aantal in Meters	Nee	0			
			2 310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden/aantal in Meters	Nee	0			
			3 331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	0			
			4 332 Wegversmalling/aantal in Stuks	Nee	0			
			5 336 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelen/aantal in Stuks	Nee	0			
			6 361 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwverkeer)aantal in Stuks	Nee	0			
			7 373 Aanbrengen geleidera/aantal in Meters	Nee	0			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 2.427.891	€ 15.438	€ 155.972	€ 0	€ 20.457	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 52.195	€ 9.970	€ 0	€ 412.650	€ 0	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>					
		€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 76.647	€ 168.930	€ 65.333	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
		1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 12.948	€ 65.848	€ 2.557	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 6.042	€ 17.086	€ 452	
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.903	€ 14.219	€ 819	
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	-€ 313	€ 1.693	€ 95	
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 20.580	€ 98.846	€ 3.923	
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
		1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	0	0	Nee			
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee			
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee			
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee			
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee			
		6 Totaal	0	0				
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19		
		1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		

			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	Baten (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/04</i>			
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 3.273	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01</i>	Totaal bedrag volgens beschikking <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02</i>	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/03</i>	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle R Indicator: H8/04</i>	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06</i>
		1 1035907	€ 85.142	€ 85.142	€ 0	€ 45.142	€ 0	€ 85.142
		2 1042353	€ 37.717	€ 37.717	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie beschikkingnummer		Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07</i>				
		1 1035907	Ja	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08</i>				
		2 1042353	Nee					

VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikingsnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Automatisch berekend Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/05	
			1 SPUKIJZ21-22008	€ 129.617	€ 129.617	€ 129.617	Ja	
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/06	Aard controle R Indicator: H25/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/08	Aard controle R Indicator: H25/09	Aard controle R Indicator: H25/10	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/11
			1 De Kolk	Nov + dec 2021	€ 93.888	€ 93.888	€ 93.888	€ 93.888
			2 De Kolk	jan-22	€ 35.729	€ 35.729	€ 35.729	€ 35.729

Toelichting H8 Regeling sportakkoord 2020-2022

- a. Er is in 2022 geen sportformateur aangesteld.
- b. Er is in 2022 uitvoering gegeven aan de geformuleerde ambities 'Inclusief bewegen' en Vitale sportaanbieders' uit het lokale sportakkoord.
- c. Er is in 2022 geen uitvoering gegeven aan een living lab. Gemeente Wierden heeft hier geen subsidie voor ontvangen.

BIJLAGE 4: HET EMU-SALDO

Centraal Bureau voor de Statistiek
www.cbs.nl/kredo

Vragenlijst
 Berekening EMU-saldo
 Gemeente Wierden (0189)

Algemene gegevens:			
Overheidslaag:		Gemeente	
Berichtgevemaam:		Wierden	
Berichtgevenummer:		0189	
Jaar:		2022	
Bestandsnaam:		Jaarrekening 2022\boekwerk\Bijlage 4 EMU-SALDO 2022.xls x	

Omschrijving	2022	2022
	x € 1000,- Volgens begroting 2022	x € 1000,- Volgens jaarrekening 2022
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	257	10.767
2. Mutatie (in)materiële vaste activa	6.512	2.107
3. Mutatie voorzieningen	-1.531	1.052
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-5.023	1.482
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (in)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa		
Berekend EMU-saldo	-2.763	8.230

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie eigen vermogen en schulden) van de gemeente(n).